Liber universitatis Crac legatus per
dnm Johem Leynter de Thymyecz

N. Inw. 642

642

[illegible]

I

Hunc librum dominus Johannes leymter legavit
pro collegio artistarum obiit anno 146[illegible]

[illegible]

Liber collegii artistarum eidem legatus per honorabilem dominum Johannem Leyniter presbyterum

In nomine domini [illegible]

Circa initium libri Elenchorum [illegible]

[illegible]

Textus cum lectura Elenchorum
Abbreviata ethicorum
phisice tractatus alberti

Textus cum Lectura Elenchorum
[illegible] M. Alberti
Abbreviata Ethica

De sophisticis autem elencis et de hys qui videntur elenci sunt autem paralogismi et non sunt elenci dicemus incipientes secundum naturam a primis. Quoniam ergo alii quidem sunt silogismi alii autem cum non sint videntur manifestum est. Nam quemadmodum in aliis hoc fit per quandam similitudinem, sic et in orationibus se habet. Etenim habitum alii quidem habent bene alii autem videntur tribualiter inflantes et fingentes se. Et pulchri quidam alii propter decorem alii autem componentes se. Et in inanimatis quoque similiter. Nam et horum hoc quidem argenteum illud vero aureum vere, alia autem non sunt quidem videntur autem secundum sensum, ut litargyrea quidem et stagnea argentea, auricalcea et felle tincta aurea. Eodem autem modo et silogismus et elencus hic quidem est ille vero non videtur autem propter inperitiam. Nam inperiti velud

Etenim habitum

distantes longe speculantes. Nam silogismus quidem ex

quibusdam positis est ut dicat aliud ex necessitate ab hys

que posita sunt. Elencus quidem silogismus est cum con

tradictione conclusionis. illi vero hoc quidem non faciunt vi

dentur autem ob multas causas. quorum unus locus

aptissimus et publicissimus per nomina. Nam quia non

est ipsas res disputare ferentes sed nominibus utimur pro

notis. quod accidit in nominibus in rebus quoque arbitramur

accidere velud in computantibus calculantibus. Hoc autem

non est simile. Nam nomina quidem finita sunt et orationum

multitudo. Res autem numero infinite. Necesse est ergo

plura eandem orationem et nomen unum significare. Ergo quem

admodum illi qui non periti sunt numeros ferre a scientibus

expelluntur eodem modo et in orationibus. qui nominum virtutes

sunt ignari paralogisant et ipsi disputantes et alios au

dientes. Ob hanc ergo causam et que dicentur sunt silogismus est

1039

et elencus apparens nō existens aut. Quoniā autem
quibusdam opere magis preciū est videri esse sapientes
quam esse et non videri. Est enim sophistica apparens sapiencia
nō existens aut. et sophista ab apparente copiosus est
sapientia sed non existente. Palam quoniam necesse est hys
et sapientis opus videri facere magis quam facere et nō videri.
Est aut. ut sit ad unum dicere in unoquoque opus scientis
nō mentiri quidem de quibus novit mencientem aut
manifestare posse. Hec enim sunt idem hoc in eo
quod potest dare rationem illud aut. in eo quod potest sumere.
Necesse est ergo eos qui volunt sophisticari agere dictarum
disputationum genus querere ope precium enim est.
Nam huiusmodi potestas faciet videri sapientes
cuius rei desiderium sunt habentes. Quoniam ergo
huiusmodi genus disputationum est et quod huiusmodi appe
tunt potestatem quos vocamus sophistas manifestum

Quot sunt autem species sophisticarum disputationum et ex quo numero proprietas eius constat et quot partes complent esse negocii et de aliis que suffragantur ad hanc artem nunc dicemus.

Sunt ergo disputationum genera quatuor: doctrinales, dyaletice, temptative, litigiose. Doctrinales quidem sunt que ex propriis principiis uniuscuiusque discipline et non ex hiis que respondenti videntur sillogizant. Oportet enim credere eum qui discit. Dyaletice que ex probabilibus collective contradictionis. Temptative vero que ex hiis que videntur respondenti et necessarium est scire eum qui simulat habere scientiam quo determinatum est in aliis. Litigiose vero que ex hiis que videntur probabilia non sunt autem sillogizant. Ergo de demonstrativis quidem in analeticis dictum est, de dyaleticis vero et temptativis in aliis, de agonisticis autem nunc dicemus.

Primum ergo sumendum quot coniectant qui

in disputationibus certant et concertantur. Sunt hec quinque in numero: redargutio, falsum, inopinabile, soloecismum et quintum est facere nugari qui contra agit. Hoc autem est frequenter cogere idem dicere. Quod non sit, sed quod videatur esse singulum horum. Nam maxime volunt videri redarguentes. Secundum autem falsum aliquid monstrare. Tertium ad hoc quod preter opinionem est ducere. Quartum vero soloecismo uti facere. Hoc autem est secundum locutionem barbarizare ex oratione respondentem. Ultimum autem frequenter idem facere dicere. Modi autem redarguendi sunt duo quidem. Nam alii quidem sunt secundum dictionem, alii vero sunt extra dictionem. Sunt autem ea que secundum dictionem faciunt fantasiam sex in numero. Sunt autem hec: equivocatio, amphibolia, compositio et divisio, accentus, figura dictionis. Huius autem fides et que per inductionem est sillogismus quis sumat aliquem

totidem modis eisdem nominibus et orationibus non idem significamus.

Sunt autem secundum equivocationem huiusmodi orationes ut quoniam

discunt scientes nam secundum hos discunt gramatica dicta enim

equivocum est addiscere intelligere eum qui utitur disciplina

et accipere disciplinam. Et rursus quoniam bona mala sunt.

Nam que expediunt bona sunt mala autem expediunt.

Duplex enim expediens et necessarium quod accidit plerumque

et in malis. Est autem malum necessarium et bona quoque

expedientia dicimus esse. Amplius sedere et stare et laborare

et sanum esse. Nam qui surgebat stat sedens sur

gebat. Et qui sanabatur sanus est surgebat autem

sedens et laborans sanabatur. Nam laborantem

quidem facere aut pati non unum significat sed quandoque quod

nunc qui nunc laborat aut sedet quandoque autem qui la

borabat prius et et sanabat quidem laborans et non labo

rans sanus autem est non laborans sed laborans non nunc

sed pius Secundu amphibologia aut tales: vellem

me accipe pugnantes. Et putas quod quis sit, h scit.

Nam et scientem et scitum ut scientem cotingit significari

in hac oratione. Et putas quod videt quis, hoc videt:

videt aut columpnam, quare videt columpna. Et

puta quod tu dicis esse hoc tu dicis esse: lapidem

aut tu dicis esse, tu ergo lapis dicis esse. Et putas

est tacentem dicere. Duplex aut est tacente dicere: et huc

tacentem dicere et que dicuntur. Sunt autem tres

modi secundum equocationem et amphibologiam: Unus

quidem quando nomen vel oratio principaliter est significans

plura ut piscis et canis. Alius quando soliti

sumus dicere. Tertius vero quando compositum plura

significat, separatum vero simpliciter ut scit scientiam. Nam

utrumque si contingit separari, unum quidem significat

et scire et scitum; ambo plura significat aut scientem

quem sciam habere aut scienti alium. Ergo amphibolia et equivocatio circa hos modos sunt. Secundum compositionem autem huiusmodi ut posse sedentem ambulare et non scribentem scribere. Non enim idem significat si dividens quis dicat et componens quoniam possibile est sedentem ambulare et non scribentem scribere. Et hoc similiter si quis componat non scribentem scribere. Significat enim quoniam habet potestatem ut non scribens scribat. Si autem non componat quoniam habet potestatem quando non scribat ut scribat. Et discere nunc litteras si quidem didicit quas scit.

Amplius quod unum solum potest ferre plura posse ferre.

Compositio

Divisio

Secundum divisionem vero quoniam quinque sunt duo et tria et paria et imparia et maius et equale tantundem enim est maius et adhuc amplius. Nam oratio eadem divisa et composita non idem semper significare videbitur ut ego posui te servum entem liberum.

Et quinquaginta virorum centum reliquid dives achilles

Secundum accentum autem in hiis quidem que sunt sine scriptura dyalecticis non est proferre facere orationem. In scriptura autem et in poematibus magis. ut metuo longas pereunte noctes lidia dormis. et heu quia nam tanti timerent ethera nymbi. ergo secundum accentum huiusmodi fiunt. Que autem fiunt secundum figuram dictionis accidunt quando non idem interpretatur similiter. ut masculinum femininum. vel femininum masculinum. et quod inter hec alterum. vel rursum quale quantum vel quantum quale. vel faciens patiens. vel dispositum facere. et alia ut determinatum est prius. Est enim quod non est eorum que sunt facere velud eorum que sunt facere dictione significare. ut vigere quod significat affirmdime. similiter figura dictionis dicitur ei quod est secare vel edificare. Quamvis hoc idem quale quid et affirm quodammodo

De fallaciis extra dictionem septem

dicatur illud vero facere eodem aut modo et in aliis.

Ergo secundum dictionem redargutiones ex hiis locis sunt.

Eorum vero que sunt extra dictionem paralogismorum species sunt septem. Una quidem secundum accidens. Secunda vero in eo quod simpliciter aut non simpliciter sed quo aut ubi aut quando aut ad aliquid dicitur. Tertia autem secundum elenchi ignoranciam. Quarta vero secundum consequens. Quinta autem secundum quod in principio est sumere. Sexta est quod non causam est ut causam ponere. Septima plures interrogaciones ut unam facere.

Accidens

Ergo secundum accidens quidem paralogismi sunt quando quodlibet similiter assignatum fuerit rei subiecte et accidenti inesse. Nam quum in subiecto eidem multa accidunt non necesse est omnibus predicatis et de quo predicantur hec omnia inesse. Nam omnia sic essent eadem ut si coriscus est alter ab homine et ipse a se est alter. est enim homo. aut si a socrate

alter socrates aut homo alterum ab homine aut con

trarium esse eo quod accidit huic esse hominem a quo dicitur al

terum esse. Secundum autem quod simpliciter, hoc autem

quo dicitur et non proprie quando quod particulariter dicitur ut

simpliciter dictum sumitur ut si quod non est opinabile quoniam

quod non est est. Non enim idem est esse quid et esse

simpliciter. Aut rursum quoniam quod est non est si eorum

que sunt quid non est ut si non est homo. Non

enim idem est non esse quid et non esse simpliciter.

Videtur autem eo quod propinqua sint in dictione et par

um differat esse quid et esse et non esse quid et

non esse. Similiter autem et quod secundum quid et simpliciter

ut si indus cum sit niger est albus dentibus albus

ergo et non albus est. Aut si ambo quoniam simul contra

ria inerunt. Huiusmodi autem in quibusdam omnino

considerare facile est ut si sumens ethiopem esse nigrum

dentibus dicat quum album est si ergo ibi album quum niger
et non niger putabitur silogistice disputasse cum per
fecerit interrogacionem. In quibusdam autem latet
frequenter in quibus, quando quod quo dicitur et simpliciter
videtur sequi. et in quibusdam autem non facile est
considerare utrum eorum proprie sit assignandum. Fit
autem huiusmodi in quibus similiter sunt opposita. videtur enim
aut ambo aut neutrum esse concedendum simpliciter
predicari. ut si dimidium quidem album dimidium
nigrum. utrum album vel nigrum. Alii autem secundum
hoc quod non determinatur quid est silogismus aut quid
elencus. secundum diminucionem fiunt racionis. Nam
elencus est contradiccio eiusdem et unius. non nominis
sed rei et nominis non sinonimi sed eiusdem
ex hiis que data sunt ex necessitate non connumerato
quod erat in principio secundum idem et ad idem similiter

et in eodem tempore. Eodem aut modo et mentitur de
aliquo. Quidam aut obmittentes aliquid eorum que dicta
sunt videntur arguere ut quia idem duplum et non du
plum. Nam duo quidem unius duplum, trium aut
non duplum. Aut si idem eiusdem duplum et non
duplum non secundum idem. Nam secundum longitudinem
duplum secundum latitudinem vero non duplum. Aut
si eiusdem et secundum idem et similiter sed non simul in eodem
tempore quare est apparens elencus. Trahet autem
aliquis hunc et in eos qui sunt secundum dictionem. Qui vero in
eo quod id quod in principio sumitur fiunt quidem sic et totidem mo
dis quoties contingit quod ex principio est sumere. Videntur
autem arguere eo quod non possunt simul inspicere idem et
diversum. Qui vero secundum consequens est elencus fit
eo quod putat converti consequentiam. Nam si cum hoc est
ex necessitate illud sit etiam illud est putat alterum esse

ex natiuitate. Non que et ita opiniones sunt ex sensu falla-

te fiunt. Sepe enim mel fel suspicati sunt eo quod seq[uitur]

rubeus color mel. Et quoniam accidit terram pluuia fi[eri]

madidam et si sit madida opinatur pluisse. hoc autem

non necessarium. et in rethoricis quod secundum signa sunt demonstra-

tiones ex accidentibus fiunt. volentes autem ostendere quoniam ali-

quis est adulter quod accidit consequitur quoniam

comptus est aut quoniam in nocte videtur errabundus. plures

autem hec quidem insunt, predicatum vero non inest. Simi-

liter et in silogisticis ut melissi. quoniam infinitum est uni-

uersum sumens uniuersum quidem ingenitum. Nam

ex nichilo nichil fieri. quod autem factum est ex principio fi[eri].

Si ergo non factum est principium non habet uniuersum quare

infinitum. Non necesse est autem hoc accidere. Non enim

si de quod factum est principium habet et quodcumque [illegible]

factum est. velud non si febricitans est calor et calidum necesse [illegible]

Secundum non causam ut causam

Qui vero secundum non causam ut causam sunt, cum as-
sumitur quod non causa est, velud propter illud fiat redargucio.
Accidit autem huiusmodi in ad impossibile silogismis. Nam in hiis
necesse est interimere aliquid ex hiis que posita sunt. Si ergo
enumeretur in necessariis interrogationibus ad quod accidit impossibile,
videbitur sepe propter hoc fieri redargucio, ut quia non est
anima et vita idem. Nam si generatio corruptioni erit
contrarium, et alicui corruptioni quedam generatio erit con-
trarium. Mors autem corruptio quedam et contrarium vite;
quare vita generatio et vivere generari. Hoc autem impossibile.
Non ergo idem anima et vita. Non autem silogisatum est.
Accidit enim, et si non dicat aliquis idem animam et vitam,
impossibile, sed solum contrarium vitam quidem morti, cum
sit corruptio, corruptioni autem generationem. Ergo in-
silogisate quidem simpliciter non sunt huiusmodi orationes,
ad propositum autem insilogisate sunt et latet plerumque.

non minus. Propos interrogantes huiusmodi ergo propter omnes

et propter non tam argumentationes huiusmodi sunt

Eam aut in eo quod duas interrogationes ut unam qui

latet plures esse et quasi unius assignat responsio

una. In aliquibus ergo facile est videre quod plures et

quod una non reddenda responsio ut utrum terra mare

est an celum. In aliquibus vero minus et quasi una sit

aut concedunt in eo quod non respondeat ad interrogatum

aut redarguntur videntur ut putas ne hic et hic est ho-

mo. Quare cum aliquis percusserit hunc et hunc hominem sed non

homines percutiet omnis aut rursum quorum haec quidem

bona illa autem non bona omnia bona aut non bona. Utrum

enim dixerit elenchum aut falsum apparens videbitur facere.

Nam dicere eorum haec non bona sunt aliquid esse bonum aut eorum

haec bona sunt non bonum est falsum. Quandoque autem assumptis qui

busdam elenchus etiam fiet verus ut si quis concedat sic

unum et plura dici alba et nuda et ceca. Nam si ceca
est quod non habet visum natum aut habere et ceca erunt
que non habent visum nata aut habere. quando igitur hoc quidem
visum illud autem non habet. ambo erunt vel videntia
vel ceca quod est impossibile.

Aut ergo sic dividendi sunt apparentes sillogismi
et elenchi aut omnes reducendi sunt in elenchi
ignoranciam hiis qui hoc principium faciunt. Est enim
resolvere omnes dictos modos in elenchi diffinitionem.
Primum quidem quia inmodificati sunt. oportet enim ex hiis
que posita sunt accidere conclusionem ut dicatur ex necessitate
et non videatur. Deinde et secundum partes diffinitionis. Na
rum que sunt in dictione hec quidem sunt secundum duplex
ut equivocatio et oratio et similis figuratio. consuetum est omnia
hoc aliquid significare. Compositio autem et divisio et accentus
eo quod non eadem est oratio vel non differens. Oportebat

aut et hoc quemadmodum et re eandem si debeat elencus vel silo-
gismi. ut si tunica non vestis silogisat, et tunica. Nam
verum quidem est et illud, set non silogisatum est. sed ad-
huc interrogatione indiget. quod idem significat ad eum
qui interrogat quare. Qui vero secundum accidens disputo
silogismo manifesti sunt. Nam eandem diffinitionem
oportet elenci fieri verum adiectione contradictionis. Nam e-
lencus silogismus est contradictionis. si ergo non est silogismus accidentis
non fit elencus. Non enim si cum sit hoc, necesse est hoc esse.
hoc autem est album, necesse est album esse per silogismum. Neque si tri-
angulus duobus rectis tres angulos equales habet, accidit
autem ei figuram esse vel principium vel primum, quod figura vel principium
vel primum hoc. Non enim in eo quod figura vel principium vel primum
sed in eo quod triangulus demonstratio. Similiter autem et in aliis. Quare
si elencus silogismus quidam, non erit qui secundum accidens sit elencus. Sed
secundum hoc artifices et omnino scientes ab inscientibus arguuntur.

Secundum accidens enim faciunt silogismos contra sapientes. Ceteri vero non possunt dividere aut interrogata concedunt aut cum non dent putant dedisse. Ceteri autem secundum quid et simpliciter quia non de eodem affirmatio et negatio. Non album secundum quid album simpliciter non album. At albi secundum quid non album negatio est. Si quod dato secundum quid esse album ut simpliciter dictum accipiunt non faciunt elenchum. Videtur autem eo quod ignoret quid est elenchus manifestissimum autem omnium qui predicti sunt secundum elenchi diffinitionem quare inicipati sunt sic. Nam secundum vocis obmissionem fantasia fit et dividentibus sic communis et omnibus hys ponenda vocis diminutio. Ceteri vero sunt in eo hoc quod erat in principio et non causa ut causa ponitur manifesti sunt per diffinitionem. Oportet enim conclusionem eo quod hec sunt accidere quod non erat in non causa et rursum non connumerato eo quod ex principio quod non habent qui sunt secundum peticionem eius

quod in principio. Cum vero secundum quas partes sunt acci-

dentis. Nam quando accidit differre aliquid ab accidente

quam accidens idem in uno solo est simile ut idem esse

rubeum et mel et album et cygnum. Aliud autem secundum quas sunt

in pluribus. Nam si aliqua uni et eidem sunt eadem et sibi

invicem probatur esse eadem. Propter quod fit secundum consequens

elencus. Est autem non omnino verum ut sit secundum accidens.

Nam nix et cygnus albo idem. Aut rursum in me

lissi ratione idem enim esse accipit factum esse et principium

habere aut equalia fieri et eandem magnitudinem accipe-

re. Cum enim quod factum est habet principium et quod habet principium

factum esse probat tamquam eadem ambo sint eo quod principium habent

factum esse et finitum esse. Similiter autem et in hiis que equalia

facta sunt si eandem magnitudinem et unam sumentia equa-

lia sunt et que equalia facta sunt unam magnitudinem

accipiunt. Quare quae sunt. Cum igitur secundum accidens elencus

in ignorancia elenci est manifestum quia et secundum
omnes perspiciendum autem hoc et aliter. Cum vero in eo quod plures
interrogaciones ut unam faciunt in eo quod non enodamus

Nam propositio est unum de uno

propositionis diffinicionem. Nam eadem diffinicio unius
solius et simpliciter rei ut hominis et unius tantum hominis similiter
autem et in aliis. Si igitur una propositio que unum de uno assig-
nat et simpliciter erit huiusmodi propositio interrogacio. Cum autem
silogismus ex propositionibus est elencus autem silogismus et elencus erit
ex propositionibus. Si igitur propositio unum de uno manifestum quia
et hic in elenci ignorancia videtur enim esse propositio que non est
propositio. Si igitur dedit responsionem ut ad unam interroga-
tionem erit elencus si autem non dedit sed videtur apparens
erit elencus. Quare omnes loci cadunt in elenci ignorancia.
Ergo secundum dictionem quia apparens contradictio quod erat
proprium elenci alii autem secundum silogismi diffinicionem.

Fallacia autem fit in hiis quidem que sunt secundum equivocationem

ordem cu no pt diuidi qd multiplex est. Quedam enim

no est ydoneu diuide. ut unu et ens et idem. In hijs

at q sunt secundum compositionem et diuisoem eo q nichil

putat differre composita oro et diuisa. velut i plurimis

Siliter aut i hijs q sunt secundum accentum. Non

enim aliud videt significare remissa et intensa oro

i nullo aut no i pluribus. Eorum vero q sunt secundum figuram

propter similitudinem dictionis difficile enim est diuidere que

siliter et que diuise dicuntur. pene enim qui hoc pt facere

prope est videre verum. maxime aut scit annuere qui omne

qd de aliquo predicat opinamur hoc aliquid et unum

intelligimus. Nam unum et substantiam maxime videtur

sequi hoc aliquid et ens. Quare i hijs q secundum dictionem

Sic locus ponendus. primum quidem hec fallacia fit

hijs qui cum alijs considerat quam qui per se. Nam quando

consideratio est cum alio per dictes. Que aut per se

no nimis proprium verum deinde et per se falli accidit

cum in ordine facit considerationem. Amplius fallacia que

habet ex similitudine est. similitudo aut ex dictione. In

hiis autem que sunt secundum accidens eo quod non potest diiudicare

idem et diversum et unum et multa neque in quibus predicato

rum omnia hec et rei accidunt. Similiter autem et in hiis que

sunt consequentis. Nam consequens est pars accidentis. Amplius

et in pluribus videtur et probatur sic si hoc ab hoc non separatur neque

ab altero separari alterum. In hiis vero que sunt secundum dimi

nutionem rationis et in hiis que sunt secundum quid et simpliciter eo

quod pene fallacia est. Nam quasi nichil consignificans

quod aut quo aut quomodo aut nunc aut ubi vult concedimus. Simili

ter autem et in hiis que circa principium sunt et non causa et quecumque plures

interrogationes ut unam faciunt. In omnibus fallacia est

in eo quod pene. Non enim subtiliter distinximus neque proposito

nis neque sillogismi diffinitionem propter predictam causam.

Quoniam autem huius et secundum quot sunt apparentes silogismi huius et secundum quot sophistici sunt silogismi et elenchi. Dico autem sophisticum elenchum et silogismum non solum eum qui videtur silogismus vel elenchus non est autem, sed qui est quidem, videtur autem rationi conveniens. Sunt autem hii qui non secundum rem arguunt et monstrant ignorantes que circa rem temptative. Est autem temptativa pars dialectice. Hec autem potest silogizare falsum propter ignorantiam eius qui dat orationem. Sophistici autem elenchi et silogizant contradictionem non faciunt manifestum si ignorat. Nam et scientem impediunt hiis orationibus. Omnes autem huius eos eadem via manifestum est. Nam quibus videntur audientibus veluti ad interrogata silogizare, hoc et respondenti videbitur propter quod falsa est oratio, quare erunt silogismi falsi per hec aut omnia aut quedam. Quod enim non interrogatus arbitratur

dandum et interrogatus ponet. Verum in quibusdam
sicut accidit et interrogatione quod hoc est et secundum apparere
ut in hiis que sunt secundum dictionem et soloecismum. Si ergo
paralogismi contradictionis secundum apparentem elenchum
sunt manifestum quod propter tot erunt etiam falsorum sillogis-
mi secundum quot et apparens elenchus. Apparens autem
secundum particulas veri elenchi. Nam cum singulis de-
erit videbitur elenchus ut secundum accidens propter orationem que
ad impossibile et qui duas interrogationes ut unam facit
secundum positionem et propter secundum id quod secundum actus et hiis preter quod secundum
quid. Amplius non est in re sed in oratione accidens. Deinde
propter ultimam contradictionem et secundum idem et ad idem et similiter secundum
quam aliquid istorum aut secundum singulum horum. Amplius secundum
quod non est connumerato quod in principio erat accipere. Quare
habemus secundum que fiunt paralogismi. Nam secundum plura non
erunt. Secundum autem quod data sunt erunt omnes. Est autem

[illegible]

sophisticus elenchus non simpliciter elenchus sed ad aliquem;
syllogismus similiter. Nam si non sumat quod significat aequivocum
est significare unum et quod significat similem formam solum hoc et in
aliis similiter, nec elenchi nec syllogismi erunt, neque
simpliciter nec ad eum qui interrogat. Si autem sumat,
ad eum quidem qui interrogatur erunt, simpliciter autem non erunt;
non enim unum significatum sumpserunt sed apparens et
secundum reliqua. Secundum quot autem arguunt qui elenchi utuntur
non oportet temptare sumere omnium quae sunt in scientia. Hoc autem
non unius est artis. Infinite enim fortassis sunt scientiae,
quare et manifestum quoniam et demonstrationes. Elenchi autem
sunt et veri. Nam quaecumque est demonstrare est et redarguere
eum qui ponit contradictionem veri, ut si commensurabilem
dicit diametrum posuit, arguet quod demonstratione
quod incommensurabilis sit. Quare oportebit omnium scientes
esse. Nam alii quidem erunt secundum ea quae in geometria sunt

[illegible]

[illegible]

principiorum et horum communes alii autem secundum ea que in medicina alii
autem secundum ea que sunt aliarum disciplinarum. Si igitur fiunt elenchi
et sciunt infinitis erunt. Nam secundum unamquamque artem
est falsus silogismus, ut secundum geometriam geometricus
et secundum medicinam medicinalis. Dico autem secundum artem
secundum illius principia. Manifestum igitur quoniam non omnium elenchorum
sed eorum qui sunt secundum dialecticam sumendi sunt loci. Nam
illi communes ad omnem artem et potentiam. Et eum quidem
qui est secundum unamquamque disciplinam elenchum scientis est
considerare sive cum non sit videatur sive cum est quare
est. Eum autem qui ex communibus est et sub nullam artem dialectici.
Nam si habemus ex quibus probabiles silogismi in quolibet
habemus ex quibus elenchi. Nam elenchus est contradictionis
silogismus. Quare aut unus aut duo silogismi contradictionis
elenchus est. Habemus igitur secundum quot omnes huiusmodi
sunt. Si autem hoc habemus et solutiones habemus. Nam horum

[illegible]

instantiae solutiones sint. Habemus autem quod secundum sunt
et apparentes. apparentes autem non cuilibet, sed talibus.
Infinita enim sunt, si quis consideret secundum quod appa
reant quibuslibet. Quare manifestum quod dyaletici
est posse sumere secundum quod fit per omnia aut qui est elenchus
aut apparens elenchus aut dyaleticus aut apparens
dyaleticus aut temptativus. Non est autem differentia orationum
quam dicunt quidam esse has quidem ad nomen illas autem
ad intellectum. Inconveniens est enim opinari alias
quidem esse ad nomen orationes alias autem ad intellectum
sed non easdem. Quid enim est non ad intellectum nisi
quando utitur nomine qui putatur interrogare ad id quod
is qui interrogatus est dedit. Id autem habet et ad
nomen. Ad intellectum autem quando ad quod dedit intelli
gens. Si autem aliquod plura significante nomine unum
putet significare et interrogans et interrogatus

[illegible]

ut forte eius, et unum plura significat, et respondens
et interrogans zeno unum putans esse interrogatum
et est oratio quod unum omnia. hec ad nomen est aut ad
intellectum interrogantis disputata. Si vero aliquis putet
multa significare plura quam non ad intellectum. Primo ergo
circa huiusmodi orationes ad nomen et ad intellectum contingit
plura significat. deinde circa quaslibet est. Non enim in oratione
est ad intellectum esse. sed in eo quod respondens habet se ali
quo ad ea que dantur. Deinde ad nomen omnes con
tingit eas esse. Nam ad nomen non ad intellectum
esse est hoc loco. Nam si non omnes erunt quedam
alie neque ad nomen neque ad intellectum. Hii vero
dicunt omnes et dividunt aut ad nomen aut ad intellectum
esse omnes alias autem non. Attamen quecumque sillogis
mi sunt in eo quod multipliciter horum sunt aliqui qui
secundum nomen. Nam inconveniens dicere est secundum

nome dicte ee quis qui sunt secundum orationem. Sed sunt
quos paralogismi non in eo quod rudens ad eos se habeat
aliquo. sed quod huiusmodi interrogacionem oro ipsa ha
beat quod plura sufficeret. Et oio inuenies de elenco
disputare et non prius de silogismo. Nam elencus silogismus
est. quare oportet et de silogismo priusquam de falso elen
co. est enim huiusmodi elencus apparens silogismus contradictionis.
Quare aut in silogismo erit causa aut in contradictione adia
cem oportet contradictionem. quoque aut in utroque est appa
rens elencus. Est aut de eo quod est tacentem dicere in con
tradictione. non in silogismo. De eo aut quod est quod non
habet dare in utroque. De eo vero quod est homeri
poema figura est per circulum in silogismo. Qui aut
in neutro verus silogismus est. Sed unde sermo venit prius.
Qui disciplis sunt orones ad intellectum sunt vel non
et tem non videt plura sufficere tanguli et dedit

et si non deseruiunt ad nomen

Aut quod est interrogacio/ quam ista parte uel plus dicebatur/ quemadmodum et plures quidam cauillacionem cauillosam responsionem

possibilem cum quibus dicit/ bonum esse distinctionem aliquam/ quia [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible] / et propter distinctionem

dicit quis/ quod sufficit videtur aut de sophisticis/ quia [illegible] sophistica [illegible] ad nomen [illegible] [illegible] et propter granitate uel

malitia [illegible] [illegible] [illegible] in primo de [illegible] [illegible] interrogat/ quod [illegible] [illegible] secunda [illegible]

ad nomen/ alia uero ad [illegible] [illegible] [illegible] fiat/ quia [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] non esse [illegible] / 2º [illegible]

quod dixerat/ [illegible] [illegible] ut aliquis [illegible] [illegible] [illegible]/ [illegible] quod [illegible] [illegible] interrogat nisi [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] et distinguat ipso interrogat [illegible] [illegible] [illegible] opposite interrogatur distinguendo/ quia [illegible] aliquis

[illegible] sine distinctione/ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] uel non/ aut [illegible] [illegible] non distinctione [illegible] distinguat/ [illegible]

[illegible] dicit est quod et non est/ aut et [illegible]/ [illegible] non [illegible] intentum/ [illegible] [illegible] quia non distinctione uel

[illegible] ualeat [illegible]/ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plus opposite distinguendo [illegible] interrogat [illegible] non [illegible] [illegible]

[illegible] aliquis/ [illegible] [illegible] dixerit [illegible] [illegible] [illegible] non esse bonum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] uel [illegible] aliquid

non est bonum/ [illegible] [illegible] [illegible]/ [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] intentum [illegible] cum [illegible] nulla est/ et [illegible]

impedit/ [illegible] [illegible] [illegible]/ non [illegible] intentum/ ut [illegible] [illegible] [illegible]/ 2º [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]/ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fiat/ quia [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] intentum/ 2º [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ut aliquis [illegible]/ [illegible]/ [illegible] [illegible] non [illegible] plus opposite [illegible] quod interrogat [illegible]

[illegible] [illegible] non [illegible] intentum/ [illegible] cum distinctione [illegible] sophistica uel multi [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] / quia [illegible] aliquis [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] in aliquo [illegible]/ [illegible] [illegible] [illegible]

dispensabil[is] q[uam] in terr[is] / nec hoc admitt[i] et dispensabil[is] / q[uo]d q[uo]d dum [illegible] tibi cui[us] vult [illegible] [illegible]
accedat q[uod] d[omi]n[u]s q[ui] opp[ositu]m de iure admitt[it] / [illegible] ho[c] p[ro]cedat [illegible] viz. est tractat[um] et declarat[um]
videat[ur] [illegible] / [illegible] q[uo]d [illegible] / [illegible] [illegible] p[ro]pt[er] [illegible] dispensati admitt[i] et ab[illegible]
/ q[ui] opp[osi]t[u]m [illegible] dispensat clerici / nec hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ad[mitt]i /

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

no ut hac sigam de qua dubitabat qm duo
tri utr ad intellctu h' disputauit ille. uel no
Amplius si pla qd s' nome ille at no intelli
git neq putat qmo h' ad intellectu disputat
aut qmo oportet interrogare nisi sante disonim
Si interroget aqs si est tacente dice. uel no est
at qd ut sic no est at ut sit. Si at aqs det
ullo modo ille at disputet go no ad intellctu
disputat qmis oro vidatur oronu eor q s'm
nome sut ee. No go est ges aqs oronu ad
intellctu s hec qd sut ad nome. et hmoi no
omib no qm elenci s neq apparentes elenci
sut om et no s'm dctonu apparentes elenci vnde
q s'm actus et relig. Si at aqs pbet diuide
qm dico aut est tacente dice h qd sit illa at
no sit. tn h' est s'm qd in quemes pbare. eneq

em nō videtur īterrogatū multiplr̄ se habē ipos

et diuidē qm̄ nō putet· Deinde docē quid aliud

ē manifestum & eum faciet ut habet qui neq;

cōsidēt neq; scit neq; opiat qm̄ aliter dicat· Deīn

ī nō duplicib; quid phibet hoc pati uel facē

ut putas equales sūt vnitates ī binario et

quaternario· Sunt aūt binarij q̄dem sic vniti

illi aūt sic· Et putas contrariorū vna disciplina

uel nō· Sunt aūt contraria hec q̄dē nota illa vō ignota

Quare videt ignorare qui hoc pbat· qm̄ aliud

est docē q̄ disputare & qm̄ oportet docente q̄dem

nō interrogare ħ eum manifesta facē· illū aūt in

terrogare· Amplius ut dicat uel neget· nō ītantius

est ħ experimentū sinnetis· Nam temptatiua

est dyaletica q̄dam quappe de oīb; inspicit & cōsi

det nō sciente ħ ignorante & assimilante· Quē ergo

s(ecundu)m rem considerat co(mmun)ia dialeticus. Qui aut(em)

hoc apparenter facit sophista est. Et silogismus li-

tigiosus et sophisticus est. unus quidem apparens

alter qui silogisticus de quibus dyalectica temptativa est.

et si vera sit conclusio. Nam eius qui propter quid de-

ceptivus est. et quicumque non sunt secundum singulorum

viam paralogismi et videntur secundum artem. Nam false

descriptiones non litigiose. Nam secundum ea que sub

arte sunt paralogismi. neque si qua est descriptio

circa verum ut ypocratis quadratura per lunulas. Sed

ut brisso quadravit circulum. Nam et si quadratur

circulus. tamen quia non secundum rem. ideo sophisticus. Ergo

qui de hiis illis apparens silogismus litigiosa oratio. Et qui

secundum rem et apparens silogismus et si sit silogismus liti-

giosa oratio. Nam apparens secundum rem est. quare fallax

et iniustus. Quemadmodum enim que in certamine est

iniuria / modo ipsum habet iniusta quedam certatio sit contra

dictione iniusta est litigiosa contentio. Nam illi qui omnino

vincere volunt apprehendunt omnia et hi litigiosi. Ergo qui

ob victoriam quidem tales sunt litigiosi homines et rixe

videntur esse amici. Qui autem propter gloriam que in

divitiis est sophistici. Nam sophistica est ut dixi

ditativa quedam ab apparente scientia propter quod apparentem

demonstrationem appetunt. Et in orationibus eisdem quidem sunt

litium amatores et sophiste, sed non propter eadem. Et oratio

eadem quedam erit sophistica et litigiosa, sed non secundum idem.

Sed in eo quidem quod propter victoriam apparentem litigi

osa, in eo vero quod propter sapientiam sophistica. Sophistica

est quedam scientia non autem existens. Litigiosus autem quodam

modo se habet ad dialecticum ut falsigraphus ad geo

metricum. Nam ex eisdem paralogisat dialecticum sicut

falsigraphus geometricum. Sed hic quidem non litigiosus

quoniam ex principiis et conclusionibus que sunt sub arte falsa describit.
bit qui autem ex hiis que sunt sub dialectica circa alia quidem
quoniam litigiosus erit manifestum ut quadratura autem est per lunu
las non litigiosa. Brissonis autem litigiosa. et hunc
non est transferre nisi ad geometriam tantum ex eo quod ex
propriis sit principiis. illum autem ad plures quicumque non sciunt
quid possibile est in unoquoque modo et quid impossibile. Apta
bit autem ut antiphon quadravit. vel si quis ideo
dicat melius esse post cenam ambulare per zenonis rationem
non medicinalis disciplinae esse communis enim. Si igitur omnino
similiter se habet litigiosus ad dialecticum ut falsigraphus ad
geometram non erit ex illis litigiosus. Nunc autem non
est dialecticus circa genus aliquod determinatum. neque ostensivus nullius
neque talis qualis universalis. Neque enim sunt omnia in uno
aliquo genere. neque si essent possibile sub eisdem principiis
esse entia que sunt. Quare nulla ars inventiva aliorum a natura

interrogativa est. non enim impossibile utrisque parti dicere
una scilicet. non sit ex utrisque. dialectica autem interrogativa est.
Si autem ostenderit et si non omnia sed prima et propria principia non inter-
rogavit. una si non dicet iam non habebit ex quibus amplius
disputabit ad instantiam. Talis autem et temptativa. neque
enim temptativa talis est qualis geometria sed quam
habebit et nesciens aliquis. est enim experimentum sumere
nescientibus et eum qui nesciat rem. Siquidem dat non ex quibus
novit neque ex propriis sed ex consequentibus. quecumque talia
sunt quod scientem quidem nihil prohibet nescire artem. nescientem est
autem nescientem ignorare. Quare manifestum quoniam nullius
determinati est temptativa disciplina. eo quod de omnibus est.
una omnes utuntur artes communibus quibusdam. Quare omnes
ydiote quodammodo utuntur dialectica et temptativa. una omnes
usque ad quod conantur diiudicare pronuntiantes. Hec autem
quia sunt. una ea in quibus sunt propriis nimio vident

valde extra disciplinam. Arguunt ergo omnes, nam sine arte
participant. Ideo quod artificialis dialectica est ante silogisti-
ca temptativa et dialecticus qui. Quoniam autem sunt multa quidem
de omnibus, non talia autem ut nam quid sit et genus, sed velut
negativa; illa autem non talia, sed ipsa est ex hiis de omni-
bus experimentum sumere et esse arte quadam, et non esse
tales quales qui demonstrant. Eo quod litigiosus non est sic
hiis omnibus ut falsigraphus; non est paralogisticus ex de-
terminatis cuiusdam generis principiis, sed circa omne genus est li-
tigiosus. Loci ergo de sophisticis elenchis hii sunt. Quoniam
autem est dialectici considerare de hiis et posse ea facere non
difficile videre. Nam quae circa propositiones est methodus
omnem habet hanc speculationem, et de elenchis quidem
apparentibus dictum est. Falsum autem iam ostendere et ora-
tionem ad inopiam ducere. Hoc enim fuit secundum sophisticae
voluntatis. Primum quidem ex eo quod interrogat quodammodo

et per interrogationem accidit maxime. Nam ad nullum

determinatum positum interrogare venatio est horum. Nam

vane dicentes peccant magis vane autem dicunt qui

nichil habent propositum. Et interrogare multa simul

determinatum sit ad quod disputat. Et quod videntur dicere

probabile facit quandam ydoneitatem ut ad inopinabile

ducat aut falsum. Et si interrogatus dicat aut neget

horum aliquid ducere ad quod argumentari ydoneus est possunt

autem nunc minus lede per hoc quam prius. Exigunt enim quid hoc

ad id quod erat in principio. Elementum autem et ad incidendum aut falsum aliquid

aut inopinabile nullam statim interrogare propositionem sed

confiteri. Ob hoc se interrogare quod dicere velit. Locum

enim interrogationis consideratio facit. Ad inveniendum

et ostendendum proprius modus sophisticus est ducere ad

talia ad quod habundet orationibus. Est autem in bene et non bene hoc

facere quemadmodum dictum est prius. Rursum ut quod est opinionem

est dicat considerare ex quo genere est qui disputat deinde
interrogare quod pluribus hi dicunt impossibile est autem singulis
aliquid tale. Est enim autem horum singulorum sumere positiones
in propositionibus. Solutio vero horum competens fertur ostendere
quoniam non propter orationem accidit improbabile. Semper autem hoc
vult qui contendit. Amplius autem ex voluntatibus et
manifestis opinionibus. non enim eadem et volunt et dicunt
sed dicunt quidem decentissimas sunt orationes. volunt autem ea que
videntur prodesse ut non mori magis quam vivere voluptuose
dicunt oportere et egere iuste magis quam affluere
divitiis inhoneste. volunt autem contraria. Ergo eum qui
dicit secundum voluptates ad manifestas opiniones ducendum
eum vero qui secundum has ad absconditas. Utrumque enim necesse
extra opinionem ducere. aut enim ad manifestas aut
ad obscuras opiniones dicit contraria. Plurimus autem
locus est faciendi quod extra opinionem sunt dicere sicut et

calides in gorgia scriptus est dicens et veteres omnes arbitrabantur

sic accidere in eum quod secundum naturam et secundum legem contraria enim esse

naturam leges et iusticia secundum leges quod esse bonum secundum naturam

vero non bonum. Oportet igitur ad eum quidem qui dicit secundum naturam

secundum legem obviare ad eum vero qui secundum legem in naturam ducere

utrobique enim dicere est quod extra opinionem est. Erat autem eis

secundum naturam quod verum secundum legem autem quod pluribus videtur. Quare

manifestum quia et illi quemadmodum et qui nunc aut arguere aut

inopinabilia dicere respondentem conabantur facere. Quedam

autem interrogationes habent utrobique improbabile esse responsionem

ut utrum sapientibus aut patri oporteat obedire et ex

pedientia facere aut iusta aut iniuriam pati magis

quam nocere. Oportet autem ducere ad ea que pluribus et sapientibus

sunt contraria. Nam si dicat aliquis ut qui circa rationes ad ea

que pluribus. Si autem ut plures ea que hiis qui in ratione dicat enim

hic quod ex necessitate beatum iustum esse pluribus autem improbabile est

ipse non felicem esse. Est autem ad ea que sunt sunt in pluribus dicere

idest quod quis in ea que est secundum naturam et secundum contrarie dicere valet

opinio plurium. Sapientes autem secundum naturam et veritatem dicunt

et ea quod non sunt ex opinionem ex hiis oportet querere locos.

Capitulum 2m

De facere nugari quidem dictus nugari iam diximus.

Omnia autem huiusmodi voces hec volunt facere si nihil distat no-

mine an ratione dicere, duplum autem et duplum dimidii idem.

Si ergo est duplum dimidii duplum erit dimidii dimidii duplum

et rursum si pro duplo duplum dimidii ponatur ter erit dimidii di-

midii dimidii dimidii duplum. Et putas esse concupiscentia delecta-

tionis. Sunt autem huiusmodi voces omnes et in aliquo convincitur non

solum genera sed et ipsa adiaceant dicit et ad idem et ad unum as-

signatur ut appetitus alicuius appetitus et concupiscentia alicuius

concupiscentia et duplum alicuius duplum et duplum dimidii. Et quecumque

cunctis est substantia cum non sit adiace omnino quorum sunt habitus

aut passiones aut aliquid huiusmodi in ratione eorum designatur.

predicatorum de his, ut habundans est numerus his medius

est autem numerus habundans est; ergo numerus numeri medium huius

et simul civitas navis est. Est autem navis sima. Est ergo

navis navis cava. Videntur autem facere non facientes quidem

eo quod non interrogetur si significet aliquid per se duplum dictum

aut non, et si aliquid significet utrum idem aut diversum, sed con-

cludit statim et videtur eo quod nomen idem sit idem et significare.

Solecismus autem quale quid est dictum est prius. Est autem hoc

et facere et non facientem videri et facientem non videri

quemadmodum Cecilianus dicit. Si ficus sive declinationis

non concedat ficus invenias solecismum quod facit prius

illum. Eodem modo si fines solum masculini generis est

ut prius quosdam, non qui dicit fines certa soloe-

cismum facit prius eos. Arachnoreus ergo qui et cum quidem hoc

potest facere eo quod multe orationes non colligentes solecismum

videntur sillogizare velut in elenchis. Sunt autem omnes

Sene cappites soloecismum facit hoc. Et quia casus nec
masculinum nec femininum indicat sed neutrum nam hic masculinum
significat hec autem femininum hoc autem neutrum sepe significatione vult
Sepe autem significat in illa utraque ut quid hoc callio
pea lignum torsicus Ergo masculinum et femininum et neut
casus omnes neut quod alii autem alii autem non dato quod
hoc sepe silogisat quasi deum sit hunc. Similiter autem
alium casum pro alio paralogismus autem fit eo quod que sit hic
plurium casuum nam hic significat quis hec quique autem hoc
Oportet pluralitatem significare cum est quod hunc cum esse autem
hunc ut est torsicus esse torsicum ut in feminis nominibus
nam in omnibus similiter nominibus est et esse faciet differentiam et quod
dam in hiis solis est soloecismus elenchis quia diximus
quia non similiter similia nam quadammodo illic in rebus sic in
hiis nominibus accidit autem fit soloecismum facere nam
hoc et album et res et nomine est tanti ergo quia soloecismus

temptandum est ex casibus dictis sologisare. Species ergo
sunt hee agonisticarum disputacionum & partes sferium &
modi qui dicti sunt. Differt autem non parum si ordinet
quomodo ea que circa interrogacionem sunt ut lateat quem-
admodum in dyalecticis. Deinceps ergo hiis que dicta sunt
hoc primum dicendum est. Est ergo ad arguendum unum quidem
longitudo. difficile enim est multa conspicere. ad lon-
gitudinem vero predictis elementis utendum. Unum vero festina-
cio. nam tardiores minus prospiciunt. Est autem ira & con-
tencio. turbati enim minus possunt observare omnia.
elementa autem ire & manifeste eum facere se velle iniuste
agere & omnino inpudentem esse. Amplius permutatim
interrogaciones ponere sive ad idem plures quis habeat
oraciones sive & quod non sit. Simul enim accidit aut plura aut
contraria facere observacionem. Omnino autem ad occultacionem
dicta sunt prius utilia & ad agonisticas disputaciones

Via occultatio est latendi causa late ad fallaciam ad
absistentes ad quamque opinantur esse ad ordinem ex ratione
interrogandi velut contrarium velit aut etiam ex eo
interrogaciones facere. nam cui dubium est quid ve-
lit similiter minus graves fiunt. Et qui in partibus dedit
aliquod singulare inducenti universale sepe non interrogandum
sed ut concesso utendum. nam quandoque putant et ipsi de-
disse et audientibus videntur propter inductionis me-
moriam velut non interrogata frustra esse. Et in quibus
non nomine significatur universale sed similitudine utendum ad hoc
quod expedit. latet enim similitudo plerumque. Et
ad sumendum propositionem contrarium oportet admittendum
incipiente ut si debeat similiter quia oportet patri
omnia obedire utrum omnia oporteat omnia obedire paren-
tibus aut omnia inobedire et sepe multa utrum multa
concedenda aut pauca. magis enim si necesse est

videbuntur esse multa. Appositis enim iuxta se contrariis
et maiora et magna videntur et peiora et meliora
hominibus. Valde enim et sepe faciunt videri redargui maxime
sophistica columpnia interrogantium cum nichil sillogi-
zantes non interrogandum faciunt hoc quod ultimum est
sed dicendum est velut sillogizantes non quare hoc et hoc.
Sophisticum autem est posito inopinato probabile hoc quod videtur
videri proposito eo quod videtur ex principio et interrogandum facere
sit talium utrilibet videtur. Necesse est enim si sit inter-
rogatio ex quibus sillogismus aut elenchus aut inopina-
bile fieri cum dat quod elenchus cum autem non dat neque vi-
deri facere inopinabile. Cum autem non dat videri aut facere
elenchum simile amplius quemadmodum in rethoricis et in elenchis
similiter contrarietates considerandum ad ea quae habent
sunt dicta aut ad eos quos confitetur bene dicere vel
facere amplius ad eos qui videntur huiusmodi aut ad similes

vel ad plures vel ad omnes et sicut ridentes sepe in
reducunt faciunt duplex si debeat accidere idem
qui et interrogatus utendum quoque hac contra instantes
si sit quod accidit sit autem non quoniam sic suscepit et theo
phrasto facit in mandrabulo. Oportet ergo abducere
assistentes reliqua argumenta mandare et ridenti
si presumpserit plus instare et prevenire. Conandum autem quoque
et ad alia ab eo quod dictum est illud extra sumentibus
si non ad hoc quod positum est habeat aliquis argumentari
licosis fecit proposito lira extollere. Ad eos autem qui
exigunt ad quod conantur argumentum quod videtur. O
portet assignare causam dicentes autem quemadmodum observabit
quod vel in ceteris accidit de contradictione quoniam quod dixit
negare aut quod negavit de [illegible] causam contrarios
eadem est disciplina non autem oportet [illegible] idem
interrogare quasdam autem non interrogare sicut concessum [illegible]

Ex qbz go ītrogacōes ⁊ quō ītrogādi ī agonistias

exercitacōibz dtm est. liber secundus

De responsione aūt ⁊ quomodo opor

tet solue ⁊ ad quid ⁊ ad qua vtili

tate huiusmodi orōes psint post hec

dicend. Vtiles go sūt ad phiam ꝙ ppt duo. pⁱm

ꝙ qm sepe ꝗ fi⁹ dictioē fiūt meli⁹ habē faciūt

quoties singlm dr ⁊ ꝗ similiter ⁊ qualiter ī rebus

accidit ⁊ ī noibz. Secūdū aūt ad eas q p se ips sunt

quones. Nā q ab alio facile palogisat ⁊ hoc nō

sentit ⁊ ipe se h patit sepe. Tertiū vo ⁊ reliqm

adhuc ad gliam. circa oia exercitatū videri ee ⁊ i nullo

inexptie se habere. nā si is qui disputat orōibz [illegible]

orōes cū [illegible] habeat [illegible] de vitio eaꝝ

suspectum dat q videtur grauis ee nō quia veru

ppter impitiā. Rndentibz aūt quō obuiand

49

Ad huiusmodi orationes maxime siquidem est dicendum plus
ex quibus sunt paralogismi et si quid inquirende sunt super
verum habundantias sufficienter divisimus. Non
est autem idem sumentem orationem videre et solvere vitium et in-
terroganti posse obviare velociter. Nam quod scimus
sepe transpositum ignoramus. Amplius autem quemadmodum
in disputationibus acumen et tarditas exercitatione fit ma-
gis sic et in aliis se habet. Quare si manifestum quidem
nobis sit immeditati autem simus fallimur frequenter.
Accidit autem quandoque sicut in descriptionibus. Nam et illic sol-
ventes quandoque componere rursum non possumus
sic et in elenchis scientes propter quid oratio accidit
conectere solvere orationem dubitamus. Primum quidem igitur sicut
sillogizare dicimus probabiliter quandoque magis quam vere
eligere oportet, sic et solvendum quandoque magis probabiliter
quam secundum verum. Omnino enim contra litigiosos obstandum

non ut arguentes sed ut apparentes. Non enim dicimus
eos silogizare quare neque videantur corrigendi sunt.
Nam si est elencus contradictio non equivoci ex quibusdam
nichil opus est dividere amphibolonia et equivocacionem,
non enim faciat silogismum. Sed ob nichil aliud condividendum
nisi quia concedo videtur elenco similis suo ergo redargui
sed videri cavendum. Eo quod interrogare amphibolonia
et que sunt secundum equivocacionem et quecumque alie huiusmodi ob
tusiones et verum elencum obnubilat et arguentem et
non arguentem dubium facit. Nam quia licet in fine
conclusio non concessum inferant negare dicere sed equivoce et si
quod maxime contingit, id ferat dubium si redargutus
est. Dubium enim si vere dicat. Nunc. Si igitur dividens
interrogasset equivocacionem aut amphibolonicum non dubium
esset elencus et quod reputant nunc quod nimis prius aut magis
litigiosi sunt et ideo ut sic ut non rude interrogatum

nāe est. nūc aūt qui nō bn̄ interogat īterētes

nāe est ut respōdeat aq̄s id q̄ interogat. corri

ges viciū ꝑpois. qui diso sufficieter uł sic

uł nō nāe est dr̄e rūdente. Si at aq̄s putet

eū q̄ fm̄ equocacōm est elenctū ee q̄amodo

nō erit rūdente effugē rdarguicōm. Nam i

visibilib; nāu q̄d dix^t negaē vm̄ ⁊ q̄d negat

affirmaē. Ita nisi corrigat q̄da nō pōt. nō

em̄ aiūt coriscū ee musicū ⁊ nō musicū sed

habet coriscū musicū ⁊ habet coriscū nō mu

sicū. Ita eadē erit oro coriscū uł hūc coriscū

nō musicū ee uł musicū q̄d sil affirmatū uł

negatū. Sz fortasse nō id sufficiat. ita nec

illic nō quaē aq̄o dr̄. Si at huic q̄d sim^r

dr̄e coriscū assignet illi at addat aq̄ dut huic

inconueniens. nichil em̄ magis alit vtlibet.

... no[n] aut[em] differt. Et q[uia] dubium est q[uod] debeat

amphibolonia utrum redargutus est vel non concessum

est autem in disputationibus. Deinde manifestum quod non debeat

sed dicere interrogacionem sed simpliciter parum est. Quare et

si ipsum disputacio redarguto similis est. Accidit autem

sepe videntes licet amphibolonia pigrescere. Deinde

eo quod frequenter proponatur talia ne ad omnia videatur

graves esse. Deinde non putantibus propter hoc fieri

oracionem sepe obviavit impossibile. Quare quam dictum

est. Deinde non pigrandum quemadmodum dictum est prius.

Si autem duas interrogaciones unam faciet quis non propter

equivocacionem et amphibolonia fiet paralogismus sed vel

elencus vel non. Quid enim differt interrogare si

callias vel temistocles musica sunt quam si ambobus

unum nomen existentibus erat diversis. Nam si plura

significat uno plura interrogavit. Si igitur non rectum

ad duas interrogationes una responsionem probare simile

simpliciter maxime quando nichil horum sit equivocum sunt

convenit videre simpliciter. Neque si de omnibus verum sit

ut volunt quidam. Nichil enim hoc differt quam si int

rogasset coriscus et callias utrum domi sint vel non

domi sive presentibus sive non presentibus. Utrumque

enim plures propositiones. Non enim si verum est dicere propter

una est interrogatio. Possibile enim et mille alia inter

rogata omnia aut sic aut non dicere est verum. Attamen

non respondendum una responsione. Interimitur enim disputatio

hoc autem simile tamquam si idem nomine ponatur diversis

Si igitur non oportet ad duas interrogationes una

responsionem dare maxime quando in equivocis sicut nec domi

Neque enim qui dixit respondit sed dixit insipienter. Sed

concedunt quodammodo in disputationibus eo quod lateat

quod accidit. Sicut igitur diximus quando clea quidam videtur

ee qui nō sūt eodē mō ⁊ solucões videntˀ ee eadem

q̄ nō sūt quas dixi⁹ queq; magis oporte͂ facere q̄

veras ī agonisticis disputacōib; ⁊ adduplex ob

iectōe Rudens at ī hys qd q videt sit dicte

Est em̄ sic minime fiet ad se elenchus Si vo alij

qd ex opiom sit cogatˀ dicere hoc maxime addendum

videri Sic em̄ neq; elenchus neq; opinatˀ videbit

fieri Qm at q̄ro petit qd qd est ī princ° marˀ

putat aut ōio si sit ꝓpinq̄m īminēd ⁊ nō con

cedend ee qd velut qd ī princ° est petere Et

qn alij tale ꝓhauit qe qd natum qd accidere ex

pone est ad fīm ul inopinatˀ id dicend Itam

qd ex nccitate accidit eiusd videt ee positio

Amplius qn vle nō noie sumit ſꝫ parabola dicendū

qm nō ut datū ē neq; ut ꝓposuit sumit Nā ꝑpe

hoc fit sepe elenchus Si at ꝓhibeat hys ad hoc

qui no bn ostensum est eius obviati sit dictum de
truncatum. Propter go ipse qui dicit noibus. nate est
rude simplex ul divisum. Que at subintelligentes
ponit ut quicq no placet truncati interrogati
propter hoc accidit elencus. vt putasne quid est
donantis possessio est dantis utique. Similiter aut
et alius sed ho est alium dicas utique possessio go
ho alium non hoiem qui al est. Et lisandrum
lacedomoniorum qui lacedom. Maxime go qui in
quibus obscurum est quod ponit no cocedendum simplex.
Cum at duobus existentibus cum alterum quod est ex neci
tate alterum esse videtur. cum at alterum hoc no ex neci
tate interrogatum prius oportet quod minus est dare.
difficilius enim sillogisare de pluribus. Si at ponet
quam hunc quod est contrarium illi at no est si oratio
vera sit contrarium dicere nomine esse a no alium. Cum

vocant enim ... manifestat quoddam quod supposuerit ... vocat enim in libris ubi ... opinionum diversitas dubium ... et veras opiniones ... in quibus ... ut dyameter incommensurabilis ...

sunt quaedam quae eorum qui dicunt plures eum qui non concedit

menti inquietat, quaedam autem non, ut quaecumque utrumque opi-

nant. Utrum enim corruptibilis an immortalis sit anima

aliud non determinatum est multis. Quibus igitur dubium est

utrimodo soleat dici propositum, utrum ut conceptiones.

Vocant enim conceptiones et veras opiniones et totas

negationes, ut dyameter incommensurabilis. Am-

plius autem utrumque opinantur maxime transfe-

rens aliquis nomina, hiis latebit. Quia enim dubium

est utrimodo se habet verum, non opinabitur sophisma

agere; quia vero utrumque opinantur, non mentiri puta-

bit. Nam translatio faciet orationem sine elencho vide-

ri. Amplius quascumque aliquis presupserit interrogationes,

prius insurgendum et prodicendum. Sic enim maxime

interrogantem prohibebit. Quoniam autem est recta quidem

solutio manifestatio falsi syllogismi ... quamlibet

intitogatorum accidit falsum. Falsus autem silogismus

sit dupliciter. aut enim silogisatus est falsum. aut cum

non est silogismus videtur esse falsum. Et ergo que nunc dicta

est solutio et apparentis silogismi secundum quam videtur in

terrogatorum contrariorum. Unaque accidit orationes silogi

satas quod intimente apparentes aut dividente sol

ve. Ratus autem qui silogisatum oratio hiis verum

ille autem falsum habet orationem eas quod secundum orationem

sunt falso duobus modis contingit solve. Aut in eo

quod intimitur aliquid eorum que intitogata sunt aut in eo quidem

ondit oratio non sic se habere. Eas que vero secundum propositiones

in eo quod intimitur quae tamen. Ita oratio vera quaeque sole

tibus solve orationem secundum quod propositiones si silogisata

est aut non silogisata. Videre utrum vera sit oratio

vel falsa concludens vel dividentes vel intimentes sol

vamus et intimentes vel hoc modo vel illo sicut dixi

est pus. Differt at plimu interogatu ul' solue

oroem. na pius q's difficile p contradictioem aut

vide facile. Eorum g° q' sut s'm equiuocatioem ut ali

qua pla significante. aliqn at oroem et amphibologia

elencu. aliqn at q's hunt interogatioem aliqu significa

te pla. alij at oroem multiplex dicunt. Sbi i eo

q's qui est tacente loqui coclusio est duplex. aut

in eo vo qui est no coscie sciente una interoga

tio amphibologia. Et duplex q'nq' q's est. q'nq' at

no est. s3 significat duplex hoc q's ens illud vo

no ens. Omib' g° i fine est multiplex nisi pius

simplex supserit contradictoem no fit elencus nisi

i eo q's est cecu vide. na sine contradictione no

elencus erat. Omib' vo interogacoib' no nate est

pius negare q's duplex est. na em ad hoc s3 h'

pter oro. Ergo i pncio q's duplex et v'' et oroem

sit videndum quomodo est ut sic est aut ut non ut tacente
loqui quomodo est ut sic est aut ut non. Et que expediunt
facienda sunt quod sic sunt aut quod non. Ita expedienta
dicuntur multiplicia. Ut autem lateat in fine interrogacionis
addente corrige quod tacente est loqui non. Sed hic
tacente. Et in hiis autem que dicuntur multipliciter in propositionibus
simpliciter. Non quod sciunt qui non sciunt utique sed non scien-
tes. Non enim idem est qui non est constare et qui sit sci-
entes non est. Et omnino obstandum etiam si simpliciter si-
logismus et qui non negavit rem quam dixit negavit
sed unum. Quare non elencus. Manifestum autem et eos qui
sunt secundum divisionem et composicionem quomodo solvendi. Nam
si divisa et composita oratio aliud significet conclusa
contrarium dicendum. Sunt autem huiusmodi orationes secundum composicionem
vel divisionem: putasne quod vidisti tu hunc percussum
hic percussus et hic et quo percussus est hic tu vidisti.

Habet quoque aliquid et dubitationem interrogatio quae est secundum
compositionem. Non enim est duplex quae secundum divisionem;
non enim eadem oratio fit divisa, si quidem et non malum et malum
secundum accentum prolata significat aliud. Et in scriptis
quidem idem nomen cum eisdem elementis scriptum est et similiter. Et
illic autem iam signa faciunt prolata, at non eadem. Unde
non duplex quod secundum divisionem est. Palam autem et quod non
omnes elenchi secundum duplex, sicut quidam dicunt. Dividendus
ergo ei qui videt. Non enim idem est videre oculis percussum
et dicere videre oculis percussum. Et euthydemi oratio: pu-
tasne vidisti tu existentes nunc in Piraeo naves in
Sicilia ens? Et rursum putasne est bonum sutorem ma-
lum esse? Erit autem quis bonus sutor malus. Putasne
quorum sunt bonae scientiae bonas disciplinas, mali autem bona
disciplina? Bona ergo disciplina malum. At vero et malum
et disciplina est malum. Quare mala disciplina malum.

[illegible]

Et est malorum disciplina bona. Putasne verum dicere
ut quoniam tu stans es, tu stans es? ergo mentiuntur aliqui
significat [illegible]. Verum enim dicere ut quoniam tu se-
des es, sed non ut sedens es. Putasne ut potes et potes
sic et ipse facies? non citharizans autem habes potentiam
citharizandi: citharizabis ergo non citharizans. Aut non
huius habet potentiam ut non citharizans citharizet,
sed cum non facit ut faciat. Solvunt autem quidam
hunc et aliter. Nam si dedit ut potest facere, non dicunt acci-
dere non citharizantem citharizare. Non enim omnino ut
potest facere datum esse quoniam faciat. Non enim idem esse
ut potest et omnino ut potest facere. Sed manifestum quoniam non bene
solvunt. Nam orationum quae propter idem eadem solutio. Hoc
autem non conveniet in omnem orationem, neque omnino interrogatas, sed est
ad interrogantem, non ad orationem. Secundum accentum
autem orationes non sunt neque in his quae scribuntur neque in his

[illegible]

[illegible gloss]

que dicuntur excepto si que pauce fiant. Iustos

vios oportet pendere. iustos vios non oportet pendere.

Ergo oportet iustos vios pati et non. Quo aut

soluendis palam. Non enim idem sufficiat grauiter et

acute platum. Palam aut et in hijs que sunt in eo

quod similiter dicuntur que non sunt eadem quo obuiando

eo quod habes genera predicamentorum diuersorum. Nam

hoc quidem dedit interrogatus non esse quid horum

que quid est significat. ille vero ondit esse quid eorum

que sunt ad aliquid aut quantitates. videntur aut quid est

significare secundum dictionem ut in hac oratione. Putasne

contingit idem simul et facere et fieri. non. At vero videre

aliquid simul et videri idem et secundum idem contingit. Putas

ne est quid eorum que sunt pati facere quid. Ergo

secat urit operatur similiter dicuntur et omnia pati quid signi

ficant. Rursum aut dicere currere secare similiter sibi inuicem

[illegible gloss]

[illegible] in illa oratione / Quod qui in illa oratione [illegible] sic dicit potius ut quod possibile est facere et fieri [illegible] quod parat [illegible] aliquid [illegible]

[illegible] videre et videri [illegible] minor / facere ad fit passio / quod aliquid [illegible] et fieri [illegible] actus [illegible] possibile videre et videri [illegible]

[illegible] et videri [illegible] ut facere et fieri [illegible] [illegible] et [illegible] possibile facere et fieri / secundum [illegible] quod videre et videri [illegible] ut [illegible]

[illegible] passionis dicit [illegible] importat [illegible] agendi vel patiendi ita [illegible] quod videre [illegible] ut facere / ut videri est

[illegible] pati ut [illegible] pati [illegible] magis [illegible]

[illegible] / formetur ad fit passio [illegible] opus [illegible] importat passio [illegible] opus [illegible] facere [illegible] facere

importat passio [illegible] facere [illegible] pati

[illegible] ad aliquid / [illegible] quod [illegible] aliquid [illegible] dicit [illegible] sit [illegible] quod possibile facere et fieri

[illegible] dicit [illegible] videre et videri [illegible] et [illegible] et [illegible] / [illegible]

[illegible] videre et quod ut facere / [illegible] dicit videre et ut pati [illegible] quod [illegible] videre

[illegible] ut [illegible] / [illegible] accipit videre ut [illegible] et ut [illegible] [illegible]

[illegible] sit [illegible] ut [illegible] accipit videre

[illegible] ad / passio quod [illegible] amisit [illegible] digitos [illegible] digitum

[illegible] digitos [illegible] digitos amisit [illegible] digitos [illegible]

[illegible] / passio [illegible] dat [illegible] [illegible] dat [illegible]

Notandum videre vel c agere quam pati. Cuius racio quidditas consistit in receptione specierum rei in ipso vel c agere quam pati / sicut
videre c [illegible] quia et actus vel recipere c [illegible] pati [illegible] non in aliquo in intelligendo. [illegible] in alijs
sibi sic est in [illegible] [illegible]. [illegible] in actu facti. [illegible] videre consistit in receptione specierum rei in ipso in generali videre
est pati [illegible] [illegible] quia videre c [illegible] actu dico ad quod [illegible] in videre c [illegible]
[illegible] c recipere specierum [illegible] c [illegible] specierum et ad [illegible] c pati, sed quo ad [illegible] c agere

dicitur. Et scire quod operari quid est, quare et pati quod
sit aut et facere. Si autem aliquis illi dans non contin-
ue sit idem facere et fieri, videre et videri, dicat contingere,
nondum elenchus factus est, si non dicat videre facere
quid sed pati; indiget enim hac interrogatione. Sed
ab audiente opinatur datum esse, dum et secare facere
quid et secari fieri dedit, et quaecumque alia sic dicuntur.
Nam reliquum ipse addit qui audit, velut similiter dictum.
Hoc autem dicitur quidem non similiter, videtur autem secundum
dictionem. Idem autem accidit quod in aequivocationibus. Pu-
tat enim in aequivocis inscius orationum quidem dixit negare
rem non nomen. Hoc autem adhuc eget interrogatione,
si ad unum aspiciens dicat aequivocum. Sic enim dato
erit elenchus. Similes autem et hae orationes huius, si quod quis
habens postea non habet, amisit. Nam unum solum amit-
tens digitum non enim habebit decem digitos. Aut quod non

habet quod non perdidit quia puer heres amisit. Quantum autem non habet

vel quantum non necesse est tantum amittere. Ergo interrogans quod habet, colligit id est concludit in eo comparata. Ita decem

comparata. Si ergo dixisset ex premissis. Si quanta quis

non habet puer heres putasne amisit tanta nullus

dedisset sed cum tanta cum horum aliquis. Et quod dabit quod

quis non habet. Non enim habet unum solum denarium

aut non dedit quod non habuit. Sed ut non habuit

unum. Ita solum non hic significat neque tale neque

tantum sed nec habet aliquis ut qui non cum alio. Quemadmodum si dicat putasne quod non aliquis habet dabit

non dicere et interroget si dabit quis quid cito quod

habet, cito dicere et est silogiset qui dabit quod

quod non habet. Et maximum quia non silogisavit. Ita

cito non habet dare sed hic modo dare est ut aurum non habet.

dabit aliquis ut quod delectabiliter habet cum tristicia dabit

Similiter autem et huiusmodi omnes. putasne qua non habet
manu patietur aut quo non habet oculo videbit. Non
enim habet unum solum. Solvunt autem quidam dicentes
et non habet unum solum oculum et aliud quidlibet et quod plura habet.
quidam vero et ut quod habet accepit. dedit enim unum solum
hic denarium et hic habet duos unum solum ab hoc denarium.
accepit autem ab hoc. Alii autem statim interrogationem
intermittentes quoniam contingit quod non accepit habere ut
vinum accipiente suave corrupto in acceptione habere
acetum. Sed quod dictum est et prius hi omnes non ad orationem
sed ad hominem solvunt. Nam si esset haec solutio dante
oppositum non possibile solvere sicut in aliis ut si est quidem
est autem non sit solutio si simpliciter concedit
dici. Si autem non concludat non erit solutio. In praedictis
autem omnibus datis nec dicimus fieri sillogismum. Amplius
autem et haec sunt ex huiusmodi orationibus. putasne quod scriptum

sopsit quis. Sophi est at nuc qui tu sedes. sta

ro. Et at vera ai scribebat. Ergo sic scribebat

sta z vera. Na flam ul vera oroem ul opioem

de. alo hois tale suffiat. Na ead oro i opide

Et putas q discat discens. h est n q discit. discat

at aquis h q est tarde cito. No ergo q discat

sut discat dixit. Et putas q ambulat aliquis

aquis calcat. ambulat at tota die. aubio quod

abulat, s ai abulat dixit. Nec qui aphu bibe

q bibit, s ex q. Et putas qs quis nouit ul nube

mes ul disces nouit. Ex qbs at h qs inbeit illud

aut didiat. ambo neutru q sla'u q ome illa

aut no oia. Et qui q ttius ho a se t ab vnoq

Na ho z ome quo no h aliqd s quale q ul ad alt

q aquo ul hmodi quid suffiat. Sliit at z i coriscus

musicus vtru ipm ul alteru. Na h qs h aq

illud autem quale significat. Quare non est ipsum exponere. Verum exponere non facit tertium hominem, sed id quod aliquid esse concedere. Non enim erit hoc aliquid esse idem quod Callias et id quod homo est. Neque si quis exponit non id quod hoc aliquid esse dicat, sed id quod quale, nihil distabit. Erit enim quod preter plures unum quiddam, ut homo. Manifestum ergo quoniam non dandum hoc aliquid esse quod communiter predicatur de omnibus, sed aut quale aut ad aliquid aut quantum aut talium aliquid significare. Omnino autem in hiis que secundum dictionem sunt orationibus, semper oppositum erit solutio quam secundum quod est oratio, ut si secundum compositionem oratio, solutio dividendi; si autem secundum divisionem, componenti. Rursum si secundum accentum acutum, gravis accentus solutio; si vero secundum gravem, acutus. Si autem secundum equivocationem, est oppositum nomen dicentem solvere, ut si animatum accidit dicere, negantem non est inanimatum. Si vero

maiatum dixit hoc autem aiatum collegit dicere qui est in
riatus. Similiter autem in amphibolonia. Si autem secundum
similitudinem dictionis oppositum est solucio. Ergo quod
non habet dabit aliquis aut non quod non habet sed non
nunc habet ut unum solum denarium. Ergo quod non scit dis
cens vel inveniens scit sed non que scit. Et si quod am
bulat calcat sed non tunc. Similiter autem et in aliis

Ad illos vero qui secundum sunt accidens una quidem eadem
solucio ad omnes. Tamen quia indiffinitum est quando dicendum
de re tunc in accidente ~~modo~~ et in quibusdam quidem videtur et dicunt
in quibusdam autem dicunt non necesse esse dicto concordes similiter ad
omnes quidem non necesse habere autem oportet proferre ut. Sunt
autem omnes huiusmodi ordines secundum accidens. Ergo nosti quod
dico interrogare. Ergo cognoscis venientem vel co
opertum. Ergo statua tuum opus est. Aut tuus ca
nis pater. Ergo raro pauca pauca ... est

em i oib; hijs qui no nãe est qd d'. accidet et de

re veru ee. Solis em hijs q sut scdm subam

sut indifferentia et quom sut oia vident. eadm ee

Bono at no id est et bonu ee et futm interogan

Neq; in veniente ul cooperto et veniente ee et cor

iscu evnãe si cognosco coriscu ignoro aut ve

niente eud cognosco et ignoro. Neq; si hc est

meu est at opus meu est opus ß ul possessio

ul res ul aliud quid. Eod aut modo et in alijs

Solunt aut quida et interimentes interogacon

Dicut em cotinge eadm re nosse et ignorare ß

no scdm idem. Via venientem qd no noscentes

coriscu aut noscetes eund qd nosse et ignorare

dicut ß no scdm idem. Primus p'm qd sicut iam

dixi oportet eadm qd p'm idem sut eo'm eand

ee correctionem. Hec aut erit si qd no in nosse ß i ee

vel in aliquo modo se habere idem probamentum accipiat ut

si hic est pater est autem tuus. Si in quibusdam hoc est verum

et contingit idem nosse et ignorare tamen hic nihil significat quod

dictum est. Nihil autem prohibet eandem orationem plures fal

lendi habere orationes. Sed non omnis fallacie manifestatio

solutio est. Contingit enim quem falsum sillogisavit ostendere

aliquis propter quid autem non ostendere ut zenonis orationem quoniam

non est moveri. Quare et si quis tentet colligere velut

impossibile deducens ad impossibile peccat et si decies sillogi

set. Non enim hec est solutio. Erat enim solutio manifestatio

sillogismi falsi propter quod falsus. Si igitur non sillogisavit vel

verum vel falsum tentet colligere illius manifestatio solutio

est. Fortasse autem et hec in quibusdam nihil prohibet et accidere

verum in hiis. Non tamen videbitur. Etiam et coriscum quoniam coriscum

novit et veniens quoniam veniens. Contingit autem videtur

aut idem esse ut quoniam album quod nosse quoniam autem musicum.

[illegible marginal glosses]

no nosse. Sic enim quod nosciat et non nosciat, sed non
secundum idem, veniente autem et coriscum, qui venien(tem)
et qui coriscum nosciat. Similiter autem peccant et qui
solvunt quoniam omnis numerus paucus sicut quos diximus.
Nam si non dicto hoc obmittentes verum conclusum esse di-
cunt, omnia enim esse et multum peccant. Quidam autem dupli-
citer solvunt et sillogismum, ut quoniam tuus est pater vel
filius vel servus. Sermus manifestus quoniam secundum [illegible] eo quod
multiplex dicitur videtur elencus, oportet non vel orationem
predicamentaliter esse plurium. Hoc autem esse huius natum
nemo dicit proprie si dominus est natus secundum accidens co-
positio est. Putasne est hoc tuum utique est. Aut hoc
natum tuum. Ergo hoc natum quoniam accidit esse tuum et na-
tum sed non tuum natum esse malorum quemadmodum
bonum. Nam prudencia est disciplina malorum.
Hoc autem horum esse non dicitur multiplex sed possessio. [illegible]

[illegible]

forte multiplex. Ita et bonum et aliud dici esse sed non

possessionem et si quid ad mala dicit ut aliam propter

hoc malorum est, sed non hoc malorum. Secundum quid

ergo et simpliciter videtur. Quamvis contingit fortasse bonum

esse aliquid malorum dupliciter. Sed non in oratione hac. Sed quia sit

servum bonum mali magis fortasse. Aut nec sit

non enim sit bonum et huiusmodi bonum huius. Similiter cum neque

hominem dicere aliud esse dicit multiplex. Nam et dimidium

dicentes versum da michi Iliadem signant. Non

enim si quis quid significat aut ferentes hoc dicitur

multiplex ut iram pande dea. Eos vero qui sunt

eo quod principale hoc vel quo vel ubi vel aliquid

vel ad aliquid dicuntur et non simpliciter solvendum conside-

ranti conclusionem et contradictionem si contingit horum

aliquid passum esse. Nam contraria et opposita

affirmationem et negationem simpliciter quidem impossibile est esse

[illegible]

[illegible]

eidem quam aut utrique vel ad aliquid tali quo aut
hoc quidem quo illud aut simpliciter prohibet
Quare si hoc quod simpliciter illud dicitur quo non
dum elencus. Hoc dicitur in eo coloe considerand.
ad contradictionem. Sunt autem omnes huiusmodi orationes
hoc habentes. Ergo contingit quod non est esse est dic
quid quid non est. Similiter autem et quod est et non erit.
neque enim est quid eorum que sunt. Ergo contin
git eundem simul eidem bene iurare et periurare. Ergo
possibile est eundem simul eidem suadere et dissuadere
Aut non esse quid et esse idem. Quod autem non est
non est, sed quid et est simpliciter. Neque si bene iu
rat hoc aut secundum hoc necesse est bene iurare. Nam
qui iurat periuraturum bene iurat periurans
solum bene iurat autem non. Neque qui dissuadet sua
det sed quid suadet. Similis autem ratio et de eo quod

[illegible]

est mentiri eius simile verum est. Sed quia non est
facile inspicere utrumque modo, quis assignet simpliciter
verum esse et mentiri difficile videtur. Prohibet autem eum
nihil simpliciter quod esse mendacium, quo autem verum
vel aliquo et esse verum aliquid, verum autem non. Sicut
aut et in aliquid et ubi et quando. Omnes enim huius
modi orationes secundum hoc accidunt. Ergo sanitas vel divitie
bonum. Sed insipienti et non recte utenti non bonum. Ergo
bonum et non bonum. Ergo sanum esse vel posse in civi-
tate bonum. Est autem quando non melius. Idem ergo
idem bonum et non bonum aut nihil prohibet simpliciter
est bonum huic non esse bonum. Aut huic quidem bonum
sed non nunc vel non in hoc bonum. Ergo quod non vult
sapiens malum amittere aut non vult bonum amittere malum
ergo bonum. Non enim idem dicere malum esse bonum et a-
mittere bonum. Similiter autem et que de fure est oratio. Non

[illegible]

Non enim si pati

[illegible]

em sequi(tur). si malu(m) est fur(tum) et sum(m)e est malum.

g(o) no(n) malu(m) vult sed bo(num). na(m) sum(m)e bonu(m) bo(num).

egritudo malu(m) est sed no(n) amitte(re) egritudinem.

Ergo iustu(m) iniusto et quod iustu(m) eo q(uo)d iniuste ma-

gis eligendum. Et m(odo) iniuste magis eligend(um).

Ergo iustu(m) est sua habe(re) que(m)q(ue). Qui aut(em) aliquo(d)

iudicat sec(undu)m op(ini)o(n)em sua(m) et si sit fl(ur)ius sua sunt

singula ex lege. Idem ergo iustu(m) et no(n) iustum.

Et vtru(m)q(ue) oportet iudicare eum qui iusta dicit uel qui

iniusta. Ad ve(ro) eum qui iniusta passus est iust(um)

est sufficienter d(ice)re que passus est. ea aut(em) erat

iniusta. Non enim si pati aliq(ui)d iniuste eligendum

hoc q(uo)d iniuste eligend(um) magis q(ua)m modo q(ui)dem

iuste sed simplicit(er) q(ui)dem quid iuste hoc aut(em) nichil

prohibet iniuste q(uam) iuste. Et habe(re) sua iustum. ali-

ena aut(em) no(n) iustu(m). Iudiciu(m) vero hoc iustum e(ss)e m(ali).

[illegible]

Hiis autem que secundum diffinitionem [illegible]

[illegible]

prohibet nisi si sit secundum opinionem iudicatis. non
enim si iustum simpliciter vel sit simpliciter iustum. Similiter autem
et que iniusta sunt, nichil prohibet ea dicere iusta esse.
Non enim si dicere iustum esse necesse est iusta. Sicut nec
si utile est dicere utilia. Similiter autem et iustis. Quare
non si que dicuntur iniusta qui dicat iniusta vincat. dicat
enim que dicere iusta est simpliciter aut pati iniusta. Hiis
autem que secundum diffinitionem fiunt elenchi quemadmodum
supradictum est prius obviare considerantes conclusionem et con
tradictionem ubi sit idem et secundum idem et ad idem. Similiter et eo
dem tempore. Si vero in principio interroget non fatendum
quoniam impossibile est idem esse duplum et non duplum
sed dicendum non sic sicut erat redarguendum concessum. Item
autem omnes hee orationes secundum hoc putas quia sit singulum
qui singulariter novit rem et qui ignorat rem. Similiter
Sciens autem quis Coriscum ignorabat qui musicus.

[illegible]

[illegible]

quare idem scit et ignorat. Putasne tetracubitum tricubito magis esset aut ex tricubito tetracubitum secundum longitudinem maius autem in ore maius. Ipsum ergo ipso prius idem maius et minus. Illos vero qui fallunt in eo quod petunt et accipiunt quod in principio est quesitum interrogantibus quidem si sit manifestum non dandum nec si probabile sit dicenti verum. Si autem lateat ignoranciam propter molestiam talium orationum ad interrogandum transuertendum velut non arguente. Nam elencus sine eo quod ex principio. Deinde quia datum est non ut utetur sed ut ad hoc disputaret contrarium vel extra elencos. Et eos qui per consequens concedunt in ipsa oratione inerare est autem duplex sequentium consequentia. Aut enim ut particulare sequitur universale ut hominem animal probat si hoc cum illo et illud esse cum hoc

[illegible]

aut secundum opiniones. Nam si hoc est illud omnes et

opposito opponitur. Secundum quidem Melissi ratio

nam si quod factum est habet principium ingenitum

probat non habere. Quare si ingenitum et celum et infini

tum habet aut non est. Et contrario enim convenit. Quam ad

eo quod additur aliquid silogisant considerandum

si ablato eo accidit nichilominus impossibile. Deinde

hoc ondendum et dicendum quoniam dedit non ut videretur

sed ut ad rationem. Qui vero usus est nichil ad

rationem. Ad eos autem qui plures interrogationes

unam faciunt statim in principio determinandum. Nam in

terrogatio una ad quam una ad quam responsio est una.

Quare neque plura de uno neque unum de multis sed

unum de uno dicendum vel negandum. Sicut autem in

equivocis quandoque quidem ambobus quandoque autem in neutro

inest quare cum non simplex est interrogatio simul

respondentibus nichil accidit pati similiter et in his. Unum ergo plura vel unum pluribus inest vel non est simpliciter danti et delinquenti. Hoc peccatum non contrarium accidit. Quando autem hoc quidem illi autem non aut plura de pluribus, et est quasi visum non ambo ambobus est autem quando non insunt. Rursum quare hic formidandum in his orationibus. Ut si hoc quidem est bonum est illud autem malum quoniam hoc verum est dicere bonum et malum et rursum neque malum neque bonum neque malum. Et si singulum ipsum sibi idem et alii diversum. Quoniam et aliis eadem sunt sibi et diversa aliis ipsa sibimet diversa et eadem. Amplius si bonum quidem malum sit malum autem bonum sic duo fierent et dividuum et inequale utrumque ipsum sibi equale. Quare equalia et inequalia ipsa sibi. Cadunt quidem hee orationes et in alias solutiones. Et ambo et omnia plura significant non quidem idem preter unum accidit dicere et negare. Hoc autem non erat elenchus. Sed

[illegible]

[illegible]

[illegible]

In illis autem que deducuntur / Quarta lectio [illegible]

[illegible]

maxime quoniam si non una interrogatio plures fiat, sed unum de uno dicat aut neget non erit impossibile. In illis autem que deducuntur ad idem frequenter dicere maxime quoniam non dandum eorum que ad aliquid dicuntur substantie quidem separatas per se predicationes esse ut duplum sine eo quod est duplum dimidii quoniam in eo videtur. Nam et decem in uno minus sic et facere in non facere omnino in negatione dato. Non tamen si quis dicat hoc non esse album dicat idem esse album. Duplum autem neque significat neque videtur fortasse quemadmodum neque quod in dimidio est. Et si forte significat, at non idem et copulate. Neque scientia in specie ut si est medicinalis scientia, quoniam quod commune illud at erat scientia scibilis. In hiis autem per que ostenduntur predicatis hoc dicendum, quoniam non idem extra et in oratione quod ostendunt. Nam camum quod aliter idem significat in simo et rictu additum at nichil prohibet hoc quidem nasum illud autem cruram significare. Nam hic quod simum illic autem rictum significat et nichil differt

[illegible]

dicere nasus simus & nasus cauus. Amplius nisi dandum

est dicto secundum nomine fem enim est. non enim est simus

nasus cauus sed nasi hoc non passio. Quare nichil

inconueniens si nasus simus nasus & huius cauitate

nasi. De soloecismis autem secundum quid quidem videntur

accidere dictum prius. Quo autem soluendum in ipsis orationibus

erit manifestum. Omnes enim huiusmodi exsoluunt consequentie

Putas quid dicis vere & est hoc vere dicis autem esse quid

lapidem est ergo quid lapidem. Aut dicere lapidem non est

dicere quid sed quem non hoc sed hunc. Si ergo dicat aliquis putas

quod vere dicis hunc non videtur romane loqui quemadmodum

sed neque si dicat putas quod dicis esse hoc lignum aut dicere

sunt hec neque feminina neque masculina. Sufficiat modo dicta

Quare etiam non fit soloecismus si quod dicit esse est hoc

lignum autem dicis esse est ergo lapidem lignum aut hoc masculinum

hunc declinacione. Si ergo dicat. Putasne hec est illa

Deinde rursum quod a nomine est consimilis ita dicat-
est. Ergo hic illa non sillogisavit soloecismum nec
si consimilis significaret idem quod illa non dicet a qui
videt sed oportet hic ad interrogare. Si autem neque est
neque dat non sillogisavit neque in eo quod est quod neque
ad eum qui interrogatus est. Similiter igitur oportet
illic lapidem significare hic. Si autem neque est neque dat
non danda conclusio. Apparet autem eo quod dissimiliter casus
nominis similiter videri. Putasne verum est dicere quod
est ista id quod tu eam esse eam ais lapidem esse? Igitur ista
aspidem? At non verum est si non est ista aspidem
significat sed aspis, aspidem autem ista. Neque si quis
dicis esse hunc est hic dicas autem esse Cleonem est igitur hic
Cleonem. Non enim est hic Cleonem. Dictum est enim quod
quem dicis esse hunc, est hic, non habet neque rectum
enim diceret sic interrogato dicta. Putas scis hoc

aut est lapis, scis ergo lapidem, aut non; id significat
hoc quod putas scis hoc quod in hoc lapis autem. Ex ipso quod
hoc in posteriore aut hoc putas, nec autem scientiam habes,
scis hoc scientiam aut habes lapidis. Scis ergo lapidis
autem huius quod lapidis dicis hunc autem lapidis. Datum
est autem aut scientiam habes scis non huius sed hoc. Quare
non lapidis sed lapidis. Tantum ergo huiusmodi orationes
non silogisat soloecismum sed apparet et videtur propter
quod videtur; quo est obviandum eis manifestum ex hiis
que data sunt. Oportet etiam intelligere quoniam orationum
aliae quidem sunt faciles conspicere, aliae autem difficiliores,
et quid et in quo paralogisant audientem
frequenter eodem illis. Fere enim eandem oportet vocare
que secundum id fit. Eadem autem oratio aliis quidem secundum dictionem,
aliis vero secundum accidens, aliis autem secundum aliud videbitur
esse, eo quod translatum unumquodque similiter est manifestum.

Quemadmodu[m] g° i his q sut sc[dm] equiuocatoe[m]

qui modus videt' ee leuissim' palogismoru

p[ro] q[ui]d[em] ⁊ q[ui]buslibet sut manifesta. Na ⁊ orones

pene ridiculo' oib' sut scdm dictione[m] u ferebat

gradatim sedens ⁊ boreas purus no p[er]didit

em paupem ⁊ ultra bo[ue]m ansa p[er]at neutr[um] sed

posterius ambe. Eod at modo ⁊ aliaru pene

plei illa at ⁊ pitissim[e] vident' late. Signu

aut horu qm litigat sepe de noib' ut utru ide

significet de oib' ens ⁊ unu ul aliud. Alijs em

vide ee ide significare ens ⁊ unu. Alij zenonis oro

ne ⁊ pmenidis soluit eo q multiplr dicat

unu dici ⁊ ens. Siliter at ⁊ i accnte ⁊ i alijs singlis

alie qd orões erut faciles videri alie ve[ro] diffic

liores ⁊ sume i q° gne ⁊ utru elencus ul no elenc

no facile siliter i oib'. Est at acu' oro q dubitare

facit maxie mordet em hec maxie dubitaco
aut duplex est hec qd i silogisatis qr eligat qd
interogacionu illa aut i litigiosis quo diat qd
ponit Quapropter i silogisticis acutes oroes
que magis faciunt Est aut silogisata qd oro
acutissima si ex qm maxie apparentib; qm maxime
pbabile interimit nam cu vna est oro contra
dacone postposita omes similiter hebit silogismos
Semp em ex pbabilib; semp pbale intimet
ul costruet Quapropter natum dubitare max
qd huiusmodi acte qui ex equo conclusioem facit interoga
tib; Est aut qui ex oib; silib; h em silit faciunt
dubitare qui interogacom interimenda est h aut
difficile Nam interimendu qd qui aut interimed
dubium Litigiosaru aut acutissima qd qui primu
statim dubia est utru silogisata est ul non

[illegible]

ut utrum secundum finem vel divisionem solucio. Secunda autem

aliarum que manifesta quidem quia secundum divisionem

vel interpretacionem est, non est autem evidens per quam

interrogacionem interpretatur vel divisio solvenda

est, sed utrum secundum compositionem aut secundum aliqua interro-

gacionum est. Quecumque ergo non silogisata oratio facilis

est, si sint valde improbabilia vel falsa que sumuntur;

quecumque autem non digna despiciencia. Nam quando deest ali-

qua interrogacionum de qua oratio et propter quam et non

assumunt hanc et non silogiset, fatuus est silogismus.

Quando autem earum que extrinsecus, non despiciendus

nullo modo. Sed oratio quidem habilis, interrogatus autem in-

terrogavit non bene. Est quemadmodum solvere quecumque

ad orationem, quecumque autem ad interrogacionem et interrogantem,

quecumque autem neutrum horum, similiter et interrogare et silogisare

et ad positionem et ad respondentem et ad tempus quecumque est tempus

eges solo q[uod] p[ri]ncipi[i] t[em]p[or]is disputac[i]o[num] ad soluc[i]o[n]em. Ex
quantis aut[em] et qualibus fiunt disputantib[us] paralogis
mi et quo ondem[us] fl[su]m et q[ue] ex[tra] op[in]io[n]em sunt dice[re] fa
ciem[us]. Ampli[us] a[utem] ex q[ui]b[us] accidit silo[gismus] et quo[modo] inter
rogand[um] et q[ui]s ordo i[n]t[er]rogac[i]o[n]um. Ampli[us] a[utem] ad q[ui]d
sunt utiles o[mn]es h[uius]modi or[ati]o[n]es et de r[esp]o[n]s[i]o[n]e simpli[citer]
o[mn]i et quo[modo] soluend[um] disputac[i]o[n]es et silo[gismos]. Dicta sunt
de o[mn]ib[us] nobis hic. Reliqu[um] est aut[em] de eo q[uo]d ex
p[rincipi]o erat positu[m] rem[in]iscentib[us] dic[er]e aliq[ui]d b[re]uiter
et fine[m] impon[er]e dictis. Ergo suppo[n]im[us] inueni[r]e pot[en]
te[m] quanda[m] silogistica[m] de p[ro]posito ex h[is] q[ue] insunt
q[uam] p[ro]babilissima. H[oc] e[ni]m op[us] est dialetice p[er] se et tepta
tiue. Q[uonia]m a[utem] co[n]fi[n]gi[tur] ad ea[m] p[ro]p[ter] sophistice vicini
tate[m] ut no[n] solu[m] exp[er]imentu[m] possit sum[er]e dya[lectice]
s[ed] eti[am] q[uasi] sci[en]s p[ro]p[ter] h[oc] no[n] t[antu]m dictum opus negocii
suppo[s]uim[us] or[ati]o[n]em posse sum[er]e s[ed] eti[am] ut or[ati]o[n]em

sustinētes obuiem⁹ ꝓponem⁹ velut ꝓbabilissima

sili. Nam aut dixi⁹ hui⁹ q͛a ⁊ ꝓpter hoc socrates

interrogabat ⁊ nō rndebat fatēt͛ aut nō scire.

Ma[nifestum] est i prioribus ⁊ ad q̄t ⁊ ex q̄t ⁊ h̄c erit ⁊ vnde

nei, et in q̄b[us] horu. Ampli⁹ at quo interrogāda uel

ordināda q̄ ōib[us] ⁊ de rn̄sioib[us] ⁊ solucōib[us] q̄ sūt ad

silogismos patefactū at ⁊ de alijs q͛cūq[ue] eiusd[em] vie

ille sūt oroes ꝑter hec a paralogism⁹ ꝑtractaui⁹ sic

ia dixi⁹ p⁹. Qm̄ g⁰ hui⁹ fine sufficiēter q̄ ꝓposu

im⁹. Oportet at nos latē q̄d accidit circa hoc

negociū. Nam horū at inuenimut omī q̄ q̄dem

ab alijs suscepta sunt p⁹ elaboāta particulari[ter] āgēt

ab eis q̄ acceperūt ꝑus ea q̄ au[tem] ex pri[nci]pio inuēte

p[a]rui i primis augmentū sume solet vtili⁹ aut

pluriū illo q̄d postea ex hijs fit augmentū.

Max[imum] em fortasse pn̄a omī videlicet quare ⁊

diffinitur. quanto enim optimum potestate autem tanto
magnitudine difficilium est videri. hoc autem in breto finale
addere et augere reliqua. Et cum et rethoricas orationes
accidit pene autem et cum alias autem omnes artes. Nam
qui principia invenerunt omnino ad aliquid parum produx
erunt. Qui autem nunc famosiores sunt assuenter
a multis velut ex successione particulatim colligentibus
sic auxerunt. Tysias quidem post primos. Thrasyma
chus vero post tysiam. theodorus autem post hunc. et multi
multas coadunaverunt partes. Quapropter nichil
mirum sit habere multitudinem quandam artem. Huius autem negocii non hoc
quidem erat illud autem non erat preexcogitatum sed nullo omnino
inerat. Nam eorum hoc circa litigiosas orationes erant
mercenariis. similis enim erat doctrine gorgye negocii
Orationes enim hii quidem rethoricas. illi autem interrogativas
docebat ediscere. in quas sepius tradere solebant utrique

alternorum orationes. Quapropter velox quidem sine

arte autem erat doctrina discentibus ab eis. Non

enim artem sed ab arte sunt dantes erudire arbi

trati sunt velut si quis disciplinis dicat tradere

ut non doleat pedes. deinde sutoriam quidem non do

ceat neque unde possit invenire talia det autem

plurima genera diversorum calciamentorum. Hic enim profuit quidem

ad utilitatem artem autem non tradidit. Et de rethoricis

quidem erat multa et antiqua dicta de sillogismis autem

omnino nihil habuimus prius aliud dicere quam attentiore que

rentes multum tempus laborare. Si autem videtur

considerantibus nobis velut ex hiis que a principio

existentibus habere ars sufficienter supra alia negocia

que ex traditione adaucta sunt, reliquum utique erit

omnium vestrum vel eorum qui audierunt opus

obmissis quidem artis indulgentiam habere

autem multas habere grates :-

[illegible] elenchus [illegible] argumentacio [illegible] elenchus [illegible] apparens et non existens / Sophistica [illegible] apparens et non existens, Sophista [illegible] apparens [illegible] disputacio [illegible]

[illegible] disputacio [illegible] ad obtinendum victoriam [illegible]

[illegible] argumentacionis [illegible] apparentis [illegible]

[illegible] argumentacionis [illegible] apparet [illegible]

[illegible] opinionem [illegible]

[illegible] vi argumentacionis [illegible]

[illegible]

Fallacia [illegible]

[illegible]

Fallacia amphibologie [illegible]

[illegible] fallacia [illegible] fallacie [illegible]

[illegible]

[illegible] apparencie fallacie [illegible]

Fallacia [illegible]

[illegible]

ffallacia [illegible] e [illegible] ac p'veniens ex eo q' aliquis [illegible] [illegible] [illegible] a'qua [illegible] dimissa q' e [illegible]

[illegible] apparentie [illegible] oro[ne]s [illegible] [illegible] qua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] apparet [illegible] oro[ne]s [illegible] [illegible] [illegible]

Causa apparentie fallacie [illegible] e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Causa defectus e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] modus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modorum [illegible] e negare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] modus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] disiuncto vel copulato [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt duo et tria [illegible] [illegible] sunt duo et [illegible] sunt tria [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt paria vel imparia [illegible] sunt paria

vel imparia [illegible] [illegible] e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] duo vel tria [illegible]

[illegible] [illegible] e [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] duo vel tria [illegible]

[illegible] [illegible] e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt duo [illegible] [illegible] tria [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] modus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ffallacia accentus e [illegible] ac p'veniens ex eo q' aliquis paralogismus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] formales [illegible] [illegible] [illegible]

Causa apparentie e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Causa defectus e [illegible] formalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Sextus modus est quando non ar[illegible] ... ut [illegible] in duplo [illegible] et non est in duplo [illegible] ... duplum ad [illegible] et cetera
Tercius modus est quando non ar[illegible] similiter ut [illegible] celum [illegible] et [illegible] celum non [illegible] et cetera
Quartus modus est quando non ar[illegible] ... ut sortes fuit [illegible] ... amans et non fuit [illegible] amans [illegible] sortes fuit [illegible] et non fuit [illegible] et cetera
Fallacia petitionis principii est deceptio [illegible] ... principio [illegible] Causa apparencie est [illegible] ... Causa vero non [illegible] est diversitas [illegible] et cetera
[illegible] quatuor sunt modi [illegible] fallacie [illegible] ... ad [illegible] ut [illegible]
[illegible] ... plus [illegible] et non est plus [illegible]
[illegible] et cetera
Primus modus est [illegible] a [illegible] ad [illegible] ut gladius est ferreus [illegible] est ferreus et cetera
Secundus modus est quando ar[illegible] a [illegible] ad [illegible] ut [illegible] et cetera
[illegible] ... sufficiens ad [illegible]
[illegible] et cetera
Fallacia [illegible] ... consequencia [illegible]
[illegible] ... Causa apparencie est [illegible] ... Causa
[illegible] ... Causa vero non [illegible] est diversitas [illegible] et cetera
Primus modus est quando [illegible] ... ut [illegible] et cetera
Secundus modus est quando [illegible] ... ut [illegible]
[illegible] et cetera
Tercius modus est quando [illegible] ... ut [illegible]
[illegible] et cetera
Nota [illegible] ... fallacie [illegible]
Fallacia [illegible] ... interrogaciones [illegible] ... et cetera
[illegible] et cetera
Causa apparencie est [illegible] ... interrogacionibus [illegible] et cetera
Causa defectus est diversitas [illegible]
Primus modus [illegible] ... ut est [illegible] ... et non [illegible]
Secundus modus est quando [illegible] ... ut [illegible]
Tercius modus est quando plura [illegible] ... ut [illegible] ... albi [illegible]
unus sit albus et alter niger [illegible]
Quartus modus est quando unum [illegible] ... ut [illegible] ... albi posito quod unus sit [illegible] et alter [illegible]
[illegible] interrogacionum [illegible] ... fallacia [illegible] ... plures interrogaciones [illegible]
[illegible]

Tractatus [illegible] de cautelis [illegible]

[illegible] ... cautele [illegible] opponens [illegible]
Prima cautela est quod opponens [illegible] ... [illegible]
Secunda [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] opponens [illegible]
Quarta [illegible] ... opponens [illegible] ... [illegible]
Quinta opponens [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
Nota cautelas [illegible] opponens [illegible] ... [illegible]
Prima [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] et cetera
Secunda cautela [illegible] ... [illegible]
[illegible] et cetera
Nota cautelas [illegible] ... opponens [illegible]
Si [illegible] ... [illegible]
ad [illegible] ... alba [illegible]
Secunda [illegible] opponens [illegible] ... [illegible]
[illegible] est alba et cetera
[illegible] ... [illegible]
Prima quod opponens [illegible] ... [illegible]
Secunda [illegible] ... Tercia [illegible] ... Quarta [illegible]
Quinta [illegible] ... [illegible]
Sexta [illegible] ... Septima [illegible] ... [illegible]
[illegible] opponens [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... Nona [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... Decima [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... et cetera

De sophisticis autem elencis et de hiis que videntur elenci etc.
Iste est liber Elencorum Aristotelis in quo determinat de paralogismis sive de
sillogismis sophisticis quo ad formam et solucionem eorum. Cum autem liber
prima sui divisione dividatur in duos libros, primus liber dividitur
in tres tractatus vel secundum alios in quatuor. In primo probat [margin: primus tractatus 3 c.]
sillogismum sophisticum esse. Secundum ibi Quot sunt autem species sophisticarum
disputacionum, in quo determinat de generibus disputacionum. Tercium
et ultimum ibi Primum ergo sumendum quot concertant qui in
disputacionibus decertant et contrariantur, in quo philosophus determinat
de metis sophistice disputacionis. Secundum tractatus incipit ibi Et sunt [illegible] [margin: [illegible] capitula]
modi autem arguendi sunt duo quidem, in quo philosophus determinat
de sillogismis sophisticis peccantibus tam in dictione quam extra dictionem. Et
dividitur in sex capitula secundum quod sex sunt fallacie. Secundum ibi Eorum
que sunt extra dictionem paralogismorum species sunt septem, in quo determinat
de fallaciis extra dictionem. Tercium capitulum ibi Aut ergo sic dividendum [margin: et [illegible] capitula]
est, in quo philosophus determinat de locis sophisticis peccantibus in dictione et
extra dictionem reducendo ipsos in ignoranciam elenci. Quartum capitulum
ibi Quoniam autem habemus, in quo determinat de sillogismis
peccantibus in materia. Quintum capitulum ibi Deinde ad nomen non
contingit, in quo ostendit omnem oracionem posse disputari
ad nomen [illegible] et finale. Sextum tractatus tercius incipit ibi
Est autem sillogismus litigiosus et sophisticus, in quo determinat
de sillogismis peccantibus in materia et in forma. Tercius tractatus habet [illegible] capitula [margin: [illegible] capitula]
et ultimum primi Elencorum, in quo determinat de sillogismis
sophisticis et locis eorum sumptis ex parte finium. Capitulum [illegible]
incipit ibi De facere nugari quod dictum nugari [illegible]
in quo philosophus determinat de meta nugacionis. Tercium ibi Solecismum
autem quale quid est dictum est prius, in quo determinat de cautelis
inventis ad [illegible] solecismum. Quartum ibi Differt autem non
parum, quod [illegible] quodammodo in [illegible] docet cautelas
ad faciliter concludendum [illegible] nugacionem et solecismum.
De divisione autem et quomodo oportet solvere, in quo determinat
de hiis que spectant ad officium respondentis. Et habet quinque tractatus
prout in margine [illegible] dictum est in capitulo. Secundum tractatus incipit primo
[illegible] sicut [illegible] [illegible] probabilit capitulum secundum. Tercium
autem in hiis quidem que videntur sic [illegible], in quo ponit
de solucione apparenti quasdam cautelas per quas respondens
potest se tueri ab impugnacione opponentis. Tercius tractatus [illegible] [margin: [illegible]]
ibi Cum autem est recta quidem solucio, in quo philosophus determinat
de solucione recta. Capitulum secundum ibi Manifestum autem et eos
qui sunt secundum divisionem et composicionem, in quo philosophus docet

Iste est liber secundus Elenchorum

solvere paralogismos peccantes in forma ~~bonitatis vel articulatis in solucione certa~~ secundum ultimum posite (capitulo 2m ibi Ad illos
vero qui secundum sunt accidens una quidem eadem solucio
ad omnes etc.) in isto primo docet solvere paralogismos peccantes
penes fallaciam secundum dictionem solucione certa (2m capitulo ibi
In illis autem qui derivantur ad idem etc.) in quo docet solvere
paralogismos devenientes ad nugationem et soloecismum
Tractatus capitulum nonus Oportet etiam intelligere etc. et in isto
primo intendit manifestare qui tractatus sunt faciles ad solvendum
et qui difficiles
Tractatus capitulum decimus Solvunt autem Ille qui autem et qualibus sunt disputantes
paralogismi et quo inducimus etc. et in isto primo epilogat
determinata quo ad hunc librum finalis et ad librum topicorum

Liber Johannis de Thyniecz ... dnc mana a qualz dicat

Voluit plato ut veritas connectatur ... in principiis ... esse longum ut facilius spectari possumus que sunt ... et ... quod ...

Dixi ascendam in palmam et apprehendam fructus eius. Hec verba scribit sapiens in Cant. vii. cap. Licet quelibet ... sunc pro ... primum illud profitetur prudentia testante venerabili Beda ... sit in quiete. Invocandus est pro omnium quod permisso illius vite fundatur ordinem qui perpetua in se ... gubernat ... Ideo igitur ... providencia in sui dispositione non fallitur. Ea que in esse produxit ex nichilo non solum potest verum eciam sapienter sustinet et gubernat. Ipsius doctrinam Boecii ... invocandus est ut hodie sit dispositum principium ut vite consequatur medium attingendo finem laudabilem et gloriosum. Ipso namque prius invocato tunc ad primam artis sapientie valeam accedere, ac priusquam recommendacionem debite possimus ... propositam sapientis pro ... sic inquientis. Dixi ascendam etc. In qua quidem propositione pro commendacione artis sapientie duo innuuntur. Primo enim innuitur ipsius sapientie ... fastigiosa cum dicitur: Dixi ascendam ... omnibus ... deliciosa cum subditur: et apprehendam fructus eius. Primum patet dupliciter: primo ex ascendentis dispositione cum dicit ascendam, ... ex palme proprietate et conditione cum subdit in palmam. Circa primum ... dicit ... in philosophia sua sic inquiens: Anima autem sequitur corpora. Ubi innuit quod dispositionem bonam corporis sequitur bona dispositio anime et econtra, cum anima operatur mediante corpore tamquam mediante instrumento. Unde patet quod valentes quidem palmam scientie sapientie ascendere oportet illos esse naturaliter bene dispositos. Secundo apparet: ad ascensum quidem requiritur fortitudo, quia sicut indispositi et debiles nullatenus possunt ascendere arborem et precipue palmam cuius rami longe distant ab infimis, sic indispositi in corpore, indispositi et in anima nequeunt hanc palmam artis sapientie attingere nisi bene dispositi sint et fortes. Quare ad ascensum palme quidem requiritur fortitudo ... patet quia indispositi in corpore indispositi et in anima. Ex quo autem ... apparet quod indispositi in corpore indispositi sunt quantum ad operationes intellectuales. Ex ... igitur sequitur corollarie quod ascendentem palmam quidem oportet esse fortem. Secundo sequitur quod oportet eum esse stabilem quia per ... cito evanescit scientia. Et sic patet primum principale ex ascendentis dispositione. Secundo patet hoc idem ex palme proprietate et conditione. Est enim palma arbor alta non tortuosa sed linea recta erecta et protensa. Sic et scientia sapientie est tanquam arbor alta et recta. Unde ... in libro suo de ... scientiam vocat scientiam arborem altam et ramosam cuius radix amara, fructus vero dulcis. Est ergo cum sit arbor alta ... quamvis aliquis ... est ... speculatur fructus acquirere potest ... sic in ... palme ... quod transivit ... ea que sanus fuit una pars ... que ignoravimus. Ex quibus patet ... palme. Unde ... arbor alta et ramosa. Sicut enim arbor alta que est palma plures habet ramos, sic est scientia sapientia et specialiter que in libro ... continetur ... plures ... compositiones ... plures ... Averroes ... reducunt ... sicut probatur in processu ... Et quemadmodum rami arboris confirmant, florent et fructificant ... sic ista palma que est scientia sapientie est continentia multarum conclusionum ... per quas conclusiones tamquam per ramos in audientibus floret, confirmat, fructificat et augmentat.

Fructus vadys siue palme est amara. Et
quia prima sophistice scientie quod vadia comparatur
est flebilis et tediosus / unde ea que adiscimus
primo adiscimus cum tedio et magno labore.
postea autem acquisitis in nobis habitibus intellectualibus
studemus et adiscimus cum delectatione / et sic
vadys id est prima pars artis sophistice
dicitur amara fructus uero dulcis est / unde sicut
organista primo organizationem adiscens orga-
nizat cum tedio et labore / sed cum fuerit habitua-
tus organizat cum delectatione / sic et quilibet
uir speculatiuus primo studet cum tedio et labore /
sed postquam fuerit habituatus studet et perseuerat cum
delectatione / ita quod habitus ipsius scientie est tamquam
fructus et iste est dulcis ergo etiam ipsum
delectamur / sic iste patet per hoc quod ad palme
conditionem et proprietates / quia innuitur cum dicitur
ascendam in palmam etc.

Dixi secundo et breuissime quia in verbis propositis
tangitur ipsius artis sophistice approximatio de-
lectosa / cum dicitur et apprehendam fructus
eius / talis nam approximatio delectosa
duobus modis [illegible] continue / primo quo modo apprehe-
dendi / secundo quo modo apprehensorum unitiue
et intendendi / primum innuitur cum dicitur et appre-
hendam / secundum cum subiungitur fructus eius / nam
apprehensio comparatur intellectui et operatio spec-
ulatiue et fruitioni continuatione / sed modus
intendendi et uniendi patet per fructum / nam
per fructum palme quod dicitur anima unificatur
et nutritur / ita quod per talem fructum intellectus
seu apprehendens anima [illegible] perfecta et defor-
tatur animal participabilis / ut patet [illegible] sup-
putata / patet igitur attentis auditoribus qualiter
beniuolus conuenienter dicere potest / Ascendam
in palmam et apprehendam fructus eius
Ascendam inquam in palmam id est in excel-
lentissimam doctrinam sophisticam / que primo
in parte [illegible] tradit / et apprehendam fructus
eius [illegible] in [illegible] ut
ipsum uite sequatur [illegible] / deinde finem
cum [illegible] laudabiliter terminabo /
dixi [illegible] ascendam in palmam etc. que fuerunt
[illegible] passus

Ex predictis artis sophistice [illegible]
[illegible] et cuius approximatio delecto-
sa que artis sophistice ut patet [illegible]
[illegible] palma fuerit [illegible] /
restat [illegible] de causis huius palme / hec
est artis sophistice et [illegible] que in libro

electorum tradit / eo quod rerum perfecte non possumus
cognoscere / nisi cognitis eius causis / testante
philosopho primo physicorum sic dicente / tunc unumquodque
arbitramur cum causas et prima principia cognoscimus
usque ad elementa / Ex quo patet manifeste / quia sine causis
[illegible] ipsius perfecte non possumus cognoscere / cum
ergo uos clare et lucide notitiam huius cupimus
artis sophistice / utile est ut causas eius uideamus /
Primo ergo uidendum est quot sunt cause presentis
notitie / secundo que sunt cause eiusdem / unde
aduertendum / quia secundum modum nobis refert dicere
quot sunt cause libri / et quot sunt cause sui libri
ad propositum ipsi uidetur / quia quatuor sunt cause cuiuslibet
libri / scilicet materialis formalis efficiens et finalis /
Causam libri materialem dicunt esse pergamenum uel
papirum et incaustum / causam formalem libri
dicunt dispositionem uel figuram cuiuslibet libri / que
figura est quadrangularis / uel oblonga / Causam
uero efficientem libri dicunt esse scriptorem eiusdem /
Causam autem finalem dicunt esse pretium quod
datur scriptori / uel etiam animam ipsius qui scri-
bit librum / Ubi autem quaeritur quot sunt cause
sui libri / ibi uidetur modum quia tantum due
scilicet efficiens et finalis / quia scientia nulla
habet causam materialem / neque formalem sic probant
primo de causa materiali / quia causa materialis rei non est
aliud nisi materia rei eiusdem / sed nulla scientia habet
materiam / ergo nulla scientia habet causam materialem / antecedens
ipsi probant / et hoc declarant / quia scientia est
quoddam habitus spiritualis in anima existens / modo si scientia
haberet materiam non esset habitus spiritualis et per consequens non
esset in anima / quia est contra antecedens in parte dicente
tamen scientiam esse in anima tamquam in subiecto
ergo scientia haberet causam materialem non esset
in anima / cum anima non possit esse subiectum materie
ergo sequitur quod nulla scientia habet materiam / et per
consequens nec causam materialem / quia sunt predicti / Sequi-
tur probat / quia scientia non habet causam formalem / quia
causa formalis rei nichil aliud est nisi forma /
sed nulla scientia habet formam / ergo nulla scientia habet causam
formalem / antecedens probatur ut prius / et hoc patet
sic / quia scientia est uera forma / modo si scientia haberet
formam / tunc forma esset forme / et iterum forme forme
et sic in infinitum procederetur in infinitum / quod est falsum
Et tamen primum sustinendo pro parte etc.
Sed contra dicta in antiquis quaeritur primo quatuor causis
cuiuslibet sui / et ita tamen duabus ergo nisi causis uidetur
contrarium / pro solutione et concordiam istorum est aduertendum /

q(uod) ma(teri)a c(on)qua(n)t(itat)a s(ubsis)t(it) ad p(ro)p(r)i(u)m capi(tur) d(icitu)r/ uno
p(ro)p(r)ia c(on)qua(n)t(itat)a/ (et) sic dicit(ur) b(ea)t(us) esse ma(teri)a
s(i)c(ut) sil(i)/ (et) s(e)c(un)d(u)m ma(teri)am p(ro)p(r)iam (et)/ (et) ma(teri)a
capi(tur) p(ro)p(ri)e/ (et) illo m(od)o ca(usa) ma(teri)alis ulla s(cienti)a
(est) ma(teri)a/ (et) s(ecundu)m q(uod) uoc(atur) ca(usa) ma(teri)alis// Alio
m(od)o ma(teri)a cap(itur) i(m)p(ro)p(ri)e/ p(ro) ma(teri)a circa q(ua)m/ (et) capit(ur)
p(ri)mo circa q(uo)d u(er)sat(ur) i(n)te(n)c(i)o alicui(us) artificis/
(et) eo m(od)o ma(teri)a cui(us)l(ibet) s(cienti)a p(otes)t d(ici) uno m(od)o (est)
ca(usa) ma(teri)alis/ q(uia) ma(teri)a s(cienti)e n(on) est aliud
n(isi) s(u)bi(ectu)m ei(us)d(em) s(cienti)e/ s(ed) q(uia) cui(us)l(ibet) s(cienti)a h(abe)t d(e)
s(u)bi(ect)o p(ro)p(ri)o c(om)p(ositi)o p(ar)t(ium)/ Sic c(ausa) de forma
e(st) d(ic)e(nd)u(m)/ q(uod) ip(s)a capi(tur) d(icitu)r/ uno p(ro)p(ri)e/ p(ro)ut
d(icitu)r ab i(n)forma(n)do/ (et) p(ro)ut ip(s)a i(n)for(m)at a(li)q(uo)d
s(u)bi(ectu)m/ uel apta (est) i(n)for(m)are/ (et) ulla s(cienti)a alic(uius)
ca(usa) for(ma)lis/ q(uia) u(bi) ulla s(cienti)a (est) forma/
q(uia) ars for(mali)s esset for(ma)/ q(uia) f(or)ma (est)// Alio m(od)o
for(ma) ca(pitur) i(m)p(ro)p(ri)e/ (et) tu(n)c su(m)it(ur) p(ro) aliq(u)o m(od)o p(ro)c(e)d(endi)
i(n) aliqua s(cienti)a alic(uius) lib(ri)// Pri(m)is scitatibus
p(ro)ut for(ma)r(um) duc(entes) p(ro)p(ri)e(tate)s p(ro) c(on)cordia(m) ma(teri)a(rum)
c(um) a(n)tiq(ui)s/ qua(rum) p(ri)ma e(st) ista/ Et eo m(od)o ma(teri)a
p(ro)p(ri)e (et) for(ma) s(i)c/ tu(n)c ulla s(cienti)a p(otes)t h(abe)re
ca(usa)m ma(teri)alem uel for(ma)le(m)// Hanc p(ro)p(ri)e(tate)m i(n)
s(e)c(un)d(u)m modu(m) ut p(er)ti(n)et p(ro)c(e)d(e)re ra(ti)o(n)ib(us)/
p(ro)p(ri)o e(st) q(uia) eo m(od)o ma(teri)a i(m)p(ro)p(ri)e (et) for-
ma c(on)qua(n)t(itat)a/ tu(n)c q(uae)l(ibet) s(cienti)a h(abe)t (et) h(abe)re p(otes)t
ta(m) ca(usa)m ma(teri)ale(m) q(ua)m ca(usa)m for(ma)le(m)// S(e)c(un)d(u)m p(ro)p(ri)o
t(ra)ct(at)ac p(er)t(inet) c(on)d(i)c(i)o(n)es p(ar)cia/ q(ua)e c(on)su(n)t p(ro) c(aus)as
illo(rum) t(ermin)or(um)/ s(cilicet) ma(teri)a (et) for(ma)/ Et sic a(n)tiq(ui)
loq(ue)ba(n)t(ur) d(e)c(e)r(nentes)/ po(n)e(nt)es ca(us)as e(ss)e c(ert)as
s(cienti)e/ s(cilicet) ta(m) ca(usa)m ma(teri)ale(m) q(ua)m d(ice)ba(n)t esse illu(d)
c(irc)a q(uo)d u(er)sat(ur) i(n)te(n)c(i)o alic(uius) s(cienti)e/ Ca(usa)m for(ma)le(m)
d(icebant) esse mod(um) p(ro)c(e)d(end)i i(n) aliqua s(cienti)a/ Ca(usa)m
eff(icien)te(m) assignabat editore(m) s(cienti)e alic(uius) lib(ri)/
Ca(usa)m finale(m) d(ice)ba(n)t utilitate(m) s(cienti)e/ que
t(ra)ctat(ur) i(n) a(li)q(u)o lib(ro)/ Et illu(d) mod(um) p(er)suado
d(i)c(e)ndu(m) q(uod) (con)t(ra) esse ca(usa)s s(cienti)e/ q(uae) t(ra)d(untu)r i(n) libro
Elenco(rum)/ Ca(usa) for(ma)lis est dup(lex)/ s(cilicet) forma
t(ra)ctat(us) (et) for(ma) t(ra)cta(n)di/ for(ma) t(ra)ctat(us) est
c(om)p(ositi)o p(ro)c(e)ss(us) lib(ri)/ q(uae) nobis ma(n)ifesta(tur) p(er) d(i)uisio(n)em
p(ro)c(e)ss(us) lib(ri)/ for(ma) u(er)o t(ra)cta(n)di i(d) e(st) q(ui) m(od)o c(on)g(r)ue(n)ti
su(n)t p(ro)c(e)d(end)i/ (et) iste est mult(iplex)/ q(uia) q(ua)nd(o)q(ue) e(st) p(ro)p(ri)a
q(uando) p(otes)t p(ro)p(ri)e h(abe)t i(n) p(ro)ba(ti)o(n)e s(ilogis)mi sophistici esse/
Alt(er) mod(us) p(ro)c(e)d(end)i [illegible] e(st) diffi(niti)u(us)/ q(ui)a
ip(s)e h(abe)t mult(as) p(ar)tes diffi(ni)t(i)o(n)is/ Et ca(usa)m
c(on)c(e)p(t)or(um) p(ar)c(iu)m/ ut i(n) p(ro)c(e)ssu p(ro)b(a)bit/
Ca(usa) u(er)o finalis est dup(lex)/ s(cilicet) i(n) m(edia)ta (et)
m(edia)ta/ I(m)m(edia)ta est c(o)g(nit)io s(ilogis)mi sophistici/ m(edia)ta
est finalis c(o)g(nit)io s(cienti)a(rum) p(re)c(e)d(e)n(tiu)m/ d(e)i(n)c(eps)

finalis

Ca(usa) a(ute)m effi(cien)s fuit Ar(istoteles) p(ri)nceps s(u)m(m)us
ph(iloso)phor(um)/ Sed d(icitu)r cui p(ar)ti ph(iloso)phie s(u)pponat(ur)
s(cienti)a h(uius) lib(ri)/ Dicend(um) b(re)uit(er) q(uod) i(n) m(ora)li(ter) ulli
p(ar)ti ph(iloso)phie s(u)ppo(nitur)/ p(ate)t s(i)c q(uia) d(i)u(isi)o e(st) i(n) m(ora)li
q(uod) ph(iloso)phia d(i)u(ide)t(ur) i(n) n(atu)ralem math(ematica)m (et) d(iui)na(m)/
m(od)o notu(m) e(st) q(uod) lo(gica) n(on) ulla istar(um) e(st)/ s(ed) sol(u)m
lo(gica) e(st) org(anu)m alia(rum) s(cienti)ar(um)/ s(ed) q(uo)n(iam) s(cienti)a
sophistica e(st) p(ar)s lo(gi)ce/ tu(n)c ip(s)a s(u)ppo(nitur) p(ar)ti ph(iloso)phie
org(an)ice// Titulus sit lib(ri) t(a)lis/ Dico q(uod) sit
t(a)lis/ i(n)cip(it) liber Elencor(um) Ar(istotelis)/ i(n) quo
lib(ro) t(a)li t(ra)ct(a)t(ur) d(e) p(ri)mis c(aus)is/ s(ed) causa
m(ateri)alis p(otes)t d(ici) Elencor(um)/ Et ca(usa) effi(cien)s p(otes)t
q(uo)d d(icitu)r Ar(istoteles)// Seq(ui)t(ur) d(e) ca(usa) m(ateri)ali lib(ri)/
ubi p(ro)p(ri)e(ta)s m(ate)riar(um) i(n)tell(i)g(unt)ur s(u)bi(ectu)m/ de quo
e(st) p(ri)ncipal(ite)r i(n)te(n)c(i)o i(n) s(cienti)a alic(uius) lib(ri)/ Iux(ta) q(uod)
q(uaeritu)r [illegible] s(ilogis)mus sophist(i)c(u)s sit s(u)bi(ectu)m s(cienti)e tradite
i(n) lib(ro) Elencor(um)/ Ad solo(n)e(m) q(ua)r(um) sc(ien)du(m)/
q(uod) h(abe)t e(ss)e una op(ini)o c(om)po(s)itor(is) no(m)i(num)/ Et
alior(um) d(i)c(e)nt(i)b(us)/ Et s(ilogis)mus sophist(i)c(u)s n(on) e(st) s(u)bi(ectu)m
s(cienti)e h(uius) lib(ri)/ (et) h(oc) p(ro)bat sic/ q(uia) i(d) q(uo)d e(st)
n(on) e(ns) n(on) p(otes)t esse s(u)bi(ectu)m alic(uius) s(cienti)e/ Sed
s(ilogis)mus [illegible] e(ns) s(ilogismus) sophist(i)c(u)s e(st) n(on) e(ns)/ ergo s(ilogis)mus
sophist(i)c(u)s n(on) p(otes)t esse s(u)bi(ectu)m/ Ad m(aiorem) q(uia) d(icitu)r [illegible]
q(uod) d(e) eo q(uod) n(on) e(st) n(on) p(otes)t esse s(cienti)a/ ergo si a(li)q(ui)d
d(ebe)t esse s(u)bi(ectu)m alic(uius) s(cienti)e/ o(porte)t q(uod) sit e(n)s/ s(ed) si e(r)go
aliquid sit n(on) e(n)s/ quod pot(er)it esse s(u)bi(ectu)m
alic(uius) s(cienti)e/ Mi(nor) q(uia) s(ilogis)mus sophist(i)c(u)s e(st) p(ro)p(ri)e s(ilogis)mus
d(ecepti)uus/ s(ed) p(ro)p(ri)e e(st) n(on) e(n)s (et)c/ Et e(r)go d(icitu)r no(m)i(nu)m
c(om)po(s)itor q(uod) s(u)bi(ectu)m s(cienti)e lib(ri) t(a)lis e(st) s(ilogis)mus
d(ecepti)uus s(u)b r(ati)o(n)e qua obliqua(tur) p(er) s(ilogis)mu(m) sophist(i)c(u)m/
Sed p(ro) ista s(olutio)ne n(on) p(otes)t/ p(ri)mo q(uia) s(ilogis)mus
sophist(i)c(u)s e(st) s(u)bi(ectu)m alic(uius) s(cienti)e/ (et) n(on) alti(us)
q(ua)m p(ro)u(er)b(i)/ 1ª/ S(e)c(un)d(o) q(uia) n(on) u(idetu)r cui magis
c(om)petit q(ua)m p(ro)u(er)bi/ Et a(rgui)t(ur) p(ro)p(ri)e q(uia) o(mn)e i(d)
q(uod) n(on) e(st) ta(m)e(n) n(ec) fortuitu(m)/ s(ed) e(st) h(abe)ns ca(usa)s
d(etermi)natas (et) p(ro)p(ri)a p(otes)t esse s(u)bi(ectu)m alic(uius) s(cienti)e/
s(ed) s(ilogis)mus sophist(i)c(u)s e(st) h(uius)/ a(rgui)t(ur) q(uia) sic p(ate)t/ i(n) ip(s)a
p(ar)te/ s(cienti)a n(on) e(st) cor(um) que ra(r)o eue(niun)t/ (et)
q(uia) talia (et) fortuita ra(r)o eue(niun)t/ id(e)o
d(e) eis n(on) e(st) s(cienti)a/ e(r)go q(uod) n(on) e(st) tale n(ec)
fortuitu(m)/ s(ed) e(st) h(abe)ns d(etermi)natas ca(usa)s (et) p(ro)p(ri)a(s)
p(otes)t esse s(u)bi(ectu)m alic(uius) s(cienti)e/ s(e)c(un)d(u)m d(icitu)r q(uia) s(ilogis)mus
sophist(i)c(u)s n(on) est eis casuale n(ec) fortui-
tu(m)/ u(idetu)r ad s(ensu)m// Et ta(men) h(abe)t d(etermi)nata p(ro)p(ri)a
q(uia) ca(usa)m app(ar)e(nt)ie (et) n(on) exi(stent)ie/ ergo e(st) s(u)bi(ectu)m
alic(uius) s(cienti)e/ (et) n(on) alti(us) q(ua)m sophist(i)c(u)s que t(ra)d(itu)r
i(n) lib(ro) Elencor(um) (et)c/ Et u(idetu)r q(uod) p(ro) 1ª

Textus
ca(usa) m(ateri)alis
q(uaestio)
forme ob(iectio) [illegible]
1ª d(ictio)ne
p(ro)p(ri)o
ca(usa) formalis
finalis

intenderet secundum ipsam. Unde dicit quod syllogismus dicitur
sub ratione qua obliquatur per sophisticum sic sumptum
non sic potest intelligi dupliciter. Uno modo ut intelli-
gatur ipse per naturam syllogismi sophistici. Alio modo intelli-
gatur quod competit in similitudine ad sophisticum sic quod re-
cipiat eius rationem. Sed non potest dici primo modo propter
primo quia tunc sequeretur quod diffinitio syllogismi esset sophistica
cum ipse includat naturam sophisticam. Secundo
quia tunc pars intenderet secundum ipsam naturam
primo dixit quod syllogismus sophisticus non sit sumptus
et quia primum diffinitum est sophisticum quia includit
naturam suam. Et etiam diffinitio esset sumpta, igitur sophistica
est sumpta. Sed quia quod primum ipsum idem fuit etiam
primum cum sophisticum non est sumptum, igitur sic quod dicitur
debet aliter intelligi secundo modo. Sed quod competit sic quod
recipiat eius rationem sed ex hoc in similitudine ad
syllogismum sophisticum. Et hic dico quod pars adiungitur
intenderet secundum ipsam. Patet sic quia omne id
cuius ratio secundum partes suas in similitudine vel comparatione
ad non eius non potest esse sumptum aliquo sensu
prius ut sophisticum. Sed eius partes sophisticae
sunt in comparatione ad non eius. Igitur etc. Maior
ipsa et minor sequentibus, ratio quod non eius
non potest esse sumptum aliquo sensu, sed illud cuius
ratio partibus sunt in comparatione ad non eius
est non eius. Igitur etc. non potest esse sumptum et hoc
per intellectum in dicto quia ipse valet quod sit
non eius. Et minor patet ratio dicta quod positio
sensus non potest. Et per hoc dicitur quod sumptum sensu
sophistice est syllogismus sophisticus. Contra nam est
hoc, quia omne id quod est hiis paucis comparabilibus
et propositionibus sumptis circa intellectualibus potest
esse sumptum aliquo sensu. Sed syllogismus sophisticus est huiusmodi.
Maior patet ad hoc quod aliquid sit sumptum aliquo sensu
requiritur quod ipsius sint paucis compositis et quod
significant propositiones sumptas. Patet quia debet esse verum
et omne tale debet habere propositiones subiectas quia
aliter non esset verum sed subiectum. Minor patet quia quod
ipsius sint propositiones intellectuales ut diffinitio ipsius
potest esse vera vel saltem per medium de eius
quia diffinitio est intellectualis compositionibus diffiniti cum
sit fermo habens principium et finem. Quia syllogismus sophisticus
propria parte est comparatione sensus ~~...~~
~~denominate~~ apparente. Unde sic syllogismus de-
nominato parte propria est comparatione sensus et est huius
quibus denominate sic et syllogismus sophisticus est propria
parte comparatione sensus apparente non autem con-
venit. Et per hoc ad rationem quod posito omni

qui dicitur quod est non eius non potest esse sumptum
hoc est verum sic est simpliciter non eius. Modo syllogismus
sophisticus non est simpliciter non eius ut notum est
vel aliter etiam dato quod syllogismus sophisticus sit simpliciter
non eius adhuc potest esse sumptum et de ipso potest
esse scientia, unde de vacuo et de infinito quod
sunt non entia simpliciter est scientia. Sed per naturam
et non sequitur hic est non eius igitur non potest esse sumptum
ut dicit. Circa textum dico: circa
intentum in spacio sed hic solum
ponit notabilia circa textum
secundum aliquos... primum... sed quod prohemia
in memoriam suam ... intendit

De sophisticis autem elenchis etc. Circa litteram est
sciendum quod adhuc aliquis sic dicitur potest esse elenchus
sed secundum litteram ad diversa genera syllogismorum
sophisticorum ut sic sic. Nos dicamus de
elenchis sophisticis quantum ad syllogismos sophisticos
paralogizantes in materia quia hic elenchi sunt sophistici
sed tamen elenchus sumitur quia est primum probatum per elenchum syllogismus
litigiosus paralogizans in materia syllogismus est. Et sic
quod intendit dicere de hiis qui videntur elenchi quantum
ad paralogizantes in forma non sumpti quod partim sunt
et non elenchi quia paralogizantes in forma sunt partim
eo quod videntur esse syllogismi et non sunt. Et per intellectum
hic est sciendum quod partim quidam sunt paralogizantes
in materia et sunt alii qui assumunt sumpta. Sed partim
paralogizantes in forma sunt partim quia hic non assumunt
principia propria ut infra
probabitur. Circa quam sic dicitur est elenchus. Unde sciendum
partem primam dicit ad fallacias in dictione. Aliam
vero partem ad fallacias extra dictionem. Vel sic sic
et nos dicamus de syllogismis sophisticis hoc
est de fallaciis in dictione et de hiis qui videntur
elenchi, hoc est de fallaciis extra dictionem. Et
hic dicit fallacie extra dictionem videntur elenchi quia plus
habent decipere et plus dicunt decipere quam
in dictione. Ultimum sic dicitur sic esse quod
hic quod est capta ratione posita in littera tenetur
compositione ut sic sic. Et nos dicamus
de elenchis sophisticis in libro primo et secundo de
quibus videntur elenchi et non sunt. Sed dicitur
quod prius dicit de sophisticis elenchis et non de
sophisticis syllogismis. Primo quia idem est hic quia sic

[illegible]

Vel sic [illegible] albertus / quod cum aliqua fallacia [illegible] apparentia [illegible] in dictione [illegible] fallacias in dictione [illegible] de fallaciis [illegible] ad [illegible]

dicitur infra elenchus est syllogismus contradictionis quia materie videtur pertinere ad dyalecticam / et quod sole de quibus hic agitur materie pertinent ut probabit quod syllogismus dyalecticus / ideo si quod sole [illegible] inveniuntur dici electi qui sunt sophistici / Et ad quod est hic dicendum quod elenchus est syllogismus contradictionis de 1o infra probabit / et in quantum sufficit ad propositum tunc est advertendum quod electus esse syllogismus contradictionis potest intelligi quadrupliciter / uno modo potest quod electus dicatur syllogismus contradictionis quia concludit aliquam propositionem que potest esse pars contradictionis / et sic non accipitur electus in proposito quia sic omnis syllogismus inde esset electus quod patet / ~~Secundo~~ electus potest esse syllogismus contradictionis / quia contra concludens propositionem aliquam cum ab eo contrario fuit contradictum 2o [illegible] accipitur elenchus ut est syllogismus dyalecticus. Et hoc videtur aliquorum intentio in quinto primi libri elenchorum ubi dyalecticus ~~[illegible]~~ propositiones interrogat quas accipit ab adversario [illegible] ab adversario potest concludere propositionem aliquam cum adversarius contradixit. 2o fiat ei electus ~~[illegible]~~ potest accipi pro syllogismo contradictionis elenchus / hic est syllogismus concludens utramque partem contradictionis ex probabilibus [illegible]

[illegible]

elenchus potest sic describi / est verus syllogismus [illegible] vel [illegible] concessa vel contradictionis [illegible] electus sophisticus [illegible] esse elenchus [illegible] apparentibus [illegible] in hoc libro et dicit quod nos [illegible] libri materiam [illegible] apparentium [illegible] / intellectu [illegible] est advertendum quod [illegible]

[illegible] apparentium [illegible] / quod [illegible] de syllogismo sophistico [illegible] ipse sit qui decipit [illegible] / quod est [illegible] apparentium [illegible] / quod [illegible] sophistice / qui [illegible] eo quod sophistice [illegible] primo [illegible] ad [illegible] / Etiam quod [illegible] electa pertinent elenchica / [illegible] in libro et [illegible] sic est de locis sophisticis / quod sunt electa [illegible] sophisticorum / [illegible] pertinent ipsos syllogismos sophisticos / Etiam et ergo de locis sophisticis [illegible] qui de syllogismis sophisticis determinat / Etiam quod [illegible] que est [illegible] pertinent [illegible] ut [illegible] determinat [illegible] / quod [illegible] determinat quia [illegible] syllogismum sophisticum [illegible] et [illegible] debite / tunc totum librum possem describere / attendendo quod [illegible] incipit [illegible]

[illegible] alii sunt syllogismi [illegible] illa [illegible] aliquibus instantiis sic / quod [illegible] qui potest [illegible] in [illegible] ut [illegible] / non ad [illegible] ea [illegible] et [illegible] et [illegible] / [illegible] solum sunt duo [illegible] et [illegible] et [illegible] in quibus sit [illegible] syllogismi qui [illegible] non sunt [illegible] ergo [illegible] in [illegible] ad [illegible] quod respondendo [illegible] 2o ad [illegible] respondendo [illegible] tunc [illegible] quod [illegible] de electis sophisticis [illegible] syllogismi et [illegible] non sunt [illegible] tunc [illegible] respondendo [illegible] tunc [illegible] quod electi sophistici [illegible] in [illegible] ad [illegible] syllogismi vel [illegible] non [illegible] in [illegible] syllogismi vel [illegible] non [illegible] vel syllogismi [illegible] quod sit [illegible] syllogismi / sunt [illegible] quod [illegible] non [illegible] ut [illegible] in [illegible] quod [illegible] ut est [illegible] capit [illegible] in [illegible]

que vocat' p'ba'ta . sed aut' h't ut est
opp'itu' appa'uit . na' illi no' s't vi[illegible] appa't
s'i' [illegible] . sed a. abiecit q'e l'ra' v' d'z ma
infestu' c'at . q' h'c infra p'babit . q' d't
nunc f'oc' ma'i' . cu' g'o no' d'm p'nt de
b'nt dic' c't ma'i' i' futu' . z no' i' p'ti .
[illegible] q' que' d't c' ma'i' . q' sic p'z [illegible]
mi' ca q' s't p'p'iq' . accipi' ut p'ncia . cu' g'o
p'o ist' s't p'p'iq' . dixit c' ma'i' . q' s'cta
p'hs illa p'batio dixit i' p'ti . z non
i' futu' . deinde

Nam quemadmodu'. h'c p'z aliq's instat
q't h'an' s't . q'n'a no' p'hs no' q'clu't .
i' p'ca no' h't' intecti' . d'n' . q' illa no'
t' placu' a'sili . i' q'pa'oc ve'o adduc'
sep'hcab' . m'l' q'b est [illegible] d'ua . g'o no' et
ibi que' . z p'q'u' ut s'lic'a . i' [illegible] no' tc't
loca a'sili . [illegible] p'olac y'tu s'a'i' q' m'l' v'cb
adde' . z duc' s'y'cab' . est ve'piu' dua'
q'diu'cti . p'a c' que s'u' c'pte cac'esti .
Nam ca effi'ub' v'cb est dcub' g'las'q' ut
va' . s' ca effi'ub' d'uu' c' intellau' . [illegible]
d'ua est c' p'tc cac' malib' . na' v'cb ad
c'd p'paut' . ma' q' g'ula'cb' z cas'p'cb' s'ut
duc' no' s'y'te tu' ma' p'paut . 3a d'ua
ca' c'p'te cac' s'ealib' . na' s'or vel c'd
c'uc' i' p'uto s'b'c . c' s'lia . s'or al' ouim
s'cant no' c' s'lia . q' s't ce' p'ad'g'tacon
[illegible] s'u' c'p'te s'luib' . q' a'pata vealib'
c' s'te s'luib' vel adde' . s' o'uib' s'y'ca'b
c' q'clud' q'z ist . [illegible] q' oz q' i' va'c
a'sili . v'cb i' toto que'cau't . q' s'li'ucb clau
dicat' . s' s'p't q' m'lti va'c a'sili . v'cb i'
a'q' q'ue'cau't . z i' aliq'o d'uau't . z q' o'ucb
s'y'te . cu' v'cb' c'd i' a'q'o q'ut . ist q' s'te
s'ut q'd o'ucb q' appa't esse ve' . z s't ve' .
z ac s't o'ucb s'y'ce s'te s'op'h'c q' h'ut app'i
vitat' . z i' no' s't ve' . s'te ce' c' de v'cb'
a'y'b . q' q' v'cb appa't s'te esse s'te s't . z q'
appa't s'te esse p'out no' s't ut m'l' p'cb't .
dcau'cta'ico . z io d'xit p' 2m s'l'ueg
quedaz . a'p'poda s'ig'u'lp'tive . z no' vl' . Et
tu' ad obiectio'e . c' ve'p'ie d'ua' q'd'ivu'cti
q' h'c . s' ce' c' v'p'ic que'az quedaz ut
dei' c' ist no' p'hs q'clut . Con'c ita
deu' c' q' a'y s't s'y' vel z a'y ou' no' s't
t' ma' . na' p' q' s't s'c'h't i' o'ub' s'y'cs
quemadmod' i' s'te s'c'h't i' i' 2b' a'y'b ali
o'ub' s'y'cs . q' h'c s't i' quemadmo'i s'ut

v'cb que no' s'a'i' appa't esse . s' s'ut . z q'd
que appa't esse no' ei' s't . z c'p h'c h' b'
g'o h'i' de'i c' s'ut . q' i' ista p'te s'l' ponit
a'i z b'ra' . deinde

Et om'i' d'e q'd z' [illegible] q' s'a'i' h'p adh't
q' a'q'b h'cat p'ste h'itu' s'ac . re'q'rut' . v .
p'o valib' inebriato aie . 2o re'q'rit' d'isp'o'na
3o re'q'r' apti'do loci . 4o re'q'r' labor . s't q'nto
re'q'r' longi' t'pis . Et at re'q'rit' valib'
inebriata aie . p'z . q' s' ip'a' no' h'rct . tu'c
nu'q'ua' poss' adiscere . nam a'ia vi'uanc'z
est data p'p adisc' . z h'c e' q' m'l' p' . ipollet .
q' s'ui a'ia no' s't h'oicb' n'si c'uote . Ideo
ce' d't . 2o d'ca'a . q' molles carne aptos
mente esse dicim' . [illegible] re'q'r' dispo'na
na' s' no' ess' infortu' adoctrie d'ispo'uo
posset na'r' h're s'ciaz . cu' ca c'p'ce i' v'ca'
no' poss' . 3o re'q'r' apti'do loci . q' s' dispo'sita
esset bona z doctor ple'nu' . abs'po no'
adiscit . 4o re'q'r' labor . na' s'ine labore
no' poss' acq'ui s'cia . [illegible]
[illegible] q'nto re'q'r' long' t'pe . q'
dicebat [illegible] ypocrat' de lege
Cogitat c'i' voleti' i' s'cia medicine
docti esse p'parari h'oz s'q' ut dispo'ue
apti'ub' loci . labor' z long'i'ub' t'pib' .
Cu' q'uit'o h'c e' s'a'i' z s'pa'v' i q' d't q'
thima'v' s'e m'p'latob . To c'ste'i' q' aliq'q'
mag's vi's dabat' cutcura . na' ciscu
teuabat' pendeb cap'e z b'oucb . Ideo
cu'cia'teb ip'is p'cudcb s'u' capb . i'
p'labat cab ut i'ducut' p'igwcb . Et
s'te s'aut . illi q' o'ut s'e h're s'ciaz . q' no'
h'ut . Et s'te i' adultes q' h'c q' s'e th'ima'
i' s'plateb . p't d'ut' c'p'ou . p'aq q' que no'
s'ut s'ua a'ut esse s'ua . s'te s'ut q'da qui
dicat s'e s'ecisse libros que nu'q' viderit .
Aliq'o c'p'o' s'te q' tteb s't th'ima' p'lateb
s'te q' s'aut aliqua mediocter . z tu'c
p'p s'uu' l'uop' o'ut s'e s'ac' ma'l'a p'cuata .
z c'p'otz ist' az b'n' declata i' v'cb'ub
alat' quo ad h'itu' aie . Conc' s'eq'u
ista deu' c' i' v'bis . q' q' s'ut v'cb q' no' s'a'i'
appa't . s' ce' s'ut z q' s'ut v'cb que s'a'i'
appa't no' ei' s'ut . p'bat h'c i' p'o de a'iat'
quo ad h'itu aie . na' p' q' s'u' h'oi' . a'y
q'd . a'y h'ut h'itu' v' h' z s'ac . z s'u' 2m
vi'ci h'ut . at p's a'y vi'ui s'u' h're h'itu'
s'ac z v'tut' . z s'u' 2m vi'ci no' h'eut

et propter hoc sunt tales inflates et tumidi sunt sunt
fundates i. audaces et sive secundum
¶ Est pulchritudo et cetera. Ubi [illegible] quod pulchritudo
constat ex tribus: primo ex quantitate corporis, 2o ex elegan-
tia membrorum, 3o ex qualitate. Est autem pulchritudo
constat ex quantitate patet, nam si aliquis homo esset longus
duarum [illegible] esse, et ista proprietas potat
athlanti attalati, quia dicitur in dicta [illegible] alium
quod ille athlas dicitur fuit magnus quia tenebat pe-
des super terram et manus ad celum. [illegible] Volve-
bat celum, quia athlas fuit gigas, et illa
pulchritudo fuit indecentiata quia non fuit membrorum
elegantia, que est 2a condicio ad pulchritudinem requi-
sita. 3o ex qualitate, nam si homo esset magnus non
iudicaretur pulcher simpliciter si esset pallidus, sed
si debeat esse pulcher corpus, quod sit colo-
ratus colore mixto ex rubeo et albo, et talis
color apparet quandoque [illegible] complete. ¶ 4us secunda
dicitur cum quidam fuit homines qui volunt habere
faciem et 2m [illegible] sunt, et ex consequenti pulchritudo
per decorem i. pulchritudinem que verarum est
in eis, alii qui [illegible] contrariantes i. ornates se volunt
esse pulchri, cum non sunt pulchri, sed quia ipsi
ornant se aliquo colore apparenti faciem
suam aliquo colore, ut videatur pulcher 2m
corpus, ut [illegible] mulieribus que volunt
magis esse maioris
~~Videtur autem~~ in inanimatis et cetera. [illegible] quod
secundum dicto quod dicit philosophus quod volunt esse [illegible]
2m [illegible] non tamen sunt, et [illegible] vero
quod [illegible] 2o dicta [illegible] quia [illegible]
decipitur [illegible] [illegible] si aliquid videtur
esse aurea 2m [illegible] [illegible] aurea 2m [illegible]
¶ Colores [illegible] cum obviis quia quidam cum obviis per
et [illegible] cum obviis per accidens, obviis [illegible] ut [illegible]
est color, nam omne quod [illegible] videtur [illegible] videtur
[illegible] colorem et tales [illegible] decipitur
[illegible]. Obviis autem per accidens cum [illegible]
color [illegible] et [illegible] 2o dicta quia [illegible]
[illegible] 2m accidens, quia [illegible]
cum colore [illegible] et tales possunt decipi [illegible]
[illegible] in proposito, nam si aliquis
decipiat tamen [illegible] apparet aurea sunt
aurificata non decipitur per colores in [illegible]
[illegible] quia [illegible] quod [illegible] talis
[illegible] magis sunt rubeum et [illegible] decipitur
tamen [illegible] quia ipsa videtur aurea sunt
aurificata et non sunt, et [illegible] cessat [illegible]
quod [illegible] philosophus dicit 2o dicta quod [illegible]

non decipitur et [illegible] de [illegible] propter et
non per accidens. ¶ Conclusio sic [illegible] cum [illegible] in
rebus animatis, quia per [illegible] in [illegible] [illegible]
sunt [illegible] quemadmodum [illegible] sic in rebus
animatis, nam [illegible] quia [illegible] sunt [illegible] quod sunt
aurea non [illegible] illa sunt aurificata sunt et [illegible]
[illegible] 2m [illegible] sunt aurea et aurificata [illegible]
[illegible] alia aurea vel aurificata, ut [illegible]
[illegible] et [illegible] sunt aurificata apparent [illegible]
[illegible] auricalcum tincta felle sunt aurea
quo ad apparentiam
¶ Eodem autem modo [illegible] et cetera. Est autem [illegible]
quod [illegible] sophisticum non [illegible] decipimur considerando
ipsum [illegible] decipimur [illegible]
apud nos [illegible] decipimur rebus, et [illegible]
decepcionibus potuisse [illegible] [illegible]
[illegible], que [illegible] decipiendi [illegible]
[illegible] sunt [illegible] et non [illegible]
[illegible] sunt indicatur et decipiat, [illegible]
[illegible] [illegible] sophisticus [illegible]
elencus sophisticus sit [illegible] huius libri. ¶ Conclusio
[illegible] [illegible] propositionem [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] si igitur elencus sophisticus sit [illegible]
huius libri, [illegible] propositionem esse [illegible] quia [illegible]
[illegible] quod sit [illegible] igitur [illegible] quod [illegible] sophisticus
non sit [illegible] huius libri. ¶ [illegible] [illegible]
[illegible] in quantum [illegible] [illegible] ut
in [illegible] [illegible] et [illegible]
propositionem [illegible] et quia [illegible] [illegible] ut
non [illegible] [illegible] et illud [illegible]
[illegible] quod sit omnibus notum, et [illegible] propositionem [illegible]
[illegible] non sit omnibus notum [illegible] et [illegible]
[illegible] quia vel [illegible] [illegible] [illegible], vel
[illegible] [illegible] que sunt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] arguebat quod [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] negabat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] adducebat [illegible] [illegible] et
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] sophisticum esse
[illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] ipsum esse [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] ¶ Conclusio sic [illegible] [illegible] cum
quod in rebus animatis et in inanimatis quedam
apparent esse et sunt, et [illegible] apparent esse non [illegible]
et sunt [illegible] sic [illegible] sophisticus et elencus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod et [illegible] [illegible] [illegible]

elenchi sophistici et secundum vilitatem, non pertinet ad ipsum.// Sequitur

¶ Quoniam autem propter imperitiam etc. Iste est secunda pars huius capituli, quia philosophus dicit quod imperiti spectantes, quia talibus spectatio non sit eadem intus; quia sicut imperiti spectantes se habent intus, sed talibus imperitis spectatio sit secundum sensum. Et quia talibus spectatio sit a longe, ideo talibus spectatio non sit secundum sensum tactus, quia sensus tactus non iudicat a longe, eo quod per contactum tangit et tangitur, sit sensus tactus. Nec etiam talibus spectatio sit secundum sensum gustus, quia gustus non iudicat nisi per contactum, quia gustus est quidam tactus, ut in 2o De anima. Sed quia ista spectatio non sit secundum sensum tactus ut dictum est, primo et secundum sensum gustus etc. Nec etiam talibus spectatio est secundum sensum odoratus, quia talibus sensus [illegible] iudicat de prope. Relinquitur ergo quod fiat secundum aliquem horum sensuum, scilicet visus aut auditus, sed non secundum auditum, quia sensus auditus est sensus disciplinae, ut dicit philosophus in De sensu et sensato. Et quia talibus spectatio sit secundum sensum distantia non secundum intus, ideo talibus spectatio non sit secundum sensum auditus. Relinquitur ergo quod fiat secundum sensum visus. Ad sensum autem visus [illegible] requiruntur: primo quod visibile sit debitae quantitatis; 2o quod sit in debita distantia; 3o quod fiat dispositio medii; [illegible] dispositio organi. Primum patet, quia propter hoc contingit quod atomi qui sunt in spera solis non possunt comprehendi sensu visus cum sint minime quantitatis. Requiritur 2o debita distantia; propter hoc contingit quod stellae sunt in maxima distantia, apparent nobis minores quam sunt. Requiritur 3o debita dispositio medii; propter hoc contingit quod sol in mane apparet rubeus, quia medium est aer indispositus propter vapores elevatos a terra vel ab aqua. Requiritur 4o debita dispositio organi, quia si organum visus sit in [illegible], tunc est sensus visus aliter iudicat de rebus quam sint, utputa de illis qui habent oculos debiles, quia sensus visus non [illegible] intuitive sed [illegible], quia [illegible] ea talia quae sunt colorata, quia dicit philosophus [illegible] et [illegible] per [illegible] quod multas et multiplices res [illegible] sensus visus et tunc [illegible], quia omnia [illegible] sunt colorata [illegible] propter distantiam rerum a longe sensus visus decipitur [illegible] colorem, quia credit eas esse [illegible] quam sunt, et quia imperiti [illegible]

disputantes utentes quod sunt [illegible] arguentes, eo decipiuntur, eo quod vox est una et eadem, quod [illegible] esse unum. [illegible] in intellectu licet est [illegible], quod [illegible] dicuntur imperiti [illegible] propter quod [illegible] sunt periti vel quia [illegible] sunt, et isti sunt sicut [illegible] et talibus [illegible] quod negant ab aliis quae [illegible] ipsis et [illegible]. Talis dicuntur imperiti qui ignorant vocabula rerum et de talibus dicitur [illegible] quod ignorant nomina non solum ab aliis sed etiam in se ipsis decipiuntur. De primis sic non loquitur [illegible], sed de secundis. Contra aliquis instaret, quia per dictum quod imperiti decipiuntur circa syllogismos sophisticos, et arguit sic: quia sapientes et periti etiam decipiuntur in arte sophistica; ergo non solum imperiti. [illegible] quia in materia sophistica etiam periti decipiuntur, quia nesciunt solvere. [illegible] 2o, quia periti saepe sunt [illegible], ergo alter eorum decipitur. Sed [illegible] in materia [illegible] non stat simul cum veritate et [illegible] quia aliquis philosophus dicit quod magis [illegible] et alter dicit oppositum et philosophus est peritus, ergo non solum imperiti, immo etiam periti circa artem sophisticam decipiuntur. Dicendum quod littera philosophi intelligitur sic quod solum imperiti decipiuntur, et nullus peritus circa id circa quod [illegible] in quo est peritus actualiter considerans et advertens [illegible] decipitur. Modo quando multi periti decipiuntur per artem sophisticam et [illegible] in materia in [illegible] non decipiuntur circa illud circa quod sunt periti, et si in aliquo decipiuntur in illo iam non sunt periti, et philosophus [illegible] solutio est cum ipsis [illegible].

¶ Concludit [illegible] ita quod [illegible] unum syllogismum sophisticum esse [illegible] ad [illegible] quibusdam [illegible] quia aliqua sunt syllogismi quae tamen non sunt et [illegible] imperiti sunt spectantes [illegible] sophisticas velut procul spectantes aliquas res distantes a longe et sic quod [illegible] esse quae [illegible] videntur quod aliqua sint syllogismi quae tamen non sunt. Et per quod concluditur quod syllogismi sophistici sunt aliqui.

¶ Nam syllogismus etc. Ista est littera [illegible], quia syllogismus sophisticus alias elenchus sophisticus est [illegible] ut [illegible] superius patuit, quia quidam est peccans in materia et quidam in forma et quidam in utroque. Peccans in materia est ille qui sunt [illegible] [illegible]

No

dicat in lra q noia sunt fita / reb no sunt
infinite / q fcq q cum actu multitudo infinita q
e q ipius 2o phorz z po ce / Solo phs no
intedit dice / q reb reb rar dicit quare
una no cps altq / q sunt infinite / sz wlt
tm dice z in copoptacb. cadoo finita z in
finita quit pue largent dicaut reb
esse in finite / 1 u natui / q multo plcb
sunt reb qm noia / ut sunt ss noia sunt fita
i pauca / Et reb sunt infinite i plcb z
indeciatc / Et pmtllcu i aplioir e qa
q ca qit noia sunt fita e illa va oia
illa que sunt deciata z co pua deciat
apuita sunt fita / sz noia sunt lidei z p sa
sunt fita / a z. va co q sunt deciata / sunt
fita / Solu co qo sunt qpolita co pua
deciat / quqz mo pmat sp crut fita
boz / va noia sunt vocb sunt fami valcb
pti at sunt dupcb / q ul sunt diplcb ul
in qimicb / si sunt diplcb / sic sunt lrc z yste
sunt deciniate / va sunt xpony ppb q
vocat pb q electa / z q sunt fami vdiplcb
co male fa ut illi qui psent cublogab
Si at sunt fami diplcb / sic sunt vocalcb
pllbalcb z dualcb z q yte sunt qpaite
colittal / q sunt deciate z fite / z co noia
pue vocb sunt fimita / Et scio pl pri
q multo cuid / sunt fimita / Sz dr co q dr
p in lra / reb esse mio infitab / Et sa
q reb pue adta qpari sz ad pfita pu
ca z adfita / Si reb qpaut adpfita
sic dico q reb sunt infinite / va 2 multe
cam pfit vfiti haucb pcesput / va 2
yo y vinq funt pmq ho / Solu si qpat
adfita / va vfinti haucb pducat
q 2 intelcam pfd / vinq e dac haucz
vlcin / z go adhr reb sunt in finite sic qpa
tc / Si at qpaut ad puca / sic dico q
reb sunt finite / q puca sunt cuca actu
si go puca essent infita tuc cet dac
vfitu in actu / Si vellemq qpave reb
ad puca sic pfita z finita sunt cel ifite
z yst lrz mod intellight phs / Cont
sic / ita plin e pz reb q sy q sophq
sunt cub / at pz clmultab cab i apt
multab locob sophqcob / viii sic sy sophi
esse / Et suff locoz sophcoz / viiii q sunt
p noia i q sunt pua / appuc copte voco

cum sap e lacq apossq f ad cocpl
z publiassim q i manifestum si elib c
locq cuodb / naz qm pq / no e fentcb
ipab reb ut lapide ul lignu z cyb
nobiscu sz nomibz nost i diribz ul fima
nibz nob manifest / vtim 2 pvcbz si pcll
dequq dispiutamq z pmo qatit / arbi
tm arude in nocibz / Et pct in rcbz si pllv
velud i pcut si amdit in qpoti rantabz
na cu i rcauam 2 in qpoti i in numb s
eqm q / q ct sunt vmtcb in nuo tot sunt rcb
quibz qpctit ille numb / sic cdium q esse
in vocibz / z sic decipim / aut i sz no est
plc ss in rcbz z vocibz naq pq noia sunt
cqq i lcc fita i pauca / ul sic sup / et
multo cuid si e fita / aut i sz reb mio
sunt infite i indeciate quo ad nob / ul sic
rcb sunt i fitci plcb si qm noia / Et
nout 2 copout clmultab i pmultab lo
cab socob / q sicut v dyaq loci dya
sunt illatu z pto qoib vc ul plib sic z
in sopliq sunt loci sop a illatu z pto appuit
va pond ddo a lap me e al / i 2 lap no e ho
e loca agnc / sic cel ddo caunb no e igo
colqtc fydq no e / ab cuo dnc z cyb loci
Necesse est go z / Sz d q lraz i fcado
sic / nulla noy sit plca fere / i 2 d pz
q a mor in tctu 2o ubi dr naz vi no
pue nchi fere / Solo auctab pto tm
pcedit / q nulla noy sit pla vnoce / nisi
apua foue pl tti vna mtco deciata
que esset i 2 puta va cuy fi toz / z pi az
auctez p i pcct gt antiqb / Et in lra
dt p q nite e cad duez z vi noy fere
pla / Cm si oa cad z vi noy d nite
fere pla / tuc scq q nullo poss fere v
qubu / go z aub pfitab z q no quay
e dest pl fere vy z cel pla / q uaz q
co qo de nite pla fi in poss lc e av
sc lva q sit pla / Solo q deny pfd
e mcd / de nite qdicata / ut co sspac
z no d nite sup ut pt ar / ad in
ff q / q spolez intellcm sig in po ad
qgstcud omb rcb / sz in nob ipib tlcz
qgstcoy no possmq facc / nisi oz nob
collaaz face cu dyb / sz colla o no pt
fiu nisi p vocib / Si go vnnoci solu
cavudcat fit tu vocb sit fite / rcb

viii

aut insistentur dicam c[on]structionem possum
accipere c[on]structionem circa cum r[ati]o[n]e ut q[uod] si sic
possit c[on]structionem cum r[ati]o[n]e necesse est unam
vocem plura significare / et non intelligitur q[uod] c[on]struat
plura / sed vox aliter non declinando sic ad aliquam
vocem pertinet etc. et dicit cessat obiectio. ¶ Contra sic
ita dicam quod nomina sunt ficta et multorum c[on]sig-
nificatio / sed res sunt v[ari]ate / ergo nomine est eadem
et non unum significat plura etc. ¶ Contra sic ita
dicam quod nomina sunt ficta et cetera multorum omnium
sed res sunt variate et dicit impungit terminum
ergo nomine est eadem et non unum significat plura
etc.

¶ Quemadmodum ergo etc. / Comparat hic Aristoteles
qui peritos sunt intelligere rationum et insipientes qui
consistunt in disputationibus paralogismorum / quia sicut in
pote contendit in arte peritos et
insipientes et in illo tractatu nescientes insipientes
compone et peritos ignorantes et non in
proposito in predicamento fallaciis / et paralogismis de
quibus constat insipiens / decipiebatur et superaba-
bantur a sophisticis / Sic ignorantes virtutes
nominum superantur a sophistis / Calculo possum
dicere quod primum ipse intellexit arte computandi
et isti sunt computantes computare sunt docti
quod singulares sunt layci in dicendo potentes / Alii
articulus / sicut quod habuit arte calculandi per
rationes algorismi / ut in algorismo ubi una
figura dicitur et dicitur significata aliud et aliud non
potest / quia si primo loco ponitur significat se ipsam
in secundo loco decies tamen et tribus / Sic ergo intelligentes
passiones sunt decepti / accidit ut enim in paralogismis sic
et omnibus propter nomina multiplicia accidit esse deceptos.
¶ Item contra litteram aliquis obicitur dicendo quod non
videtur esse verum quod ignorantes significata nominum de-
cipiantur in se ipsis / quia non decipiuntur nisi
apud vocem / non tamen disputantes in se ipsis
non utuntur voce / ergo etc. / Dico ad hoc quod duplex
est vox scilicet expressa et imaginata / Ad propositum
de ymaginatione sic aliquis decipi in
se ipso / nam ymaginabis vocem unam et dicit illi
correspondere tamen unum significatum / et quia ei correspondent
plura significata in se ipso decipitur / Similiter audiendo
vocem aliquam et non consciendo cum aliquo dicitur
non ymaginari vocem illi correspondere solum
unum significatum / et quia ei correspondent significata plura in
se ipso decipitur / et ideo oportet nos addiscere
linguam et papiam quia ibi continentur significata

cum vocabulorum. ¶ Contra sic ita dicam quod
est quod accidit in nominibus et verbis arbitrium ad
declinandum / velud in compositis et derivatis / ergo etc. id est igitur
quemadmodum / id est sicut sunt illi qui non sunt
periti secundum numeros id est numerare / decipiuntur id est de-
cipiuntur scilicet a sciencibus / casum id est sic accidit in
elenchis scilicet in sophismatibus et sophistice / quia illi de se ignari
virtutes nominum id est significationum nominum paralogizant
id est decipiuntur scilicet cum aliis consciendo vel disputando
etc. Sequitur textus.

¶ Obstant ergo etc. ¶ Contra sic sequitur est opposi-
tiones primum sophistici esse eius / ergo obstat
tamen scilicet quod dicta est et obiectiones que dicuntur
primo sophistice et electio apparens / dicit quod non communis
sunt eius etc. Sequitur textus.

¶ Cum autem est quibusdam etc. Ista ratio patet
sic procedit quia primo ponit unam rationem de
ambiguitatis declaracionem ubi est aut sophisticam / secundo concludit
ad quod ratione ubi paralogizat etc. tertio concludit quod
propter causam ... vitandum / ubi intendit
quoddam [illegible] ... quod quibusdam magis
est precium ... videri
... sapientes et non esse quam esse et
non videri et intellexit hic causa istius ¶ Con-
trarium aliquis instaret / quia non videtur quod aliquis
appetat illud precium operis quod est videri et
non esse / quia de proposito ita primum / quod
omnia bonum appetunt / sed videri sapientes et non esse
non est bonum / tamen id simpliciter malum sit / vel saltem
est minus bonum quam esse et non videri / ergo videri et
non esse quam esse et non videri non est opus preciosius
... quod quibus appetunt videri et non esse
sit malum / tamen quod non est simpliciter malum sed bonum
apparens et appetunt illud opus non sub ratione
mali sed sub ratione boni saltem apparentis / Dicendum
distinctiones ... formaliter simpliciter esse
malum / aliquis tamen formaliter appetunt sub
ratione boni quia malum simpliciter non appetitur
sed appetitur sub ratione boni / quia bonum est appetibile
solum / Et ideo dicam est in decima methaphysice alium
quod non simpliciter vel bonum et apparens bonum / Et sic
secundo non est inconveniens quod videri esse sapientes
et non esse appetitur / non autem sub ratione mali
simpliciter sed sub ratione boni apparentis / Et si ingreditur
salutis nostrae / nam quamvis omnia bonum appetunt
concedendum / quod bonum appetunt simpliciter vel
apparens solum / et quia videri sapientes et non esse
est bonum saltem apparens / ideo talibus est appetibile

Item aliquis instaret contra litteram. Si esset ita
sequeretur quod omnibus sophistica sit minor in malis, quibus
contrarium, quia omnibus talibus appetit vanam gloriam, igitur est minus
minor. Respondeo ad argumentum negando quandam, quia stat hunc
aliquem habitum sophisticae et tamen hunc esse minorem bonum, sicut
stat bonum hunc habitum sive theologiae et tamen esse minus
minorem, sicut conversio [illegible] stat unum hunc habitum sophisticae
et esse bonum minorem. Secundum stat ipsum esse malum
minorem quam vertitur illa scientia ad vanam gloriam.
Contra ista solutio arguitur, quia ultimus sophistica vertitur
habitu sophisticae ad vanam gloriam est malum minus
arguitur, quia quicumque sequitur verum id est non est malus
minor. Sed sophistica est huiusmodi, antecedens quia vero [illegible] deputatur
ad optima, et bonum quia sophistica sequitur argumentum sunt
sed omne argumentum est verum, ex quo argumentum est verum verita-
tis [illegible] id est argumentum est verum, sed quamvis [illegible]
ad [illegible]. Solutio quod hoc argumentum dupliciter accipit
verum quam volens ducere verum esse
[illegible] ad optima deputatam quia hoc capit
verum per [illegible] et non omnis sequens talem verum
est bonus minor ut dicitur cum [illegible] argumentum [illegible]
volens verum [illegible] per virtutem dirigente
inclinante ad bonum et talem sequens verum
est bonus minor. Est [illegible] ad [illegible] argumentum
[illegible] est falsa sed [illegible] est vera quod sequitur
verum [illegible] non sophistica non sequitur verum [illegible]
sed apparentem et deceptivam. [illegible] est verum [illegible]
[illegible] ut patet in notabili.

Consequenter ita patet est quod sophistica sit
[illegible] autem [illegible] magis est quam per [illegible]
id est apparent sapientes, sunt sophisticae sive [illegible]
[illegible] id est opere proprio, vel utile est necessarium
magis videri esse sapientes sive [illegible] et non esse, quam
esse sapientes et non videri, et hoc sunt bona
[illegible] sequitur textus.

Est enim sophistica [illegible] hic [illegible] quod dicit
est sophistica quia quidam est prudentes [illegible] per [illegible]
et sic ab [illegible] non [illegible] sophisticas
ut [illegible] creatores ab [illegible]
ad [illegible] vanam [illegible] [illegible] sunt [illegible]
[illegible] sophisticas [illegible] ab [illegible]
[illegible] et [illegible] appellatur sophistica [illegible]
[illegible] sic [illegible] patet in libro
[illegible] sophistica quae est deceptio sunt
[illegible] in [illegible] sophistica [illegible]
[illegible] hic intendit [illegible] [illegible]
[illegible] quod sapientia [illegible] ut [illegible]
[illegible] et [illegible] altissime sunt
[illegible] [illegible] est [illegible] separatae

et [illegible] vocatur [illegible] quae est [illegible] sapientia
[illegible] sunt sapientia ut [illegible] circa
[illegible] sapientia sunt [illegible] et illo [illegible]
[illegible] sapientia et non [illegible] patet in littera
quod sophistica est apparens sapientia et quod [illegible]
[illegible] capitulo 2o quod sapientes [illegible] sunt ut [illegible]
[illegible] est [illegible] id est sophistica videt
videri sapientes [illegible]
Consequenter ita est [illegible] quod [illegible] magis
[illegible] opus est videri et non esse quam esse
et non videri [illegible]
[illegible] sophistica est apparens sapientia et sophistica est [illegible]
[illegible] sapientia [illegible] et sunt quod
talibus apparens sapientia et non [illegible]
[illegible] sophisticam quod est talibus apparent sapientes
[illegible] non [illegible] sophistica est [illegible]

Palam igitur quoniam [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] est [illegible] capitulo [illegible]
[illegible] est [illegible] et [illegible]
mala et [illegible] mala et [illegible] sunt
bona et [illegible] sunt bona et [illegible] quoniam
[illegible] variabuntur et [illegible]
[illegible] sunt [illegible] id est sophistica est [illegible]
apparens. Item littera dicit quod videri facere sit
[illegible] est [illegible] quod videri facere non [illegible]
ut [illegible] sed est [illegible]
[illegible] quod si [illegible] videri esse sapientes
[illegible] videri facere
magis quam facere et non videri. Consequenter ita
[illegible] quod [illegible] magis [illegible] opus
est videri sapientes et non esse quam esse et non
videri et [illegible] igitur quia [illegible]
palam id est [illegible] quod [illegible]
[illegible] id est sapientes [illegible] magis opus [illegible]
est videri sapientes et non esse quam esse et non
videri. Opus sapientis est facere [illegible] sapientes et [illegible]
non esse magis quam facere et non videri sed [illegible]
maxime appetunt facere [illegible] sophisticam
[illegible] appetunt ipsum [illegible]

Est autem ut [illegible] est [illegible] quod littera dicit
quod duo sunt opera [illegible] non mentiri de quibus
quae novit, alterum est [illegible] manifestare
[illegible] [illegible] [illegible]
Est [illegible] quod littera dicit quod [illegible] opus est sapientis
non mentiri de quibus novit [illegible]
[illegible] opus manifestare [illegible]
opus est non mentiri de quibus novit, sed sapientis
opus est [illegible] igitur sapientis est non mentiri
de quibus novit [illegible] ponitur in littera.
[illegible] aliquis instaret quod ultimum

opa sapientis 1 mentis — Scire omnia sicut cum decet
Non mentiri — Cognoscere difficilia et non gentibus nota
Sed ordinem mentis — Esse maiorem certitudinis sollicitudinis quam alii
Assignare causas rerum quesitarum et per hoc docere
Scire propter se querere
Alios ordinare

istorum e opus quod ullum istorum e opus sa-
pientis autem patet quia primum scilicet non mentiri de quibus
novit nichil potest non e opus autem quia ista
e vana ista non mentiri de quibus novit et ta-
men nichil potest. Item 2m opus non e opus
sapientis quia puer pro vanis mentis pro maiori
tunc ille non e sapiens. Contra patet quia hec opera non
sunt sapientis sicut verba sonant, quia non mentiri
e ve[illegible] et hoc nichil potest. Item 2m quod pluribus
qui non sunt sapientes sed ad intellectum philosophi
quilibet illorum e opus sapientis. Item primum sic intel-
ligitur non mentiri i. ponere veram positionem et bene
fundata in sua scientia in qua dicitur esse sciens
2m opus e mentientem posse invenire i. esse
in promptu propinqua ad contrariam positionem ipsarum opponendo
ad malum fundamentum ipsum destruendo et ad ea-
dem patet unum et 2m. Contra primum id non e opus sapientis
et autem quia mentientem manifestare e stadu[illegible]
vel vituperacio et hec opus non pertinet ad sapientem
[illegible] nec ad ad hoc [illegible] philosophus non e vitu-
perium quia aliquibus manifestat mentientes ad [illegible]
cum et alia [illegible] ad viam veritatis reducendum et
hoc non e vituperacio nisi quod faciat ad vanam
gloriam tunc sicut esset. Item ab d. p. primo
mentiri pro ubi sapientis opera [illegible] continet hec non
tamen duo quod ut illi supponuntur vel hec e diminuta
[illegible] hic ponitur opera sapientis secundum ponunt
manifestationem quia [illegible] decipit in causis mentientes
sed in primo mentientes ponunt omnino et quod
omnia continet. Sic patet philosophus quod de operibus
sapientis declarationem e primo mentiri sibi et potius cau-
sa mentiri sicut sibi causa et ideo declarationem ibi
de pluribus operibus sapientis quam hic [illegible] ibidem
sufficit hic [illegible] non manifestationem secundum possum
quod dicere quod de operibus hic declaravit ut sancti
ad [illegible] sophistica. Contra ita facta est
mentio de opere sapientis aut patet [illegible] ut sic
dicere ad verum i. bene in quadam summa et
ut in utroque 2m [illegible] i. in una quod sit ma-
nifestum e operibus sapientis scilicet primo cum sic sapientem
non mentiri de quibus novit. Eadem e posse
manifestare mentientem ita sunt hec [illegible] i. non
[illegible] mentiri et eo quod patet dicere [illegible] i. ad veritatem
pertinent ut videtur in [illegible] que dest nosse
non in veniat mendax ab opposito. Illud
sic quod e mentientem manifestare posse quia si oppo-
nentes e sapientes patet [illegible] opponitur deceptio
et patet ante ipsum esse mentientem quod [illegible]
patet i. pertinet ad oppositum [illegible]

Necesse est autem [illegible] propter intellectum hoc sciendum quod
dubie e [illegible] ad operibus spectat quia quidam
e genus sophisticum et hoc alio nomine vocatur genus
sic. Aliud est genus mistum quod sophi-
stice patet esse genus sophisticum et est genus mistum
genus sophisticum e sophistica. Inquantum de ipso pri-
mo intendit in libro isto. Declarat genere philosophie
[illegible] sophistice loquitur hoc genus e sophistice. Tertia
sophistica patet esse genus mistum et quatenus
e illud quo aliquo continuatur sua a pluribus quia
sic dicatur sophistica esse mistum propter quod
sua actus sic et sophistica sophistice e mistum propter
qua in aliquo continuatur sua a pluribus. Contra hec
aliquibus sic instat quia disputatio sophistica cum
sit species disputationis e unica quod debuit dici
disputatio in summa et non in parte. Dicitur philosophus
dicit in parte et non in summa quia dictum est
in particula precedenti in mentione quod duo sunt opera
sapientis quorum unum spectat ad veritatem et aliud
ad oppositum. Non quod disputatio pertinet ad hos aliquos
ut quod utrumque pro dicit intelligere dicitur
in parte disputationis et non in singulari. Item
in littera de manifestis partibus e secundum quod sic
sophistica est quedam partibus faciens nos videri
sapientes quia consistit videri non decima mentiri de
quibus novimus eo quod non possumus redarguere
oppositos mentientes i. redarguens. Contra sic
ita patet e quod ab illis quibus opus magis
[illegible] e facere videri et non esse quod esse et
non videri quod nitet e eos qui volunt sapientes
agere i. apparere facere opera sapientis quia ea ap-
parere genus i. [illegible] vel sic dictum e videre
clausola litere de dicto accipere quibus [illegible]
disputationem sophisticam cum per quod opere patet
i. negocium et valde [illegible] vel sic
opere patet i. [illegible] opus videri sapientes cum
sic apparent sapientes hec sunt [illegible]
sequitur ultima [illegible]

Quia quod [illegible] item in littera dicitur quod sum
sophistica e appetenda. Contra omne quod ducit
nos in errorem et in deceptionem non est
appetendum sed sophistica e huius modi igitur quia
errores et deceptiones sunt mala malum
autem non appetitur. Contra omne bonum appetitur
[illegible] bonum quod per sic sophistica agia
[illegible] in aliquo errorem et deceptionem. Ad cuius
evidentiam e sciendum quod sophistica patet dici
[illegible] uno modo sibi esse adaptari vel
[illegible] malis. Alio modo [illegible]
[illegible] quod sophistica appetenda est

Ideo dicit quod decimum est primo intentum, scilicet quod omnibus hominibus
naturaliter facere desiderant, id est naturaliter desiderant facere
vel videri valde desiderium ad faciendum unumquemque
fallacia. Et ideo sophisticus subornat se ut
videatur facere contrarium. Ideo ut sit sciendum est appetendum
et verum bonum. Ubi autem causa sophisticae
scientiae in scientiis, tunc hoc est duplex. Primo
ut propter scientiam nobis cavere ad insolentibus
nos decipere. Secundo ut propter scientiam acquiramus
et deceptionem. Primo est appetendum ut sit hoc verum
bonum. Secundo vero est appetendum quod hoc est [illegible]
mali simpliciter. Et [illegible] in causa est appetendum
et ut sit videtur verum bonum apparens. Et
[illegible] vero quod sit [illegible] et qua propter
circa et deceptio in nobis acquiratur in
aliquo vero est appetendum simpliciter. Sed aliis modis
est appetendum. Consequenter sic quomodo maxime est fi-
nibus quam propter quam fi. Illi quos vocant
sophistas appetunt [illegible] praeteritum, id est sine
sophistico. Ita quod in tota sua parte videtur
utilitatem. Cuius ratio est quod quanto magis pau-
cos decipiunt, tanto magis [illegible] quanto
est utilia. Sed quod propter suam sophisticam omnibus modis
est in nobis acquirere deceptionem. Ideo ipsis
nobis utilia est declinatio. capitulum secundum

Quot autem sunt species disputationum.
Continuatur hic capitulum quod dicta propter
nobis tangit duo, quorum unum est
[illegible] ad artem sophisticam, alterum vero est [illegible]
[illegible] [illegible] invenit [illegible]. Secundo
[illegible] quae assignantur sufficiunt. Ubi
tangit secundum. Circa primum tangit tertium. Primo in
declinatis numerus species disputationis sophisticae.
Secundo vero est declinatus numerus [illegible]
[illegible] artis sophisticae. Tertio est declinatus numerus
partium sophisticae. Primum tangit [illegible]
autem sunt species disputationum. Probat dicens
quod [illegible] quot includuntur
in declinatis. Sed nos declarantes dicimus
quod quatuor sunt species disputationis, [illegible] disputationis
quod [illegible] disputationis sophisticae. Sed quod
[illegible] sunt [illegible] quatuor est species
disputationis. Dicendum autem [illegible] disputationis
sophisticae [illegible] sophisticae tunc est
duae species disputationis. Quod quarta quod [illegible]
[illegible] sophistica in quibus sunt duo sed in duae
et [illegible] sic est quia disputationes est
duo. Secunda vero sunt declinatus numerus [illegible]
[illegible] artis sophisticae. Probatur tangit probat
quod [illegible] et [illegible] quo modo constat capitulum

probat. Dicendum quod includuntur numerus in declinatis.
Sed nos declarantes dicimus quod [illegible]
[illegible] artis sophisticae [illegible]. Quod sunt [illegible]
sunt loci sophistici qui sunt [illegible] et [illegible] artis
sophisticae [illegible] et [illegible] ipsius [illegible]
[illegible]. Sed non autem sed in declinatis numerus partium
[illegible] artis sophisticae. Probat tangit id est [illegible] partes
[illegible] esse negationes et propter quod intelligitur numerus
in declinatis partium ipsius artis sophisticae. Sed
nos declarantes dicimus quod partes ipsius
negationis sunt duo actus, scilicet actus oppositi, de
quo declaratur in primo libro, et actus ipsius
[illegible], de quo declaratur in secundo libro. Quod actus
sunt duae partes negationis. Et quod [illegible]
[illegible] quae sufficiunt ad [illegible] artem
[illegible] sunt causae quibus [illegible] oppositi
[illegible] causae coadiuvant ad artem
sophisticam. [illegible] probat vocat artem sophisticam
[illegible] sic [illegible]. Quod illae artes sunt
[illegible] sophistica, id est theologia et poetica, sunt dicta
posita. [illegible] est quod illae artes quae sunt
arguentes ad utramque partem contradictionis sunt dicta
posita. Sed illae artes quae [illegible] sunt [illegible]
[illegible] sunt dicta posita. [illegible] quod decimum est [illegible]
[illegible] quod prima est contradictionis. Quod si sunt aliquae artes
quae sunt arguentes ad utramque partem contradictionis
sunt dicta posita. [illegible] quod maxime est dialectica
quae arguit per ad utramque partem contradictionis
[illegible] sophistica quod ipsa [illegible] [illegible]
[illegible] qui uno tempore [illegible]
[illegible] et de illo [illegible] tempore [illegible]
[illegible] poetica arguit per ad utramque partem
contradictionis ut [illegible] est. Etiam theologica quod
decimum est [illegible] theologica. Quod theologica est prima [illegible]
[illegible] quod facit [illegible] sunt dicta posita
et quod sophistica est [illegible] [illegible] vocant
causam [illegible]. [illegible] ita decimum est
[illegible] sophistico esse [illegible] et esse
appetendum. Sed nos dicimus quot sunt species dis-
putationis sophisticae, scilicet quatuor [illegible]
et [illegible] id est [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] capitulum id est [illegible] sophistica et dicimus
quot [illegible] esse partes negationis quod duas
unam oppositi et aliam [illegible] dicimus
[illegible] quae [illegible] quod sufficiunt
id est [illegible] ad [illegible] artem
[illegible] [illegible] esse in [illegible] quod disputationum
[illegible] et [illegible] sunt [illegible]
oppositi [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] disputatio capitulum quintum et [illegible]

est autem communius, vel oppositum communius, oppositum et universale
et quod sumitur aliquando sumitur. [Probatur dicendo] quod
quod disputatio sophistica non est disputatio apparens, quia ipsa
non est communius, nec quantum est sophistica, cum ipsa non
procedit probando, seu non procedit per veras dialecticas, sed
solum per apparentes sophisticas. [illegible] secundo quod disputatio
sophistica est disputatio quinta capta, quia talis est communius
quam apparens, et hoc est quod dicit in littera. Secundo sunt
[illegible] sunt modi ipsius disputationis, non est intelligendum
de disputatione apparente capta, sed quinta sumpta.
[Est tertium] quod iste disputationes dicuntur distingui
[primo] ex parte finium, secundo ex parte medii. Ex
parte finium sic, quia finis disputationis est oppositum
[illegible] quod dicebat autem similiter disputationem
[illegible] esse [illegible] syllogismum [illegible] ad alterum ad
oppositum [illegible], vel [illegible] oppositum [illegible] communibus
vel apparentibus [illegible] et non communibus, si [illegible] est
disputatio sophistica, si non [illegible] est [illegible], quia
vel [illegible] vel [illegible], ubi [illegible]
sit [illegible] quod procedit ex his que [illegible]
ubi autem [illegible] quia vel est [illegible]
vel [illegible], si est [illegible] quod [illegible]
procedit. Ubi autem [illegible] sit doctrinalis
que [illegible] quod [illegible] et [illegible]
que [illegible] et [illegible]
disputationes [illegible] ex parte medii, sic capitur
sic [illegible] quia vel tale medium est illatum apparenter
[illegible] et sic est sophistica, vel illatum [illegible] et hoc
[illegible] quia vel est illatum aliorum [illegible] vel est
illatum [illegible] sic [illegible] sic est temptativa, si vero [illegible]
[illegible] quia vel est illatum et [illegible] sit
doctrinalis, vel est illatum et [illegible] vel
[illegible] et sic est dialectica. Et non sunt plures
modi [illegible] vel modi [illegible] illis
[illegible] sunt [illegible] et non plures. [illegible] aliquis in-
[illegible] sic [illegible] quia plures sunt modi disputationis
quam [illegible] quia sunt plures in uno [illegible] sunt plures
[illegible] ad [illegible] ad [illegible] [illegible]
sunt [illegible] disputationum quam sunt [illegible]
[illegible] sunt [illegible] quam [illegible] plura sunt
[illegible] disputationum quam [illegible] quia [illegible]
[illegible] disputationis et [illegible]
[illegible] quod [illegible] sunt [illegible] disputationum
[illegible] que [illegible] duobus
modis [illegible] et [illegible]
non ipsa [illegible]
et [illegible] esse [illegible]. Secundo arguitur
[illegible] et [illegible] ipsarum [illegible]
[illegible] et [illegible] tertium [illegible]
sunt [illegible] in uno [illegible] non [illegible]

omnibus disputationibus [illegible] in quibus iste [illegible]
disputationis [illegible] secundum [illegible] disputationis
doctrinalis et [illegible] in [illegible]
[illegible] esset [illegible]. Et [illegible]
non sunt [illegible] quia si [illegible]
aliquis [illegible] esset plures disputationes quam
[illegible] ut [illegible] in libro et [illegible] et [illegible] in libro
[illegible] [illegible] omnibus disputationibus [illegible]
quia [illegible] non esset [illegible]
in quibus iste [illegible] disputationis [illegible]
quia si [illegible] alios [illegible] in [illegible]
ultra [illegible] essent multo plures
disputationes [illegible] doctrinales [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] concludit [illegible]
et [illegible] concludit [illegible] et [illegible]
[illegible] Est [illegible] quod [illegible] disputationis
doctrinam [illegible] disputatio doctrinalis
est disputatio [illegible] communibus [illegible]
[illegible] disputatio doctrinalis est disputatio [illegible]
[illegible] et [illegible] quia doctrinalis [illegible] non procedit
[illegible] in [illegible]
[illegible] communibus [illegible]
doctrinalis procedit [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] in [illegible] quod sunt
[illegible] disputationis [illegible]
[illegible] quia [illegible] procedit [illegible]
syllogisat [illegible] communibus [illegible]
et [illegible] syllogisat [illegible] conclusionem
[illegible] quod [illegible] communibus [illegible]
disputationis [illegible] communibus [illegible]
[illegible] quod [illegible] sunt applicabilia [illegible]
disputationis [illegible] syllogisat doctrinalis [illegible]
[illegible] conclusionem et [illegible]
[illegible] syllogisat [illegible] syllogisat [illegible]
[illegible] et [illegible] sunt [illegible] quia sunt
applicabilia [illegible] disputationis et [illegible]
[illegible]. Et [illegible] non [illegible] disputationis
[illegible] ut [illegible] sic [illegible]
[illegible] quod doctrinalis non syllogisat [illegible] que
[illegible] et [illegible] primo quod
[illegible] syllogisat doctrinalis [illegible]
quod non possit [illegible] nisi [illegible]
[illegible] quod sit [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] quod non [illegible] disputationis
[illegible] non syllogisat doctrinalis [illegible]
doctrinalis procedit [illegible] que [illegible] et

[illegible] sive [illegible] communibus [illegible]
[illegible] disputationis

in proposito autem scilicet [illegible] et sic sunt falsa et vera
que sunt verba concedat, sunt vero non [illegible]
utrumque. Secundo ponit duas rationes quod ipsa praeter
contradictionem quia in termino sunt vera et falsa, quia cetera ar-
guens decipere non curat utrum verba concedat
dicta prima vel non et propter [illegible]. Dicta
non praeter contradictionem quia unum [illegible]. Una ipsa
propositiones primas interrogat et ideo dicit ponit ~~[illegible]~~
quia decima non interrogat sed assumit. Dicitur autem non
interrogat, sic ergo [illegible] concedet [illegible] ponit [illegible]
sui decima syllogizat ~~[illegible]~~ et conclusionis quae
arguens decipere non curat asserti [illegible]
Item ultimo [illegible] dicit quod contra eum qui disputat
[illegible] quod non debet intendi [illegible] quia quidam dicunt
quod contra eum qui disputat [illegible] ad illum sensum quod
[illegible] sunt sic [illegible] quos sic [illegible]
[illegible] aliquam nesciunt [illegible]
contra eum qui disputat [illegible] cum [illegible]
[illegible] quod [illegible] arte [illegible]
[illegible] quod non [illegible] sed [illegible]
contra disputantem in [illegible] et [illegible]
praecedentibus et [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] contra disputantem [illegible] Et in
[illegible] decimus [illegible] et [illegible] non
[illegible] doctrina et verba [illegible]
[illegible] Consequenter sic [illegible] cum quod disputa-
tor sunt [illegible] dicta [illegible]
[illegible] sunt illae quae [illegible]
[illegible] disputantem [illegible]
et non [illegible] quod unum [illegible] sic quod
contra eum qui disputat [illegible]
Sequitur textus
Dicit autem [illegible] quod alii sic disputant
[illegible] disputationem quod [illegible] disputatio est
[illegible] praecedentes [illegible]
[illegible] sic [illegible] Quod disputatio
[illegible] non est [illegible]
[illegible] ut disputatio [illegible]
[illegible] quod [illegible] praecedentes [illegible] Quod
[illegible] autem et alio [illegible] quae [illegible] sit
[illegible] et sic [illegible] quod [illegible] disputatio
non [illegible] praecedentes [illegible]
[illegible] praecedentes Item [illegible] dicit quod
dictio est collectio conclusionum [illegible]
[illegible] quod [illegible] esset sunt [illegible]
et [illegible] quod dicta praeter [illegible]
collectio [illegible] conclusionibus [illegible]
[illegible] conclusionis [illegible] dicta

est collectio conclusionum ad illum sensum quod ipsa
praeter contradictionem, quae sunt [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] uno tempore possunt esse vera
et alio tempore possunt esse falsa, et ideo illa contradictio
quibus praeter dictam possunt uno tempore esse vera
et alio falsa, ideo dicta est collectio conclusionum
~~[illegible]~~ [illegible] non sequitur [illegible] possunt esse vera vel esse
dicta [illegible] collectio conclusionum ad illum sensum quod
[illegible] verum, quod dat sibi [illegible]
ut [illegible] conclusionibus [illegible] quam vult. Et
[illegible] dicit [illegible] disputationes
sunt [illegible] quae [illegible] praecedunt conclusiones et
[illegible] quae est collectio conclusionum ad [illegible]
propositionum. Sequitur textus
Consequenter [illegible] quod [illegible] quod [illegible]
disputationis tempore est [illegible] contradictionem
vel [illegible] de aliquo, quod sic [illegible]
[illegible] et dicit [illegible] tempore
[illegible] propositionem de aliquo. Et volendo
[illegible] propositionem de aliquo [illegible] praecedente [illegible]
conclusionibus [illegible] ~~[illegible]~~
et tunc [illegible] non [illegible] in quibus
sunt propositionem de ipso [illegible]
quia ignorantes quibus ignorant [illegible]
~~[illegible]~~ conclusionibus [illegible] quod [illegible] quod
verba [illegible] quia non [illegible] quod
quibus [illegible] non contra [illegible] Item
[illegible] dicit in [illegible] quod [illegible] est eum qui [illegible]
[illegible] quod [illegible] volens [illegible]
propositionem de aliquo [illegible] quod forte
[illegible] contradictionem falsa et tunc
volens [illegible] propositionem de aliquo si [illegible]
[illegible] cum [illegible] vituperium
et quibus volendo [illegible] propositionem de illo
de ipso [illegible] propositionem ut ergo volens
[illegible] propositionem de alio non [illegible] vituperium
contra eum [illegible] Et sic [illegible] de-
[illegible] disputationis tempore [illegible] disputationis tempore
est disputationis praecedentibus conclusionibus [illegible]
[illegible] si verba [illegible] ubi
[illegible] sic [illegible] non [illegible]
sic [illegible] et [illegible] quod disputatio
tempore est disputationis praecedentibus conclusionibus [illegible]
[illegible] ad [illegible] propositionem de [illegible]
[illegible] aut non. Consequenter sic tempore
[illegible] disputationes illae quae praecedunt con-
[illegible] quod [illegible] et [illegible] eum [illegible]

qui probat sophistice [illegible] et cum qui [illegible]
temptative [illegible] quemadmodum declaratum est in aliis
sicut in libro [illegible] vel in alio [illegible] ad nos
translato. Sequitur textus

Litigiose autem et aliter [illegible]. Est sententia quod philosophus
[illegible] sophisticam disputationem [illegible] ut ipsius
[illegible] est sicut sophistica [illegible] in [illegible]
[illegible] duo [illegible] quod dixit philosophus in principio [illegible]
[illegible] de sophisticis elenchis [illegible] quod in [illegible] sicut
sophistica [illegible] electam sophisticam [illegible] in [illegible]
[illegible] que [illegible] ut [illegible] disputantes sophistice
[illegible] sophistice [illegible]
[illegible] quod [illegible] probabilis. Et
[illegible] sicut dicitur [illegible] quod [illegible]
disputando autem [illegible] in [illegible] disputat
sophistice [illegible] non [illegible] sicut bona
[illegible] bona [illegible]
[illegible] quod [illegible] non [illegible]
[illegible] debite in [illegible]
[illegible] sub [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] et non [illegible] non [illegible]
litigiose [illegible] disputationes [illegible] illa que [illegible]
[illegible] vel argumentum [illegible] que [illegible]
[illegible] non [illegible]
Sequitur textus

[illegible] demonstrationibus [illegible] [illegible]
quod quidam [illegible] librum [illegible] qua [illegible]
de temptativis [illegible] est in aliis quod de temptativa
ut ipsi [illegible] declaravit philosophus in quodam libro
qui non est apud nos sicut quod [illegible] philosophus [illegible]
quedam libros [illegible] de disputatione temptativa
[illegible] non [illegible] translatum ad nos ut [illegible]
[illegible] quedam [illegible]
[illegible] quod [illegible] sufficienter declaratum est
[illegible] ad nos [illegible]
[illegible] in quo declaravit de temptativa

[illegible] est [illegible] quod temptativa est [illegible] quedam
est temptativa [illegible] quedam [illegible] et illa [illegible]
[illegible] quod de [illegible] in aliis [illegible] in
libro [illegible]. Et quedam est temptativa sophistica [illegible]
et de illa est ad presens declarandum [illegible] que
[illegible] at et [illegible] autem [illegible]
declarationibus. [illegible] et temptativa [illegible]
sophistice quedam [illegible] Eam [illegible] ita
[illegible] est quod [illegible] species disputationis [illegible]
[illegible] disputationibus

[illegible] in particularibus [illegible] non [illegible]
[illegible] et temptativa [illegible] est in aliis [illegible]
[illegible] vel declarationis quod [illegible] est [illegible]
[illegible] contradictionis principium

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
que est causa [illegible] de metha [illegible] finibus
declarationis [illegible] qua [illegible] sophistice [illegible]
quod [illegible] est [illegible] quod [illegible] aliquis [illegible]
[illegible] est [illegible] finis. Et [illegible] ordinatum
[illegible] [illegible] ordo [illegible]
quod [illegible] illa [illegible] appetat finem quam [illegible]
[illegible] in illum finem [illegible] est [illegible]
[illegible] et non [illegible] est finis sophistice [illegible]
[illegible] quod [illegible] methe
ordinatur in finem illum [illegible] sophistice
ordinatur in [illegible] tamquam in fines
[illegible] appetentes [illegible] sophistice et [illegible]
[illegible] appetentes. Et [illegible]
[illegible] declarandum [illegible] quod sunt [illegible]
sophistice [illegible] ita declaratum est quod sunt
species disputationis [illegible]
[illegible] sophistice [illegible]
[illegible] sophistice [illegible]
[illegible] sunt methe [illegible]
sophistica [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] disputationibus [illegible] sophistice [illegible] et [illegible]
[illegible] vel [illegible]

[illegible] at [illegible] non [illegible]. Est sententia quod
metha est [illegible] contra [illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible] causa [illegible] de qua
[illegible] ad [illegible]
in [illegible] metha causa [illegible] quedam
[illegible] fuit [illegible]
[illegible]. Et [illegible] disputationis
[illegible] metha est [illegible]
[illegible] vel [illegible] disputationes
[illegible] disputationes. Metha est [illegible]
[illegible] sophistica [illegible]
[illegible] vel [illegible]. Et [illegible] metha est finis
[illegible] in disputatione litigiosa. Et ponitur
[illegible] [illegible]. Et [illegible]
methe [illegible] ad [illegible]
[illegible] que [illegible] solet
[illegible] est [illegible]
illius [illegible] quia disputationum
[illegible] illius [illegible]
[illegible] quod [illegible] methe [illegible]
[illegible] quod [illegible] est metha [illegible] que

ca. 7

metha

totaliter in quibus et circa que sunt dispositiones. Advertendum
quod dispositio in qua dicitur tertium quoque esse medietas
intelligitur dementis ipsius virtutis et ad augmentum
non difficile reputare est medium ipsius opposite
et putat esse ad hoc plebs medie opposita. Deinde
medium ad ipsius. Sed ab eo hic augmentum. Quare tunc
sequitur quod soloecus et ungenuus non essent medie
quibus et quod philosophus, licet quia quare hec medie est
spiritualis ad oppositum, eo quod quod oppositus magis
barbaros ac ipse dividitur. Et sic de ungenuo
et per quos non dicunt hic per ipsum puncti. Ungenuus
et soloecus. Secundo quod licet soloecus et ungenuus est
participant ad oppositum non tamen solum ad oppositum
participat sic difficile in primo et quod soloecus et
ungenuus quando hic per medietatem ponitur et non
difficile reputare. Et licet esset hec medietas ad
virtutem perfinitur. Quare aliquando vicibus est deservit
in processu. Et in responsionibus ut periculo hic ut
vicibus sed ut oppositionibus sunt arguendo. Quoniam
taciturnitas est enim medietas virtutis et non est
aliquid illarum iam dicta. Prima. Tertio quod
taciturnitas est de quibus repetitur quod medietas
vel argumentatio vel ut apparet. Prima est medietas deo
hic medietas. Secundo quod taciturnitas non conve-
niat. Sed hic est effectus ipsius medie et virtu-
tis. Quare quoque punctum continuo seu con-
tinuo medium sunt consignata et sic puncti continuo
medium non vicibus invitat solum. Tunc deinde dicit
quod sit medietas et apprehenditur sic solum
quod sit medietas. Et sic adhuc sunt tamen quoque adhuc sunt
Consideranda medietas supra sic autem secundo magis
quod quamvis medietas sit de quibus virtuti dicitur. Secundo
in quibus sit composite vel aut composite omnibus
sed per hoc sic est quoque secunda medietas habet
ab hoc de quibus licet composite omnibus hic est de quibus
quod vel composite omnibus hic est composite vel ad
virtutem in oratione. Sed hic dicitur quod vel per
superfluitatem et sic de ungenuo vel per in dignitatem
sic de soloeco. Sed non hec de quibus licet sic composite
omnibus de oratione adimitur hic etiam dicitur quare vel
in de quibus licet sic composite omnibus in oratione admittuntur
quare de repugnantibus non dicto et sic de verecundia
vel quare de quo opinor quam tertium bene vitiositas de
pendet, et de inopia, et non plebis impr-
opria putat illa medietas. Quam illis congru-
tat sunt et non plebs. Hic philosophus dicit in locu-
tione qui dicit agit. Quare de quotam genere
dicere et in virtutum et de diversa et medietas

vitalis. Et est in quantitate ipsius virtutis vitalis
ac inquietum non potest nisi cum alio confundendo sit
quod oppositionibus condicat poni virtutis. Quare si non
conducit tunc per medium sicut celebris collectio vel
diffinitio. Ergo oportet agere virtutem id quod sit contra
oppositum. Eo quod oppositionibus introducit oppositum virtutis
et cetera virtutibus introducit oppositam oppositis. Et tunc
philosophus subdit descriptionem ungenuis. Dicit quod est breviter
cogitare et dicere. Et nunc ipsam sic differt
diversitas ungenuus est medietas quod vicibus cogitare vi-
tiorum. Eadem dicunt plebes in utilitate reprimuntur
et non decet dici sicut quando dicitur quod ungenuus
est unius et eiusdem in utilitate repetitio. Quare
cuius descriptio ut probatur per eam est ungeniatoria
quare repetitio non est aliud quam dictata ac
repetita. Eo quod si non recompensatur idem non
dicitur repetitio ut dominus dominus est eius et est
hic dicit repetitio includebatur. Hic quod
est unius et eiusdem et sic bis dicitur idem
et dividitur et per quos prima descriptio est ungeniatoria
quod sunt per quos prima non verum. Secunda differentia positio est
satisfactio qua dicitur quod ungenuus est superflua
dicere idem. Consequenter sic ita decem est quod
omnis est quod sunt medie. Ad quos oppositionibus supponitur
intra dicere virtutem. Dicit quod sunt verecundia et
sunt verecundia plurium. Et quantum est facere
ungenuus cum qui dicit agit. Ac postea hec sunt
quod est ungenuus et alii sunt hic sunt ungenuus
est cogitare et appellare scilicet virtutem dicere idem est
repetere sequitur etc.
Aut quod respice etc. Tertio loco ponitur ma ropta
cum sit copiosa ab appetitu sapienti et non
conveniat in medie prece non creat
moderata ultimatum redarguat virtutem
vel ducat ipsum secundum virtutem ad inopiam
vel ad finem vel ad aliquid medietatis. Sed postea eo
quod appetitus hic facit videatur. Quare licet in hoc
non se obtinet fine suo spiritualem in
superfluitatem quod consequatur sine fine gulosi
sed hec sapiam appetitus super virtutem.
Consequenter sic medie appetitur ad opta
ac per quod non sit id est opus sit secundum ultimatum
sicut videatur id est apparet sua optime vicesima
vel sapiam appetitus super virtutem singulorum
contra id est secundum omnibus medietatibus.
Nam magis eligit medium etc. Primo quod
quod secundum quod eam per quod oppositionibus supponitur intellectum
virtutem per quos dicit ad verecundiam quam

[illegible]

[illegible]

Questio

[illegible]

virtutis male vide(n)t / Tertiam que methaphisica
apparentibus sophisticis non indu(c)itur vi argumentis, i(deo) non
est methaphisica licet quedam aparte disputationibus veniente ad
difficultatem et ante quia sophistica inducitur per propriam
argumentationem / Quarta ratio [illegible] que methaphisica
non peccat quia aliqua ~~[illegible]~~ sententiam / Quinta
prima peccat quia methaphisicam quia talis methaphisica ap-
parent que peccatum propter dequolibet esse et
non esse et illeces deceptus alterum quo
et deinde ambo / Sexta methaphisica peccat
quia logicam quo docet propter disputare a non
nec unique sive obliquo vi argumentis ~~[illegible]~~
Septima methaphisica peccat quia dialecticam que con-
venit opinionem / Octava quia geometriam que quam
ab dialectico discrepat / Nona quia utilitatem
que sermones et orationes venustat / Non
quia methaphisica sophisticis apparentibus non peccat quia
aliqua ~~[illegible]~~ scientiam / Decima si peccata
id est ad hoc non esset methaphisica ipsi orationes
sectis et ~~de~~ de secundo tractatu. *Sophistica, inde*

Modi autem secundi sunt duo et
iuxta litteram est sententia quod quia sophisticis
sophisticarum in duce sunt illi qui
peccant per apparentiam complete veritatis sive
duale sive duale et per defectus complete
id est ~~[illegible]~~ sophistici conducunt sunt illi
quod per apparentiam sive tamen decipientes et de
fectus sunt complete veritatis / Secunda autem quod si
sophistica peccantes in duce peccant
apparentiam fuerunt complete veritatis in illi locum
sophistica sit per decepta decepta locutione
et vero est decepta locutione quia propter
est / que est decepta per veritates / Tertia
sophistice facti / quia vera per quodam alogica
per quodam duo sive intellecti / ~~[illegible]~~
quia vero super alogica quidem et per non
est unum / non logica per veritas possibilia
quantitatem sunt ab / ~~[illegible]~~ quod vero quidem
alogica in ista causa et hoc est unum / quod per
prius in isto libro post unius veritate / unam
per dicam est super / ~~[illegible]~~ vos intelligatis
sophisticam / ut elenchum sententiam apparentem super
virtutem / non sophisticam apparentem actione
non possumus nisi cum alio quidem
quod alia cum alio non possumus nisi ~~[illegible]~~

veritatem / Ergo in isto casu logica veritatem
per quodam / Consequenter sicut ista declaratio
est de methaphisica ad quam oppositionibus sophistica
intendit duce virtutis / Alter post modum ~~[illegible]~~
in sophistica sive elenchus sicut modicum
secundum locus sophisticus sunt duo nam
quia alii sunt peccantes in duce sicut qui
peccant apparentiam fuerunt complete veritatis sive
dualis sive dualis non potest aliquis peccata
tiones conducunt / ~~[illegible]~~ quia peccant apparentiam et
defectus peccant complete veritatis /

Sunt autem causa sub ~~[illegible]~~ Circa litteram queritur
dubitatur de que est causa quia plures
sophistici declarant decipientes sophisticos peccantibus
in dialectico quam decipientibus conducunt
~~[illegible]~~ quia causa est / Et unus sive sophistica
in duce sunt faciliores ad decipiendum
et ad solvendum quam sophistica conducunt /
Et quod argumentationibus est in elenchus ut dicitur
respondeo ad difficultatem concedendam secundum quod
ipse intendit propter quod in peccantium secundum liber de-
cepti apparentibus secundum nam est in elenchus est
est argumentationibus ut dicitur declaratum est / Ergo quod
sive sophistica peccantes in duce sunt faciliores
ad decipiendum et ad solvendum quam conducunt /
Ergo decipientes plures est declarandum / Consequenter
sicut ita dicitur quod modi ad dictum sunt duo
quamvis aliqui sunt in duce alii conducunt al
post ea que sunt sententia id est apparentia sive
multiplicitatem secundum locum id est in duce secundum qui
faciunt peccantia apparentiam complete veritatis / Secundum
dicto sunt ~~[illegible]~~ sive unde al ~~[illegible]~~ sive sunt
~~[illegible]~~ amplius et ... *[illegible]*

Primus autem sermo et ~~[illegible]~~ intellectio unius
est ~~adulteri~~ quod unde ligule sicut de ~~[illegible]~~
est ~~[illegible]~~ causa in una parte plebis
~~[illegible]~~ decepti aspera dicere et [illegible] con-
tra apparentiam ipsam / Et dicit diversis
sicut decepit quod unum est ~~[illegible]~~ modis
et dupliciter / Et duo secundum complete quedam
~~[illegible]~~ que licet ~~[illegible]~~ / Unde
modo ~~[illegible]~~ causa et ~~[illegible]~~ eadem
in una et ~~[illegible]~~ plebis ~~[illegible]~~ in una
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

dicta non dicunt sunt dictiones ex quibus ipsa
constructio|Secundum formalem est modus construendi
vel prescindi ipsarum dictionum vel duarum|Et
sic modus actualis est dicta vel oratio eadem ipsa
secundum constructionem composita et in modo pronuntiandi sub
pluribus speciebus|Secundum modus potentialis est dicta vel oratio
eadem in materia et diversa secundum formam in modo pro-
nuntiandi ut potentialiter est [illegible] esse [illegible] que
[illegible] esse composita vel divisa|Et de dictione
pendente alia dicitur vel alia loquendo|Secundum modus
fantasticus est dicta vel oratio sub uno [illegible] et uno
modo pronuntiandi de se [illegible] aliud [illegible] fantastice
male [illegible] ut iste terminus [illegible] de se [illegible] modo
pronuntiandi [illegible] male [illegible] ubi [illegible]
[illegible] acquirit [illegible] in
[illegible] aliud [illegible]|Et
modus actualis dicitur in modo actuali dicendo
et in modo actuali dicendo|Vero modus actualis
dicendo est dicta vel oratio eadem in materia et diversa
[illegible] pluribus speciebus|Secundum modus actualis dicendo
est oratio eadem in materia et forma [illegible] pluribus speciebus
Et [illegible] ad [illegible] dicitur [illegible] et in
[illegible]|Vero modus actualis dicendo [illegible] dicitur
dicta eadem in materia et forma [illegible]
[illegible] sub pluribus speciebus ut iste terminus
[illegible] de se [illegible] depictum
et [illegible] vivum|Secundum [illegible] est dicta de se
non [illegible] nisi [illegible] et [illegible]
[illegible] cum aliis dictionibus et aliis [illegible]
[illegible] ut [illegible] et [illegible]
ut [illegible] iste terminus [illegible] de se non [illegible] nisi
[illegible] et [illegible] posita [illegible]
[illegible] qui fuit|Et
[illegible] qui sunt [illegible] modus actualis dicendo
[illegible] et [illegible] diffe-
runt [illegible] sicut dicta
sunt|De multiplici actuali in dictione|Vero
modus potentialis dicitur in modo potentiali dicendo|Et
dicendo|modus potentialis dicendo est dicta [illegible] eadem
in materia|Secundum in diversis in forma sub pluribus speciebus
ut pendente alia dicitur et alia loquendo
Secundum modus potentialis dicendo est oratio eadem in materia
secundum diversis in forma sub pluribus speciebus

[illegible] positum est ut potentialiter est [illegible]
[illegible]|Ex quibus dicitur [illegible]
modi multiplex [illegible]|Secundum modus actualis
dicendo|et modus actualis dicendo|et modus potentialis
dicendo|et modus potentialis dicendo|et modus fantasticus
per quos modos capiuntur sex fallacie in
dictione|Secundum fallacia [illegible] per modum actualem
dicendo|fallacia amphibolie per modum actualem
dicendo|fallacia compositionis et divisionis per
modum potentialem dicendo|fallacia accentus et figure
dictionis per modum potentialem dicendo|et sic dicendo
per modum fantasticum|et non ponit plures fallacie
in dictione quam ille [illegible] 1° [illegible] et [illegible]
[illegible] volunt [illegible] in [illegible]
tot sunt fallacie in dictione|quot modis eisdem
vocibus vel dictionibus [illegible]|Et [illegible]
[illegible] conclusionis [illegible] fallacias [illegible]
[illegible] omnes fallacia sic per [illegible]
vocibus [illegible] et [illegible]
[illegible] non sunt nisi [illegible]
dictionibus ad [illegible]|vel [illegible] sic
per modum actualem dicendo|et sic est [illegible]
vel per modum actualem dicendo|et sic est [illegible]
et [illegible] dicendo [illegible]
[illegible] per modum potentialem
et [illegible] vel per modum potentialem dicendo
et sic est fallacia [illegible]|vel dicendo|[illegible]
[illegible] vel est [illegible] per potentialem modum dicendo
[illegible] compositionis|et sic est fallacia [illegible]
[illegible]|vel [illegible] per [illegible]
[illegible]|et sic est fallacia [illegible]|[illegible]
fallacia per multiplicem fantasticum|sic dicendo
Et [illegible] modo non [illegible] pluribus modis
nisi [illegible] sunt [illegible] vel fallacie in
dictione sunt [illegible]
Et [illegible]|Et [illegible] formaliter [illegible]
quot sunt modi|quibus eisdem vocibus vel
dictionibus non [illegible]|tot sunt [illegible]
[illegible] in dictione|vel tot sunt fallacie in
dictione|Secundum [illegible] sex modi|quibus eisdem vocibus
vel dictionibus non [illegible]|[illegible]
modi [illegible] sunt sex|ergo [illegible]
[illegible] in [illegible] que
[illegible] fuit|et [illegible]
[illegible]|vel [illegible] formaliter|quot
modis eisdem vocibus et dictionibus non [illegible]
[illegible]|tot sunt fallacie in dictione|Secundum totidem

Equivocationes differunt a multiplicitate modorum ... substantiam et modum significandi ... falsitas ... apparentie ... dictionis ... significandi ... significatur ... plur[alitas] ...

Et ipse causa apparentie sicut differentia ... sunt ... maxima et ... figura dictionis ... causa defectus sicut differentia ... de causa ... apparentie ... plur[alitas] ...

modis quot dictiones sunt eisdem nominibus et orationibus non idem significantibus. ergo fallacie in dictione tot sunt quot dicuntur et non plures. Utrum parantur[?]. Consequenter ostendit ita quod quinque sunt fallacie in dictione esse sex ... in dictione seu idem ... et eo quod accipiatur quibus et aliquibus aliquis sicut modus significandi ... sit primum et suppleatur ut in hoc ...

Equivocationis autem orationes sunt ... Circa litteram aliquibus dubitatur. Circa hoc philosophus primo declarat de fallaciis paralogismos secundum modum ... quia de fallaciis paralogismos secundum modum ... quia modum ... et ... sed ... corpore ... ponitur ... declarant ... volunt ... Et in fallacia secundum modum ... Circa paralogismos secundum modum ... actuale sunt ... paralogismos secundum modum ... potest ... actuale ... paralogismos ... Et ... fallaciis paralogismos secundum modum actuale ... que declarans. qui de fallaciis paralogismos secundum modum ... Et in fallacias paralogismos secundum modum actuale et ordo secundum quem modum actuale et ... quidam in dictione ... et ... de ... in dictione ... in dictione ... de fallacia ... secundum modum actualem ... in dictione ... Et equivocationis ... secundum modum actuale in dictione. Amphibolia autem secundum modum actuale in dictione ... de equivocationis fallacia est ... declarans qui de fallacia amphibolie. Ponit ... quod equivocationis ... quod ... dictio et quia vox equivoca ... plura et unius ... quia ... sicut ... alia ... dictio et ... vox ... plures ... secundum ... et ... ut ... plura ... significationem ... et alia ... non implicat nisi ... Equivocationis ... principalio voce ... analogia. Tunc ... quod ... equivocationis ... non ... sicut ... equivocationis ... ipse ... sunt ... ipse dictionem ... non ... secundum equivocationis ... quibus et ... ut ... Item ... quod fallacia ... accipitur ... dicitur ... deceptio ... quia ... vel ... aliquam ... quia ... aliquam ...

ei ... quo ... vel ... Ex quo differentie sequitur quod ... fallaciam ... in multe ... accipitur ... quo ... decipitur ... et ... apparentie ... et aliis ... non ... Et ... in ... vel ... non decipit. Et tunc fallacia dicitur in fallaciam in dictione et fallaciam ... in dictione ... deceptio ... non ... nisi media ... dictionibus ... ipse ... fallacia tota apparentie ... et tunc ... et ... dictionibus ... fallacia ... deceptio ... quod ... quod ... dictiones ... fallacia ... apparentie ... tunc ... vos ... patet.

Et quia distinctionem ... fallaciam ... fallacia equivocationis ... deceptio ... quia ... et ... apparentie ... in ... quod ... nisi ... apparentie ... causa ... Causa apparentie ... dictionibus ... Causa defectus ... dictionibus in ... Primus ... patet ... quod ... equivocatio media ... fallacie ... quod ... modus ... quod vox ... vel ... plura ... de aliis ... patet. Ex ista ... quod ... adiuvantia ... quod ... apparentie ... aliis ... quia ... quod ... aliis ... Ex omnibus ... canis ... ut astrum ... latrabile ... canis ... latrabile ... ut astrum. Consequenter sicut ita ... que ... secundum equivocationem ut ... distinctionem ... equivocationem secundum ... distinctionem ... ad distinctionem ... et tunc ... fallacie sunt ... Distinctio ... Et ... quod ... secundum ... et non ... secundum ... vulgare ... distinctionem ... et doctore et ... apud ... est ... patet. Et ...

[Marginal notes, in red: ... ; ... ; ... ; primum modus ; gra[tia] ; Nota ... ; ...]

Nota secundum ... secundum ... distinctione non est equivocatio ... distinctione non ... doctore ... distinctione et ... ad distinctionem et doctore ... apud ... Apulia ... fallacia ... de regno Apulie ... Italia ... illo ... Italia ... fallacia magna fuit ...

modus fallacie equivocationis

pristinum dat intelligere secundum modum huius equivocationis.
Tertius modus equivocationis est cum vox significat plura, 3us modus
unum tamen per prius et alterum per posterius. Et huius equivocationis sunt
iste [illegible] competebant quo fuerunt decepti.
significat plura ut canis unum tamen per prius et alterum per poste-
rius. Et huius equivocationis sunt iste competentes sunt competentes
et ad audiendum. Etiam significat vox aliqua unum significat
per prius et per posterius alterum. Tertio [illegible] equivocationis quod
ad secundum modum equivocationis ut dicitur quia quod videt [illegible]
obiectum videtur ergo [illegible] est hec ubi est equivocatio
per secundum modum equivocationis. Nam videre proprie est
operacio oculi, tertio vero [illegible] intellectus. Expo-
sitio [illegible] id est ad hoc secundum equivocationem, sunt que
mala sunt bona et hec est vera quia que
competunt sunt bona et hec est vera. Aut
per mala competunt. et hec est bona. Competentes

Dicitur autem [illegible] quod [illegible] competentes
proposicionibus sunt due ad competentes [illegible]
sunt bona et competentes [illegible]
sunt mala sunt bona secundum quod [illegible] duo
non est [illegible] [illegible] competentes [illegible]
[illegible] competentes [illegible] [illegible]
et consequenti competentes dicitur in malis. Ex
patet quod [illegible] patet per secundum modum
equivocationis. Competere competentes et [illegible]
[illegible] [illegible] competentes [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
competentes in malis. [illegible] que
mala est [illegible] secundum quod [illegible]
[illegible] bona esse competentia. 3us modus equivocationis

Tertius modus [illegible] quod [illegible]
per [illegible] dat intelligere secundum modum
equivocationis. Tertius modus equivocationis secundum [illegible]
[illegible] per diversa [illegible] [illegible]
aut in una [illegible] et [illegible] patet in
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
laborans [illegible] non [illegible] et in una
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] 3us modus equivocationis [illegible]
[illegible] [illegible] modi [illegible] surgenti
et sedenti [illegible] fuerunt decepti et sunt
[illegible] modi [illegible] [illegible]
[illegible] 3us modus equivocationis [illegible] [illegible]
plures modos [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vox [illegible] equivocationis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plures

modi [illegible] dictio [illegible] modi [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] dicto [illegible]
modi [illegible] sunt [illegible] [illegible]
quorum unus est aptus natus [illegible]
sic sunt modi [illegible] [illegible]
sunt modi [illegible] quorum unus non est aptus
[illegible] alterum. [illegible] ad [illegible] quos
[illegible] non [illegible] equivocationis quo ad 3um modum. modi [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
sunt [illegible] unus non est aptus natus [illegible]
[illegible] alterum non [illegible] equivocationis quo ad
3um modum [illegible] [illegible] [illegible] duo
[illegible] equivocationis [illegible] modos [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
modi [illegible] et [illegible] [illegible] sunt
quia unus est aptus natus [illegible] alterum [illegible]
sit, [illegible] [illegible] [illegible] 3us modus equivocationis
[illegible] [illegible] [illegible] laborans
[illegible] laborans sunt [illegible]
[illegible] surgebat stabat. et [illegible] sanabatur
[illegible] [illegible] [illegible] pater.
[illegible] surgebat stabat et laborans sanabatur
[illegible] [illegible] [illegible] pater

Nam laborans [illegible] [illegible] sunt. [illegible]
[illegible] laborans quod [illegible] pati. sic
[illegible] laborans [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pater. sic
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]. [illegible]
quod [illegible] dat intelligere [illegible] pati [illegible]
dat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] laborat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] laborat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] laborans [illegible] sanabatur
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] laborans [illegible]
sanabatur aut [illegible] laborans [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
laborans [illegible] [illegible] [illegible] laborans
sanabatur quod [illegible] [illegible]. De amphibolia

Dicendum est de amphibolia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] amphibolia [illegible] quo
[illegible] [illegible] quo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sunt amphibolia dicitur ab amphi
quod est dubium et bolos sententia et logos sermo
amphibolia [illegible] dubiosa [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] amphibolia [illegible] [illegible] [illegible]

* modi [illegible]
119
63

et pt apparere est vocatus decipiendi ...
... eius ... et ...
... et pt defectus ...
... eius ... et forma.

Secunda aphᵃ ut pt pt accipi dupl[iciter] ~~nuc°~~
put ipcedit oppositaz spec | z pt quedat²
ag[ere]/ ~~alio~~ mo in qntu e medium dedu
cendi ad aliquod in quo ... obstulte omnib[us]
ne dimisse fortib[us] | z qndat² aloyco ~~alia~~
al amphᵃ pt qndat dupl[iciter] ~~nuc°~~ ut decepc°
fuit error. caq[ue] in nobis opinionib[us] appec
~~tito~~ ut e p[ro]ua fallendi ppua prua ppo
notificat² pt | amphᵃ e decepc° | catan
nobis opone sup[er]b cade | Secdo notifi
cat² pt | amphᵃ e p[ro]ua fallendi pponens
sup[er] cadem z ite dne notificacoib[us] ...
pportuat² | Est tn aduertend[um] q[uod] amphᵉ
diuise ponit descripcones amodum | tu
~~amar~~ diffi² pt | amphᵃ e decepc° dic
pucns ... aliqs pcessi in ...
cedi² aliqua appet[iti]a pt qz pnc | ppt indecptz
actes omnib[us] inlic[itis] | no oppte diuib[us] cuor
cqua cu non pbat | ppt diuisit[ur] ... ead
omnib[us] | Et ... posse sic ... | amphᵃ
e pcta in dne eius caz appnᵉ z ~~pcta~~
~~e p[ro]ua amphᵉ~~ defectus oppte m[ult]
actib[us] omnib[us] no tn pp. ducz quorz deca
porta | Est tn pn q[uod] p[ro]ua amphᵉ
e ... appc z defectus | z ... ad
amphᵃz requit² | qz si eius no esset p[ro]ua
appc no posset p[ro]c[ur]are ... z qz ...
... intendim[us] ut alium decipiamus
io oz appc esse ... p[ro]ua ... appc et
defectus | p[ro]ua appc in amphᵃ e intab
omnib[us] ... sup[er] | z ... intab ... oppte
vac | ut ... pt nob mag | maius p[ro]ua
appc ... pt q[uod] p[ro]ua appc amphᵃ
e intab vac omnib[us] eius sup[er] | Et
ppt ... qz p[ro]ua appc fuit² oppte ...
pst al q[uod] ... omnib[us] | amphᵃ dicit² ab
... z attentu qz in illis ... p[ro]ua
appc fuit² oppte vac | dual | phe al
q[uod] ... eius sup[er] | Et apponc z dioue
qz in illis p[ro]ua appc fuit² oppte
vac omnib[us] eius ... mag | Et
p[ro]ua ~~appc~~ defectus e mlacab dic
... vac omnib[us] | Et ... mag
p[ro]ua appc ... e in deceptitab

actib[us] omnib[us] no m[u]lt[ipli]c[it]er oppte diuib[us] cuor |
Causa defectus e diuisitab ... eius
omnib[us] z ... pcte ... sut ... modi |
~~pnus~~ modus e q[uo] aliqs pa[ti]ens | decapit
p[er] aliquid ducz adpla ... sititia
ead in ma z ... | ... plebs
... no ... ducat ut ... pam |
... velle me cape. velle q[uod] ipi ca
peut me | ... velle me capere²
velle q[uod] ... capeut me | ... tan
a... q[uod] ... put plebs ... | ... put h[oc]
quotu ... apte an z h[oc] me apte
p... | z sic a... e ... ~~....~~ ...
... put h[oc] me. ve² apte an z h[oc] ...
apte ... eius ... a... e ...
qz tuc e ... q[uod] vellem quod illi ...
me capeut | ... vellez q[uod] ...
capen eos | z ... | ... h[oc] ...
... plebs ... | ... put h[oc] ...
... apte | z h[oc] me apte | z sic e
... q[uod] ... q[uod] e q[uod] vellem q[uod] ...
capeut me | ~~....~~ ... put h[oc]
me ve² apte | z h[oc] ... apte |
tuc ... e va | Secunda tuc ... e velle
q[uod] ... capem | no ... e in |
~~....~~ modus e q[uo] ouis ... ead
sup[er] | ... z ... pt alt[er] | z de
illo no ... no pot ... | Et pt sic
capi | lup[us] e ... | ... lup[us] e p[ro]b
pable | ~~vel pt~~ Secunda ... vendit oleu
vedit liquorz | Sz adulator vedit
oleu | ... vedit liquorz | Et mod[us]
... ad ... pa... | medo ... | co
q[uod] ... ovo in ... ... pua ... |
z ... 2ᵘᵒ ~~....~~ posse ... |
... co q[uod] posse ... pua ... |
z pt ... | ut in ... 2ᵘᵒ | z pt ...
na | ~~...modus~~ e q[uo] aliq[uod] ovo ...
accepta | no ... | ... in
quado ... alia ... | accipit sibi di
... ut ita ovo | ... sic ... |
... z ... | Et pt
dic² ... | z ... sic ita ovo
... duob[us] ... put h[oc] ... esset
... | z ... | ...

Ad ~~tertium~~ [illegible] ly sciliz est aut
capus | tunc e ss q q ipse sat
tem que e scilz & dcht p[illegible] poz ms
cc~~ Conc~~ pu ita dcm e dcuo·
a[illegible] pu tres quos que dicit[illegible] sut
2m amph az &c

Vellem me currere &c Conse~~qu~~ pt ita
dcm e q duos que dicit[illegible] sut 2m
amph[illegible] pu· ut vellez me currere pu
qua tos· & [illegible] e mior & pu a[illegible] essencias
vellem me currere· volo q currat me·
Et istius pa[illegible] solo sup pz ita p[illegible] mo
istius pte || Et ly aduerte· q q[illegible] pauit
illum mo[illegible] [illegible] pte· [illegible] qui ord aqua·
2m pt tam [illegible] divisa· [illegible] ptes· [illegible]
[illegible] | & e dcm sat [illegible] | Et dut qu[illegible]
quod omis pa[illegible]· quos pouit pte [illegible]
[illegible] pos istu mo[illegible] || Et pt pouit
quod pauit [illegible] istius· [illegible] pos istu
mo[illegible] 2m amph[illegible] | q[illegible] a[illegible] e sup[illegible] eadem·
dupt[illegible] [illegible] patiis | q[illegible] ut [illegible] q e mior[illegible]
[illegible] no tempe apte &c | & pt ipa e va·
ut apte [illegible] & pt ipa e [illegible] | & [illegible]
sut &c [illegible] toctus

Et putas &c | Conse~~qu~~ pt & pu 2m amph az
illa ord putas q quis sat [illegible] sat· & [illegible]
e a[illegible] pa[illegible] | & tunc pu sat colupna & [illegible] e [illegible]·
[illegible] colupna sat | & [illegible] e q[illegible] | [illegible] [illegible]
onc pu· q[illegible] q quis sat [illegible] sat [illegible]
[illegible] & patur &c

Et putas q quis videt &c | Et pa[illegible] q
iste pa[illegible] pat 2m amph as | ma [illegible] ord·
[illegible] videt | e via sup[illegible] dupt[illegible] | [illegible] 2m [illegible]
[illegible] qui dia[illegible] [illegible] a[illegible] | q q[illegible]
videt· [illegible] videt || ly· [illegible] pt [illegible] in [illegible]
videt [illegible] | q[illegible] [illegible] e [illegible] | q oue
tunc ord e [illegible] | q[illegible] [illegible] | q
q videt[illegible] | q illud videat | & [illegible] | q[illegible]
q videt[illegible] | & [illegible] colupna no videt·
colupna videt[illegible] | & [illegible] colupna no videt·
~~[illegible]~~ ly [illegible] pt [illegible] | & tunc ord
e [illegible] | q[illegible] [illegible] q oue illud q videt[illegible]
e via | q[illegible] [illegible] e q oue illud q videt[illegible]
q [illegible] videt[illegible] | [illegible] e [illegible] | Et ut [illegible]
appat [illegible] [illegible] pt | q q videt
quis [illegible] virtute visivaz | [illegible] videt [illegible]
[illegible] altitute visiva | Ducebque e
ca istius | q pte [illegible] ~~[illegible]~~ putas
po[illegible] pos pa[illegible] & no [illegible] | ducto q
ca [illegible] e [illegible] | [illegible] ma pt dcm e [illegible]
[illegible] e [illegible] | & q[illegible] [illegible] [illegible] |

& quia [illegible] sit vara [illegible] | no oz [illegible]
pas intuagat | & q[illegible] intuag[illegible] sit p[illegible]
q e putas ue | no [illegible] ~~dcic~~ putas ue v[illegible] |
& no alia | ~~Conse~~ pt pu· 2m amph az
pt alia ord· ut putas q q[illegible] videt [illegible] videt
& [illegible] e a[illegible] | at p[illegible] colupnaz videt & [illegible] e [illegible]
qu colupna videt & [illegible] q[illegible]

Et putas q tu dicis &c | Et iste pa[illegible] pat
2m amph az | ma[illegible] illa ord [illegible] tu dicis esse·
sup[illegible] e cad[illegible] | e dupt[illegible] 2m [illegible] | [illegible] ma
q[illegible] vari | q tu dicis esse [illegible] dicis | tunc [illegible]
pt [illegible] tu [illegible] dicis [illegible] [illegible]
ut [illegible] tunc | si po[illegible] e [illegible] | q[illegible] tunc
[illegible] e | q tu [illegible] | q tu dicis esse | ducas [illegible]
illud esse | & [illegible] e [illegible] | q[illegible] tu dicis lapidez
esse | & [illegible] no tu es lapis | & ut pt tunc
esse | & [illegible] no tu es lapis | & ut pt tunc a
conuidet q[illegible] | & [illegible] pt esse [illegible] | q[illegible] [illegible]
e | q illud q tu dicis esse [illegible] esse | & [illegible]
e [illegible] | & illo[illegible] a[illegible] conuidet [illegible]· [illegible] dicit[illegible]
tu dicis lapidem esse | [illegible] pte no [illegible]
istas duos pa[illegible] esse ad [illegible] | ducto q
ta est | q[illegible] [illegible] mod[illegible] [illegible] esse ad [illegible]
e in [illegible] pt [illegible] | Et q illas [illegible]
esse ad [illegible] | no [illegible] cas [illegible] | [illegible]
q [illegible] illis [illegible] put [illegible] ad [illegible] |

Ordo pa[illegible] q [illegible] iste pa[illegible] [illegible] pat
pte | [illegible] ad [illegible] & no ad [illegible]
ad [illegible] | ~~Conse~~ pt & p[illegible] pu 2m
amph az pt o[illegible] alia | ut putas q tu dicis
esse [illegible] tu dicis esse· & [illegible] e a[illegible] | at p[illegible] lapid
tu dicis esse· & [illegible] e [illegible] | & [illegible] pte in
[illegible] tu dicis lapid esse

Et putas tacetez &c | Est pa[illegible] q pa[illegible]
iste pat 2m aph az | ma [illegible] ord [illegible]
tacetem dicit[illegible] | e cad sup[illegible] [illegible] dupt[illegible]
2m [illegible] | q[illegible] e dupt[illegible] [illegible] vac pua[illegible]
ut vac [illegible] ~~Conse~~ pt & p[illegible] pu 2m aph as
pt alia ord | ut putas e tacetez dicit[illegible]
i· tacetez [illegible] dicit[illegible] & [illegible] e [illegible]· & tunc
[illegible] pu [illegible] dicit[illegible] [illegible] & [illegible] e
a[illegible] | [illegible] pu [illegible] tacetez loq[illegible]· & [illegible] e q[illegible]
[illegible] q[illegible] du[illegible] e tacetez dicit[illegible] & [illegible] dicit[illegible]
tacetez i· q decipe a[illegible] loquat[illegible]· ut [illegible]
tacetez dicit[illegible] i· tacetez esse demo [illegible]
& tunc pu· istu[illegible] e [illegible] pz [illegible]

[illegible] amph az &c | [illegible] hic dubita[illegible] [illegible]
quo mo [illegible] q[illegible] [illegible] [illegible] mod[illegible]
[illegible] e [illegible]· duco q [illegible] mo[illegible] [illegible] e [illegible] [illegible]
[illegible] q[illegible] [illegible] mo[illegible] quis e q[illegible] [illegible] [illegible]

plia pla pt mo sit c q pti ? aut vel
in eius pt pla piia . q pino in putatis
z petii zu pfid z ph pt p9 mo9 co
¶ Sunt aut tres z ... est sciu q ymmo
sit quedā no q̄cauqz mō q̄uitat sz sut
quedā via aggregationis z pporcois ita
p9 intellcus aggregat^r . co sit q d^o equa^t
pt pla z pt pmo in 2^a z in 3^a ¶ Concedit
ita dicu c de eius z apq^a dimisum al
sz mo quedā 2m ampliaz z eius quit
tres z ...
¶ Unus quidem ...

[illegible]

[illegible]

[illegible]

p[ri]m[u]m

ffic e[st] sp[eci]e[rum] q[uod] sic dicu[n]t a dc[ri]p[ti]o[n]e et
aliis s[e]c[un]d[u]m q[uod] no[m]i[n]e ip[s]a[rum] i[m]portat[ur] duo.
s[unt] dc[ri]p[ti]o in nobis causata et p[ri]m[u]m
dc[ri]p[ti]o[n]ib[us] dicit et no[m]i[n]e d[iction]ib[us] s[unt] duo.
s[unt] dc[ri]p[ti]o in nobis causata et p[ri]m[u]m dc[ri]p-
t[i]o[n]ib[us]. Vn[de] dico q[uod] p[ri]m[u]m ap[p]a[ren]t d[iction]ib[us] c[on]-
iu[n]ctis c[on]i[unct]ib[us] 2m p[ro]p[ri]a sp[eci]e[s] c[on]dic[i]o[n]e
causata p[ri]m[u]m aut[em] defectib[us] c[on]p[ar]tib[us] d[ic]tis p[ri]or[um]
p[ro]p[ter] fu[n]data c[on]t[ra]ria c[on]i[unct]ib[us] d[ic]tis. Sc[ilicet]
i[n] p[ri]ua[tiv]a s[ic] p[er] assig[na]ri q[uod] p[ri]ua[tiv]u[m]
ap[p]a[ren]t [illegible] ex deputatis [illegible]
c[on]i[unct]ib[us] [com]posite et d[ic]tis. et a[ss]u[m]p[tis] [illegible]
c[om]posite c[on]stituunt [illegible] p[ri]m[u]m defectib[us] est
d[is]p[ar]tatis [illegible] [illegible] c[on]i[unct]ib[us] d[is]-
[illegible] [illegible] d[iction]ib[us] q[ua]nt[um] d[iffe]r[un]t
c[on]t[ra]ri[a] [illegible] q[uod] [illegible] p[ro]cess[u]m
c[on]t[ra]ri[um] [illegible] aliq[ui]d c[on]i[unct]e d[is]p[ar]a[ta]
que e[st] s[e]c[un]d[u]m [illegible] c[on]i[unct]ib[us] [com]po[sitis]
[illegible] q[uo]d in [illegible] q[uod] [illegible] non c[on]cludit
[illegible] d[is]p[ar]tatis [illegible] c[on]i[unct]ib[us] [com]po[sitis] et d[ic]tis.

modi

Et [illegible] [illegible] q[uan]t[ur] [illegible] modo assig[nantur]
[illegible] e[st] q[ui]s a[utem] [com]posita [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] modo [illegible] pos[sunt] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible]
e[ss]e [illegible] [illegible] et 2a [illegible] et sic [illegible]
sic [illegible] [illegible] modo qui a[utem] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut q[uo]d[cum]q[ue] sunt duo et [illegible] q[uo]q[ue]
sunt duo et q[uo]d[cum]q[ue] sunt [illegible] 3a modo e[st] q[ui]
a[utem] [illegible] [illegible] qua [illegible] [illegible]
[illegible] magis [illegible] alia [illegible]
ordinat[ur] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2m q[uod] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] duob[us] modis [illegible] [illegible] [illegible]
modo e[st] q[ui] in [illegible] aliqua [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
modo e[st] q[ui] [illegible] [illegible] ordinari [illegible]
sic q[uod] ad [illegible] [illegible] ord[inem] [illegible]
et [illegible] [illegible]

Vt q[uo]d[cum]q[ue] [et]c. Nota lic[et] iste pa[rs] videat[ur]
c[on]cludere [illegible] c[on]cludit [illegible] [illegible]
q[uo]d[cum]q[ue] sunt duo et [illegible] [illegible] q[uod] [illegible] q[uan]to
[illegible] e[st] c[on]t[ra]ria [illegible] [illegible] [illegible]

e[st] [illegible] [illegible] [illegible] q[uo]d[cum]q[ue] sunt duo
et [illegible] q[uan]ta sunt [illegible] [illegible] e[st] [illegible]
[illegible] e[st] [illegible] q[uo]d[cum]q[ue] s[unt] duo [illegible] et sic
[illegible] et [illegible] Et q[uod] [illegible] [illegible] [com]posito e[st] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cu[m] o[mn]ib[us] [illegible] [illegible]
[illegible] q[uod] [illegible] [illegible] 2m [illegible]
d[iction]ib[us]. Et q[uod] [illegible] q[uan]to et [illegible] e[ss]e c[on]t[ra]ria
[illegible] [illegible] q[uod] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] q[uan]to [illegible] [illegible] [illegible] quo ad
p[ri]m[u]m modu[m]. Et [illegible] [illegible] q[uan]to i[ta]
[illegible] e[st] c[on]t[ra]ria [illegible] [illegible] [illegible] [com]posita. S[ed]
q[uo]d e[st] c[on]t[ra]ria [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ca[usa]
[illegible] e[st] q[uod] q[uan]to p[ri]m[u]m [illegible] [illegible] [illegible]. Et
[illegible] [illegible] [et]c.

Et p[ri]ua [et]c. Nota iste pa[rs] lic[et] videat[ur]
c[on]cludere ad [illegible] c[on]cludit [illegible] [illegible] que
d[icit] q[uod] q[uo]d[cum]q[ue] sunt p[ri]ua et [illegible] e[st] d[icit] q[uod]
illa q[uan]to et [illegible] e[st] c[on]t[ra]ria [illegible] [illegible]
[illegible] e[st] [illegible] et [com]posi[ta] q[uan]ta [illegible] e[st] q[uod] q[uo]d[cum]q[ue]
sunt p[ri]ua et [illegible] [illegible] q[uo]d[cum]q[ue] [illegible] [illegible]
p[ri]ua q[uod] duo [illegible] q[uod] [illegible] [illegible] 2a [illegible]
e[st] [illegible] et [illegible] q[uod] [illegible] [illegible] q[uo]d[cum]q[ue] sunt
p[ri]ua et sic [illegible] et q[uod] [illegible] [illegible] [com]posita
e[st] [illegible] [illegible] [illegible] e[ss]e [illegible] cu[m] o[mn]ib[us]
[illegible] plus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 2m [illegible] [illegible]. Et q[uod] c[on]t[ra]ria
q[uan]to et sic e[ss]e c[on]t[ra]ria [illegible] et [illegible]
[illegible] q[uod] ad p[ri]m[u]m modu[m].

Et mag[is] [et]c. Nota lic[et] iste p[ri]m[u]m videat[ur]
c[on]cludere [illegible] c[on]cludit [illegible] e[st] d[icit] q[uod]
illa q[uan]to [illegible] e[st] c[on]t[ra]ria [illegible] [illegible]
[illegible] e[st] [com]posita et [illegible] q[uod] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et q[uod] [illegible] aliq[ui]d [illegible] q[uod] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2a [illegible] e[st] [illegible]
[illegible] e[st] [illegible] q[uod] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] Et q[uod] [illegible] [com]posito e[st] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
q[uod] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] d[iction]ib[us]
et q[uod] illa q[uan]to et sic e[ss]e c[on]t[ra]ria [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] 2m p[ri]m[u]m modu[m].

Nam eadem [illegible] [et]c. [illegible] sic ita [illegible]
e[st] q[uod] [illegible] [illegible] [illegible] 2m [illegible]
d[iction]ib[us] [illegible] q[uod] [illegible] [illegible] e[st] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] d[iction]ib[us] et [com]posita
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] plura [et]c.

Vt [illegible] [et]c. Nota lic[et] iste pa[rs]

videatur concludere non tamen concludit / una brevis est duarum quia vel sic quod est recta per ordinalem tunc sic quod est liberior vel tunc sic quod est parva pars est dupla et plena quia tunc [illegible] quod [illegible] cantus liberi / ibi 2o tunc est composita et est vara quia tunc [illegible] quod [illegible] liberi quod cantus [illegible].

Sequitur textus

¶ Et vel [illegible] nota [illegible] tres pausas [illegible] de quibus duces Achilles [illegible] in bello [illegible] quinquaginta [illegible] quinquaginta [illegible] duces Achilles [illegible] centum [illegible] videatur concludere non tamen [illegible] una brevis est duplex quia [illegible] vel per ordinari tunc sic quod est [illegible] quinquaginta [illegible] [illegible] Achilles [illegible] in bello et sic est [illegible]

¶ Brevium attactu [illegible] quod plena attactus [illegible] aliquis [illegible]

[illegible]

qui [illegible] attactu longa / et [illegible] attactu brevium [illegible] per mediam [illegible] iustum est [illegible] iustum est pena pati / [illegible] iustum est pena pati [illegible] per medias [illegible] per medias [illegible] plagas [illegible] [illegible]

¶ Brevis modus [illegible] aliquis pausa [illegible] capit [illegible] in una [illegible]

[illegible]

[illegible] pausa attactus [illegible] longa [illegible] brevis [illegible] pena [illegible]

Nota ad

Dicit(ur) sp(eci)ali(ter) p(ro)p(r)iu(m) ad intelligo depo(n)i
silla(ba) incip(i)a(n)t assp(er)i(tate) sicut d(i)c(itu)r g(ra)ui
q(uia) q(ua)n(do) sillaba app(ar)at(ur) (et) que no(n) p(ro)p(ri)e
integra i(d est) p(ro)p(ri)e sillaba incipiat(ur) longa u(e)l
breuis (et) uoc(e)s a(li)quid sup(er) addict(a)s ad acc(entu)s
sillabe. dicit(ur) q(uod) d(icitu)r e(st) ordo litt(er)a(rum) ita q(uo)d que
lit(tere) s(un)t p(re)ponit(ur) (et) q(uod) p(re)ponit(ur) p(ro)ponit(ur) s(ic)
q(uod) (et) g(ra)u(is) p(ro)po(r)cio(n)e i(n)t(er) uoc(e)s (et) aliq(ua)m co(m)pon(itur)
Et p(ro)pt(er) 2m s(ecundu)m q(uod) acc(en)t(us) e(st) t(ri)plex q(uia) q(ui)d(am) e(st)
g(ra)uis q(ui)d(am) acut(us) (et) q(ui)d(am) circu(m)flex(us). Decl(arat)
mag(is) p(atet) [illegible] g(ra)uis e(st) q(ui) i(n)cipit ab
alto (et) tendit ad imu(m) (et) assimilat(ur) motui
g(ra)uiu(m) q(uia) g(ra)ue n(atur)al(ite)r tendit deorsu(m). sed
acut(us) e(st) q(ui) incipit ab imo (et) tendit
i(n) altu(m) (et) iste assimilat(ur) motui leuiu(m) q(uia)
leuia s(emper) ad altu(m) tendu(n)t. Circu(m)flex(us) e(st) q(ui)
i(n)cip(it) ab imo (et) tendit altu(m) (et) ip(su)m redit
ad imu(m) (et) iste assimilat(ur) motui circulari q(uia)
mot(us) circularis p(ro)cedit ad id a q(u)o i(n)cipit.
Et p(ote)st esse aliu(s) mod(us) acc(en)tua(n)di
s(cilicet) i(n)cipie(n)s ab imo (et) tendens i(n) altu(m) (et)
p(ost)ea tendens ad imu(m). dico q(uod) l(ice)t iste
mod(us) acc(en)tua(n)di fiet cu(m) maxi(m)a dif
ficultate [illegible]. deberet fieri plu(riu)m
acc(en)tu(um) q(uia) in s(uper)iori p(ar)te s(un)t (con)tra(r)ia no(n)
p(ossi)b(i)l(ia) s(un)t ad altu(m) tendere (et) ideo q(uia) fit
cu(m) difficultate no(n) ut(itu)r t(a)li acc(en)tu.
Et 2m h(oc) p(ro)nu(n)ciat(ur) felix ciuitas
uoc(ibus) dict(i)onalib(us) cui(us) s(un)t t(a)m quo
ad ma(teria)m qua(m) quo ad f(or)ma(m). (et) h(oc) s(ecundu)m d(ict)o
uoc(e)s la(r)g(iu)s [illegible] uoc(um) [illegible]. Ult(erius)
p(ote)st [illegible] q(uia) appell(ati)o(ne) ma(teri)a(m) d(ict)io(n)is
acc(en)tuat(ur) litt(er)is (et) sillabis. appell(ati)o(ne) a(u)t(em)
f(or)ma(m) eq(ue) ad p(ro)nu(n)ci(ationem) ordinac(i)o(nem) litt(er)a(rum). nu(n)c
d(ict)io(n)e acc(en)tuata lit(tere) (et) sillabe manet
eed(em) (et) ordinac(i)o litt(er)a(rum) s(em)p(er) manet
ead(em) ut d(ict)u(m) e(st). p(ro)nu(n)ciac(i)o a(u)t(em) d(e)fectus e(st)
(con)t(ra)rietas [illegible] acc(en)tu(s) fundata
i(n) s(upra)d(ict)is d(ict)io(n)ib(us) acc(en)t(us). Et m(odo) h(oc) p(ro)p(ter)
e(st) mod(us) assig(n)a(n)di p(ro)l(ati)o(n)e acc(en)tus. P(ri)mus
mod(us) e(st) q(ua)n(do) aliq(ua) d(i)c(ti)o p(ote)st p(ro)f(er)ri acc(en)tu
g(ra)ui u(e)l circu(m)flexo. [illegible] mo(dus) e(st) q(ua)n(do)
aliq(ua) sillaba p(ro)d(uc)ta p(ote)st u(e)l corripi. T(er)t(ius)
mod(us) e(st) q(ua)n(do) aliq(ua) sillaba p(ote)st aspirari
u(e)l no(n) aspirari. Q(ua)rtus mo(dus) e(st) q(ua)n(do) una
d(ict)io p(ote)st esse una p(ar)s u(e)l plures ut
quicu(m)q(ue) (et) unde (et)c. Circu(m)flectit(ur) [illegible] ita

d(ict)io(n)u(m) c(um) dec(om)po(s)ic(i)o(n)e (et) diuisio(n)e. At p(ro)p(ter)
d(ict)ia i(d est) sep(ar)at(io) no(n) c(om)ponu(n)t(ur) i(d est) no(n) e(st)
quec(um)q(ue) s(ecundu)m d(i)c(t)io(n)em 2m acc(en)tu(m). Et no(n)
co(m)po(n)i d(ict)a s(ed) c(on)stella(?) acc(en)t(us) [illegible]
que s(un)t [illegible] i(d est) [illegible] que s(un)t i(n)
p(re)latac(ione) uoc(is). At p(ro)p(ter) [illegible]
(et) p(ro)nu(n)ciatib(us) mag(is) i(d est) mag(is) [illegible]
s(un)t c(um) quec(um)q(ue) s(ecundu)m d(i)c(t)io(n)em 2m acc(en)tu(m). Et
no(n) co(m)po(n)i d(ict)a i(d est) sep(ar)at(i)o q(uia) d(ict)a
c(um) [illegible] q(uia) [illegible] (et) [illegible] (et) [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] c(um) [illegible]. [illegible]
d(ict)a [illegible] [illegible] (et) h(oc) c(um) [illegible]
s(un)t intendit (et)c.
Ut inetuo (et)c. Nota ita lit(er)a(m) (con)t(ra) illa [illegible]
p(ro)nu(n)ciat 2m acc(en)tu(m) q(ua)dr(u)plici mod(o) q(uia) h(oc)
d(ict)io inetuo p(ote)st accipi u(e)l ut una d(ict)io
u(e)l ut plures. Si ut plures tu(n)c e(st) [illegible]
[illegible] tu d(omi)nus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] (et) ut p(ote)st s(un)t [illegible] [illegible] s(un)t [illegible]
esse d(i)c(tio)ne t(ame)n ut [illegible] p(ote)st inetuo [illegible]
i(d est) [illegible] tuo [illegible] tu [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Et p(ote)st esse una d(ict)io
p(ote)st inetuo c(um) [illegible] (et) tu(n)c e(st) [illegible]
ego inetuo i(d est) timeo q(uod) tu d(omi)nus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Et [illegible] [illegible]
alia [illegible] [illegible] d(ict)io q(uia) [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (et) d(icitu)r q(uod) h(oc)
o(mn)ia [illegible] d(ict)a p(ro)nu(n)ciat 2m acc(en)tu(m). (et) h(oc)
quo ad [illegible] mod(is) [illegible] [illegible] eo q(uod) [illegible]
[illegible] p(ote)st esse una d(ict)io (et) tu(n)c e(st) aduerbiu(m)
ad[illegible] u(e)l [illegible] ut plures (et) tu(n)c e(st)
d(ict)io [illegible] ut [illegible] (et) [illegible]. Deinde
epylogat [illegible] q(uod) 2m acc(en)tu(m)
s(un)t [illegible] que d(i)c(t)e s(un)t.
Tunc at 2m [illegible] d(ict)ionib(us) (et)c. Nota
[illegible] d(ict)ionib(us) [illegible] s(un)t c(um) [illegible]
[illegible] [illegible] q(uod) [illegible] [illegible] i(d est) [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] u(e)l [illegible] qua(m) t(ame)n [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] 2m [illegible] [illegible]
d(ict)io [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] c(um) [illegible]
u(e)l [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] s(un)t 3es modi
[illegible] modi q(uo)niam [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] d(ict)io u(e)l [illegible] u(e)l

[illegible]

vel dubiz utrisque vocabz / Exempla quod iste
sillabe dicuntur coniuncte / quia ipsarum pluralitas
et defectus finiunt conpte ... et non dicatur
in coniuncte quia diversis non utitur vocabz / quia
ita bene sunt in voce ... 2um cas ...
2um sillabis ...

fa [illegible] Una quod ... [illegible] sillaba ... sillaba
coniuncta ... decepta
... que possunt ... ut essent ut
fuissent ... adplatum ... / unde
... sillaba tota ... compte
... / et iste sillabe coniuncte sunt septem
ut in ... et non plures ut paucores ad
... quia septem sunt ... in
... omnes sillabas ...
... sillaba ...
... solita ...

Suffi[illegible] varto. elemi. iste falle petrant in clerici ...
[illegible]

...

[illegible]

... sillabe ...
... coniuncte ...
... sillaba ...
... 2um ... actus
... sillaba ...

[illegible]

Accidentia sillabe

Nota ...

[illegible]

... sillaba ...

... in
...

... tempo[?] ...

in esse rei

pt̃ dealta [illegible] cum accidit ca[illegible] [illegible]
ultimus dicitur quod [illegible] quod [illegible] sunt 2
acc[identi]b[us] quando assignat[ur] acc[idens] [illegible] et acc[idens]
quod sit intellig[itur] [illegible] subiectum [illegible]
ut [illegible] accidentium [illegible] par[ti]b[us] pr[edic]ant[ur]
[illegible] [illegible] [illegible] Et tunc [illegible] videt[ur]
[illegible] et [illegible] quod verbum [illegible] est [illegible] modus [illegible]
par[ti]b[us] [illegible] non est [illegible] ma verbum [illegible] pt
esse [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible]
et [illegible] par[ti]b[us] pr[edic]antur 2 [illegible] acc[idens]
[illegible] esse verbum [illegible] [illegible] ma
verbum [illegible] vocabulis [illegible] al est [illegible]
[illegible] est al [illegible] est [illegible] ille [illegible] al est
verbum [illegible] quod est [illegible] verbis [illegible] [illegible]
quod [illegible] quando [illegible] stat [illegible] stat [illegible] vocali
qua stat ut [illegible] [illegible] verbum [illegible]
pt esse [illegible] ut [illegible] pt [illegible] [illegible]
est al [illegible] omnibus [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
est al [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] acc[idens]
et non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] quod [illegible] stat [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ille [illegible] quando est [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] stat [illegible] qua [illegible]
[illegible] [illegible] est verbum [illegible] [illegible] [illegible]
esse verbum [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] acc[idens] et [illegible] non [illegible] [illegible]
quod [illegible] quod est [illegible] stat [illegible] vocali [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
pt esse verbum [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
est [illegible] [illegible] [illegible] quandoque [illegible] duo
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] acc[idens] [illegible] duo
[illegible] [illegible] [illegible] duobus [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] duobus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Et tunc [illegible] [illegible] sunt 3 modi [illegible]
est quando [illegible] acc[idens] [illegible] ut [illegible] pt al est
[illegible] [illegible] est al [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
que est al [illegible] quando stat [illegible] [illegible] quod est [illegible]
acc[idens] [illegible] quod est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
2 [illegible] modus [illegible] [illegible] modus
est quando [illegible] acc[idens] [illegible] ut [illegible] est [illegible]
[illegible] est al [illegible] al est [illegible] [illegible]
[illegible] quando stat [illegible] [illegible] acc[idens] esse al
[illegible] modus est [illegible] [illegible] acc[idens] [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] est
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] stat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] acc[idens] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sit [illegible] assignari [illegible] [illegible]
al [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
est al et al [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]
omnibus [illegible] est al [illegible] est [illegible] omnibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]
quod non [illegible] [illegible] duo [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] modus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] est al [illegible] quod est [illegible] [illegible] [illegible] al
[illegible] [illegible] al non est [illegible] [illegible] est al [illegible]
[illegible] non est [illegible] Et [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] modus [illegible] [illegible] quod [illegible]
duo [illegible] [illegible] duo 3o [illegible] quod
[illegible] [illegible] [illegible] 3o [illegible] [illegible] [illegible]
non stat [illegible] quod [illegible] [illegible] ille [illegible]
est [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] ille est
[illegible] ille est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] quod non [illegible] [illegible]
qui [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sunt 2 [illegible] acc[idens] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] assignat[ur] [illegible] esse rei
[illegible] et acc[idens]

Nota [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

obiat vi qz pbe puat pu in pua qua
qz dt qz ind e vez qz si aqua sit eadem a
q sit eadem inse ua vpo poss sepe vti ipso
puat . s . Ocz ucencez vm z ead sit ea . inse
sit ead quod aliqd esse ead dem
pt du inse po qz sunt ead dem ipse
inale qz sit ead dem ipse inali
ul 2m maz po tuc oz ilia inse esse
ead z sic co vti pbe po porz sed sedo
mo no e ver z sic capit hic pbe qz illa
i te stra ead ma sm no vo oz esse
ead inse Consilie ita dem e qz pa sunt
2m ante zc ua pcz quilibz multa aut
ead f vm sbite su cyz omnia no e inte
vec . que oibz ptz . de quibz hec pdicatr
qz alb oia sunt ead
ut consta zc Consie sic su 2m pelaz aut
sit pa iste ut si consta e alt alibi su
go ipe e alt ast cm pcz ipe f consta e ho
z h e bo z sic vpeda pao quanti pela
aut qz aut consta qz sit ho ut e alt ab
bone ul ef aut hac qz pt de consto ut
e alt abco zc
aut si aposite zc Consie sic d hz pcz su
2m pelaz aut sit pa ille si aposite su
teb e alt z h e qo at ph poste e ho
dut f popte acessum esse su poster alti
abbone z h ea z su no seq qo co qz
aut ho aquo dicit su poster esse alti
quez e ponz ptuz
Dem aut qz z sup zc Nota ptulter
lite e pa qz dem 2m qz z dem sup ut
dui vuo large alio scte vu dem sup
large ca e hq accepto su addita z sit
capit qui sup dico qz su addita
dto Et p gr dem 2m qz e ipm captu
tu aliqo addito sic ille h q ho capt tuqz
addito az ul gpli sz scte dem 2m qz
e dem tu addita dimi disstente ul
apliade . ul alias tunas apud sto pli
vpedicto ut ille h q ho capt tu sz addito
ptuie dem qz qz hc qz e pda addite
ille h a ho . dicebit ipm apud hoc pua
z hat ad hoc aliquid . Cuc adpositu
pcb dem 2m qz scte captu bu quanti
ista pela sz no pcb dem hm qz large
captu qz at ar pcb dem 2m qz
ad sup large ca dem 2m qz hc e ho
az i e homo z tpilla e ubi pela co qz

ar e bom qz alimsto ad pmus sisti
statibz tuc pela 2m qz ad sup desibitur
sic quit est decep dic puens goc qz
spr appitz velu vm dem sup vdo
hm qz cedit qua esse bona . ad to hm
qz addem sup tal eqz q qz no e bona .
spt no pcz medio eius vm . vdo
2m qz et tuc vote ipius pele sic aliaz
pelaz put duo ptam hm e decep
in vobis causata hm e pua pelle
at put ut e pua pallede / Et ut sic
ipius duo e put sz appu e dsub
pua appu hq pelle e queca su ipde tab
dem sup tu deo 2m qz illa qz qucunt
vir pta qdaz edum pcessum posse
si ad to 2m qz addem sup e pua
at defectus e dupta dem sup ad ce
qz ut put sic dan illa pua ipius pele
2m modis . Cra pua appe ipius
e appus velu vm dem sup vdo
2m quod ul qz sz pua defectus e appus
velu eius vm vdo 2m qz Ad
tuc demodo ipius pele e sam Oz mod
ista pele adiuss duip de assigut illa
qdaz assigut sm duos sic ma z
aqui demodis z alii at assiguat
queb sic qz z ptod de via modia .
Vnde assigundo quos modos ipius pele
ad ditia dicimus qz pa modo ipius
pele e qui pius defiat a forma hc
e qui d tia addita includit oppo lo q
cu addit ut dd o solte e ho mortuus
go sor e ho mortuu cui e detia addita
hoc ipsa includit appo Secd mo
e qui appo po defiat a bactu hc e
qui detia addita sit aqz in po ut ddo
seme e al in po seme e al Sedm
omd pala e al i omd e alz mo
e qui ma defiat a forma gaesqz
go a qz sup ma inse ut sor 7 defiat
p 2m qz ut dd o lato inc sume paruaz
z parua e bom go inc bo lato cuius
bo ma qz inc bo qz inse bo est
ipe at sonit inc malu qz inc illud
bom malo ma qz inc vez aliena in
pac dulte duo inc ef sic pt ipse mo
z assiguai z facilis qui detia addita
ptz ad actu dicitur ut dd o hc e opinabile .

Ex post modis hoc fallacia

igitur est [C]alui- hoc cum est cum ut poetria
i. hoc cum est cum sua esse ut poeta prius
ad actum dic. [deleted] modus fit ...
ps desinat ... est qui dictio addita
sit prius. fallacia tamen ps pt esse dupl[ex] quia
sit denotat tantum ... prius ... in-
notat tantum tunc non committitur fallacia ut
dicendo ille est crispus 2um caput ... est crispus
quia est homo ... crispi dicto denotat tantum
capillos ... est crispos capillos
... non ... addito denotat prius
tunc committitur fallacia. Ethiops est albus
2um dentem ... est albus qua non ... hic
dictio albus ... denotat ... prius
[illegible]

Sit si quod non est ... Nota forme sic pa[?]
omne quod est opinabile est sed quod non est est opinabile
ergo quod non est est. sit tunc ordo ipsius esse
ad oppositum et dicit quod non est eius esse ... simpliciter et
esse ... quod ... ad formam pa dico quod esse
opinabile est esse 2um quid. sua esse opinabile 2um
quid debuit ... cum est et ... non sequitur quod
id sit et non sit. Solutio ... fallaciam 2um quid
et simpliciter ... quod id sit et non sit ut si ...
quod non est ... est opinabile ...
quod est opinabile ...
est ...
eius esse quid 2um quid et esse simpliciter
[illegible]

Aut si animal etc. Nota iste paralogismus in quibus videatur concludi non tamen concludit. Prima quia ar[illegible] [illegible] est [illegible] secundum dentes et nigrum secundum [illegible] [illegible] et [illegible] ad esse [illegible] ad esse nigrum simpliciter quae sunt duo dicta simpliciter et [illegible] a duobus dictis secundum quid ad duo dicta simpliciter et talis [illegible] non [illegible] [illegible] patet per istam fallaciam [illegible] [illegible] secundum [illegible] [illegible] [illegible] contraria [illegible] secundum [illegible] [illegible] [illegible] contraria

Hunc autem [illegible] etc. Nota quod [illegible] sunt faciles ad solvendum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fallacia [illegible] sicut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] ethiops [illegible] [illegible] dentibus [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] etc. Nota [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

et non ad plac. Item mod[um] videdi [illegible] quasi quod non ad [illegible] idem [illegible] quinti et non ad [illegible] corpus actu [illegible] ut [illegible] non in et non [illegible] mo et non [illegible] sit [illegible] et non sit [illegible] loco [illegible] et non sit [illegible]. Modo videdi [illegible] quasi quod non ad [illegible] corpus actu [illegible] modo quinti [illegible] non ad [illegible] eiusdem temporibus ut [illegible] simul temporibus et non [illegible] et non [illegible]. Modo [illegible] quasi [illegible] quod non ad [illegible] eiusdem temporibus. Consequenter [illegible] qui fuit [illegible] quod non [illegible] quod sit [illegible] aut quod sit clericus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] clericus [illegible]

Clamans

Item clericus [illegible] [illegible] clericus [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] clericus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] non [illegible] eiusdem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] clericus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eiusdem [illegible] [illegible] clericus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eiusdem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sequitur [illegible]

Consequenter sit ita [illegible] clericus [illegible] non [illegible] [illegible] eiusdem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] quod [illegible] eiusdem temporibus sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sequitur [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] clericus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sequitur [illegible]

Ut qui idem duplex. Nota [illegible] [illegible] [illegible] duplex [illegible] et non esse duplex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] duplex et non duplex [illegible] [illegible] duplex et non duplex ut [illegible] eiusdem [illegible] duplex [illegible] duplex [illegible]. Consequenter sit ut [illegible] esse duplex et non duplex [illegible] clericus [illegible] duplex [illegible] duplex [illegible] sequitur [illegible]

Aut si eiusdem idem. Consequenter sit [illegible] idem esse duplex et non [illegible] [illegible] [illegible] duplex [illegible] non [illegible] duplex [illegible]

Aut si eiusdem [illegible]. Consequenter sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] clericus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]. Nota [illegible] [illegible] [illegible] clericus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Quia quod secundum illud est duplum secundum longitudinem
et non est duplum secundum latitudinem. non est duplum
nisi duplum sit utroque. ad duplum secundum longi
tudinem et ad duplum secundum latitudinem. Et ideo per
aliquas parallelas utroque quod est latum in duplo
tantum secundum latum superficiem quod est parallela refertur
circuitu ad latera superficierum v. dicit

Omnis autem recti ... Nota
dicit a. ... quod philosophus debet declarare de
petitione primum. tamen describata sit declaratione secunda
post et viii theoremata. Balanus est eque quod
eadem dicit in duobus libris. secundum ... concedi
tales non aliter petitio concedatur
concedatur 2a propositione viii theoremata et
sicut probo dicitur et probo est ... quod
petitio prima est dupla quia quedam est prima petitio
in ... et 2a operatione petitio cum
in ... est dupla quia quedam est ... accipit id
sub eadem ratione licet ... ut dicit sicut linea
est alba ... est alba ... sicut maior
... est ... vocatur petitio ...
alia vero petitio ... non ...
est dupla quia ... possit et ... sunt equales
... est quod ... fuit ... quia
et sic sit in libris aliis. de quibus ... dictum est
in 2a propositione ... ad ... quod de petitione
prima in ... tamen ... non ...
declaratum est 2a propositione ... de petitione prima
... declaratum est viii theoremata. ... probo
est ... quod petitio prima in ... est dupla quia
... est ... de ... et ... de
... est ... Alia non est petitio prima
2a ... que est ... palliata ...
... de illa ... ubi
theorema ubi declaratur de petitione prima. assignatur
quinque modi petitionis prime ... modus ...
... differentia ... vel ... est quod ...
petitio ad ... differentiam vel ... modus
... et ... petitio
ad ... ut si quis vellet ... quod ...
sit eadem distantia petit ab a diversa ...
quod omnium ... sit eadem distantia ...
... ad ... petitio ... ut si diceret
... quod omnium ... distantia sit eadem et petitio
... quod omnium ... distantia sit eadem ...
modus ... quod si aliquis peteret ...
... ut ... quantum vel ...
... petitio ad ... quantum
... vel ... ut si diceret ... quod

" ut volens probare quod diametri sit quantitas incommensurabilis coste
petit sibi concedi quod costa sit incommensurabilis diametro

mediata sit ... et ... et petitio ...
mediata sit ... et quod mediata sit
... et ... quod mediata sit ... et ...
... modus ... quod ... petit
ad ... ut si dicatur ... est
... est ... et ...
... quod ... eadem assignatur
modi petitionis prime in ... propositione et in viii
theoremata ... quod petitio est ...
sit tot modi ... modi ... petitio prima
... intelligatur de modis
assignatis in 2a propositione vel de modis viii theoremata
... ad ... est ... quod modi
petitionis prime 2m ... parallela ...
sunt ... modi assignati in viii theoremata et
non ... modi ... propositione ... quia
quinque sunt modi petitionis prime ... in
viii theoremata sicut sunt ... assignati ... et petitio
prima ... intendit ... quinque
modi ... sic non declaratur ...
... in ea ... sunt in ea ...
... quinque modi ...
... petitio ... est ...

Omnis autem ... iuxta ...
... quod non ... petitionem prima
... et
prima ... sicut ... aliam
... ut ... prima ...
sit ... parallela ... opposita ...
... et ... non prima
... parallele est ...
quod ... esse ...
et ... prima ...
... possunt ...
... quod ... intendit ... non
... quod ... et
... quod ... aliquam
... parallelas ...
... est ...
parallele ea quod ... prima ...
... esse ... et ...
... quod ... petitio prima ...
... non ... parallelas
parallelas ... non probat ...
est ... quod ... petitio prima ...
... que ...
... est probabilitas ...

ad unitatem illorum corporum creditur autem prius quibus
quod tamen non potest poni non esse nocumentum quod ... et
per istam differentiam tunc primum apprehenditur istius perfecte
esse probabilitatis per ipsas actiones qua probabilitas
convenit ad unitatem illorum corporum possibilis ... ita
destructio est possibilis non esse nocentibus convenit
apponit quod ea non potest ... est unus ... magis
alii ipsum sequuntur ponunt ... modos istius
perfecte per quemquam ... autem et quedam per
cuius est unus notum vel eorum istorum sic quibus
ut si ... intenderet quod hoc esse diffinita
... tunc actus sic illud quod est nobilius sic
est nobilius aliud hoc est nobilius ... hoc est
nobilius aliud sicut tamen actione qua minor sunt
unus note que ... actione ... quod aliud nobilius
sic est nobilius ... valde ... quod nobilitas
... actus nobilitatis et hoc est magis
dubia que si quod hoc esse nobilius ... alia
... nobilius quod hoc
et tamen non esse nobilius ... modo ... est
quod qua est ... actus magis potest quod quamvis
prius modo ... perfecte ... quod ... autem est
unus notum que ... modos istius
perfecte sicut ubi actione esse unus nota quedam
... esse notam que ... que modum
potest ... quibus ... quod
hoc esse ... et ... sic ... magis
est ... hoc ... magis hoc est ... actione
est unus nota que quod ... magis ut
... et tamen ... non est ... magis
... est sic ... actus quamvis ...
sic actione est unus nota que ... modos ...
perfecte est ubi actione esse magis nota que
et hoc unus non que ... quod modo potest ...
... quod ... multiplicat de se species
visibiles ... visibiles ... multiplicat de se
species visibiles ... est visibilis ... constat
quod actione potest magis non que ... posito quod ...
potest ... et hoc unus nota est ... quod magis
notum est ... esse visibiles qua colorem
esse multiplicativum de se species visibiles qua
... sicut ... quod color est visibilis ... magis
sunt ... species visibiles a colore
... est magis ... sic ... quod qua est
... actus magis potest quod ad probandum magis
notum sunt unus notum ... quod unus notum
non potest ... non notificat magis notum ut

... in non ... quibus ... nota ... liberum
a ... quo ... non ... est quibus ...
... autem ... intendit qua ... patet
... devenit a ... qua ab ante ...
quod ea ... est ... sic ad ... oppositis
locus ... devenire debet ab ... et non
ab illato ... si ... hoc est ... est ... locus
debet ... ab ... et non ab ... quod hoc
est ... et per quibus est ... et ... est
... locus ... apponere sic apte ... sibi
et quod locus ... est ... locus ... et ...
... esse ... ipsum et ... ideo ...
locus ... devenire ... ab ... et quod
... sunt ... non ... devenire
... debet ... et non ab ante ...
... quibus sic ... sic ... sic
sic esse ... sic est ... qua ...
... quibus quod ... quod sic ad
esse ... sequitur esse ... quod ... ad
esse ... esse ... quod est ... est quibus
est ... sic ... illarum rationum aliquibus
possunt obici ... quod ... non est ... data et
... ab ante
negata ad quibus ... qua ...
est ... et quibus illatum ... non ...
... non est ... illius obiectionis
est ... quod ... est sic ... et quibus
est sic ... quod quibus ... qua
... si quibus ... ab ante
... ad quibus ... quod ... est sic
... quod non hoc quod est ... ideo
... qua ... quod est non ... quod ...
... non ... non hoc ...
... quod ... non hoc ...
... et tamen ... non ... non ...
... est ... quibus ...
... aliquod ... est ... ratio
negatio ... quod ... ante ...
... et quod ... autem ... ipsa ...
sic ... ut ... et sic ...
que ab ante ... ad quibus ...
est ... quod ... ideo ... fallacia
... est ... quibus quod ...
... quod sic ad ... non ...
... quo ... quibus ...
... fallacia ... que ... sic est
... apparet
bonitatem alicuius que ... qua ...
esse bonum apparet ... que.

Cum prima quaque que tamen non est bona apparet
dulcis secundum eandem quando. Ita quod sensus
quilibet ut dicit antiquus ... et aliqui duo-
decimus requirit duo que conposite vel una
bona, alia non bona et quod non bona redit
esse bona apparet bonum quod secundum quod ipsius intendit
apparet vel quam bona ut quod ... si de quo
est sensus illud habet putacionem reddit quod si de quo non
est sensus quod id non habeat putacionem quod quod bene
sentit supra non habet putacionem ipsum non est sensus.
Et fit sic sicut voce aliarum sensibilium duo
optatur sic et voce istorum sensibile duo ...
ptaui sed putacionem fallendi et decepcionis in nobis
tota alii putacionem proprio sensu ... non habent
ut explicacionem fallendi et ut sic secunda sensibilia est
composita ex duplici putacione scilicet apparencie et decepcionis.
Putacionem apparencie istorum sensibilium est ex deceptabilis
autem eius qualitate sic dicit ... Et putacionem non
convenientem sunt defectus et duplicitas corporis
scilicet autem et qualitas ... putacionem apparencie istorum
sensibilium est quecumque que ... male cum prima ita quod
quia prima ... concludere sic prima ... putacionem decepcionis
est duplicitas secundum eandem quando ... de
modis istorum sensibilium dubitant ita quod quidam
ponunt duos esse modos ipsius, sic est ...
et alii modum alii non ponunt ... quod
est sufficiens ... secundum ... per quam modum
istorum sensibile est a ... a parte autem ad ...
autem ... quae vel tamen ista quam non vel
... dicuntur. Et sic ubi decepta
sit ... sic in ista sensibilia deceptione sit ...
et ... sic ... si aliquid est aliter est
... si aliquid est ... est ... modus
... ab ... autem ... ad ...
... quae bone vel non vel quam ... contrarius
... in ... sic sit ... si de quo est
sensus habet habet putacionem ... si aliquid non est sensus
non habet putacionem. Modi ... omnibus est
... quam prima ... apponere ... quae
bone ... autem ... et ... quam
non ... vale ... sic quinti ... per quem modum
sensibile. Et ... est ... ipsam ...
... ab ... autem ad oppositum quia ... et ...
quam non ... quinti ... modum
istorum sensibilium sed potius debet ...
... valet ... alia ... modos

istorum sensibilium potius est ... quod est ...
... ultra istorum per putacionem ... ipse ...
... sensibile ... intelligere quod ...
... modi ... per ...
ad primum modum ... dicit ...
secundum modum et tertium ... tertium modum ...
... Et ... per ... sensibile est ... putatur
... quam ... quae ...
... sic ... est ...
... si ... est ... modus est ...
putatur quam ... ut
... si est adultera est ... si est ...
est adultera ... et adultera ...
... modus est quod putatur quam ...
... ut ... quod est sensus habet putacionem ...
quod non sensus non habet putacionem ... esse sensus
et non esse sensus sunt opposita et habere putacionem
et non habere putacionem sunt opposita. Et
... modus ... ponunt ...
... modi ... in ... probabile
... non ... primum ... est secundum quod
est ... quod est ...
quod ... putat quam ... quod non
... esse ...
... putat ... sit ...
... et ... esse ...
... sequitur etc.
Verum quod ... opinionem etc. Nota ...
sit primum ... quod ... sit ... Et ...
sit ... quod est ... est ... sed ...
... est ... Et iste primus
... videtur concludere non tamen ... quod
... assuetudo ... sensibilium ... quod ...
est ... quam ... quod non ... est
... sed multa alia et sic ...
... esse ... Et ... opinionem quod non ...
... ab alio ... sed ... et ...
... suspicatur et opinatur quod est ...
... quod ... sequitur ... calor ... quae
... sensibile ... deceptiones ... opinionem
... et ... propter sensibilia ...
... suspicatur ...
... esse ... quod ... calor
sequitur ... et ... quod non ...
sequitur ... sed ... alia ...
... quod est ... est ... etc.

¶ Et quia ant' etc. Nota circa litteram formetur
sic para[logismus]: cum pluit terra est madida sed nunc
pluit, ergo terra est madida. qua est bona
secundum partem consequentis maior eo quod assumit unam propositionem
falsam, quia non omnem, quod si terra sit madida quod
sit pluvia, quia madidum esse ipsius est quedam
pluviam esse. Ex ista iam dabis evidens
...bat fallaciam esse consequentis, cum ipsa propositionem
assumpserit procedat consequentis ita decipiunt cum
... fallaciam consequentis ... in aliis et vi-
dendo et sentiendo non magis quam consequendo
cum aliis. ¶ Consequenter et sic fit fallacia quia
prima antecedens terram depluitam et propter pluviam sit
madidam, ergo sit madida sive terra consequentiam
pluisse aut secundum ... quod sit pluvia quando terra
est madida non cum ... non sequitur
... uni.

Adulter est coptus

¶ Et in illis ... Nota formetur sic
para[logismus]: quicumque est adulter est comptus sed ille est
... ergo est adulter. ... Quicumque
est vagabundus et tirabundus de nocte est
adulter ... est latro, sed iste est vaga-
bundus de nocte, ergo ... est va-
gabundus de nocte est adulter, sed ille est ...
... assignat causam deceptionis ...
... ubi plerumque accidit ... quod esse
coptum et esse tirabundum de nocte ... plerumque
... pro eo ... esse adulterum non decipi-
... multi sunt copti et vagabundi de nocte
qui non sunt adulteri. ... quod non sequitur ... ab
est coptus quod sit adulter ut sequitur ... aliquis
est vagabundus de nocte quod sit latro vel ad-
ulter eo quod esse coptum et esse vagabundum
plerumque ... quod latronibus ... adulteris.

¶ Et aut ... Nota iuxta litteram
... melissum ... ipse ... mitit
... est infinitum ... ponat ...
... fallacia ...
... fallacia ... est ... pro
fallacia ... quod ... principium
quod non est factum non habet principium ...
... arguit ... ab antecedente ... ad ... negatum
... esse factum est ... ad habere principium ... non
... esse factum ad non habere principium
et iste est modus ... fallacie sed ... potest
arguere ... non habet principium ergo non est factum.

tunc quando ... valet ... ab opposito ...
quinti ... modus ... fallacie ... vero ...
... principium ... quod ... principium ...
est principium ... aliud est principium ...
... quod non est factum non habet
principium ... est de principio ... quod illud quod
non est factum non habet principium ... non ...
... est de principio magnitudinis ... quod aliquid
sit non factum et ... habet principium magnitudinis ...
de toto universo quod licet non sit factum ... habet
principium magnitudinis, licet non ... scilicet ...
... ut universum non sit factum ...
sit ... si universum est factum ...
... non erit ... ullo ...
est ... universum non est factum ... priori
... at non sit factum ... erit partem sit
... esse factum universum ...
universum ... quod non universum non esset
omnia comprehendens ... non est ... quod ... Plato
dixit universum ... quod omnia comprehendit ... pl
... magis sit.

¶ Consequenter ita ... est quod ... fit fallacia
quia ... infinitum ... contraria
... principium ... intra
... sunt ... quod ... universum ...
... in ... quod ... universum sunt
... sunt ... magis
fit ... quod est factum ... principium ... habet principium
... universum non habet principium non est factum
... est infinitum sunt est universum etc.

¶ Non ... est aut etc. Nota ... cum
... melissus arguebat ... aut
... aut ... et tribus modis
... non ... in ... valebat ...
... melissum non esse ...
... quod esse factum et habere principium non sunt
... quod arguebat melissum non esse ...
... quod non arguebat ...
... licet omne quod factum est habet principium non tamen
omne illud quod habet principium ... sit factum ...
habere principium ... in plus quam esse factum ...
... quod non melissum non ... arguit
... vel universum ... infinitum ... quod ... principium
... ipse ... aut ...
... quod ... sed ... esse
factum et principium habere non sunt ... quia
habere principium in plus se habet quam esse factum. Ergo non

Marginal notes: ad ...; universum non est factum; melissus ... arguebat; ... adesse ... aut ...

valet arguitur illud non est sensum igitur non habet priuationem Et sic etiam non valet arguitur si est febris calor est ergo si calidus conuertitur esse et febri- quia esse calidum in pluribus se habet quam febri- tare quod patet de ydone iuuene sicut est de [illegible] isto patet quod iste febrit igitur calet Sed non est sequitur iste calet igitur febrit quia potest cale- dato quod non febriat Contra illam viam sic arguitur quia esse sensum et habere priuationem se qualiter ergo unum non est in pluribus quam reliquum et propter quod adduxit ideo melius patet quod dicitur ad constructionem antecedentis ad destructionem antecedentis in una quantitate arguitur quod dicitur omne illud quod sit est quod habet priuationem sine fraude quod nichil sensu ipsum facere potest vel nichil sensum ipsum dicitur deponendo ad actum Sed omne illud quod habet priuationem sine fraude est sensi- tiuum vel sensum ergo esse sensum et habere priuationem sunt quantitate Et cum in quantitate [illegible] arguitur ad constructionem antecedentis ad destructionem antecedentis quale fuit melius ratio quod concludit Item sic super de eo quod habet priuationem dicitur vel priuationem sensibus sine quibus aut priuationem magnitudinis Si intelligatur de priuatione sensibus sine quibus [illegible] non est quod illud quod est sensum habet priuationem et illud quod habet priuationem est sensum Si autem intelligatur de priuatione magnitudinis sicut secundo capitulo physicorum valent tunc habere priuationem et esse sensum non sunt quantitate quia [illegible] physicorum habet priuationem magnitudinis quia est [illegible] magis [illegible] non est sensum [illegible] quod non decipit esse [illegible] ipsum ab [illegible] fuit Sed quod melius non loquebatur de priuatione sensibus sine quibus Sed de priuatione magnitudinis arguebat cum sic dicit non habet priuationem non habet fraude ergo est [illegible] Sed quod habet probat priuationem magnitudinis Et ergo melius non arguebat in una quantitate ut obiciebatur Et per quod adduxit [illegible] ideo non valebit Contra [illegible] Sed non est [illegible] quod concludit melius antecedens [illegible] sequitur [illegible] omne quod est sensum habet priuationem // non [illegible] quod habet priuationem est sensum [illegible] quod non [illegible] in una quantitate et ergo [illegible] non sequitur [illegible] esse in ydone melius [illegible] [illegible] sequitur febris [illegible] calor [illegible] non sequitur [illegible] est calor [illegible] febris non [illegible] est febris [illegible] quod potest esse calidus [illegible] non sit febris Pars [illegible] non [illegible]

¶ [illegible] non [illegible] non [illegible] ut [illegible] Iuxta [illegible] quod fallacia [illegible] non [illegible] quod [illegible]

Marginalia (left): velut [illegible] febris [illegible] / [illegible] formalis; [illegible] primo [illegible]; Mellissus arguebat; conversam; [illegible]; Ca; non [illegible]; non; Secundum [illegible]

sit describi de decepto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illatam [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] illationibus [illegible] esse [illegible] [illegible] tamen non est [illegible] [illegible] non [illegible] ut [illegible] decepto [illegible] quia [illegible] [illegible] illata [illegible] aliqua que non est [illegible] illationibus [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illationibus [illegible] [illegible] esse [illegible] que tamen non est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] ut [illegible] posse sit describi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que tamen non est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non sit [illegible] [illegible] [illegible] intelligi [illegible] que [illegible] illationibus [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que non [illegible] illationibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illa [illegible] [illegible] [illegible] que [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] ut [illegible] vocatur [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] illationibus [illegible] [illegible] [illegible]

¶ Est tamen aduertendum quod [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] decipi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que [illegible] esse illatae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sine [illegible] [illegible] non sit ita ut [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que [illegible] sit [illegible] illorum [illegible] [illegible] [illegible] non sit ita et sic decepto [illegible] non [illegible] ut [illegible] non [illegible] ab aliis [illegible] quia [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] ut [illegible] non [illegible] ut [illegible] opposito [illegible] quia sic posse [illegible] in omni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] celeste est [illegible] [illegible] celeste est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] et sic [illegible] que non sunt [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] non sunt [illegible] et sic decipi [illegible] [illegible]

Marginalia: [illegible] non [illegible]

Secundo possumus decipi per non causam ut causam, quia post felicitatem quam credebamus quam videmus esse secundum ipsam credebamus causam aliquam possibilitatem esse felicitatem et sic sequitur post hoc ergo propter hoc ut credimus possibiles esse felicitates non a recto non bene non dirigentes consequentes vel saltem aliquam possibilitatem felicitatem. Et ideo decipimur per non causam ut causam in omnibus felicitatibus. Patet quia diversis sicut iste caruit est caruit et iste caruit est prius et iste caruit est prius tamen. Alius possit sentire quod esse felicitatem et idem tibi foret quamdam bonum et tunc status. Quia dato non sequitur propter hoc quam bonum tamen dicit aliquam possibilitatem esse felicitatem puta istam iste caruit est tunc et tunc decipitur per fallaciam accidentis sicut dictum patet. Si arguitur sic: hoc est habere honorem adhuc esse, ergo habere honorem vel bonum est sic honor. Ergo patet sicut felicitas quamdiu et idem quamdam esse bonum et quod in bonum quam diu non sequitur, ut patet. Per idem dicitur aliquam possibilitatem esse felicitatem puta istam quia quod habere honorem adhuc esse et sic decipitur per fallaciam secundum quod et sic patet per omnia de aliis felicitatibus.

Tertio possumus decipi eodem modo quod felicitatem aliquam possibilitatem esse felicitatem que tamen non est felicitas in omne proprie et sic modo specialiter decipimur per fallaciam ut si arguitur sic: omne quod est contra tamen est quidem vita est contra corpus, et anima et vita sunt idem, ergo vivere est quidem, vel ergo vivere est quidam quod est felicitas, et tamen est bona et aliqua possibilitas. Et non arguitur ut hoc quod dicitur vita est contra corpus, quia vita est contra mortem non mors est contra corpus. Ergo ista possibilitas est felicitas quod dicitur quod anima et vita sunt idem. Patet prima arguitur est bona quia hoc infert quod et aliquis possit idem post felicitatem quam arguitur vitatem possibilitates quam tamen possibilitates esse felicitatem et tunc decipitur putans felicitatem secundum primum non causam ut causam sed iste non causa ut causa patet duo non est prout decipimur in aliquo causatam secundo per fallaciam; quod non autem hic et ut patet est compositum ex duplici fallacia secundum appositionem decipitur. Prima fallacia appositionis est quia appositionis que non est causa quibus tamen appositione que per causa quibus in uno tempore, secundum quod per unicum appositionis quod aliis non esse appositionis tamen quod secundum sit que in uno tempore et non in duobus quod sic esset in

duobus tunc esset prima causa quibus sic illa appositione quod que prima fallacia decipitur cum appositionibus in appositionibus quod non est causa quibus, tunc appositionem quod prima est causa quibus. Et secundum hoc duo sunt modi istius fallacie. Primus modus est quando appositio quam videtur esse causa quibus est vera parti cum appositione que est prima causa quibus sicut apparet in predictis quas fiat per hoc verba. Secundus modus est quando appositio que videtur esse causa cuiusdam quibus est cuiusdam subiecti cum appositione que est per se causa quibus ut patet de causa et contra adiungitur, quo ad ambos modos ullius aliquis causalitatis sub hoc est quia et hoc est formalis aliquis hoc causalitas ad unum modum hoc appositio hoc est formalis et est cuiusdam sicut cum adiunctio hoc est secundum quod sic ista appositione quantitatem sed cum sit et sic patet sub deducitur cuiusdam est patet et sic patet per deductionem.

Sed hic sunt duo istius modi secundum causas distinctionis. Primus modus est quando sit non causa ut causa in ipsis adiunctionis. Secundus modus est quando sit non causa ut causa in ipsis compositionibus. Modus primi in omnibus ut causa in ipsis compositionibus quod quando est felicitas et dato quod aliqua possibilitas est felicitas non tamen ergo assumpta quia ista non est causa falsitatis quibus ut illorum in omnibus cum causa commissa non minus sequitur conclusio quod ergo non est possibile vel aliquo dicitur vel inconveniens sequitur quod causa est felicitas quam causa dicitur inconveniens in ipsis quibus tunc possit decipi verbi gratia veluti propter hoc fiat conclusio et vocat potius inconveniens quod aliis modis sicut non est sic dicitur ista fallacia apud nos sic ipsis deducitur adiunctionis primum ad adiunctionem sunt et dicitur non inconveniens et sunt quod dictum quod inconveniens quod propositio datis est puncta contradictio est propositio negata. Et sic quod vocat inconveniens et non aliis sicut quod inconveniens est prima sic adiunctio inter appositionis propria deducitur sic per primus contradictione. Consequens non potest sic patet qui sunt secundum non causam ut causam quando assumitur quod non est causa sic ac si esset causa veluti propter id fiat inconveniens etc.

Dicitur autem secundum modum etc. Nota circa istam litteram sic quod ponit quod secundum est huius ubi magis dicitur cum minime adiungitur et aliquis sed dicitur aliquid fallacia concludat sed in ipsis compositionibus notum est cum contradictione quod sic in ipsis adiunctionis et ibi dicitur quod in modum cum sunt fallaciam per ipsis adiunctionis et allegat

sicut textus et non sequitur si in speciebus contrariis. Sed
illa vera statio non potest, quia post 2o [illegible]
planetur. Unde non tantum ut tantum sicut in speciebus contrariis
dico. Ergo sequitur quod sit in speciebus ad invicem [illegible]
quod philosophus quod apparet aliqua [illegible] que videntur esse
contra quibus, cum tamen non sit contra quibus [illegible] de speciebus
contrariis. Sicut philosophus sic [illegible] quod [illegible] ad [illegible]
sicut [illegible] quod tamen non est contra [illegible] cum tamen
esse [illegible] consequens esse [illegible] esse [illegible]. Si ergo [illegible]
[illegible] consequens esse [illegible] videtur [illegible]
esse contra [illegible] ut quia per [illegible] civitatis [illegible]
multa mala. ~~Ergo civitas est contra multorum~~
~~malorum sicut ut dicitur 2o [illegible]~~. [illegible]
civitas esse contra illorum malorum que fiunt
[illegible] et ut magis apparet [illegible]
[illegible] non sit [illegible] per quod fiunt mala
est contra [illegible] sed per [illegible] civitas fiunt multa
mala. Ergo civitas est contra multorum malorum,
sicut ut dicitur 2o [illegible] est philosophus 2um non tantum
ut tantum, et quod est speciebus contrariis. Ergo in speciebus
contrariis in sit philosophus 2um non tantum ut causa-
lis [illegible] ut [illegible] ad invicem
speciebus. Sed [illegible] ad [illegible] dubitatur [illegible]
sicut philosophus sic [illegible] non [illegible] in speciebus ad invicem
sed est in contrariis, que in [illegible] non sit [illegible]
de speciebus contrariis. [illegible] si magis que philosophus
sic [illegible] de speciebus ad invicem, dubitari potest quesitum
contra [illegible] quod [illegible] quod sicut philosophus
magis [illegible] de speciebus ad invicem, quia
de speciebus contrariis. [illegible] de speciebus contrariis sit [illegible]
[illegible] sicut philosophus quod [illegible] sicut ibi quibus [illegible]
modicum differt [illegible] non [illegible]
dicit philosophus. Non tantum sequitur si contra est [illegible]
sequitur ad [illegible] esse [illegible] quod [illegible] sicut [illegible]
non ergo si [illegible] fiunt mala quod civitas
sit contra malorum. [illegible] sicut philosophus [illegible]
philosophus [illegible] quod si esse [illegible] sequitur ad [illegible]
[illegible] quibus ad [illegible] sicut philosophus [illegible]
[illegible] non [illegible] quod [illegible] ad [illegible]
[illegible] sicut philosophus 2um non tantum ut tantum. Sed [illegible]
[illegible] de speciebus ad invicem et non de
contrariis [illegible] quod [illegible]
[illegible] sicut in [illegible] de speciebus ad invicem quod
de speciebus contrariis etc.
~~Ut quia non est idem~~ [illegible] est
[illegible] quod morbus potest accipi dupliciter: uno modo ut
dicit viam ad non esse, et isto modo morbus et vita
non sunt [illegible] quod [illegible] que sunt

sunt status non sunt [illegible]. Sed morbus ut et vita
sunt status, morbus ut et vita non sunt
[illegible] via [illegible] sunt que maxime distant
[illegible] non sunt sub statu [illegible]
[illegible] sunt et [illegible] quod [illegible]
[illegible] ad mortem et tamen vivit.
Ergo morbus ut dicit viam ad non esse non est
contra vite. [illegible] vita perfecta [illegible] morbus
potest accipi ut dicit non esse, quod est [illegible]
et sic morbus et vita comparata ad [illegible] viventes
sunt opposita privative, eo quod sicut sic contra idem
[illegible] quod [illegible] viventes et [illegible]
quod viventes potest [illegible] mortuus non potest vivere
nisi miraculose. Tamen morbus et vita non comparata
ad [illegible] contraria quod esse [illegible]
vite et non esse, quod est [illegible] mortis [illegible]
[illegible] potest accipi dupliciter: uno modo ut dicit viam
ad non esse; ~~[illegible]~~ ut dicit non esse, quod est [illegible]
[illegible] primo [illegible] et quando non sunt [illegible] quod
sunt status [illegible] quod [illegible] vita est [illegible]
ad [illegible] ~~[illegible]~~ at non sunt [illegible]
isto modo [illegible] non sunt. [illegible]
[illegible] sunt esse [illegible] quod [illegible] c
esse [illegible] est non esse, sed quod esse
et non esse [illegible]. Ergo [illegible] et [illegible]
[illegible] vivere potest accipi dupliciter
ut dicit viam ad esse, quod est [illegible] et [illegible]
ut dicit [illegible] quod est esse, et isto
[illegible] et vivere sunt idem. [illegible] vivere
[illegible] ut dicit esse [illegible] et [illegible] ut
[illegible] et non [illegible] et isto modo non sunt [illegible]
quod sit status non sunt, eo quod ille qui vivit
non [illegible] ergo ad [illegible] et [illegible]
et [illegible] ut patet de [illegible] conditionibus
[illegible] et quod [illegible]
illa [illegible] et vita sunt idem, non [illegible] sequitur
[illegible] quod est [illegible] cum quibus.
~~[illegible] plana est~~
~~Non at [illegible] est [illegible] vita [illegible]~~
est [illegible] quod non est [illegible]
quod [illegible] sit [illegible] quod vita [illegible] quod non sit idem
sed [illegible] est [illegible]
philosophus et [illegible] quod non sequitur [illegible]
[illegible] et vita sunt idem, sed [illegible] morbus
et vita sunt [illegible] quod [illegible] 2um
[illegible] philosophus est [illegible] ad [illegible] quod non [illegible]
~~[illegible] ut [illegible] illa [illegible]~~
~~vita~~ quod est contra [illegible] opposito [illegible]

Marginal notes (left margin):

verum falsum

civitas est cum multorum in [illegible] 2o

soluta

accepta

[illegible]

[illegible] quod [illegible] philosophus [illegible]

Morbus
vita

(between columns): [illegible]; [illegible]; [illegible] [illegible]

Right edge (next leaf): morbus [illegible]

mors et vita sunt contraria et est conclusio [illegible] quod sequitur propositum patet [illegible] illa propositio mors et vita sunt idem [illegible] quod non sequitur [illegible] est [illegible] mors et vita non [illegible] ut [illegible] assignat [illegible] causa propositionis quae non est causa [illegible] assignat [illegible] propositio quae est causa [illegible] vita [illegible] mors et vita sunt idem [illegible] vita et mors sunt contraria [illegible] sequitur [illegible] vita [illegible] assumpta in illo [illegible] quae est causa [illegible] ibi [illegible] assumptam [illegible] causa [illegible] esse [illegible]

[illegible]

qui convincit sit contrarium et si non dicat ab [illegible] et vitam [illegible] esse idem [illegible] dicat vitam [illegible] esse contrarium [illegible] morti cum [illegible] sit mors et [illegible] dicat contrarium [illegible] esse contrarium [illegible]

[illegible] ex quo [illegible] est [illegible] [illegible] in [illegible] assignatur [illegible] [illegible] non est [illegible] illa propositio [illegible] in [illegible] ibi [illegible] propositio quae [illegible] [illegible] plagua

[illegible]

[illegible] ut [illegible] epilogus [illegible]

[illegible] [illegible] non est [illegible]

[illegible]

epilogus

p(ro)p(ositi)o(n)e sunt q(uo)d co(n)cludit (con)c(lusi)o(nem) questio(n)is et (con)c(lusi)o(nem) ... uo cam ut causam / ... dicit duo licet q(uo)d p(ro)p(ositi)o(n)e p(ro)p(ri)a(m) q(uo)d p(ro)p(ositi)o(n)em questio(n)is et ... 2(m) no cam ut causam ut scilicet aliqua quest(i)o ... q(ui)a ab(s)q(ue) sunt p(ro)p(ositi)o(n)e ... 2(o) quecu(m)q(ue) q(ui)a ab(s)q(ue) sunt in duc(tione) licet q(uo)d sit dividi q(ui)a no(n) ca sit in duc(tione) ut ip(s)a vi(dentur) esse ca ... et t(ame)n no(n) e(st) ... q(ui)b(us) sit in duc(tione) ... puta ... que t(ame)n no(n) ... et tunc l(ite)ra e(st) plana.

Tercium ad ... q(uo)d duab(us) interrogac(i)o(n)ib(us) ... no(n) ... l(ite)raz ... q(uo)d ... esse ... interrogac(i)o(n)e una et q(uo)d plur(e)s ... evidenciaz ... est ... q(uo)d ... que ... sunt ... et ... opposita ... sunt ... sunt t(ame)n ... contraria sunt ... q(uo)d sunt ... contrari(e)tati alia sunt ... contrari(e)tati ... contrari(e)tati sunt sic ... vel tota dispo(sitio) ... sic ... sicut ... vel ... morale ... contraria ... contrari(e)tati sic e(st) tota ... oppo(sit)o(rum) et vel ... sic et ... adpp(ositi)o ... q(uo)d ... sunt sic ... no(n) est aliud q(uam) ... vel ... unio et ... e(st) ... q(uo)d ... ad e(st) ... p(ro)p(ositi)o ... p(ro)p(ositi)o ... illaz esse p(ro)p(ositi)o(n)e ... e(st) p(ro)p(ositi)o ... modo et ista ... opposita ... ad p(ro)p(ositi)o e(st) ... q(uo)d ... e(st) actu ... aut actu ... est ... q(uo)d ... e(st) ... et ... est illata et ... vel ... dis(iuncti)o ... debitaz ... no(n) e(st) ... significat ... nomine ... q(uo)d ... alia ... ubi no(n) ... actu in ... vel ... esse ... et sic e(st) ... vel ... esse ... et sic e(st) interrog(ati)o ... q(uo)d interrog(ati)o e(st) ... q(ui)a aut interrogat(ur) unu(m) de uno ... uno modo interrogandi et sic e(st) ... una / aut interroga(tur) unu(m) de plurib(us) aut plura de uno vel plura de plurib(us) ... modo interrogandi et sic e(st) interrog(ati)o plur(e)s ... q(uo)d ... interrog(ati)o plures q(uo)d ... e(st) ... et plures e(st) ... plures ... interrogac(i)o plures sunt duo ... plu(r)alitas rerum interrogatarum ... e(st) modus interrogandi et q(uo)d ... e(st) ... interrog(ati)o ... vel ... pluralitatem rerum interrogatarum ... plures vel ...

dicit sic quem(ad)mod(um) ... tociu(s) interrog(ati)o(n)is plures sic ... dicitur ... r(es)p(on)d(e)re ... p(ro)p(ositi)o ... opposito esse ... q(uo)d p(ro)p(ositi)o plures interrogac(i)o ut una(m) ... sic e(st) ... q(uo)d ... plures ... sic ... vel ... esse ... sic ... una ... no(n) est ... sic ... et ... p(ro)p(ositi)o(n)es ... ad ... p(ro)p(ositi)o(n)es plures ... q(ui)b(us) no(n) sit ... p(ro)p(ositi)o et tunc interrog(ati)o plures ... sit duo sic de p(ro)p(ositi)o(n)e ... causata ... dicit ... fallacia ... no(n) sunt ... sic ... integra ... pluralitas ... et ... sicut ... e(st) ... q(uo)d ... q(uo)d ... sit ... modi p(ro)cedendi q(ui)a si ... ... sic ... modi p(ro)cedendi dat ... una et sic ... no(n) e(st) ... falsa ... q(ui)a si ... p(ro)p(ositi)o(n)es ... modi p(ro)cedendi ... p(ro)p(ositi)o ... q(ui)b(us) ... et ... quam ... inter p(ro)p(ositi)o(n)es ... et quaz ... p(ro)p(ositi)o ... sunt ... vel ... advocat(i) ... modi aut p(ro)cedendi ad vocem ... ut ... modi p(ro)cedendi sic ... p(ro)p(ositi)o(n)e ... sicut p(ro)p(ositi)o ... p(ro)p(ositi)o ... sunt ... aut e(st) ... et ... q(uo)d ... pluralitas ... p(ro)p(ositi)o(n)e ... rerum interrogatarum ... modi interrogandi ... pluralitas no(n) ... rerum interrogatarum ... modi ad ... p(ro)p(ositi)o(n)e sunt ... rerum interrogatarum et ... modi interrogandi ... p(ro)p(ositi)o ... plura interrogat de uno ... interroga(tur) de plurib(us) ... plura interrogat de plurib(us) et ... modus ... ad modu(m) ... p(ro)p(ositi)o(n)e ... modi ... sunt duo sunt ... est ... sit interrog(ati)o ... uno ... 2(m) ... sit ... uno et ...

... p(ro)p(ositi)o(n)e ... est ... plures interrogatas et ... no(n) ... e(st) ...

modos pxe est ponit pa^os d[illegible] d[illegible]
ut pt[illegible] in l[ite]ra Conse^q at se[cund]o si pa
que sunt in eo q[uod] sunt d[u]ub[us] int[er]rogac[i]o[n]ib[us]
vel plures ut unaz s[ed] sep[er] qu[ia] larc[illegible]
illas int[er]rogac[i]o[n]es esse plures et q[uod] unu[m]
i[d est] ac si esset una int[er]rogat[i]o assig[na]t^r si
d[ic]it^r una vn^o et sequ[itur] t[ex]t[us] putab[is] ne t[ere]
s[ecundu]m alquib[us] s[e]c[un]do s[ecundu]m ... nota d[icit] q[uod] e mac
dic ista putab[is] nec [ter]ra est mac aut te[rr]a
d[e]sp[er]ali az q[uod] no[n] est vni int[er]rogat[i]o ...
d[ic]it^r a[liqu]is q[uod] ca[illegible] c[illegible] d[ic]i[illegible] v[illegible]
int[er]rogata[illegible] q[uod] mac et te[rr]a sunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] no[n] pl[illegible] q[uod] p[er] h[oc]
d[ic]it q[uod] d[e]terminat d[u]ob[us] q[uod] vn[illegible] sit
te[rr]a et alt[er] vid[e]b[is] si d[ic]a[illegible] putab[is] nec h[oc]
sunt vid[e]n[tu]r aut te[rr]a sit p[er] [illegible] p[er] ista[m]
p[er]la[illegible] et d[icit] ibi esse d[illegible] quo ad ista[m]
p[er]la[illegible] [illegible] te[rr]a et vid[e]b[is] [illegible] apparata
[illegible] sunt [illegible] mac et te[rr]a
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

aut si sit verum vel necessarium aliquod corpus quod sit
bonum non bonum, sic potest inferri. Alia si sit apparens
simpliciter quorum utrumque concipitur et sic fiet primum
quo adscendit magis tamen sic quod sit inferius
in uno plurali ut dicitur. Patet sic in sensu
divisio quod est talis tamen quod si interrogatio in
plurali numero videatur alicui sit clarum verum si
autem videatur necessarium sit clarum apparens simpliciter.
Dicitur ad hoc quod intelligo pluribus terminis terminus
interrogabilibus dicitur aliquando autem terminus interrogabilis
cum ad positum ipsius sequatur positio singularis
per aliud quod sit dictum est terminus interrogabilis
ad propositum ipsius sequatur positio plurale. Tertio
et fundamentum quod sit sic pluribus igitur adveniunt
terminus interrogabilibus aliquando continetur singularis pro
ut ad positum ipsius sequatur positio singularis pro
ergo appositio putabis vel quod sit bona dicenda
de duobus quorum unum sit bonum et alterum non
verum sit posita inferre ergo quod non bonum est
bonum et per quibus aliquando verum sit clarum verum ergo
quod adhuc continetur terminus interrogabilibus non sequitur
continetur singularis per aliud non sequitur sic dicitur
non est ergo pluribus non est tertium continetur
fundatum est quod potest esse tertium pluribus vel
fundatum dato quod dicitur non sit [illegible] sic
si videatur necessarium ad interrogationem quod non
sit clarum verum quod non potest inferri quod bonum
non sit bonum sic non potest inferri dicitur non
est ergo pluribus non est sed quod videtur posse inferri
non sit clarum apparens et non verum. Secundo
potest dici quod interrogatio pluribus adequata aliqui
continetur ad veritatem autem continetur veritas quod utrumque
partibus sit verum verum sic fiet debet esse verum
et partes sint dicta quod partes sit dicta et quod
partes est sit dicta ergo si videatur apparens sit
clarum verum. Item tunc potest inferri quod non
bonum sit bonum et quod ad partes continetur et quod
alia partibus sit plurale vel una pars ipsius continue
plurale tota indicatur esse simpliciter sic [illegible] in
[illegible] in adducto istam propositionem et partes sit
dicta plurale simpliciter non continue dicitur
ergo si quibus ad interrogationem pluribus necessarium videatur
dicatur non paret clarum verum sed simpliciter apparens
et ergo est sit necessarium videtur non potest inferri
quod bonum sit non bonum sed bene inferre si videatur
apparens et consequenter [illegible]
Consequenter ad assumptum nota quod nota
terminus continetur quod per propositionem est plurale quod [illegible]

quod ad sit differentia inter vel pluralem sive
sit copulativa vel si aliquod dictum differentia quod sit
vera quod ad simpliciter in uno plurali non est vera
vel ita et dicit in plurali si quis concedat
sit differentia disjunctivum uno sit copulativa tunc ubi
sit clarum et sit verum necessarium non sit clarum
verum sed appare[n]s nisi aliquis vellet id
sic proponere. Consequenter sit ita dicitur
est quod verum necessarium non sit clarum verum autem
assumptum quibusdam in propositione quidam
secundum et fiet verum sive verum necessarium ut si
quis concedat sit disjunctivum et plurale id est ad disjunctivum
uno et plurali dici id est differentia ut alba et nigra
et cetera concedat sive sit differentia sicut an
nigrum et cetera vel quod si cetera est quod volo
verum alia nata si est et cetera autem
que non sunt verum nata alterum qui
per quod id est inclusus verum autem si id est
non verum ambo id est includes et cetera
autem videtur et cetera quod est in posse
per [illegible] quod in ea credit quia
assumptum quibusdam pluribus plurale propositio sit
verum clarum et primum sic dicto secundo
potest quod intelligit secundo [illegible] ibi
non si cetera [illegible] quibus propositio est dicta
fiet verum clarum ut si quis concedat
sit differentia verum in sensu sit plurale copulativa
ut si concedat sic differentia alba nigra cetera
sicut an nigrum cetera fiet ei verum
clarum [illegible] est [illegible] quod sit simpliciter
dictum est quod si ad pluribus interrogationem debet
verum una autem sit ibi concedere verum sed
non debet una vera necessarium sit ibi concedere
apparens quod sit declaratum concedam ut plurali
sit non an quod verum aequivoce propositio sicut sit
declaratum et ergo tunc non sit concedere verum
simpliciter apparens et [illegible] assumptum quibusdam
et propositio quod ad differentia copulativa sit disjunctivum
sit ibi concedere verum quod hoc propositio sit
verum quod a pluribus sit potest negari
et quo sit sic propositio sequitur [illegible]
clarum ibi [illegible] sic [illegible] quod si cetera
est quod non sunt verum nata est alterum et
cetera autem que non sunt verum nata
sint alterum suppositum cum est sic differentia
ad disjunctivum ut copulativa quod ergo [illegible]

Quomodo debet respondere ad interrogationem pluris

duo quia hic quod hic visum id autem non habet visum scilicet ut patet supponere secundum quod ambo essent aut videntia aut ceca quod est ipso [illegible] Nota non liam est simul quod si supponit [illegible] duobus quorum unus sit cecus alter videns et quodlibet istorum sit videns aut cecum si vide quod sint videntia sit ibi verum electum quia est [illegible] admittere [illegible] plebs et quod [illegible] sit electum verum quia [illegible] si videt quod non sit videns [illegible] quod ad diffinitionem oppositum sit in [illegible] sit ibi etiam verum electum, non cecum et videns non videt, sunt tamen apti nati videre, quod cecum et videns sunt cecum et quod [illegible] non videt, scilicet quod nec cecum nec videns videat. Ista ergo suppositio secunda que [illegible] videns quod ad diffinitionem oppositum sit [illegible] scilicet [illegible] quod sit [illegible] ad affirmativa [illegible] sit, affirmativa de quolibet [illegible] sit [illegible] ad [illegible] de aliquibus sit, [illegible] aquolibet [illegible] quod cecum et videns [illegible] alterum [illegible] quod videt [illegible] non videt. Sicut cum hoc [illegible] cecum et videns videt, [illegible] non videt, [illegible] scilicet [illegible] non sit cecum et videns videt cecum et videns non sunt videntia. Sed [illegible] cecum et videns non videt [illegible] quod sit diffinitionem ad oppositum sit [illegible], scilicet quod cecum et videns sunt ceci, cum sint apti nati videre et non videat. Illa ergo suppositio secunda scilicet de ceco et videns quod sunt videntia et ceca quorum [illegible] quod est [illegible] ergo ibi electum verum, quia est [illegible] quia [illegible] electum [illegible] ad [illegible] sit [illegible] [illegible] respectu pluribus [illegible] que [illegible] [illegible] et simplex ignoro [illegible] [illegible] non [illegible] plebs [illegible] gat una [illegible]

Ignorantia

Nunc [illegible] Nota [illegible] est [illegible] sicut patet [illegible] quod ignorantia est duplex, scilicet ignorantia negationis et ignorantia dispositionis. Ignorantia negationis est [illegible] et hec [illegible] electo quod [illegible] Ignorantia autem dispositionis est [illegible] ignorantia electi est ignorantia dispositionis et non negationis, sive [illegible] electi ignorantia sit defectus puri, sive defectus palliatus [illegible] quod est defectus palliatus [illegible] [illegible] ipsum appare et defectus [illegible] quod est defectus puri [illegible] ipsius [illegible] aliqualiter [illegible] ut sic [illegible] [illegible] quod est defectus puri [illegible] cum est quibus locum [illegible] aliorum locorum [illegible] [illegible] est [illegible] quod ignorantia electi est [illegible] quod [illegible] petat [illegible] [illegible] ad [illegible] et sic est [illegible] [illegible] est [illegible] non est electi ignorantia ut petat [illegible] ad electum [illegible] et sic [illegible] quibus [illegible] [illegible] quod ignorantia electi est [illegible] quibus [illegible] petat [illegible] in electo [illegible] defectus spiritualis et [illegible] spiritualis [illegible] petat [illegible] ad electum [illegible] [illegible] quod ignorantia electi est quibus [illegible] quod [illegible] est abstractum ab aliquibus [illegible] est [illegible] ad illa [illegible] ignorantia electi ut [illegible] quibus [illegible] quod abstrahit a pluribus in [illegible] que [illegible] quod [illegible] ipsam [illegible] abstrahit [illegible] quia abstractio non est aliud [illegible] [illegible] partem ipsum [illegible] ut autem abstrahit quod [illegible] partem [illegible] et [illegible] que ipsum [illegible] quod est abstractum [illegible] quod que est [illegible] a qua abstrahit [illegible] est [illegible] electi ignorantia quod ipsa abstrahit ut [illegible] a pluribus [illegible] et a pluribus [illegible]

Est cum omnis [illegible] Nota [illegible] est [illegible] quod [illegible] est [illegible] et quod [illegible] non [illegible] [illegible] quod [illegible] et [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

q² quedam est ordinatio specierum predicabilium & illa
est de qua porfirius supra probavit de quo determinatum
est 2° porph[irii] / & quedam est inordinatio que est
ordinatio specierum variarum & hec est duplex quia quedam
est ordinatio specierum variarum naturarum / alia est
specierum plurium, prima est de qua porfirius determinat 2a
est de qua porfirius determinat / Et quot modis dicitur
inordinatio tot modis est dicere [illegible] quia
inordinatio que est pro inordinationibus quibus et
illa species omnibus [illegible] inutiles determinat
[illegible] est porph[irii] & quedam est inordinatio que
est inordinationibus specialibus & illa est duplex quia quedam
est pro quo que est ordinatio specierum predicabilium & ista
non est tantum nota & quedam est pro inordinatione
que est ordinatio specierum variarum & ista adhuc est
duplex quia vel est prius inordinatio que est ordinatio
specierum variarum naturarum / de qua declaratum est
p° porph[irii] & talis est prius supra ~~determinatum~~ determinat /
& quedam est que est inordinationibus que ordinatio
specierum plurium / & ista species porfirius supra / Contra
cum quod est in genere omnibus [illegible] modis i. omnibus
[illegible] qui [illegible] sunt vel solum i. [illegible]
[illegible] differentie electi [illegible] data / vel in
electi [illegible] [illegible] [illegible] predicantes
[illegible] [illegible] i. [illegible] predicant [illegible]
differentie electi [illegible] non sunt [illegible] cum [illegible]
[illegible] delecta / [illegible] [illegible] i. sequi [illegible]
que posita sunt ut [illegible] i. [illegible] [illegible]
[illegible] 2um [illegible] i. [illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] sequi // Et 2um [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ille [illegible] que
non [illegible] [illegible] licet videatur [illegible]
desunt ab electo / [illegible] omnibus [illegible] predicantes [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] videatur / [illegible] omnibus [illegible] predicantes
[illegible] [illegible] desunt ab electo / [illegible] [illegible]
[illegible] ad electum [illegible] [illegible] sequi [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] que non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] videatur desunt ab electo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] predicantes
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] omnibus [illegible] [illegible] sunt [illegible] & ista
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible]
Secundum 2am partem / Nota aliquis [illegible]
[illegible] sunt [illegible] [illegible] / Ex quo [illegible]
[illegible] [illegible] 2um [illegible] non [illegible] / & quod [illegible]
[illegible] & [illegible] predicant 2um [illegible] / quod

[illegible] non est [illegible] ita sunt actuale / [illegible] quod [illegible]
[illegible] i. [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
& [illegible] / [illegible] in [illegible] & [illegible] / quod [illegible]
predicant [illegible] [illegible] [illegible] / quod [illegible] [illegible] non
est [illegible] / [illegible] [illegible] / [illegible] / quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
& [illegible] / [illegible] in [illegible] [illegible] & [illegible] /
[illegible] quod i. [illegible] [illegible] & [illegible] non sunt
[illegible] [illegible] / & [illegible] [illegible] [illegible] /
[illegible] sunt [illegible] [illegible] / [illegible] quod
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] / quod [illegible]
[illegible] [illegible] / & non [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] & [illegible] / que [illegible] [illegible]
[illegible] / & [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
& [illegible] / [illegible] [illegible] & [illegible] / Et [illegible]
[illegible] predicata / quod ubi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / Contra [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] i. [illegible] vel [illegible] [illegible] est
[illegible] vel [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] & [illegible] 2um [illegible] [illegible]
[illegible] Et [illegible] non [illegible] [illegible] sunt
[illegible] [illegible] & [illegible] in
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
& [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] qui sunt [illegible] / [illegible] [illegible] 2um [illegible]
i. predicant [illegible] ut [illegible] & [illegible] i. [illegible]
& [illegible] / i. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] que sunt [illegible] ille [illegible] [illegible] sunt
[illegible] non [illegible] [illegible] desunt ab electo
[illegible] [illegible] ad [illegible] electi / Contra cum
[illegible] [illegible] [illegible] est ut [illegible] que [illegible]
[illegible] in electo vel [illegible] ut [illegible] i. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] & [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
Capitulum aut & [illegible] / Nota possumus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
sunt [illegible] [illegible] desunt ab electo /
& [illegible] [illegible] ad [illegible] electi / [illegible]
[illegible] & [illegible] sunt [illegible] desunt ab electo
[illegible] [illegible] ad [illegible] electi / [illegible]
[illegible] est [illegible] in [illegible] electi posita in [illegible] 2° /

circa pellem iustitiae clerici. Unde clericus est quoad unum
et eiusdem non nominis tamen sed ~~eiusdem~~ vel et nominis non
nominis synonimi sed eiusdem simpliciter. Et non si dicatur
omne coopertum est bonum in yeme, tunica est
coopertum, et [illegible], ergo vestis est bona.
non sit clericus universaliter quoniam non sit, et ideo non
est propter adiunctum quod supponitur cum nomine synonimo, et cum
quod non [illegible] eiusdem, ergo non est synonimum, et quia
quod illo eiusdem est diversae synonimum. Et bene
sic procedit est materialiter quod dispositio dictio et accidentia
sumuntur [illegible] tertio et secundo modo, et non eodem
simpliciter, et quia [illegible] deficiunt a clerico, et propter hoc ad
clericum igitur ille fallacie sunt in differentia. Circa
litteram aliquis dubitet quid sit ydemptitas nominis
ad synonimum vel eiusdem diversitas. Ad quod dicendum
quod sit clericus dicit [illegible] diversitas non simpliciter eiusdem
ut prius dicebat [illegible] sic dicitur illorum non simpliciter
sed eiusdem, et sic non est quoad eiusdem. Sed
dicitur sub diversis nominibus, ut quoad ulla tunica
est alba et aliqua vestis est alba quoad non
est eiusdem, sic non est eiusdem illo si impossibile
quia sub alio nomine; et quia ydemptitas nominis
ad synonimum [illegible] et diversitas eiusdem nominis quibus
[illegible] non vel impedit ipsum quod stat quod ubi sit
ydemptitas rei [illegible] qua non est ydemptitas
nominis, et ideo [illegible] impeditur [illegible] quod [illegible] illo
non est eiusdem. ~~Consequenter~~ dicit probat quod opposito dicto
et accidentis [illegible] procedunt [illegible] clerici in eo quod
[illegible] non est eadem quoad quantum
ad oppositum et dictum vel est non diversa quantum
ad accidens. Dicit quod opportebat [illegible]
et non simpliciter sed in esse clerico quemadmodum
et [illegible] opportebit eadem esse si debeat
sic clericus vel synonimum sed eiusdem. Et tunc
[illegible] [illegible] ut si tunica sed [illegible]
[illegible] sed si [illegible] vestis [illegible] non sed [illegible]
[illegible] tunica non [illegible] et [illegible] sed [illegible]
[illegible] vel [illegible] sed est [illegible] si non [illegible] est sed
eiusdem [illegible] ad [illegible] [illegible]
in satisfactione [illegible] [illegible] [illegible]
tunica et vestis [illegible] apud [illegible] quod [illegible]
[illegible] sed [illegible] quoad [illegible]

Secundum non [illegible] actus [illegible]. [illegible] ista
[illegible] sit [illegible] quod [illegible] ponit [illegible] ta
[illegible] medium [illegible] ~~[illegible]~~
secundo [illegible] tertio [illegible] probat [illegible]

ponit quod [illegible] quod [illegible] tota et secunda ubi non
eadem. Tertia [illegible] non est [illegible] ubi non eiusdem
[illegible] clericus [illegible]
[illegible] quod [illegible] qui sunt secundum actus sunt
materialiter quod deficiunt a clerico. [illegible] sic et [illegible]
[illegible] quod et [illegible] in [illegible]

Contra litteram aliquis possit obicere non videtur
esse verum quod [illegible] synonimum materialiter reducuntur
[illegible] actus ad [illegible] clerici quia [illegible]
[illegible] actus non [illegible] quod [illegible] sic
quod [illegible] quod [illegible] sic [illegible] eo quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et sic
[illegible] et [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] quod synonimum [illegible] ad
[illegible] est [illegible] quod [illegible] est synonimum simpliciter
et [illegible] est synonimum [illegible] non ad [illegible] dicto
quod synonimum simpliciter non est [illegible] synonimum clerici
[illegible] clerici est synonimum [illegible] non [illegible]
[illegible] synonimum [illegible] materialiter quod [illegible] qui
sunt [illegible] actus reducuntur ad [illegible] clerici
[illegible] synonimum [illegible] est synonimum [illegible]
[illegible] [illegible] quoad [illegible] et [illegible]
[illegible] ab [illegible] synonimum [illegible] ut sunt [illegible]
[illegible] et [illegible] quod synonimum [illegible]
non sunt [illegible] quod [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] et [illegible]
et non sunt [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible]
et [illegible] synonimum non est synonimum simpliciter sed est synonimum [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] quod
synonimum [illegible] non [illegible] [illegible]
sunt [illegible] quod synonimum simpliciter [illegible] sunt [illegible]
[illegible] sunt sunt synonimum [illegible]
et [illegible] et [illegible] quod synonimum [illegible]
[illegible] [illegible] sunt [illegible] quod synonimum simpliciter et [illegible]
[illegible] quo [illegible] [illegible] eiusdem sunt
[illegible] ipsum [illegible] et quod [illegible] sit secundum eiusdem non
est in quibus [illegible] deficit [illegible] ab clerico,
quod deficiunt a synonimo. Consequenter non [illegible] sed
[illegible] qui sed sunt secundum actus sunt materialiter
sed quod deficiunt ab clerico [illegible] synonimo quia
[illegible] synonimum [illegible] [illegible] non esse clericus
sequuntur [illegible]

[illegible] eadem synonimi [illegible] [illegible] sic
quod [illegible] clerici et [illegible] synonimo non est [illegible] eadem
et simpliciter [illegible] quod [illegible] sequuntur quod clericus non

esse per subtiliationem primi dyaphani quibus [illegible] et aliis
[illegible] patet decimo et quarto [illegible] illa que sunt
differentia eadem [illegible] sunt equalis ambitus et [illegible]
non corporis subtilia aliqui [illegible] ...

[illegible]

[illegible]

[illegible]

fuit i. indispositi no' fu' deducit adiquy
clari fu' q' aq' corp' qui desifit p' ub'
2uy dispoz clari i. qgta clari valle forti
que inuapiti i. viola fuit fit i. paduttes
2uy ufirmaz clari naz q' fit fatapia i.
appy 2uy abinuissoz i. omb' fu' fortib'
clari nelfu 2uy abinuissoz f. a' cauo ptulti
ad clariu' v'quiste

Et diffectibus fit &c. Consequentia fit 7 diuisibz
i. dispositibz fu' istiy clari poueda e quib'
dominbz i. adoimb' pellab' fu' ut e diuimo
i. pura' 7 defectib' prib' i. omb' i. dispositus
clari 7 fu' ut e praduib' fauy d' pticlas
i. e'gptab' ad qdiccz q' pela speliblz
dogt tue spt' pt' q'ui' dispac' iguo'
claru ut e pela 7 defectib' quib' 7 ut
q' pela specib' &c.

Cum no' deo q' fuit ipi' &c. Consequentia
fit fu' pa' qui fu' paraut deo q' fuit
hi' q' cat' d' pu' i. pfelaz pcinib' puy
7 fu' pa' qui paraut deo q' fuit fuit
pait' no' ca ut ca i. pfelaz no' tac ut
tac matt' fu' fuit q' deducit fu' p' dispoz
i. qgta dispoc' f. clari sec' fyui

Oportet cu' q'oz &c. Consequentia fit ita doy
e q' pa' q' d' q'o pp' pyssab' no' feq' q'c dispub'
ab' clero hi' pt' cuy p' q' oz q'oz atmdc i.
fapui fu' in clero co qplici fuit i. appt
pyssab' 7 dsit tagt p' oz arf q' no' cat
duo taub' i. ny pa' o 2uy no' taz ut taz

Sequitur tox' 7 vinsinus &c. Consequentia
7 vinsinus fu' oz atmdc q' oz in clero
no' cumato co q' pu' e dpuia' 7 dsit tagt
p' oz arf q' no' fuit fu' pa' qui fuit 2uy
pcticoz ca' q' e fu' dpuia' 7 dsit tangit
p' oz bmb' &c. Sequitur tox'

Cum no' 2uy quib' &c. Nota quib' liraz
fauy q' h' p' ca' quib' aca' atcti no' e pro
fortib' fz mablb' fozma' cuy quib' dat
abacmulte nuatialit' no' quib' e pb' acti
omb' cuy pa' qui paraut fuy quib' paraut
cq' fuy actub' fz no' cq' no' ma' quib' e
pb' actf' cuy fozma' quib' nullo' est
pb' actif' q' nullus pa' 2uy cas' vauy p'
tat ins' utraqz pfelaz q' duo' 7 2uy
unaz vauy paraut pfelaz quit' 7 pfelaz
2uy fauy pfelaz actif' 7 quib' est pb'
fubita actt' fz no' e pb' fubita apecia

tur no' pouet duy tu' au' ti q' ipse q' h'
fili' ncz cupte fubita adi' uy ipsu' quia fit
poita pte fubita pouit' tauy 7 no' cq' fit
posito quib' pa' actub' 7 no' cq'. Consequentia
no' pfi fu' pa' qui fu' fuit 2uy quib' i. 2uy
pelaz quif' fuit ptib' fz malcs act' qua
q' quib' acti' acti

Differt aut' ab acmite &c. Nota circa liraz
fa' q' d' plie q' actub' fit d' uno solo tio
ubi dup' dicit dup' dc' q' dico h'nt
2uy oppoitoez uouiu q' actub' fit d' uno
tio vadica' 7 olquia' fz fit i. plib' fozma'
Et quo h' fit in tellu e adulterio q' pcq
in tellu capiaq' illu pauy al' e q'ciq' ido go ho
hit dali fit pela actif al' aut' est tuuq' q'
uiuib' ma' quib' dnpab' i. onc' q' h' liuia
vauy qpataz adiq' alia i. ay qua qpa
ad hotcy 7 qpt istab' i. onc' dnpab' plie q'
e iste tuuq' 7 go ille dupe vouc' femp
vadicat in duo' fic go actub' fit i. tio uno
vadica' fz in plibz fozma' fz quib' fit i. plibz
vadica' 7 fozma' Et plie d' q' quib' fit
d' plibz 7 oplibz quiqz et Cum hi' a q' quib'
possz fit olucz q' dy fuit fup' i. q' paq'
ipte parat pfelaz quif' i. omc' p' q' fuit
mala e ca maloz fz p' fit oz ciui' fuit
mala go fito ciui' e ca maloz 7 q' ibi
no' e cup' qua una na fo' y e ibi h'itudo
pyssioz adiq' oz una. Dico hmt q' pela
quif' pp' fit in quiqz plibz 7 h' q' ca est
q' fit pela quif' q' puta' qua quti que
no' quti oppctibz i. q' d' at' no' fit fuic
no' fuit ipso una fz fuimuit duc e q' est
q' aduttod' i. q' in fy' o i. quo fit pela quif'
aliqu' fuimuit duc que i. ut fi ho e alle i.
q' o fi al' e ho e fz apuq' e al' go apuq' e
ho 7 u isto cuy pcessu fuit duc que ut
nouu' esse pt cuilz aliqu' at fuit qua
una 7 alia tace' fit ut fi al' e ho apuy
q' al' go apuq' est ho 7 in pcessu ista fauy
fuit qua una fz illa fi al' e ho e et
tace' illa fi ho e al' e. Ideo q' plie d'
q' quib' fit i. plibz unu' e q' u' dubic que
fuimuit oplie fz q' fauy una fuit 7
alia tace' tue h' no' oz 7 oplie cessat
abso' naliq' q' pa' ad ducta fuit fauy
qua una q' alia tace' n'acto' q' ca
e adeiuq' esse fe ad 2uy uaz q' omc

illud p9 qd sunt mala qr id sit ta malorum
q tn no est vm, z io no sequit qr q p9 fter
cunt sunt mala, q sto cunt sit causa
malor. Consite sit ita dcta, est 9 que
ftlc quu z ftlc actu, al pb su qub dor
ab actu qm pq actub qd e i. qtugt vn
vno solutur in cap e ibi na pq su
ploci ppou act su ulla que sut cad vn
z cad su ftd plu esse cad stue ditte z
assue illi al pb su ista cad sut ante
no olio e im, ut sit pim actub data
q qtugat pla esse cad vnu, et tue marat
vo eo na qr uno z tasiu az su sut ict
su z dato q sut ict az no oz ca esse cad
ubse tue vilte sup no su putag aut
b su pa que su paaut 2m qub ff su
sunt vplib su tib z quityb tue iaute
sup nc su putam9 inel z s. i ube esse
ict i. q qr admel sc vubem q admubem
sc vnel z bt c sm qr ftl est i ubem z tn
no e mel z su putam9 azm z casimo t
ict i. q qr adcasimo sc azm q ad azm sc
casimo bt e sm qr uno e alba z tn no
est casimub ff. q sit clerq i. palecq 2m
qub i 2m pelam quu

Cautem vmpnu z Consite sit vmpnu
su sit ftla quu v vonc melly qr amp
ict esse ftm z bt e puam aut p ftlo su
sit ftla quu v alia vonc qr amper. bue
magm cad z st cqlia su ftchat

Nm cm puam z Nota pt sti o sc
vi q e ftm bt puam go quo e ftm no
bt puam b vmpm no est ftm go vmpm
no bt puam b q vo bt puam no b ftz
b q vo bt puam veco ftuez est vsm ftd
go vmpm est ipsimtu b z btt io vom
qcludt qr bt e puam v plub scbt qm
est ftm z tue dt a no esse ftm ad no
bue puam v dr ab actu ncto ad qub
vctm z sit quiltu stla quu Consite
sit qm cm pq qr e ftm bt puam z
q bt puam e ftm pt i. apt su. mcllm
tagm abo sit cad vco q su qut bue
puam z esse ftm z tatm su que sut cad
z su qr v plub scbt bt e puam q esse
ftm io i o no qcludit

Bili autem z Nota forme sit pag
cuctamb sut cqlia bue cad magm b
vuo mn sut cqleb go bue magm cad

m oco ita ptat 2m qsequeb esse cqlc
vpl9 scbt qm bt e magm qr esse cqlc
no pm i pit v qtitb b co m vistitb b
bue magm i pit pm m qtitb io vom
qclut Consite sit vult su eom9 quaz quu
z vqyb que sut ftca cqlia b pq simitia
cad magm sut cqlia su putag z que
sut ftca cqlia mna magm actm qr qub
simul su qr esse cqlc v plub scbt qm
bue magm cad

Nm cgor z Consite sit go qm pq
cletq i palecq su qui fit 2m qub su ic
vua adigm cleti su ut est 9 scub qub
mam est qm ad q z q su paletq su qui
fit 2m qub rcducut adigm cleti su ut
est vcscub quably na rcducut e qub
ut est pb act m no pb e vtata sub esse
qfu o z pqub sub esse quali

Ppriacd al z Consite sit al pb z q i. qub
est i. qtugt v vua adigm cleti su est ff
ppriacd z a

Nm no vco q plcb z Consite sit ita
q tia v te vicducat quu mo pb su pa
que su ptaut m co q pleb mbrogacb
ut mdicaut su 9 sut ab cleto vco qui q
no cuodam i no mauifestam vuffer qpoib
Sequit teo q

Nam ppo v z Nota ita vom sit pcct
q p o pt bm 20 am 3o sut p ? autc
bm 2 ubi qm at 3 ubi sit appo bo
sunt bcc b pa qpatub 2m plcb mbro
gacb ut mna e q oiub qpt mnaq
no expo hacpt qr appo e vnuo 9 vno
subico q cad e vo i z vnnq vci sit m
cad e vo bob z vnnq bob go assu cad
e vo qpoub z vnnq qpoub go cu mbro
gacb plcb qb simul pam ptautcb
2m plcb mbrogacb ut vna no sit appo
ptacb quaz vnaq sit appo vna io no
e appo io tleb pa 9 sut ab cleto Consite ?fi?ami
ita vem e vbm q pa q ptaub pysaus
stlaz e q oiub quaz vnaq no est
appo na appo e i. sit v m 9 vo na qr cad
su est vippo mna z solub e v sp z t
cad su e vippo bob z vnnq tm bob at
b stla su est z vmyb go su cad vo
e qpoub z vnnq qpoub go su qr bt
est ? sit ? appo vna est que tm mno

assignat i. sunt diuiniores [illegible] ergo species substantie est magis
significat unum diuiniorem [illegible] et ut dicitur plures
quam assignat primas [illegible] substantias [illegible]
[illegible] non est [illegible] una [illegible]
ab dicto [illegible]

Item autem [illegible] Consequenter [illegible]
[illegible]
[illegible]

Si ergo [illegible] Consequenter [illegible]
uel prima [illegible] esse [illegible] que non [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Si ergo [illegible] Consequenter [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] omnibus [illegible] Consequenter [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

no sunt ydonee ad disciplinam et que nobis no-
ta consuescendo in laure cap(itulo) no puta nobis diff-
icile scimus dispositionem et comparationem. Construe sic at
p(ro)p(ter) h(oc) significabilis i. proponit que sunt certa corporis et
diversa sensum dispositionem ita quod i. est magis puta
difficile cum comparata et dispositione velud ipsa-
in baccam et c(etera)
Similiter autem et c(etera). Construe sic at p(ro)p(ter)
filius sensum dispositionem et significabilis i. proponit que
sunt secundum naturam cum quibus ad nostram habitudinem
incomplexa i. sunt plata et incomplexa plata
acute unde a(d) rationabiliter
Quod vero que sunt circa sensus et c(etera). Construe
vero p(ro)p(ter) h(oc) sensum dispositionem per prius quid sunt de novo
cum sensu prius quid sunt certa sensus prius
filium sensus sensu in duce cum quod difficile
sensu est unde i. consuescente que sunt et difficili-
dicatur et videre in loco isto pt [illegible]
motum et q felic(iter) [illegible] sensus in duce quo
ad quod pt intellige de eo sunt super et c(etera)
Patet ex et c(etera). Construe ita dicens quod difficile
e unde ex sensu et c(etera) cum quod qui [illegible]
fuit i. qui pt consuescente quod sensu et quod difficili-
dicatur ypce unde i. consuescente enim et sensu quia
difficile est no solum consuescente ymo vero [illegible]
quod ac ideo difficile e quod sensu et quod difficili-di-
catur et c(etera)
Tandem autem et c(etera). Construe sic ita dicens e
quod difficile e unde quod sensu et quod difficili-dicatur
ad quod mathematice fuit d(icend)um. i. 2ui sua valitis
innatum quod autem quod de aliquo pt. i. autem
quod fuit ipse quod opinionem [illegible] ad sensu prius et
sit unum intelligi et sensu quod difficile sensu est
innatum que ipse quod unita videtur ad no difficile
est unde quod sensu et quod difficili-dicatur et tunc
sequitur una sibi ad unum scientiam substantia et unum sensu
unum sequitur eius
Hic est desinens

Romanam alterius etc. Nota circa istam
rationem philosophi sic procedit quod primo ponit a[rgumentum]
et eam post secundo ponit [illegible]
[illegible] et 3° concludit [illegible] quot
sunt participantes in forma sed participantes in
materia [illegible] 2° ibi [illegible]
[illegible] in [illegible] quod primo ponit
[illegible] ibi [illegible] alterius
[illegible] quod [illegible] est
et secundo [illegible]
[illegible] in [illegible]
que prima et [illegible] sunt [illegible]
participantes in forma [illegible]
sunt [illegible] participantes in materia [illegible]
[illegible] materia et [illegible]
[illegible]
[illegible] que prima quo [illegible] quo [illegible]
sunt [illegible] participantes in forma [illegible]
[illegible] quo [illegible] quotquo
[illegible] participantes
in materia [illegible]
[illegible] participantes in forma
[illegible]
[illegible] participantes in materia
participantes [illegible] participantes
in forma [illegible]
[illegible] participantes
[illegible]
[illegible] consequentia sit ita [illegible]
[illegible] que prima quo [illegible]
quotquo [illegible] sunt [illegible]
participantes in materia [illegible]
[illegible] quo [illegible]
[illegible] quo [illegible] sunt [illegible]
[illegible] participantes in materia [illegible]
[illegible]
[illegible] alterius [illegible] que
[illegible] participantes [illegible]
[illegible] que [illegible]
[illegible] participantes in materia
Dico autem [illegible] Nota [illegible]
[illegible] participantes in materia [illegible] est
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] esse [illegible]

[illegible] participantes in materia [illegible]
[illegible] est [illegible] quia
[illegible]
[illegible]
[illegible] participanti
ut dicit [illegible] ibi [illegible] consequentia sit
ita [illegible] que [illegible]
[illegible]
[illegible] esse [illegible]
est participans [illegible] est [illegible]
[illegible] que
non sunt [illegible] quin
[illegible] participans in materia [illegible]
[illegible] participantes in materia [illegible] qui non
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Est autem [illegible] esse [illegible]
[illegible] que [illegible]
[illegible]
[illegible] posset
esse participans in materia [illegible]
[illegible] posset [illegible]
[illegible] que [illegible] consequentia sit
ita [illegible]
[illegible]
[illegible] qui [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] autem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] participans [illegible] est [illegible]
[illegible] consequentia ita
[illegible] participantes in materia [illegible]
[illegible] participantes [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] participantes in materia non
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Quoniam autem etc. Nota circa litteram presentem duo facit primo cum intendit autem et secundo circa partem ibi manifestum est que vero quo ad primum dicit primo manifestum est ex dictis quod predictae partes per quas ad finem et per quod quo ad unum sunt peccantes in forma sunt peccantes in materia. Secundo cum dicit quia circa partem presentem duo facit unde primo ad presentem ut patet ibi per ... expeditis de contingentibus ... Circa primum duo facit quia primo dicit autem quo ad sophisticos syllogismos peccantes in materia et forma quorum quidam cum aliis sed quod ad illos quorum non conveniunt cum aliis ubi quia non interrogatio primum ad primum conveniunt autem peccantes vel contingentes cum sit dicta causa peccata propter quo ad finem et per quod quo ad unum sunt sophistici peccantes in forma sunt peccantes in materia secundo cum quod per illa patet secundum quod non audientes oppositos sophisticos paralogismos inducunt contrario ad peccantes in materia oppositos sophisticos syllogismos quia per causa dicta quedam sunt peccantes in materia et in forma. Secundo dicit quod presentem dicit contrario dictae quedam secundo quod dicit contrario quo ad locos sophisticos sunt quo ad prima sophistica dicit quedam quo ad partes non omnes partes peccantes in forma peccantes in materia sed quedam sunt et quedam non. Manifestum est quo ad primum aliquando manifestum est quod quidam omnes syllogismi tamen peccantes in materia quam in forma causa non sunt quia causa prima quo ad finem et patet quia ad unum sunt ibi non sunt que non per se sunt per causa prima sunt que non audientibus velut interrogata id est per interrogata sillogizantur oppositos sophisticos syllogismos et contrario inducunt sunt syllogismi et sunt quo ad peccantem in materia per se sunt prima dicta contrario dicta quedam sunt sunt per que et quedam sunt peccantes in forma//

Deficiunt

Si igitur prima etc. Manifestum est primo prima quodammodo in prima peccantes in forma dicentes ad quidam sunt id est sunt sunt apparentes elenchi manifestum est quod sunt tot principia sunt sunt tot modis ut sunt plures id est duo modis plures sunt et apparentes elenchi apparentes ad elenchi et sunt plures ut elenchi id est sunt locos sophisticos quod peccant sunt plures ut elenchi igitur sunt tales plures et sunt tales locos sunt esse tamen syllogismi apparentes quam syllogismi peccantes id est tamen peccantes in forma quam in materia

Deficiunt

Cum ac[ontra]dictionis ? Contradictorie sunt que
contradictionis sunt que sunt sunt p[ar]ticula[rit]er p[ar]ti-
cula p[ro]pter p[ar]tes ... p[ar]ticula ... q[ue]
... sunt ... aut ... que
... sunt ... omnibus ... p[ro]pa-
tes in materia //

¶ Est at sophisticis ... Contradictorie ... at ...
... qui ... sup[er] ... noc
... et ...
... figure
...

[illegible]

...ca[p]cionis et in aliis p[ar]ticularibus ... in uali-
... Contradictorie sit ita p[ro]p[ositi]o ... p[ro]p[ositi]o
... p[ro]p[ositi]onis ... in
... quia ...
...

[illegible]

qui sunt fortasse sunt infinite. non tamen dicitur
quod sint infinite in actu, sed quod sint infinite in potentia.
Tertio sic potest declarari quod scientie sunt plures scientie
sunt quam infinite conclusiones quarum non sunt [illegible]
cationes secundum rem sed causa [illegible] actu et [illegible] et quia
actus [illegible] quod vadunt in infinitum in tertia sunt
quam infinite [illegible] secundum [illegible] philosophus sufficienter
scientia esse infinita [illegible] esse indeterminata secundum
genus ut non possit de eis esse una scientia
infinitum [illegible] ut [illegible] philosophus de ipso loquitur magis
autem est secundum indeterminatam quam secundum numerum
Conclusio sit cum propter hoc hic principales propositiones et
speciales sunt infinite vel secundum [illegible] [illegible] scientia
et questiones scientie fortasse sunt infinite quia
maior pars est [illegible] propter [illegible] [illegible] particulares
vel electi sunt scientie infinite
Alia questio est de unitate [illegible] Nota con-
sultum aliquis sic posset obicere quod [illegible] non vi-
detur [illegible] quod [illegible] [illegible] de unitate [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] electi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] conclusionum. Solutio quod electio est de
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et electi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] et non [illegible] in [illegible] Ad [illegible]
ad [illegible] non tamen dicitur [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quo ad electionem
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] sed quo
ad electionem [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] in [illegible] sed [illegible] in [illegible] Conclusio sit
ita dicendum est quod sic [illegible] sunt infinite sic et
electi vel sunt infinite [illegible] [illegible] [illegible] id est quia
[illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] id est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potest
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] potest [illegible] aliquid
[illegible] quecumque [illegible] esse [illegible] arguit
[illegible] [illegible] id est [illegible] [illegible] quecumque [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
esse [illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
in omnibus esse [illegible]
Nam alii [illegible] est [illegible] est [illegible]
quod [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
que [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] in una [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]
Conclusio sit [illegible] [illegible] [illegible] quod alii electi
[illegible] [illegible] [illegible] que sunt [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt electi [illegible]
sed alii [illegible] [illegible] [illegible] que sunt [illegible]
[illegible] [illegible] sunt [illegible] non sed et alii [illegible] [illegible]
que sunt [illegible] [illegible] id est [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] non sunt unius artis et
[illegible] [illegible] quibus applicantur non sunt unius
artis non electi [illegible] [illegible] [illegible] non sunt unius
artis [illegible] sequitur [illegible]
[illegible] et [illegible] electi [illegible] Conclusio sit ita [illegible]
est propositiones et [illegible] quo ad electos [illegible] non
esse unius artis sed [illegible] electi [illegible] [illegible] propositiones
et [illegible] quibus applicantur sunt infinite [illegible]
[illegible] sic electi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] una [illegible]
artium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] et electi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] artium [illegible] [illegible] [illegible] electi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible]
[illegible] que non sunt unius artis non est
[illegible] [illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
propositiones et [illegible] quibus applicantur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] non
sunt unius artis [illegible] propositiones et [illegible] quibus
applicantur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] sequitur [illegible]
[illegible] [illegible] et Conclusio sit [illegible] [illegible] est
[illegible] [illegible] non [illegible] electorum id est [illegible]
[illegible] non est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] quibus applicantur
[illegible] [illegible] que sunt [illegible] [illegible] Nota
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] questio
Desertus

Non est autem dicendum etc. Nota ad cuius intellectum
est sciendum quod quidam antiqui distinxerunt duces
sophisticas sic. Quia aliud sophisticarum quaedam sunt
disputationes ad intellectum et quaedam ad nomen
et secundum hanc distinctionem dicunt quod tendunt scientiarum et artium
de quibus sophistae sunt ad modum tendendi scientiarum
et artium de quibus sophistae intendunt per se imponere
etc. dicit quod primo similiter [illegible] cum
intentionalibus primo [illegible] in quibus [illegible]
quia non est quibus illa divisio omnium sophisticarum
quia quaedam dicit esse videlicet eas quaedam
duces esse intellectus ad nomen, illas autem
dialecticas ad intellectum. quia dicit quod aliud sophisticarum
quia quidam ponunt ducentes quod omnium sophisticarum
quaedam sunt disputationes ad intellectum et quaedam ad
nomen non est quibus necesse una ad tendendum scientiarum
et artium de quibus sophisticae [illegible] dialecticae
[illegible] quia secundum hanc distinctionem non [illegible]
una necesse una de quibus sophisticae quod per [illegible]
non [illegible] per duces [illegible] in principia [illegible]
sophisticae [illegible] vero [illegible] et [illegible] distinctionem non
est quibus [illegible] sic ita dicit quod [illegible]
[illegible] in dicta [illegible] artes et scientias
de quibus sophisticae aliter dicta distinctio omnium
sunt sophisticarum quia quaedam dicunt sunt ducentes
[illegible] ad nomen sunt esse disputationes aliter
illas ad intellectum non est sunt quibus [illegible]
una ad tendendum artium et scientiarum de quibus sophisticae

In quibus enim etc. Nota [illegible] prima [illegible]
[illegible] sic [illegible] quod primo [illegible] ad quaedam
[illegible] et [illegible] esse in quibus [illegible]
[illegible] primo [illegible] quia [illegible] manifestat quaedam dicta quia cum [illegible] ad intellectum
dicit primo quo [illegible] quia in quibus [illegible]
alias quaedam duces esse ad nomen, alias ad
intellectum non est [illegible] opinari
ad nomen et ad intellectum [illegible] non [illegible]
quia non [illegible] duces sunt ad nomen et ad
intellectum [illegible] quae sunt ad intellectum [illegible]
ad nomen [illegible] quia non [illegible] quaedam duces
esse ad nomen et ad intellectum et [illegible] esse ad
nomen et ad intellectum [illegible] omnibus
[illegible] disputationibus [illegible] quodcumque
est [illegible] non esse ad nomen et ad
intellectum

Decimo cum quibus &c. ... ux licet certum
q̄ cives disputur admittit ... dispu-
tatio articulo patet primo scilicet ... quoque
appositum et verum ... disputet arte
... ... quo
disputata primo intellexit ... et ...
et ... ... est admittit ...
eo quod ...

Decimo adno &c. Nota quod ... ... quod
... omnibus ... posse disputur adno ...
... quotiens ... omnibus disputur
admitti ... oppositum ... ... suos
... ... ad ... ...
disputat admittit ... ... disputat
adno. Et ... ... omnibus ... probat
... ... quod ... dixat ... quod ...
... disputur adno et ad alios admittit ...
... omnibus ... essent aut adno
... admitti tunc aliquis esset que ... esset
adno ... admittit ... est ... ...
... ... disputur ... adno ... admittit ... et
... disputur aliquo alio.

At ... ... Consequenter attende ...
... ... sunt ... quod ... sunt ...
... ... sunt ...
et ... omnibus ... est omnibus ...
... ... adno ... ...
... sunt adno ... ... quod ... ...
... ... aliquo ... sunt adno ... ...
... sunt adno ... quod ... ...
... que ... ...
... ... quod sit ...
... ... quod ... ...
et ... ... accipiebat esse admittit
... ...
mala ... quod ... ...
quod ... ...

Et omnino ... &c. Nota admittit ...
est ... quod data ... ... alie
sunt adno ... admitti ... esse ... et esse
... ... passe ... ... sufficit ad
tradendam artem ... sapientie ...
... ...
... ...
... ... data
... quod ... ...
... ... ad ... ...

adno ... esset sufficientius ... ad
tradendam artem ... sapientie ... ...
... ... disputandi adno.
... ...
... ... Et quod ut supra ...
... ... magis ... quod ...
... ... magis ... quod ...
... ... loquentes data quod ... ...
... ...
... tradebat artem ... sapientie ...
... ...
... modi ... esset ... data
quod ... ...
... sapientie ... esset ... et esset ...
opposita ... ...
... ...
... locum ... ...

Et ... ... disputare ...
... disputationes ... ...
... ...
... ...
... ... quod ...
... ... electo ... ...
... electio ... ...
... ...
... ...
artem ... ... que ...
... electio ... ... que
... ... quo
... ...
et artem ... ...
... est ... ... quia
... ...
... ... quod ... ...
quod ... est et ... ...
... ... artem
... ...
quod ... ...

[illegible]

tiam p[ro]p[ri]us ut dicit[ur] infra e quib[us] assigna-
tio est cum d[e]quo.

Est at[tamen] [con]tra [contra] Nota [con]· quod s[e]c[un]d[u]m ord[inem]·
e tanteq[ue] dicit[ur]· d[e]ff[eren]t ab electo i[n] du[ab]us
[con]dic[ioni]b[us]· [et] quod i[n] pacima bonu[m] e signa
clar[iu]s· i[n] duc p[ri]mo· [et] quod i[n] dat q[ui]b[us] q[uia] n[on]
s[un]t· i[n] duc ulti[mo]· ubi e [con]d[icio]n[em]· q[uia] ord[o] i[n]
e tanteq[ue] dicit[ur] d[e]ff[eren]t ab electo i[n] du[ab]us [con]d[icionibus]
sit· n[on] si qu[an]t[um] putab[itur] n[on] q[uan]t[um] tanteq[ue]
dicit[ur] [et] i[n] ub[us] dicat n[on]· putando tanteq[ue]
q[ua]s[i] ui apte ay· tunc opp[ositu]m arguet q[uod]
c[ontr]a sit· Ex uenicq[ue] q[ua]ntit[a]t[e] ~~dicit~~ loq[uitur] q[uan]t[um]
dicit[ur]· s[ed] tanteq[ue] q[ua]ntit[a]t[e] loq[uitur]· g[o] tanteq[ue]
q[ua]ntit[a]t[e] dicit[ur]· n[on]· q[uia] opp[ositu]m q[uan]t[um] tanteq[ue]
dicit[ur] ut i[n] req[ue] apte p[ri]mo [et] i[n] ub[us] cas negat
n[on] ut i[n] req[ue] apte ay· io n[on] e q[uo]d n[on]·
D[e]ff[eren]t at illa ord[o]· pacima bonu[m] est
clar[iu]s signa· i[n] duc p[ri]mo illa q[uia] n[on] si qu[an]t[um]·
putab[itur] n[on] ~~clari~~ p[ro]c bonu[m] e clarius
signa [et] i[n] ub[us] dicat n[on] p[ro]pt[er] argu[mentu]m q[uod] ip[su]m
sit· cu[m] e signa clar[iu]s· p[ro]c bonu[m] e
u[e]l q[uod] g[o] e clar[iu]s signa· ~~[et] i[n] ub[us] p[ro]pt[er] dicat~~·
s[un]t· e defect[u]s i[n] duc p[ri]mo· q[uia] bona n[on]
n[on] a[li]c[u]i cl[ar]a [con]g[ru]e e signa· q[uia] dicat
[con]tinct[u]s bonu[m]· D[e]ff[eren]t at ord[o] i[n]· dat
q[ui]b[us] q[uia] n[on] s[un]t· i[n] duc ulti[mo]· n[on] si qu[an]t[um]·
putab[itur] n[on] q[uia] det q[ui]b[us] q[uia] n[on] s[un]t· [et] i[n] ub[us]
dicat q[uia] n[on]· p[ro]pt[er] argu[mentu]m q[uod] c[ontr]a sit dat
u[e]l p[ro]p[ri]u[m] [con]d[icio]n[em]· [et] u[e]l p[ro]p[ri]u[m] [con]d[icio]n[em] n[on]
s[un]t· g[o] dat q[uia] n[on] s[un]t· s[ed] c[ontr]a e defect[u]s
i[n] [con]d[icio]ne· n[on] dat u[e]l p[ro]p[ri]u[m] n[on] e dat q[uia]
n[on] s[un]t· s[ed] e dat ut s[un]t· n[on] dat q[uia] n[on]
s[un]t· [et] dat ut s[un]t· n[on] sit [con]d[icio]· Etiam
ubi e defect[u]s i[n] p[ri]mo· q[uia] dat q[uia] n[on] s[un]t·
e dicit[ur] q[uia]· s[ed] dat u[e]l p[ro]p[ri]u[m] e dicit[ur] d[e] q[uo]·

4 [illegible]

[illegible] ... vel ... disputat ... [illegible]

dicionibus concedunt ... [illegible]

... disputat ... [illegible]

su. uo disido ipsui^a a^d e q^{si} i qui^t dis^{te}
ipsi^o aliud uel uo est su. q^i regi^r apte
aute aut uo sit su. q^i regi^r apte q z si
aliqb i. rub dcc i. q^{t}cedat nullo^o i. pu^o
sto su. q^i d^t opp^{ui}b disido ap z illib
disputacet g^o admit^r uo disputat^r b
q^uib p qua aduo^y / z ca^t su. q^{ut} admit^r
disputai si oppo^{ui}b z vub sa^{ut} uitq^{u}uob
adid g^o uo e a^d q^{ui} spale cum admit^r
su. dispu^{tiu} b q^d p qua aduo^y su. uoy
sut dispu^{lcc}b z q^o b hec q^d ouwcb
que sut aduo^y ill^e cod p ut esse admit^r
requi^r toorub z^c

Et quiq uo omib z^c Nota scz a. d. p^{ls}
vi^r pli ipo q dic^e | uary p^{q} dicebat^r | q^i
esse uo admit^r | e esse aduo^y | sic a^d vi^r
d uic^t | q^i a^d pt disputa uo admit^r | q^i
eq uo e disputatio aduo^y | Solu p^{ls}
q^d dub^t | q^i esse uo admit^r | est esse ad
uo^y | uo dubit q^t coutcutoc qp^d b
coutene dcc^z p^{ls}oz uel codat. su
qcess adab p^{ls}ib | q^i q^{ui}b e aliquid o
argue c^o ppositu disputa^i q^t cab
qui sta q^{t}cedut || Et s^o sa^u | q^i disputa
uo admit^r | et sp^{lcc}at q^{ui}g^e | q^i dubi dict
ppt istu^y vu^{li} | et instaqb pciab | pu^{li}c^i
p^r nullc^i ualc | et instaqb codicy
p^r disputa^z accipiuq re^{cc}z disputa^i ad
uo^y | uo qpe est q ista^e uisi in p^{ls}ib in
drauc z pt ip^{ls}ib est disputac uo
admit^r | quar disputac aduo^y ||

Sz a^t d^t q^{ui}b plalis z^c Nota a^d ca q^{uo}
rcy sit p^{ls} | ua p^o pat qua^z ut pat
rq^ub q^{ui}tstuciq^{st} e p^{ui}y | z^o p^t qua^z
thi inpale a^d dicc | d^t p^{ls} q^i ulli^z qp^{ls}
disigue ducz ulli^z i^u p^{ls}ia q^{ui}t q^{ui}t
d^tatetz ducc | sc q^d sit i taretz ist
apte^y | uel taretz regi apte^y | z e qua
r p^{ls}tal^z ruq^ub q^d b^{ui}y^z q^i sequ^r dcc^t
q^i dic^e | q^{ui}tset p^{ui}cc z disigue | uo
uo e ui^o | uel cessat ipsu eucy ulli^z
uo q^{ui}uqsc b impo^{le} e disigue q uo
q^{ui}usat | q^i disi^o ulli^z p ppt q^d z
ipsui ||

Eucy dc^e z^c Nota p^{ls}ie q^i pt uellet
diuguc si oppo^{ui}b ip^{ls}ia p disigue
eucy ulli^z tuc oppo^{ui}b dcc^t ru^{li}

g^{ui} | g^o z aubis q^{ui}z uar oppo^{ui}b ut
tab uuq^{ui} uitq^{dt} ruta^z dcc^t | q^i a^d
uo q^{ui}rq^{t}ct^r q^d uitcudit z qua ui^o
coquo i^u p^{ls}^o disigue ducz ulli^z | tuc
pau laret ruti^z uq ulli^z | q^i in a^{ny}
uo ip^{ls}e | ep q^d rub istabat illay ducz
esse ulli^z | et tuc q^i rub qsistit ducc
opposita argueb p uo s^{ta} z ceso uit^{go}
pabo ||

Et uo suplr z^c Nota p^{ui}uttetu q^i
e su^{ui} | q^i biuay q^i qtuayb dup^t put
accip^{lt} z uuitatz uo uuti q^o s^{li} | q^i sc
biuay | q^i q^d sc uuti y^{li} at uo uuti
s^i g^o accipiat^r biuay uuti i^u qtuayb
tot sc biuay est uuitatcb | si at accipiat^r
biuay | i^u uo uuti^p p^{ls}b sut uuitatcb qui
biuay | sic beat est su^{ui} | q^i si d^tsbat^r
q^d rat^r | z i^u quob aust^{lr} pouet^r uua
b a^d dcsiqub uuay uuitatay | ut p^z
i^u q^d rata d^{li}cc d. i^u q^{ui}d^e q^d ratay^{lt}
accipiat^r biuay uuti tuc p i^r p^{ls}^oz u^{lt}
aust^{lt} crit q^{or} biuay | uz a. a. bb. cc. dd.
cuty uo sut i^u dcc q^d ratay uisi q^{or} ltc
i^r putatcb uisi q^{or} uu^{tcb} tot crit i^u
dcc q^{ti}ua^o biuay | est uu^{tcb} z si acci
piat^r biuay su i^r p^{ls}oue uuitat | tuc
uo sut tat biuay est uu^{tcb} | z uu a^t tcb
uuitatcb accipiut^r cu^p p^{ls}a^{ou}q^t est
b^{ui}y | q^i accipe z tuc tat crit uu^{tcb} est
biuay | z q^o dcc^t accipe uuitatcb cu^p p^{ls}o^{e}
z p^{ls} i^r p^{ls}oue | et g^o qua a^d uo uisicat
sip^t z uisicat^r u^{ui} | q^i uo e disi^{ui} | p^{ui}t
est p^{ls}q^{ui} dcd crowdcdz uel sut
r q^{ui}tuayb tot biuay est uuitatcb uo
e disi^{ui} | z sip^t uo^{lr} i. i^r p^{ls}e oppo^{ui}b
disigue eucy tuc ssap^{ui} uo disigue tab
disi^{ui} | q^i uo est dcd^{ui} || Et tuc p^{ls}a
rltcz putab q^{or} z u^{ui}d^o clta uo esse
disi^{ui}dc | q^i p^{ls}uta q^{ui}u^ep^{ls}b cab uuitat^y
d. g^o p^t qui i^u traqact putab uc
dcd^t esse vua disi^{ui} | uel ualgt a^{t}u^{or}
p^{ls}b tuc p^{ui}q^t q^a cau^{lt} q^d sut uo. i^a
uo i^u q^{ui}da z g^o q^{ui}rbua disi^{ui} | quia
ady^a que sut uo uo i^u e uua quia
ady^a ista | q^i ista b q^i q^{ui}d^e p^{ls} disi^{ui}
uo cadut ||

|| Cu g^o biuary p^{ls}plicatur sunt biuary
sed q^d | cu q^{ui}t uetcr i^u d^{ui} e^e sunt
tot biuary q^t vuitcbtes | unde ... et ...
puit ... uuti et ... p^{ls}plicatione
... q^d sit tot biuary q^t uuitcb ...
q^d at ut accipiunt i^u replicatione ...
sut biuary q^t uuitcbs ... q^{ui} ...
... et ... est
distinguedi ...

Disputatio uo admit^r ... ut sic ...

sp^e 2 ... biuary ... eat

ueti

put

Amplius ut dicatur etc. Nota quod philosophus vocat universalia inpuncte (?) precepti, quia quod directe non universaliter, sed cum vniuersaliter (?) fuerit, sic probatur quod dictum non est interrogare procedens, sed preciens (?) principium, et talis est temptator.

Nam temptativa et homini aut (?) in scientiis quibus non sunt artes, ignorantis autem ignorantium, temptativa quo non inspicit ... et considerat quia, non potest esse in scientiis, quod scientiis quibus non sunt artes, potest tamen esse in ignorantibus, quod ignorantis talis ignorantur artes.

Tertium quod secundum varium considerat quia [illegible] ... licitum accipit possit obiicere, quod non vero (?) esse dicta ut dialectica et sophistica, quod dialectica considerat quia omnium rerum sophistica tantum considerat apparentia, non considerat quia omnium rerum est in electa et non dialectica id dicta nulla [illegible] sit de contra ... dialectica et sophistica contra [illegible] laborant ... quia cum ipsorum vero considerant de toto ... et ... Tertia ... considerat de omnibus secundum ... dialectica omnium probationem sophistica vero omnium apparentium ... contra ... sit probatio ... dialectica considerat de omnibus ... non quod sit ... sic ... quod probationis ... fuerit probationem cum ... esse ... probationem ... quo a duobus ... que fuit secundum varium ... probationem et ... dialectica quod ob... esse de omnibus ... quod ... dialectica ... probationem ... de omnibus omnium rerum ... super ...

Et similiter litigiosus etc. Nota. Dicit quod causa quare ... declarat ... temporibus ... dicit quod ... super declaratur ... sophistica ... patentibus in via quod ... temptatum ... patentes ... ut ... patentes via et ... tradit artes et ... patentibus in via et operationi quibus fuit ... declarat. Alia ... esse ... super ... disputationibus ... temptativam et ... sophisticam ... artes et ... dialectica ... declarat ... sophistica et temptativa ... sophistica ... de temptativa ... declarare.

Nota quod ... litigiosum et sophisticum temptatis et ... temptatis ... quod ... apparenti ... non potest

Manifestum autem quod sic posuit separatim intentionem primo ostendens convenientiam cum primo quod philosophus ponit primo videtur componit eam sed vel est quod temptativus sive est sophisticus et litigiosus secundum est quod addiscenda prestat dicitur de sapientia temporis secundum est quod temporibus sit dicta quedam secundum hoc talis philosophus primo ponit primo partem secunda secunda secundum tertia secundum dicit litigiosus est aliquid quod quedam sit scientia sit tertia ubi multum aut non est dictum probans primo per primo dicitur primo cum sit sillogismus temptativus esse litigiosum et sophisticum et secundo ostendit quod sit litigiosus et sophisticus secunda ibi ergo qui obviat primo probans in hoc dicitur per primo quod per duas rationes sit separatim secunda ibi circulo medius locum quod intelligunt. Circulum ad primum propositum intendit talem rationem omnis sillogismus procedens ex hiis que videntur propria alicui discipline et non sunt est litigiosus sed sillogismus temptativus est procedens ex hiis que videntur propria alicui discipline et non sunt propria ergo sillogismus temptativus est sillogismus litigiosus maior nota quoniam procedit ex hiis que videntur propria utrique discipline et non sunt est litigiosus quia concludit contra litigiosus ut aliquis quia unus accipit sibi quod est alterius et hoc patet in littera. Et ita ista ratio philosophi sit perfecta quia primo patet secundo ipsius primo tertia sicut dicitur et tertio ponit quoniam secunda ubi et quoniam cum non sunt tertia ubi non philosophi de sapientia sophistica et contra fallacias. Et primo dicit quod sunt sillogismus temptativus est procedens ex hiis que videntur propria alicui discipline hac ponit dicit quod sillogismus temptativus est deceptorius. Et tunc in consequenti philosophus ponit alterum que sunt sic omnis sillogismus procedens ex hiis que videntur propria alicui discipline et non sunt est litigiosus et sophisticus hac ponit dicit quod contingit sillogismum procedentem ex hiis particularibus que videntur propria alicui discipline litigiosi sunt et sophistici etc.

Manifestum philosophus de separationibus. Nota iuxta litteram est sciendum quod antiqui philosophi multum fuerunt conati quadrare circulum non tamen volebant quadrare circulum sicut quod linea circularis quadrari possit sed volebant quadrare circulum quia dicebat circulum posse fieri equalem quadrato secundum modum autem istorum fuit ypocras brisso et antiphon secundum antiphontem autem philosophus sic nesciat

Ypocras quadrauit sic circulum faciebat cum quadrato unam circulum et per hoc dicit describens apparebat lunulas in circulo porciones circuli in quibus circulus excedit quadratum descriptum in ipso sicut similitudine lunulas etc. sic arguebat sic de omnibus lineis

mediis sed ista sunt audienda de ipso Brisso fuit mediis sed sicut de duobus unde sunt mediis. Ypocras autem volens quadrare circulum faciebat circulum quedam et intus describebat quadratum secundum cuius omnes anguli eorum contingebant circumferentiam circuli. Ipso presupposito arguebat sic omnes linee ducte ab eodem puncto ad idem punctum sunt equales sed corda et arcus sive linea quadrati et porcio circuli sunt ducta ab eodem puncto ad idem punctum ergo linea quadrati et porcio circuli sive corda et arcus sunt equales. Maior est probata in geometria et hoc ad sensum. Et quia eadem est ratio quo ad omnes lineas quadrati et porciones circuli propter quod concludebat porciones circuli equales esse lateribus quadrati et totum circulum esse equalem toti quadrato. Hic ergo arguit ex principiis propriis alterius principio geometrie male intellecto et proprie. Nam cum dicatur in arte omnes linee ducte ab eodem puncto ad idem punctum sunt equales intelligendum est de lineis rectis non corda et arcus sunt linee quarum una est recta et alia curva. Et ergo non oportet quod tales linee sint semper equales eo quod ambe non sunt recte quia utraque sic habet esse ut sed non sic fuit ypocras fuit motus propter istam rationem quia in ratione ista arguitur ex principiis mathematice ut autem est notum quod linea circularis est alterius quam linea recta que est linea quadrati et propter hoc ratio ista adducta non fuit multum subtilis sed ut creditur motus fuit per alias duas rationes quarum prima est ista. Describebat circulum primo et intus describebat quadratum sicut dictum est post modum lineas quadrati prolongavit usque ad circumferentiam quousque conclusit porcionem circuli contentam ut sic quod describebat quadratum inter circulum inscriptum dividit circumferentiam circuli in eius partes equales et ambas arcum dividebat unam lineam rectam quam probat esse equalem et consequenter lineis rectis equalibus eorum partibus equalibus circumferentie circuli constituebat unum quadratum quia dicebat illa esse equalia. Dicebat cum quod quadratum esset equale circulo si omnia latera quadrati sint supra equalem circumferentie circuli. Secunda ratio est non de scripto circulo et quadrato intus quadrabat lineas arcualem et post modum in circulo constituebat quandam aliam lineam et hac dicebat

esse eaplam portam illi. Et quod casus erat quo adiutus linealis et quo de porta ueteris illi, tamen concludebat illum equaliter quadratam et illa omnia fuit supra gradus. quia compositus distinctionis prediuit et quod compositiones sunt quod obuiam non sit litigiosam, tamen et duabus ista litigiose non sunt. licet alia litigiose non sunt, sunt tamen superficie adequatas. faciam secundo quam conclusio tamen [illegible] expressius sine apparet hic quam illum equaliter quadrato, in apparet extrema quam si collinea quo qua sit quadratum sicut illius non sit concludi illum equaliter quadratum, tamen in metalibus supra diuinitur declinatis et non dicitur corpore et contra in quod fit talem se cum figura tempore capacissima. Et tamen dictum est ius quod ostenditur cantus celeste esse sicut spiritu quod omnia quo dictum de faciam verum est eadem casu. Diuisio autem sit quadranti illum distinguebat cum primo quadram et parebat inter illum et quod dicit illum quo prius arguebat sicut magis super eius est in parte magis et minus, est in superficie equale. Si in quadrato quadratorum et illorum est superficie magis et minus. ergo in ipsis est superficie equale a oz nondum dicere magis et minus non comparatione ad equale et boz, ad secundum; non ubi est superficie quam quadratum maius quam aliquo est superficie ad quadratum minus aliquo. Sicut est sunt alia ratione que quod casus est tamen prima dicebat cum in quadratis est superficie maior et breuia est superficie equalia. Si in quadratorum quadratorum et illorum est superficie maior et breuia ergo est superficie equalia a oz et boz sunt maiores corrige precedenti. illo illa tamen diuisionis litigiosa est una amplius prima aliqua ut supra. que non sunt supra sunt cum illis intentionibus finalibus. que sunt magis et minus. que quidem non sunt supra dicit distinctionis. Sed uero ista non licet quod assumit primum quod boz ipsum prima est que sunt quod in quadratorum et illorum est superficie maius et minus dico cum hic est primum eo quod comparatio magis et minus non sit inter illius que sit casus forte sed tamen illius et quadram non sunt eiusdem forte ergo in talibus non sit comparatio in maius et minus. Ita casus dictum est ad faciam tamen qua comparatione tempore et tamen est a uero aoz que qua dicitur in quadratorum est superficie magis et minus est superficie equale sit uera. Et quod quadram uit et dicitur quod sit uera secundum illis que sunt eiusdem uocabis dicitur quod sapere est uera

Cum ita esset una parte adde et maius aliquo quod inter hic aliqua partem illa qua concedit si ergo auferatur pro illa remanebit equale. Sed ad non dicitur minus inter idem est maius hic inter aliqua partem illa qua concedit si ergo illi addetur pro illa perficiet equale comparatione ueritatem hic et quod uere sit inter illum additam et illum diuisionem

Quemadmodum cum que intrantur et

notandum quod licet maius est superficie quam in quadratis distinctionis. Consequenter autem quod a quibus accipitur ad intra [illegible] non est exemplum. Sic cum tollatur diuisio. Sic est uera. hic non est in concreta quod nullus diceret sibi aliquis [illegible] parte cessiet omnibus quadratis. Hic tamen hic quidem quadratis tamen inducit quidam speciem inter quod est oriatur tamen quidam [illegible] ut apparet. hic inter causam ut hic quidem litigatoribus uocabat. tamen applicandi. tamen pertinent uel non pertinent. tamen litigiosi sunt illis et pertinent. quod non accidit compositis et accipiunt quod sic quidam oppositum negationis litigiosi uocant. Sed est exemplum de eo quod dicit philosophus quod hic quidam species diuisionis. Sic non intelligit de specie que ponitur in recta linea perpetuali, sed intelligit de specie ut est intellectus. Sed inter de specie ut species dicit quidam philosophus et sic in uera habet quidam species simpliciter est hic quidam philosophus in specie.

Litigiosus est al[iter] [illegible] nota ita ytam com
sit p[re]cet q[uod] p[ri]o p[ro]mittit a[u]t[em] [illegible]
[illegible] q[uod] in dic p[er]uenbat [illegible] que[a] tep
tatum [illegible] assignat dicam nisi ypos
2a ubi una [illegible] 3a ubi [illegible] non liti
giosus / dicat p[ri]o quo ad literam / q[uod] litigiosus
[illegible] c teptatus c qui quodam sit scilicet
ad dyctam sit [illegible] ad [illegible] [illegible] q[uam]
est q[uod] teptatus [illegible] [illegible] pilacius
dyte / velut [illegible] qui est [illegible] pilacius
[illegible] / q. d. [illegible] q[uod] [illegible] teptatus sit scilicet
ad dyctam sit [illegible] scilicet ad [illegible] [illegible] sit
a[illegible] voluis [illegible] dicte / Et tunc ubi nam
[illegible] [illegible] quesunt [illegible]
teptus scilicet ad dyctam sit [illegible] ad [illegible]
[illegible] / una sit [illegible] c [illegible] pilacius
[illegible] sit teptus [illegible] pilacius dyte lic
[illegible] pila[illegible] sit quia [illegible] alijs [illegible]

Nam per se deceptiones etc. Nota quod lu-
cidum est sciendum quod antiqui philosophi multum fuerunt
conati quadrare circulum, non quod volebant
quadrare circulum sic, quod linea circularis quadrari
possit. Sed volebant quadrare circulum quia
dicebant circulum posse fieri equalem quadrato
de iure. Ad propositum fuit Ypocras, Brisso et Anti-
phon. Sed Antiphonte aliter processit quam non fecit
mencionem secundum istam sententiam, audiet si de ipso tamen
fecit mencionem. Sed potius de duobus primis fecit
mencionem. Ypocras autem volens quadrare circulum
faciebat circulum quemdam et intus describebat
quadratum cum eius angulis et quia tangebat
circumferenciam circuli. Ista posito arguebat sic:
omnes linee ducte ab eodem puncto ad idem
punctum sunt equales, sed corda et arcus sive
linee quadrati et portio circuli sunt ducte
ab eodem puncto ad idem punctum, ergo linea
quadrati et portio circuli sive corda et arcus
sunt equales, quod est probata in geometria
et bene ad sensum. Et quia eadem est racio quo ad
omnes lineas quadrati et porciones circuli,
concludebat quod porciones circuli essent
equales esse lateribus quadrati et totum
circulum esse equalem toti quadrato. Sed hoc

Lacat q

Ypocras
quadravit
circulum

dicitur contrariis principiis vel oppositis principiis contradicentibus //
male intellecto et posito / Nam tu dicis in
arcu omnes linee ducte ab eodem puncto
ad idem punctum sunt equales / intelligendo
de lineis rectis / modo corda et arcus sunt
linee quarum una est recta et alia curva /
et ergo non oportet quod ille linee nisi sint equa-
les / eo quod ambe non sunt recte / quod requiritur
si ille debent esse vere / Sed non credo quod
ypocras fuit motus propter istam racionem / quia
in racione ista arguit de rectis magistri / Nam omnibus
est notum quod linea circularis est maior quam
linea recta que est linea quadrati / et
propter hoc ideo ratio adducta non fuit multum
subtilis / Sed ut credo motus fuit propter
alias duas rationes / quarum prima est ista
describebat circulum primo et intus describebat
quadratum sicut dictum est postmodum
lineas quadrati prolongavit in tantum
quantum essent porciones circuli contente // vel sic
quod scribebat quadratum intra circulum ut
diuideret circumferenciam circuli in quatuor partes
equales / et cuilibet arcui inveniebat unam
lineam rectam quam probabat ei esse equalem
et coniungendo lineas rectas equales quatuor
partibus equalibus circumferencie circuli constituebat
unum quadratum quod dicebat circulo esse
equale credebat enim quod quadratum esset
equale circulo / si omnia latera quadrati
sunt supra equata circumferencie circuli / Secunda
vero est hec / nam descripto circulo et quadrato
intus quandoque diuidebat lineas arcuales et post-
modum in ly circulo contrahebat quandam
aliam lineam et hanc dicebat esse
equalem porcioni circuli / et est eadem est ratio
quo ad omnes lineas et quo ad porciones
circuli ideo concludebat circulum equari quadrato
Et illa omnia sunt contra geometriam ergo contrarijs
dispositionibus procedunt et est contra hoc sunt quod omnino
ista non fit litigiosa / ideo rationes iste litigi-
ose non sunt illi aut litigiose non sunt / sunt
tamen sophistice ad quarum partem quod secundo concedo tantum
processum sed non propter hoc quod circulum equari
quadrato nam probatum est in contraria quod
si oculi linea concava sit quadratum similis
circulus non potest concludi circulum equari quadrato
nam in motu sunt diuisiones declinabiles et ideo
dictum est primo et in quod sic circularis est omnis

simul capacissima Et ideo dictum est ibidem
quod oportet corpus celeste esse sperice quia
omnia quantum ad situm in eo est eadem
Brissa at sic quadrat circulum / describebat
enim primo quadratum et faciebat intra circulum et extra
contra circulum quo premisso arguebat sic in
quibuscumque est reperire maius et minus est reperire
equale sed in hic quadratorum et circulorum
est reperire maius et minus ergo in ipsis est reperire
equale / ad hoc nam non dicitur maius et minus
nisi in comparacione ad equale / et hoc addit hic
nam ibi est reperire quoddam quadratum maius
circulo scilicet est reperire aliud quadratum minus
circulo // hoc est sicut alia racione que eadem
est cum prima dicebat enim in quibuscumque est reperire
aliqua et aliqua est reperire equalia sed in hic
quadratorum et circulorum est reperire aliqua et aliqua ergo
est est reperire equalia ad hoc et hec sunt magistri
contra racione predicta // Ad illa vero Brissonis liti-
giosa est nam accipit principia aliqua ut propria
que non sunt propria sunt cum illis intencionibus
probabilis que sunt maius et minus quod quod non sunt proprie
aliquam dispositionem / Cum vero ista non valet quia
assumit primum quod hoc in ipsis facta est que sunt
sed in hic quadratorum et circulorum est reperire
maius et minus dico quod hoc est prius eo quod proprie
maius et minus non fit nisi in hiis que sunt
eiusdem forme sed circuli et quadrati
non sunt eiusdem forme ergo modo non fit proprie
maius et minus Et eadem dicendum est ad secundam
rationem quia ipsa coincidit cum prima // Sed dicere a-
ut in aliqua dicitur in quibuscumque est reperire
maius et minus est reperire equale sic ut etiam
quod quoddam vult et dicit quod sic ut in speciebus in hiis
que sunt eiusdem rationis / Secundo autem quod semper
est ita Cum ita eadem est ita predicto aliud est
maius aliud quod nisi sibi aliquam partem minus
concedit ideo ergo auferatur per illa remanebit
equale // Tunc aliud non dicitur minus
nisi quod illud quod est maius sibi nisi aliquam
partem inquantum illud excedit si sibi
addetur per illa fiet equale ergo simpliciter
veritatem habet et hoc non fit nisi in eodem
genere et cetera

Vu cadmas cu q i ~~itanue~~ &c. Nota
Juo. licam est fam q~ qtenco in causis
dest acadt qr ab accipit ad ut ppium
q no est pp~ . Si cu tollit de me ~~quo~~ qt
c meum qr no c meum ita q nullus
sibi qmat acq ppium facte cessat omis
qtea qt ei thuadi qtea caram indict
qudaz spem iusti qr quilz osuat vam
sua ut appat qre instam causaz z ut
quilz litigatoris vincat causaz cua ap
phendut ea ptinencia nec qua nay
ptinea io litigiosi sut . Sic z captati
qr no av^t copiis z accipiut q sit qdaz
ptinea necessa litigiosi vant . Est tn
fam de co q dt phs q est qudaz spem
iniura . hec no intelligt de spe que poi
in vndicta puali neqz intelligt de spe
ut est iutencio 2a s intelligt de spe ut
spes est qudaz plenus z pcius iniura est
qudam spem hic est hic qudaz plenus iuste

contra
i causis

Et in ombz &c. Juo. q sam q oq est
litigiosa z captata c cadz 2m scam qr 2m
iudm z pcium dimpita ey c pcacis qr vat
Rum qbz oppacus dimpdi ca uti &c.

Litigiosius est aut[em] etc. Nota circa vo[lun]t[atem] s[e]c[un]d[u]m
p[re]cedit q[uod] p[rim]a p[ro]mittit a[liqua] q[uae] p[ro]x[i]m[i]us p[re]dicta[m]
et 3a q[uod] in ari ponebat[ur] quadam q[uod] u[ltim]a
te[m]ptati[on]e et p[hi]l[oso]ph[ic]i a[ss]ignat d[omi]n[u]m int[er] ip[s]os
2a ibi n[ame]n co[n]c[lusi]o[n]is 3a ibi s[ed] q[uae]dam non
litigios[i]us. D[icit] p[rim]o quod ad[hi]b[e]nt q[uod] litigios[i]us
h[abe]t te[m]p[us] c[irca] q[uo]d q[ua]edam[?] sic s[e]c[un]d[u]m ad d[eu]m
sic p[hi]l[oso]ph[u]s ad q[uae]da[m] et u[ltim]a[m] c[irca] q[uod] te[m]p[us]
s[e]c[un]d[u]m co[n]c[lusi]o[n]em pl[ur]ibus d[icit]... videlicet p[hi]l[oso]ph[i]us
qui est co[n]c[lusi]o[n]is principijs g[e]n[er]o... d[icit] l[?]
c[um] s[ed] te[m]ptatu[m] sic s[e]c[un]d[u]m ad d[eu]m sic p[hi]l[oso]ph[u]m
s[e]c[un]d[u]m ad q[uae]da[m] et h[oc] fuit a[d] v[olu]ntas ia[m]
d[i]c[t]e et tunc ibi n[ame]n co[n]c[lusi]o[n]em p[ro]bat
a[d] q[uae] fuit h[oc] q[uae]dam te[m]ptatu[m] s[e]c[un]d[u]m ad
d[eu]m sic p[hi]l[oso]ph[u]m ad q[uae]da[m] h[oc] p[ro]bat na[m]
sic p[hi]l[oso]ph[u]s c[um] co[n]c[lusi]o[n]ibus pl[ur]ibus g[e]n[er]o sic te[m]p[us]
co[n]c[lusi]o[n]ibus pl[ur]ibus d[icit]... lig[?] tria p[ro]p[osi]t[i]o[n]es[?] fuit
q[uod] m[ultum] o[mn]ib[us] alijs s[e]c[un]d[u]m[?] etc.

Adaptabitur cum etc. Nota primo textum quod Antiphon sic quadrabat circulum: describebat circulum primo et intus quadratum cuius anguli tangebant circumferentiam circuli; post dividebat porcionem circuli et latera quadrati per medium; postea in medio adiungebat dividebat et iterum dividebat quousque veniebat ad particulam minimam que dividi non poterat, quia credebat quantum non posse dividi in infinitum; et tunc credebat quod illa particula una linee et quadrati cum qua est illi particule porcionis circuli et qua racione ille particule sunt equales eadem racione et alie et per quod concludebat circulum equari quadrato. Contra illa autem primo tempore est sicut prius sunt. Est enim tempus quod applicatur corporibus quod sunt sic quod est quantum non dividi in infinitum, non quantum non solum spectat ad geometram immo eciam spectat ad naturalem, naturalis enim considerat quantum sub racione qua in ipso est motus et eciam qua ipsum est corporale. Secundo alia etc. Dicitur primum quod quantum non dividi in infinitum motus est primum quod declaratur quod unde ipsum dividi in infinitum est ex parte quantum est divisibile, aut ergo ut quantum vel non quantum, sed non potest dividi in non quanta, quia sic non esset nisi duobus modis vel quod divideretur in mediis vel in indivisibilia; non potest dividi in media quia unum quodque dividitur in ea ex quibus componitur, si ergo divideretur in media componeretur ex medietatibus quod falsum, quia componit medietas facit. Ut eciam potest dividi in indivisibilia quia si eciam in divisibilia essent sicut nullam facerent magnitudinem, relinquitur ergo quod est divisibile in divisibilia et quanta. Cum queratur de quanto, aut est divisibile in quanta vel in non quanta, sed non in non quanta propter racionem tactam, ergo in quanta et sic est quod de eo est in infinitum sed quantum est divisibile in ea quod sunt quorum unumquodque aptum natum est esse hic ad. Ergo oportet concedere divisionem quanti in infinitum non tamen in actu, quia tunc possibile esset in venire divisionibus partibus in actu sicut aut est primum, sicut patet 3° Physicorum. Sed licet est divisibile in infinitum. Secundo sciendum quod Zeno probavit quod non contingit admovere; ducebat enim corporibus spacium esse divisibile in infinitum et quod infinita non contingit pertransire, ergo impossibile de movere aut verum passivum adaptari ad movendum non est bonum quod impossibile est sicut de ambulacione post cenam est impossibile sed impossibile est motum, ergo eciam impossibile est deambulacio post cenam et similiter primo quod apponi dispositive, ergo non est bona deambulacio quod est quanta in media distantes quod post cenam est

deambulandum ut cibus digeratur. Sed eciam (?) ipsius adaptari potest ad adaptandum probanda quod terminus corporalis motus corporis, concedit potest concludi illam racionem factam, quod consideratur pertinet quod cum non pertransire infinitum non sic est applicabile ad movendum et adaptandum sicut patuit. Est ergo racio non concludit, unde cum dicitur quod non contingit infinitum pertransire, dicitur quod infinitum est duplex quia quoddam est infinitum in actu et quoddam infinitum in potencia. Ideo infinitum in actu non contingit pertransire sed infinitum autem in potencia contingit pertransire, non quod in quanto sunt sic infinite partes in potencia et non in actu ideo racio non concludit.

Nunc autem non est dicendum &c. Nota circa verba
textam philosophi sicut procedit / quia primo ponit ad
conclusionem quo dicitur ad secundum arguit probat 3º minorem /
4º concludit / 2ª ibi necesse enim sicut omnia 3ª
ibi / talis autem et temporibus 4ª ibi / Igitur et omnibus
indeterminatis / Circa textum ad partem primam philosophi
dicit sicut / quia dicendum [illegible] vera et ita aliquid generis
declaratum / et subdit quod talis dicendum non est
omnium illorum sed partium cum determinate / et addit
quod dicendum non et arguitur [illegible] / sic non est
determinati generis communia [illegible] / ut in [illegible] /
q. d. quod dicendum non est ita communis determinata
ut est omnium quibus determinate necesse partibus
ut est talis qualis cum [illegible] / et [illegible] dicitur
ad illius communis que ducebat ut

Est enim experimentum &c. / Nota [illegible]
[illegible] non esse generis determinati
[illegible] quibus / propter [illegible] solum quia /
[illegible] quod Nota circa quod [illegible]
[illegible] ad [illegible] in [illegible]
[illegible] arte / [illegible] ad talia non
[illegible] arte / quod [illegible] non [illegible]
[illegible] aut [illegible]
[illegible] quod [illegible] sit ut dicit de ea lo
quitur de [illegible] cum qui nescit verum
aut cum qui scit

Quare magis etc. Nota iuxta litteram c-
secundum quod temporalia non esse communis declinari conduit
primo quantum ad artes ad quas applicari
debet quia quedam ad omnes artes applicari possunt
et omnes artes quibusdam communibus utuntur
sed tamen temporalia et dictionalia non sunt quedam communis
declinari quantum ad principales causas, quod omnes
tamen ydiothe quamvis ad speciales quodammodo
preparant temporalia et dictionalia etc. temporalia et dictionalia non
sunt communis declinari

Arguunt ergo omnes etc. Nota a quodam
est quod ipsi ydyothe inchoatores sunt etc. sed
nichilominus quod omnes ydiothe arguunt non
tamen arguunt artificialiter quia non habent artem
et scientiam, sicut in quodam ydiothe argumentatur sic
omnes sacerdotes volentes debent visitare laycos
sed tu es sacerdos volens sic ergo tu debes visitare
laycos, ideo ipse arguunt in baralipton re-
spondet sicut arguere, similiter de aliis, quia
unus ignarus sic potest arguere, omnes homines
debent ire ad ecclesiam tu es homo ergo
tu debes ire ad ecclesiam et sic habetur quod dictionalia
et temporalia sunt ante dictionalia scientialia
Notandum autem quod vulgares et circa ydiothe
aliquo modo argunt et silogizant sed ignorant
sic silogizare et nesciunt formare
sillogismos per modum artis ideo dicuntur talia par-
ticipare sine arte
Rursum autem sunt quidam multa etc.

Quare omnes ydiothe etc. Nota iuxta
litteram secundum quod secundum quantum 2o metaphysice quia
sunt quod locum tamen videmus quod non signat
et quod dictionalia et temporalia circa quodam quia imperat
in omnibus utentibus sermone et ipsi ydiothe
aliquando preparant temporalia et dictionalia contingunt
de quibus quidam aliquam habent notitiam

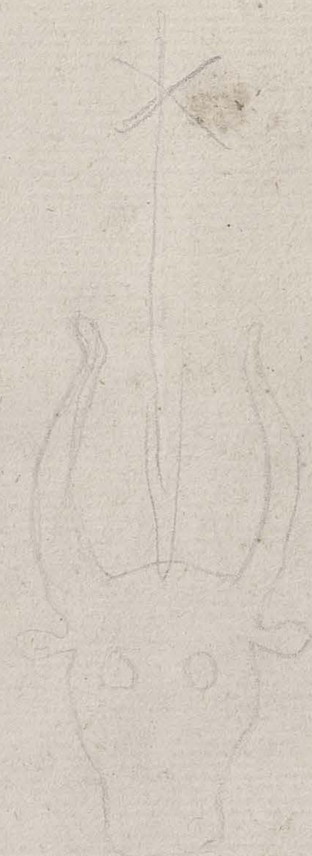

Difficile est dicere si ... [illegible]

[Illegible] ... virtutibus ... [illegible] ... operationibus ... [illegible]

Circa initium huius sunt quedam qualia videnda ... primo quid ... de quo sit moralis philosophia ... [illegible]

[illegible]

Omnis ars et omnis doctrina similiter autem et actus et electio bonum quoddam appetere videtur. Ideo bene enunciaverunt bonum quod omnia appetunt. Differentia vero quedam videtur finium: hii quidem enim sunt operationes, hii vero preter has opera quedam. Quorum autem sunt fines quidam preter operationes, in hiis meliora sunt operationibus opera. Multis autem operationibus existentibus et artibus et doctrinis multi fiunt et fines ... autem operationes et ... ordo quidam ut ars que facit frena sub arte equestri et illa sub militari ... eodem ... ordo ... finium ... architectonicarum ... [illegible] ... Omnis ars ...

[illegible]

[illegible]

In rebus itaque quemadmodum [illegible] est esse aliquem finem bonum et optimum [illegible] quem propter ipsum volumus et non

propter alterum quodcumque sic in infinitum [illegible] et vanum et inane esse desiderium [illegible] dicendum quod ad vitam cognitio eius magnum habet incrementum quemadmodum [illegible] finis [illegible] principalissime et maxime architectonice [illegible] talis autem et civilis apparet. Quales enim esse debitum disciplinarum in civitatibus et quales unumquemque addiscere et usque quo [illegible] [illegible] melius autem et divinius genti et civitatibus

Methodus itaque [illegible]

[illegible]

[illegible]

Dicetur utique sufficienter si secundum subiectam materiam
manifestetur. Certitudo enim
non similiter in omnibus querendum est
quemadmodum neque in artificiatis. Bona
autem et iusta de quibus civilis inten-
dit tantam videntur habere differentiam et er-
rorem ut videantur sola lege posi-
ta, natura vero non. Talem autem errorem habent et
bona, quia multis contingunt nocumenta ex ipsis. ...
... contingit eodem itaque modo recipere debemus
et unumquodque dictorum. Disciplinati enim
est certitudinem inquirere in unoquoque

genere in quantum rei natura recipit. Unusquisque autem
bene iudicat ea que cognoscit et horum
est bonus iudex. Simpliciter autem qui circa omnia
bonus. Audiens, quare politice non est proprius
auditor iuvenis, inexpertus enim est eorum que
secundum vitam sunt actionum. Amplius autem
et passionum secutivus existens vane audi-
et et inutiliter, quoniam finis est non cognitio
sed actio. Differt autem nihil iuvenis etate
aut secundum mores iuvenilis, non enim ...
... secundum passionem vivere et persequi sin-
gula. ...

[illegible]

Pro politico ... est ... non est quiescens au[...] ... non actu fiet et ... [illegible]
... non est quiescens auditor non actu ... [illegible]
... quiescens ... auditor ... [illegible]

Simpliciter autem ... non quiescit auditor ... [illegible]

[illegible]

... felicitatem ...

Dicunt autem ... [illegible]

[illegible]

... simul ... felicitatem ...

Dicunt autem ... felicitatem ... [illegible]

[illegible]

Dicit ergo quod ... loquitur ... [illegible]

... voluptatem ... [illegible]

... voluptuosam ... [illegible]

... que contemplativa ... [illegible]

... felicitatem ... [illegible]

[illegible]

Sunt quidem bonum utile eam sunt et alterius [illegible]

[illegible] quesitum. Sunt igitur quedam [illegible]

[illegible]

Unde [illegible] de [illegible] modo [illegible]

[illegible] bonum [illegible] exempla [illegible]

[illegible] introducta [illegible]

[illegible]

Videbitur autem et melius pro salute veritatis [illegible]

[illegible] destruere [illegible] et philosophos existentes

ambobus enim existentibus amicis sanctum prehonorare

veritatem. Facientes autem opinionem hanc non faciebant

ideas in quibus prius et posterius [illegible]

[illegible] neque numerorum ideam constituebant. Bonum autem

[illegible] et in qualitate et ad aliquid [illegible]

[illegible]

[illegible]

Videbitur autem [illegible]

[illegible]

Et vero ad quesitum bonum quid utique sit

sit videtur quidem aliud esse in alia

operatione et arte. Aliud enim in medicinali

et militari et in reliquis similiter. Bonum autem in

unaquaque arte est cuius gratia reliqua operantur.

Quare si quid est omnium operatorum finis hic

erit operatum bonum. Si autem plures fines quidam

propter alterum eligimus ut divitias fistulas

et totaliter organa manifestum autem quod non sunt

omnes perfecti. Optimum autem perfectum aliquid videtur esse.

Quare si est unum aliquod perfectum hoc utique erit quod queritur.

Perfectius autem dicimus quod secundum se ipsum persequi-

bile eo quod propter alterum. Et quod nunquam

propter aliud eligibile eo quod et secundum se et propter aliud

eligibile. Et simpliciter perfectum quod secundum se ipsum

eligibile semper et nunquam propter aliud. Tale

autem felicitas maxime esse videtur. Hanc

enim eligimus propter se ipsam et nunquam propter

aliud. Videtur autem et ex per se sufficientia

idem accidere. Perfectum enim bonum per se sufficiens

esse videtur. Perfectum utique quod videtur esse

et per se sufficiens felicitas operatorum

opus finis existens. [illegible]

[illegible]

[illegible]

Finale autem bonum uniuscuiusque [illegible]

operacione consistit hec enim ultima [illegible]

perfecta que operacio dicitur. Quemadmodum tibicini

statuificatori et omni artifici et omnia quorum est opus

aliquod et actus in opere videtur bonum esse et bene

et bene videtur homini si est aliquod opus ipsius. Utrum

fabris quidem et coriariis sunt opera quedam et actus

hominis autem nullum sed ociosum natum est. Vel

quemadmodum oculi et manus et pedis et universaliter

uniuscuiusque particularum videtur aliquod opus et preter

hec omnia ponet utique aliquis hominis opus aliquod. Quid

igitur vivere quidem commune [illegible] separetur

nutritiva et augmentativa vita communis cum plantis

[illegible] videtur. Sequitur autem sensitiva. Hec autem communis

equo et bovi et omni animali. Consistit igitur felicitas

in propria operacione hominis. [illegible] dicimus opus et virtute

huius et huius studiosi quemadmodum cithariste et studi-

osi citharisti. Citharisare enim citharisti studiosi

vero bene. Si autem sic, hominis opus ponimus vitam

quamdam, hanc autem anime operacionem et actum cum racione

studiosi autem viri bene vivere quidem optime et

optime unumquodque autem bene secundum propriam virtutem perficitur.

Si autem hec, bonum hominis anime fit operacio secundum vir-

tutem. Si autem plures virtutes, secundum perfectissimam

et optimam. Amplius autem in vita perfecta. Una

enim hirundo ver non facit nec una dies. Ita

utique neque beatum et felicem una dies neque

paucum tempus. Est igitur felicitas operacio hominis

secundum virtutem et virtutem optimam in vita perfecta

[illegible]

Quia sicut una hirundo non indicat tempus veris, aliquando in hieme venit [illegible] indicat tempus veris [illegible]
una dies clara facit estatem quia [illegible] in hieme aliquando est tempus veris [illegible] tempus [illegible] una hirundo
vel per aliud [illegible] dicitur succedit [illegible] sic etiam in operacione

[illegible]

Vero quidem enim consonant omnia existentia, falso autem

cito dissonat verum. Divisis utique bonis tripliciter

et hiis quidem exterius dictis, hiis autem circa animam et

corpus, que circa animam principalissime et maxime bona dicimus.

Actiones autem et operationes animales circa animam ponimus.

Dico et felicitatem operationem anime consonat dictis

auctoritatibus secundum eam et optimorum [illegible]

quoniam et operationes finis dicuntur, hic autem optimorum

[illegible] et vita et operatio bene vivere et bene operari

[illegible] que constitutione [illegible] virtute vel quadam

[illegible]

cum virtute operationem. Differt autem non parum in

possessione vel usu optimum existimare, et in habitu vel

operatione. Habitum quidem enim contingit existentem nullum

bonum perficere, ut puta dormienti vel ocioso

usus vero possessionis finis est operatio

neque enim [illegible] et olimpiadibus non optimi et

fortissimi coronantur, sed agonizantes. hii enim

vincunt quidam. ita et eorum que in vita

bonorum et optimorum operantes recte illustres

Sequitur vero quidem

[illegible]

Est autem et vita ipsorum secundum se ipsam

delectabilis. delectari quidem enim animalium

unicuique autem est delectabile ad quod dicitur talis amator

[illegible]

Iustum et omnino consentaneum virtuti. Nichil autem indiget voluptate vita eorum quemadmodum appendicio quodam, sed habet voluptatem in se ipsa. Neque gaudebit bonis operacionibus neque non gaudens iustis operacionibus et nequaquam iustus erit; si autem sic, utique secundum virtutem operaciones delectabiles. At vero et bone et pulchre et maxime utrumque horum, si bene iudicat de ipsis studiosus; optimum igitur et pulcherrimum et delectabilissimum felicitas. Videtur tamen et exteriorum bonorum indigere; impossibile enim vel non facile bona operari impotentem. Multa quidem enim operantur quemadmodum per organa per amicos et divitias et civilem potentiam. Quibusdam autem orbati deturpant beatitudinem, ut nobilitate, bona prole, pulchritudine. Non enim omnino felix qui specie turpissimus vel ignobilis vel solitarius et sine filiis; adhuc autem forte minus si cui pessimi filii fuerint vel amici, vel boni existentes mortui sunt.

[illegible]

Multe autem transmutationes fiunt et omnimode fortune secundum vitam, et contingit maxime prosperantem magnis calamitatibus incidere in senectute, quemadmodum de Priamo narratur. Talibus autem usum fortunis et finientem miserabiliter nullus felicitat.

[illegible]

[illegible]

vita magis at multa quidem ... beatorum faciunt vita et ... [illegible]

ipsi utique vivunt secundum solam ... [illegible]

simul ... vita ponenda ... [illegible]

et felix tunc ea magis ... [illegible]

multas ... magnas defectus felicitatis

at ... simul ... felicitatis opera

... opera ... [illegible]

aliquid ... [illegible]

[illegible]

orbatus quidem ... [illegible]

... opera ... [illegible]

at ... virtutis operacionibus ... [illegible]

... [illegible]

constancia ... [illegible]

... [illegible]

... [illegible]

... et fortunas ... [illegible]

... [illegible]

... [illegible]

... fortunas ... magne et

... [illegible]

... [illegible]

bona et multa ... [illegible]

... [illegible]

... felicitatis operacio ... [illegible]

virtutem ... secundum virtutem ... [illegible]

[illegible]

perte utique melius et de felicitate contempla-
bit. Videbitur autem et qui secundum veritatem politicus circa hanc
maxime insudare. Vult enim cives bonos
facere et legibus obedientes. De virtute autem
intendendum humana. Etenim bonum humanum
querebamus et felicitatem humanam.
Humanam autem dicimus non eam que corporis sed que anime.
Sed et felicitatem anime operationem dicimus. Si autem hec sic se habent, oportet politi-
cum scire aliqualiter que circa animam quemadmodum
et oculos curantem et totum corpus et magis
quanto honorabilior et melior politica
medicinali. Medicorum autem gratiosi
multa negociantur circa corporis cognitionem.
Speculandum itaque et politico de anima, [illegible]
[illegible] irrationale [illegible] rationem habens
[illegible] vegetativo [illegible]
[illegible] et non humana [illegible] appetitive
videtur enim in sompnis maxime operari [illegible]
[illegible] et malus [illegible]
[illegible] videtur et alia [illegible] natura
irrationalis esse participans aliqualiter ratione
[illegible] irrationale vegetativum [illegible]
[illegible] concupiscibile [illegible] principaliter
et in se ipso [illegible]
[illegible] virtus [illegible]
[illegible] intellectuales puta intellectum
sapientiam, alias morales ut liberalitatem
fortitudinem. Sequitur

[illegible]

Explicit materia primi libri, sequitur
materia secundi libri et primo de virtute.

Duplicia itaque virtute existente hac quidem
intellectuali, hac autem morali, ea
quidem que intellectualis plurimum ex doctrina habet
et generationem et augmentum, propter quod
indiget experimento et tempore. Moralis vero ex more
fit, unde et nomen habet parvum declinans a more.
Ex quo et manifestum quod nulla moralium virtutum natura nobis in-
sit. Nullum enim eorum que natura sunt aliter assuescit.

consuescit ut puta lapis natura deorsum latus
non assuescit sursum ferri neque si decies
milies quis eum sursum iaciat // Ad
huc autem quecumque natura adveniunt potentias
horum prius ferimus posterius autem operatio-
nes reddimus quod in sensibus manifestum
non enim ex multotiens audire vel videre accepi-
mus sensus sed e converso habentes usi sumus
virtutes autem accipimus prius operantes que-
admodum in aliis artibus ut edifican-
tes edificatores iusta operantes iusti
efficiamur. Amplius autem ex eisdem et per eadem
fit omnis virtus et corrumpitur similiter et ars
ex citharizare enim boni et mali fiunt
cithariste // oportet quidem citharizare bene
enim cithariste et male autem mali sic et
virtutibus sic se habet operantes enim que in
commutationibus sunt ad homines fiunt hi quidem
iusti hi autem iniusti // oportet operationes
[illegible] qualesque operationes [illegible]
[illegible] differentias sequuntur
habitus non parum differt sic [illegible]
statim ex iuvenibus assuesci sed multum
magis autem omne [illegible]

Duplicata autem virtute [illegible]

[illegible]

Quoniam autem presens negotium non est
contemplationis gratia quemadmodum
alia non enim ut sciamus quid est virtus
scrutamur sed ut boni efficiamur
[illegible]
virtute existente [illegible]

operacionis est quia quaerimus esse primo
speculandi ... quam in moralibus virtutibus ab
intrinseca et sic habitus a natura sit compl-
etus testimonium dant virtutes cum quibus
infestabiles sunt ... virtutes ...
partis corporalis compleuit ... alius
...tibus ... compleri ... desideri[illegible]
corporalis ... sic habitus a tabi et pati ...
impetit ... at consuetudo fit faciat
et auget et salvat virtutes et ...
temperancia ... et aliis virtutibus ... non ...
[illegible] augmentatio ... complet ...
... sunt ... et ... [illegible]
in alio modo ... et publice

[illegible]

[illegible]

igitur autem omnis sic ... cum de-
lectabilis corporalis ... qui
non recedit a corporalibus voluptatibus ipse ...
temperatus ... Dicet autem
aliquis quare dicimus ... iusta operantes iustos
fieri temperata temperatos. Si enim operantur iusta et te-
mperata iam sunt iusti et temperati quemadmodum si
operantur grammatica et musica grammatici sunt et musici//
Vel non enim ... facit grammatica ...
... fecerit opus grammaticale ...
... casu seu ad ... // ...
... in artibus et virtutibus ...
artibus ... in se ipsis ... actione ...
virtutibus ... agenti ...
... actionum ... agentibus ...
... modo operandi ...
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]

ad virtutes autem non requiruntur nisi parum vel nichil sed ex crebro

operando iusta homo fit iustus. Sed multa

quidem non operantur sed ad rationem confugientes exi-

stimant philosophari et sic fore studiosi simile aliquid

facientes laborantibus qui medicos audiunt

studiose, faciunt autem nichil eorum que precipiuntur

quemadmodum igitur neque illi bene habebunt corpus

ita curati neque isti animam ita philosophantes.

Signum autem oportet

[illegible]

Quid est autem virtus ...

[illegible]

[illegible]

Post hec autem quid est virtus scrutandum.

Quoniam ... que in anima fiunt tria sunt

passiones potentie et habitus et

horum utique virtus aliquid erit. Passiones

quidem non sunt virtutes neque malicie quia non

dicimur studiosi vel pravi secundum virtutes

vel malicias. Et quia secundum passiones

neque laudamur neque vituperamur non

enim laudatur qui timet neque qui irascitur

neque qui vituperatur qui simpliciter irascitur

sed qualiter. Secundum virtutes autem vel mali-

cias laudamur vel vituperamur. Amplius

habet neque potentie sunt neque enim boni dicimur

eo quod possumus pati simpliciter neque mali neque

laudamur neque vituperamur. Adhuc autem

natura potentes sumus, boni autem et mali

non efficimur natura. Si igitur neque passiones

neque potentie relinquitur habitus eas

esse. Quid autem ...

[illegible]

[illegible]

Oportet autem non solum sic dicere quoniam habitus sed et qualis. Dicendum quod omnis virtus cuius fuerit virtus illud bene habens perficit et opus eius bene reddit ut virtus oculi oculum studiosum facit et opus eius; oculi enim virtute bene videmus. Similiter equi virtus equum studiosum facit ... Si itaque in omnibus sic et virtus hominis erit habitus a quo bonus homo fit et a quo bene opus suum reddet ... Est autem virtus in medietate consistens ... medium. Virtus vero certior et melior omni arte ... Et quia peccare quidem multipliciter est, malum enim infinitum ... recte autem simpliciter; propter quod et hoc quidem facile, hoc vero difficile; facile

enim non contingere, difficile autem contingere. Consequendum autem quod in omni continuo et divisibili est accipere ... medium vero duplex vel secundum rem vel ad nos. Medium rei quod aequaliter distat ab utrisque extremis, quod est unum et idem omnibus; sed quo ad nos quod neque superhabundat neque deficit ... ut si decem multa, duo pauca, sex media accipiunt secundum rem; quo ad nos autem non ita sumendum. Si enim alicui decem mnas comedere multum, duas autem paucum, non sex ... est medium ... paucum ... gymnasiorum ...

[illegible]

[illegible]

sic ergo ubi virtus medietas operationis

quo ad nos declarata est et ut utique sapiens declarabit / Est enim virtus medietas duarum malitiarum que secundum superhabundantiam et defectum ut liberalitas medietas est inter prodigalitatem que vergit in superhabundantiam et illiberalitatem que in defectum / Non autem suscipit omnis operatio neque omnis passio medietatem / quedam enim confestim nominata convoluta sunt cum malicia ut puta gaudium de malo inverecundia et invidia et in operacionibus ut adulterium furtum homicidium / Hec enim omnia et talia dicuntur eo quod ipsa mala sunt [illegible]

[illegible]

In singulis itaque virtutibus medium est bonum et laudabile extrema autem mala et vituperabilia ut patet in sequentibus [illegible]

[illegible]

quere ... ad magnificenciam et ... innominata per ... honoris amatiua

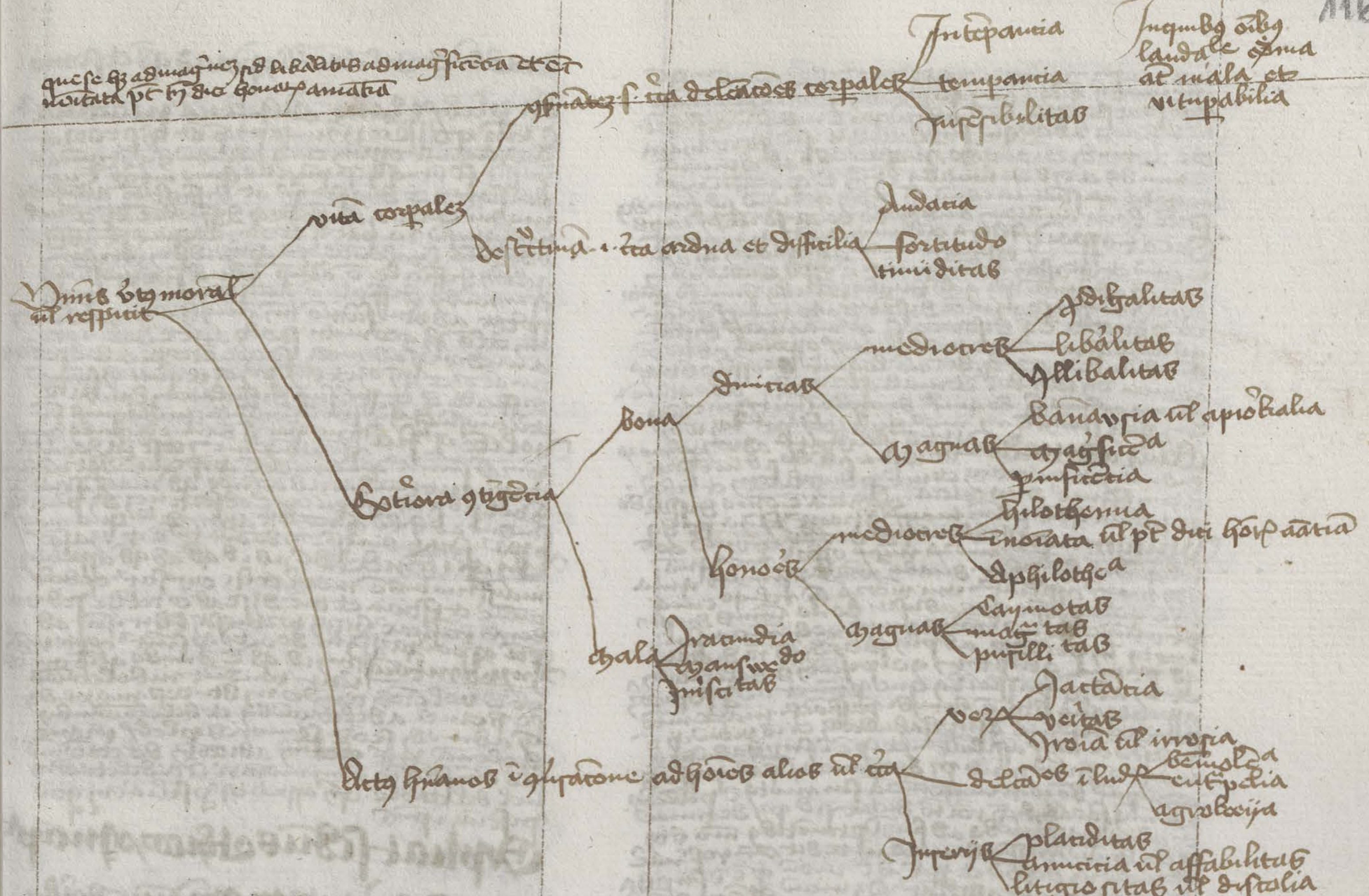

Rebus vel dispositionibus contrariis
duabus quidem maliciis una autem
virtute media. Omnes autem omnibus opponuntur aliquali-
ter. Extreme quidem et medie adinvicem contrarie sunt. Media
autem extremis. Sicut autem equale minori quidem est
maius maiori autem minus. Sic medii habitus ad ...

Quod medium longius est. Adhuc autem distat
quod amicus quod ad medium magnam apparet
quam a magno longius distat quam ambo
ab equali. Amplius ad medium quidem similia
quedam videntur extrema vel ad ...
dissimilitudo videtur autem magis quam
morum ... contraria
extremorum ... Sic videtur ad magni-
ficenciam ... media

[illegible]

Quoniam quidem igitur est virtus moralis medietas

In unoquoque enim medium accipere difficile est. Propter quod difficile est studiosum fieri, ut circuli medium invenire non omnis sed sciens; sic et irasci quidem omnis et facile, et dare argentum et expendere; cui autem et quantum et quando et cuius gratia et qualiter, non amplius omnis neque facile. Propter quod bene et rarum et laudabile. Propter quod oportet coniecturantem medium primum quidem recedere a magis contrario. Extremorum enim hoc quidem est peccativum magis, hoc autem minus. Quoniam igitur medium attingere valde difficile ... ad que facile mobiles sumus nos ipsos ... considerare ... alii ...

[illegible]

Explicit secundus ethicorum. Incipit tertius.

Ipso de virtute in quantum ...

... principiis actuum virtutis videtur ... clarius voluntarium, violentum ... doctrina quam de virtute, de voluntario et involuntario ... in his enim laudes et vituperia fiunt vel venie ... utile et legislatoribus ad honores et ad penas. Videntur autem involuntaria esse que vi vel per ignoranciam fiunt. Violentum autem cuius principium extra ...

declarandum simpliciter quod aliquid sit involuntarium contrarium
sicut passio non consentientium. Notandum ... quod
quod primum involuntarium contrarium ... et secundum involuntarium
secundo ut si quis timore mortis aliquid turpe
faciet vel timore ... in mal-
... generaliter dicitur. Dubitatio autem est
utrum voluntaria vel involuntaria sint mixte
quedam sunt talium operationes / assimilantur autem
magis voluntariis / voluntarie enim sunt tunc
cum operatione fiunt / voluntarium autem et involun-
tarium quando operatur dicendum / operatur volens
...
... voluntaria ...
... Ubi secundum ...

[illegible]

Utile ...

[illegible]

Videtur autem ...

[illegible]

[illegible]

Violentum autem ...

[illegible]

Dubitationem autem ...

[illegible]

Eo autem quod propter ignorantiam videtur quod
omne ita quod aliquid ... sit propter
ignorantiam quod voluntarium est ... et de quo quis
... ut si quis filium suum ...
cum hoste ... aliquid ... sit propter
ignorantiam de quo quis ... non ...
... accipit ...
causat involuntarium aliquid ... non ...
sit in orationem ... ignorantiam quis ...
... quis ... non ...
... causat involuntarium / ...
... ignorantia autem involuntarium ...
quis ... quod ... vel ...
... ignorantia operatur non volun-
tarie operatur / quis autem ignorat quod ...
ignorantiam operatur ...
quod ... quibus ...
... causat involuntarium ... ignorantia ...
... ignorantia ...
ignorantia in principalissimis ...
autem involuntarium ut quibus operatur ...

[illegible]

De eo autem ...

[illegible]

[illegible]

Voluntas vero videtur et circa impossibilia esse

in ipso operante facile singula ...

operacio quod duo sunt ad expeditionem ... vo

luntas prohairesis et voluntas dubitatur

... utrum bruta sit voluntas

... voluntas non sit brutis. Similiter vo

luntas ... appetitum et proheresim

... brutis et pueris ... non

adultis ... duo ... voluntas

... principium per ... actus ... facile

... appetitus ... 2m ... consequentes

... inclinat appetitus ...

hoc respectu brutis quod et voluntas non

... voluntate ... [illegible]

[illegible]

Existimatur autem voluntas et quod voluntas

... sequitur ... magis ...

... videtur ... et ... moribundi

... operacionibus // Electio ... voluntatem

... videtur ... voluntatem voluntas

... et ... quod ... electio ...

non / Et ... voluntas ... 2m

... aut non // ...

... voluntate vel ... videntur ...

... non ... in ...

non ... et ...

et ... quod ... quod ... 2m ...

respectiua sed addit nam volitiones eorum cum non sit passibilis voluntas a(ut) impossibilium ut puta immortalitatis et volitiones consimiles eorum non sunt quod sit asino // nam opus na[turale] ... impossibilia et talia que ... eorum non ... / et ... eorum ... voluntatem possibilium ... cum sit principalis eligibilis / Determinatur autem

[illegible]

et de complexibus et a quibus dicitur complexum / determinat autem complexa / nam de hiis que mouentur uniformiter et continue / nam de hiis que ut in pluribus ... sunt / ... autem nam de fortuitis et casualibus complexis // nam de hiis que a p[ro]babiles sunt / non enim ... nam fortuita ... sunt per nos / non enim complexum ... que a nobis sunt // Sed de hiis complexis que circa se ... et que sepius accidunt / et de magnis et non minimis. Ideo enim assumimus nobis alios ad complexa ... in magnis que non credentes nos ipsos ut sumus sufficientes ad discernendum oportet nos facere

[illegible]

Consiliamur autem non de finibus sed de hiis
que sunt ad fines. neque enim medicus consi-
liatur si sanabit, neque politicus si pacem
faciet, neque reliquorum nullus de fine. Sed ponentes
finem aliquem qualiter et per que erit intendunt
et si per plura quidem videatur fieri per quod facillime
et optime intendunt. Si autem per unum perficiatur
qualiter per hoc et illud per quod quousque veniant
ad primam causam que in inventione est ultima. Qui enim
consiliatur videtur querere et resolvere dicto modo. Videtur autem
non omnis questio esse consilium ut mathematice. consilium autem omne
questio. et quod ultimum est in resolutione primum esse in
generatione. videtur autem homo esse principium operationum.
consiliandum autem de operabilibus ab ipso. operationes
autem gratia aliorum sunt. non erit autem consiliabile
finis sed que ad fines. neque singularia
instructiva consiliabilia sunt. Si autem semper con-
siliabitur in infinitum [illegible]. Consiliabile autem

[illegible]

Existente utique voluntabili quidem fine
consiliabilibus et eligibilibus eorum que
ad finem que circa operationes ad finem erunt secundum electionem
operationes autem virtutum sunt ad finem. est utique vo-
luntarie erit utique et virtus voluntaria. Si-
militer autem et malicia. In quibus enim [illegible]
malicie [illegible] in quibus
[illegible] affirmatio et negatio et ne
gatio [illegible] virtus [illegible]
[illegible] affirmationem et negationem [illegible]
[illegible] operationem
[illegible] operationem [illegible]
[illegible] et voluntaria. [illegible] autem
et [illegible] in nobis est voluntaria. [illegible] autem
videntur testificari [illegible] legislatores
[illegible] puniunt enim et [illegible]
[illegible] mala [illegible] operantes [illegible]
[illegible] honorant [illegible]
[illegible] ad ea que in nobis [illegible]
voluntaria [illegible] operari vel [illegible]
suadere [illegible] vel dolere vel esurire
vel [illegible]
[illegible] aliter [illegible]
[illegible] et aliter [illegible]

operationes / operationum enim domini sumus a principio usque ad finem. Sicut vero neque emittentem lapidem adhuc ipsum possibile resumere, tamen in ipso proicere et emittere; principium enim in ipso. Sic et iniusto et incontinenti a principio quidem erat non fieri tales, propter quod voluntarii sunt; factis autem non adhuc est non esse. Non solum autem anime malitie voluntarie sunt, set quibusdam et que corporis, quibus et increpamus. Propter naturam quidem enim turpes nullus increpat, sed eos qui propter desidiam et negligentiam. Similiter autem et circa debilitatem et orbitatem; nullus enim utique improperabit ceco a natura vel ex infirmitate vel plaga, sed magis miserebitur. Ei autem qui ex potatione vini vel alia intemperancia quilibet increpabit.

[illegible]

[illegible]

Quoniam igitur fortitudo medietas est circa timores et audacias, ut dictum est prius, [illegible] que timemus sunt terribilia, hec autem sunt mala. Timemus quidem omnia mala, ut infamiam, inopiam, egritudinem, inimicitiam, mortem. Sed non circa omnia est fortitudo. Quedam enim et timere et

bonum est ista timere ut infamiam paupertatem

et egritudinem non oportet timere aliud vero non oportet timere

quod non pertinet ad maliciam // Est ergo circa maxime

terribilia. terribilissimum autem est mors. finis enim

vite. et nichil amplius videtur neque bonum

neque malum / Neque circa quamlibet mortem videtur

esse fortis ut in mari vel egritudinibus // Principaliter

autem dicitur fortis qui circa bonam mortem in

periculis est // Et quecumque mortem inferunt

repentina ... ad maxima sunt que

in bello // Dicendum ergo fortitudo ...

[illegible]

fortitudo est circa terribilia

timor est expectatio mali

virtus se extendit ad ultimum sue potentie

mors est finis terribilium propter vite

fortitudo non est circa quaslibet mortes sed solum circa eas quas sustinet propter bonum virtutis, non est circa mortem que accidit in mari vel egritudine sed circa mortem in bello quam quis sustinet propter bonum commune ut pro defensione patrie

mane sit ... ad bonum fortitudinis ... audacie ... mort ... aliquid bonum

Sed circa actus fortitudinis agendi quorum

per audaciam et fugam quorum primum

... quorum et ...

orum // Superhabundancia non quidem superhabun

dat in timendo dicitur timidus qui omnia

timet deficiens vero in timendo quasi

insanus vel sine sensu doloris si nichil

timeret. Qui autem in audendo super

habundat circa terribilia audax dicitur

vero dicitur timidus // Videtur ...

sit ... non est ...

... non sunt ...

... qui superhabundat ...

vite deficit in audacia et ... Est ...

[illegible]

Circa audacias autem et timores forti-
tudo existens non similiter circa ambo est verum
circa difficile et terribile autem vincit a
difficiliori quam audacia // Secundo conclusio
circa tristiciam ad medietatem secundo fortitudo
maior est laudabilis. Probatur laudabilior
est fortitudo temperancia difficilibus enim est
tristicia sustinere quam a delectabilibus ab-
stinere. Tertio est aliqua delectatio forti-
tudinis sed minima // Et quanto utique
... aliquis omnem et feliciorem ...
... in morte tristior erit. Huic enim maxime
vivere dignum // et iste maxime bonis
privatur sciens. Hec autem tristia. Similiter
fortis ... in bello bonum ...
eligit. Et ideo fortitudo circa ardua
... et difficilia sustinens ...
... delectationem tristiciam dolo-
rem ... non sentit ...
percipiat | Circa audacias | [illegible]
[illegible]

[illegible]
... Est igitur fortitudo ... [illegible]
... circa timores et audacias ...

Post hec autem de temperancia dicemus. Hec enim
virtutes videntur irracionabilium partium esse.
Est quidem igitur temperancia medietas circa delectationes
et tristicias. / Corporales autem ... sunt
enim dupliciter delectationes animales scilicet et cor-
porales / Animales sunt ut amor honoris amor
discere ... patitur corpus sed magis men-
te / Circa tales autem neque temperati neque
dicuntur ... circa ... omnes
autem qui circa ... que ... pu-
... et fugiunt neque temperati neque
intemperati dicuntur ... circa audien...

simphoniis abundant, cum gaudentes melodiis vel impatiens dicatur magis eius qui circa odores delectantur nisi secundum accidens// Est igitur circa delectationes gustus et tactus magis, aut tactus quidem propriam; non secundum tactum secundum intemperantia

quae et communis talis videtur, quoniam non ut homines sumus existit, sed ut animalia talibus autem gaudere et maxime diligere bestiale

Post hec autem [illegible] talis et ultimis ergo [illegible] determinat de fortitudine quae est circa passiones [illegible] delectat de temperantia quae est circa passiones concupiscibiles [illegible] ad [illegible] temperantia [illegible] de fortitudine [illegible] de temperantia quia [illegible] ut fortitudo in medio [illegible] temperantia autem in concupiscibili [illegible]

Est autem temperantia [illegible] temperantia [illegible] actu eius [illegible] delectationes [illegible] temperantia [illegible] et tristicias quae proveniunt ex absentia delectabilium [illegible] circa tristicias [illegible] quia [illegible] agit [illegible] absentiam [illegible]

Circa quales autem [illegible] quales delectationes [illegible] delectationes [illegible] apprehensio [illegible] gaudium et honores [illegible] delectationes [illegible] passiones [illegible] temperantia [illegible] delectationes [illegible] delectationes [illegible]

Non omnes autem [illegible] temperantia [illegible] delectationes [illegible] visus auditus et olfactus [illegible] delectationes [illegible] delectationes [illegible] abundant melodiis [illegible] temperantia [illegible] delectationes gustus et tactus [illegible] temperantia [illegible] delectationes tactus [illegible] gustus [illegible] in tactu quia tactus est sensus [illegible] sensus [illegible] intemperantia [illegible] hominibus [illegible] temperantiae [illegible] et vituperabilis//

Concupiscentiarum autem hae quidem c[ommunes]

videntur ut cibi concupiscentia naturalis; omnis enim concupiscit qui indigens fuerit sicci vel humidi alimenti aut ambo, et lecti, inquit Homerus, iuvenis et crescens, talis aut sunt proprie ut hanc vel hanc, ubi non omnis appetunt neque eadem; propter quod videtur propria esse. Et videtur [illegible] naturalibus ergo concupiscentiis pauci peccant et in unum magis plus [illegible] circa proprias vero delectationes multi et multipliciter peccant// Circa tristicias autem temperatus et intemperatus non sicut fortitudine [illegible] non enim ipse vero [illegible] abstinentia delectabilium tristantur temperati, aut in delectatione temperati non dimoderate// Concupiscit enim omnia delectabilia et quae maxime et ducitur a concupiscentia ut pro aliis haec eligat. Propter quod tristatur non adipiscens et concupiscens; tristitia enim cum concupiscentia. Deficientes autem circa delectationes minus quam oportet gaudentes non multum fiunt; non enim humana est talis insensibilitas. Temperatus autem medio modo circa haec se habet; neque enim delectatur maxime quibus intemperatus, sed magis [illegible] neque quibus non oportet, neque absentibus tristatur neque concupiscit, sed mediocriter, neque magis quam oportet, et aliis multis peccat. Est igitur utilis medietas circa haec temperantia circa delectationes et tristicias gustus et tactus

[illegible] Concupiscentiarum [illegible] [illegible] temperantiae [illegible] et vitiorum oppositorum et [illegible] temperantiae [illegible]

[illegible]

Est ergo virtus [illegible]

[illegible]

et efficiens gratis et tristis [illegible]

Explicit tertius liber ethicorum [illegible]

Consequenter autem determinat de liberalitate. Videtur autem esse circa pecunias medietas; laudatur enim liberalis circa dationem et sumptionem pecuniarum, magis autem circa dationem. Pecunias autem dicimus omnia quorum dignitas numismate mensuratur. Illiberalitas quoque et prodigalitas circa dationem et acceptionem sunt pecuniarum superabundantie et defectus [illegible]. Sunt autem quidam consuetudines dictas suas viti[illegible] prodigi [illegible] magis [illegible]

[illegible] plurissimi [illegible] videntur multis enim similes sunt malicias [illegible] aut liberalitas est bonum usus pecunie [illegible] pecunie [illegible] dare magis quam accipere [illegible] accipere [illegible] pati et [illegible] non accipere [illegible] et non accipere [illegible] difficile [illegible] prodigi [illegible] in dando accipiendo [illegible] dando non enim delectatur [illegible] liberalis aut deficit in dando in accipiendo [illegible]

[illegible] aut liberalitas [illegible]

[illegible]

Videtur autem [illegible]

[illegible]

Sunt autem prodigi [illegible]

[illegible]

[illegible]

Liberalis autem superhabundat in dacione

ut derelinquat sibi ipsi pauciora. Non enim

respicere ad seipsum liberalis. Amplius autem

secundum substantiam liberalitas dicitur, non enim in multitudine datorum est

sed in dantis habitu [illegible] liberaliores autem videntur

non qui acquisierunt sed qui susceperunt substantiam;

inexperti enim indigencie. Et omnes magis

diligunt sua opera ut parentes et poete. Ditari

autem non facile liberalem, neque acceptivum

existentem neque custoditivum, emissivum autem

et non honorantem propter se ipsas divitias sed gratia

dationis. Propter quod et accusatur fortuna quoniam

maxime digni existentes nequaquam ditantur.

Est autem et liberalitas [illegible] prodi-

galitate [illegible] ad

[illegible] Et ad [illegible]

[illegible] liberalitas [illegible] dat et non accipit

[illegible]

multis. Sic autem ultra modum [illegible]

liberalis autem [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Deinde cum dicit Videbitur utique quis et de magnificencia
tractare videtur enim circa pecunias esse virtus
Set autem ... liberalitate ... liberalitas extenditur circa omnes
que in pecuniis operaciones sed circa sumptuo-
sas solum. In hiis autem superexcellit libe-
ralitatem magnitudine. Quemadmodum enim nomen ipsum significat
Dicit autem huius defectus parvificencia vocatur
superhabundancia autem banausia sive
apirocalia. Magnificus quidem scienti assimilatur
expendit enim magna prudenter. Quare sumptus eius
magnifici et decentes. Consimiliter autem et
[illegible] cum hiis virtutibus et
[illegible]
cum diligencia perficit. Et ab equali
sumptu faciet opus magnificencius [illegible]

[illegible]

[illegible]

Honorabiles ergo magnificis sunt sump-
tus circa maxime honorabilia ut
puta in honorem deorum et in utilitatem
reipublice [illegible] circa privatas per-
sonas que ea que pertinent ad privatas per-
sonas sunt velut que honorifice suscipere
aliquas personas vel si que magna de [illegible]
[illegible] in expensis [illegible] expendit [illegible]
circa privatas personas [illegible]
[illegible] non solum ad
ea [illegible] fuit [illegible] quod sit
cum sit princeps vel alia persona privata
que cum expensas [illegible] ...
[illegible] Deinde ... magnifici et [illegible]
[illegible] superhabundans et banausus superexpendit
[illegible] in parvis consumit multa
et resplendet [illegible] non tam gratia
[illegible] ostentat et cum tumultu
[illegible] parva consumit. Ubi autem
parva ibi multa [illegible] aut [illegible]
deficit et [illegible] consumit [illegible]

bonum quidem et eque opus facit tale quale
quale intentum assumet et sic est utique et
circa consistentis maiora faciet quam oportet. Est igitur
magnificentia virtus quedam circa dictas
expensas magnorum factiva ... Principaliter autem || [illegible]

[illegible]

[M]agnanimitas quidem circa magna
et videtur ut ex nomine apparet. Est
enim magnanimus qui magnis se ipsum
dignificat dignus existens. Qui non secundum di-
gnitatem hoc facit insipiens. Si autem magnis
se ipsum dignificat dignus existens maxime
maximis, circa unum utique erit. Digni-
tas autem dicitur ad ea que extra bona.
Hec autem ponemus quod diis attribuimus et quod
maxime desiderant qui in dignitate et quod
in optimis premium. Tale autem honor. Maximum
autem hic exteriorum bonorum. Circa hono-
res et inhonorationes ergo est magnanimus
ut oportet. Cum autem magis se ipsum di-
gnificat dignus existens chaunus. Qui
autem minoribus quam dignus sit pusillanimis.
Est igitur magnanimus magnitudine quidem ex-
tremus, medius autem in eo quod ut oportet. Magna-
nimus quidem maximis dignus optimus utique erit.
Maiori enim semper melior dignus. Oportet ergo
magnanimum bonum esse et vere honore
dignus existens. Virtutis enim premium ho-
nor et attribuitur bonis. Videbitur utique
magnanimi quod in unaquaque virtute ma-
gnum. Et de magnis et a studiosis hono-
ribus moderate delectabitur ut propria adi-
piscens vel et minora. Virtutis enim perfecte
non fiet dignus honor. Sed tamen ac-
cipiet tamen quasi honores ~~honore~~ ma-
iora ipso tribuere non habentes. Ab autem qui
in contingentibus et in parvis omnino despiciendo
... et in honoratione non enim iuste erit circa
ipsum. Attamen circa divitias et potestatem et
omnem bonam fortunam et infortunium

moderate habebit quocumque modo fiat neque enim
bene fortunatis gaudiosus / non enim circa honorem sic
minimum se habet quam maximum ens. Pote-
tates non divicie propter honorem sunt eligibi-
les. Cui autem honor parvum est huic et
alia.

[illegible]

[illegible]

Non est autem microkindinus neque philo-
kindinus propter pauca honorare, mega-
lokindinus autem et cum periclitatur non parcens vite
ut non dignum existens omnino vivere. Et potens bene fa-
cere, benefactus autem verecundatur. Hoc quidem enim superex-
cellentis hoc autem superexcedi. Et retribuit beneficia plu-
ribus. Sic enim adhuc debebit qui incepit et erit bene
passus. Videntur autem et quorum memoria habere
quibus faciunt bene, a quibus autem patiuntur
bene non. Minor enim qui patitur bene eo qui
facit. Magnanimi et nulla indigere vel
vix, ministrare autem prompte. Est ergo mag-
nanimitas habitus quo quis dignus existens ma-
gnis se ipsum dignificat. Notandum autem

[illegible]

[illegible]

videtur autem et circa honorem esse virtus quedam

sicut prima dicta videtur ad magnanimitatem quem-

admodum liberalitas ad magnificentiam.

Ambo enim ista ab eo quod circa magnum distant,

circa mediocria enim et parva nos disponunt

ut oportet. Quemadmodum autem in dacione et

accepcione pecuniarum est medietas superha-

bundancia et defectus, ita et in honoris appe-

titu magis quam oportet et minus et unde et ut

oportet. [illegible] enim superhabundancia

et defectus, ibi et medium. Appetit autem

honorem magis quam oportet et minus [illegible]

[illegible] philotimum amatorem

honoris, deficiens aphilotimum qui non

amator honoris [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Mansuetudo autem est medietas quidem circa

iras. Innominato autem existente medio, fere autem

et extremis, innominatis [illegible] mansuetudi-

nem magis ad medium ferimus [illegible]

te, superhabundancia autem iracundia dicetur. Passio

enim est ira [illegible] ut oportet

et quanto tempore laudatur et mansuetus

erit [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

fit et quibus vero et maius est et
quibus non est quiescunt aut velant et
accepimus hunc amat aut difficiles
labiles et multo tempore cessant vertitur
cum carnes at est sit diu habent uni-
tas / primo ex quietat in pectore
delectum et efficacia facit hoc non secundum quod
hunc / difficiles at diu ingressus in et
absentes et maius est et plurimum
et ab [illegible] extra [illegible]
et primo mansuetudinem aut magis
emphatica [illegible] magis sit et
magis [illegible] primum est [illegible]
[illegible]
mansuetudo aut [illegible]

[illegible]

Emphatica [illegible]

[illegible]

In colloquiis at quinetiam modis
et rebus [illegible] placidi videntur
et alia laudantes et delectantur et in
nullo contradicentes et cum aut [illegible]
se habent ad omnes [illegible] discoli et litigio-
si / dicti vero hiis vituperabiles sunt me-
dii vero [illegible] laudabiles [illegible] recipiet
que oportet et ut oportet [illegible]
non redditur [illegible] affabilitas
[illegible] ut oportet omnibus collocutionibus [illegible]
placidus vero delectando emphaticus at
et sic [illegible] aliud [illegible]
[illegible] utilitatis [illegible]
[illegible] litigiosus vero [illegible]

comprehendendo est quod utriusque medio sed [illegible]
[illegible] circa delectationem et tristitiam

[illegible] gra[illegible] bonum [margin: [illegible]]
[illegible] [dense gloss, [illegible]]

Nomine autem [illegible]
[dense gloss, [illegible]]

Circa autem eas ut de medietatibus dic-
tatur opposita [illegible]
quies esse [illegible]
[illegible] et vita // [illegible] virtute
[illegible] circa delectationem et tristitiam quietu-
te [illegible] que in ludo [illegible]
que in vita et [illegible]
[illegible] et operationibus [illegible] videtur auctor
[illegible] gloriosus [illegible]
et maiora [illegible] cum autem [illegible]
[illegible] que [illegible] vel minora [illegible]
[illegible] veraxque [illegible]
[illegible] sermone [illegible] que sunt [illegible]
[illegible] maiora [illegible] est autem
[illegible] dicitur [illegible]
[illegible] et [illegible] dicit
[illegible] et [illegible]

[illegible] esse autem mediocrem [illegible] et
fugiens [illegible] aut honore et laudabile
propter verax medium [illegible] laudabil-
Cum autem mediocres vituperabiles [illegible]
[illegible] // Verax in sermone et vita [illegible]
dicit eo quod talis est in [illegible] videtur et
mediocrity [illegible] cum [illegible] et [illegible]
non [illegible] dicit [illegible]
adhuc magis [illegible] mediocritas
videbitur et modo laudabilis maior
aut [illegible] que [illegible] gra-
[illegible] videtur [illegible] at
gra [illegible] ut honor [illegible] vide vitu-
perabilis. Cum autem gra [illegible] de fer-
[illegible] // Eyronices autem [illegible] dic-
tes [illegible] videtur [illegible]
gra [illegible] videntur [illegible] fugi-
entes [illegible] simplices. Cum autem
[illegible] et [illegible] fingunt [illegible] pa-
[illegible] et [illegible]
sunt esse [illegible] que [illegible]
vita et sermone gra bonum [margin: Circa [illegible]]
[dense gloss, [illegible]]

[illegible]

Est autem circa ludos [illegible] et [illegible]
[illegible]
est [illegible] hominum [illegible]

requie corporis vel etiam animi. Est autem in lu-
do [illegible] et [illegible]
et [illegible] // Dicit autem medio [illegible]
[illegible]
ludi [illegible] moderatio et modestia [illegible]
[illegible]
[illegible] molestia [illegible]
[illegible] habundans aut bomolochi [illegible]
[illegible] // [illegible]
aut [illegible] agrestis [illegible]
omnem ludum [illegible]
[illegible] ludi [illegible]
[illegible]
[illegible] ludum [illegible] // De verecundia autem
ut quadam virtute non convenit dicere passi-
oni enim magis assimilatur. [illegible]
enim timor [illegible] verecundia [illegible]
verecundantes rubescunt, mortem autem timentes
pallescunt // Non autem omni etati hec
passio convenit sed iuvenibus [illegible]
verecundos esse eo quod passionibus viventes
multa peccant, a verecundia autem prohibentur. Et
laudamus iuvenes verecundos, se-
nem autem verecundum nullus laudabit [illegible]
[illegible] opera [illegible]
verecundia [illegible] verecundia [illegible]
qualia operari non convenit studioso. Est autem

[illegible]

[illegible: dense, heavily abbreviated text of the first column, c. 60 lines]

Explicit quartus ethicorum. Incipit quintus

De iusticia et iniusticia videndum est. Circa iusticiam sciendum quod homo operativus est iustorum et vult et facit iusta. Opposito dicendum est de iniusticia. Dividitur autem iusticia in iustum legalem et equalem. Iniustus pluribus enim primo opposito dicitur [illegible] illegalis quia facit contra legem. Secundo dicitur [illegible] quia plus vult sibi de bonis. Tertio dicitur inequalis quia minus vult sibi de malis. Iustus vero primo dicitur legalis quia observator legis. Secundo dicitur equalis quia equaliter vult sibi de bonis et malis. Equale autem opponitur utrisque scilicet ei quod est plus sibi et ei quod est minus. Est igitur legalis iustus observator omnium iustorum et e contrario [illegible]

[illegible: dense, heavily abbreviated text of the second column, c. 50 lines]

inequali quamvis utitur hic de malicia. Et iustitia legalis continet omnem iustitiam et omnem virtutem, iniustitia autem illegalis omnem maliciam [illegible] quod [illegible] iniustitie ut patet [illegible]

[Quo]niam autem illegalis iniustus erat, legalis autem iustus, manifestum autem quoniam omnia legalia sunt aliqualiter iusta. Determinata enim a lege positiva legalia sunt, et unumquodque horum iustum esse dicimus. Precipit autem lex et fortis opera facere ut non relinquere ordinem neque fugere neque abicere arma, et que temperati ut non mechari neque [illegible] quidem igitur iustitia virtus est perfecta, non simpliciter sed ad alterum. Et propter hoc multotiens optima virtutum esse videtur iustitia, et neque hesperus neque lucifer ita admirabile. Est autem perfecta quoniam existens perfecte ad alterum potest uti virtute et non ad se ipsum solum. Multi enim possunt in propriis uti virtute, in hiis autem que ad alterum non possunt. Propter hoc bene videtur habere Biantis [illegible] principatus virum ostendit; iam enim princeps ad alterum et in communicatione. Propter idem autem sola iustitia ad se ipsum videtur et alienum bonum esse. Pessimus quidem igitur qui et ad se ipsum et ad amicos utitur malicia, optimus autem non qui ad se ipsum utitur virtute sed qui ad alterum. Hoc enim opus difficile. Hec quidem igitur iustitia non pars virtutis sed tota virtus est, neque contraria iniustitia pars malicie sed tota malicia. Communiter tamen [illegible] iustitia que tunc est pars virtutis. [illegible] iustitia. Est autem quedam talis. [illegible] enim iniustificationes [illegible] quod ad quedam maliciam ut si quis mechatus est ad luxuriam, dereliquit autem compatem ad timiditatem, si percussit ad iram, si autem lucratus est ad nullam aliam maliciam quam ad iniustitiam. Quare manifestum quod est quedam iniustitia alia preter totam.

Quoniam autem illegalis [illegible] in quo ostendit quod iustitia legalis [illegible] [illegible] determinat [illegible] determinat qualis sit iustitia legalis [illegible] iustitiam legalem et quod iustitia [illegible] [illegible] iustum legale determinatum a lege [illegible] legalia sunt aliqualiter iusta, alia autem [illegible] legalia que sunt statuta et determinata per legem positivam [illegible] legalia iusta [illegible] quia [illegible] lex statuit [illegible] bonum utile [illegible] utilitatis [illegible] ad felicitatem vel [illegible] virtutes vel [illegible]

Precipit autem [illegible] statuit et vult [illegible] lex precipit [illegible] pertinent ad singulas virtutes [illegible] quia precipit opera fortitudinis [illegible] ut quod miles non derelinquat aciem in bello neque fugiat neque arma proiciat [illegible] precipit opera temperancie [illegible] ut nullus mechatur [illegible] precipit opera [illegible] ut [illegible]

Hec quidem igitur iustitia [illegible] iustitia legalis [illegible] virtus perfecta non simpliciter sed in comparatione ad alterum [illegible] [illegible] ad alterum [illegible] iustitia [illegible] optima [illegible] neque hesperus [illegible] lucifer [illegible] [illegible] ita [illegible] iustitia

Est autem perfecta [illegible] [illegible] virtus [illegible] ad alterum sed [illegible] iustitiam [illegible] [illegible] iustitia ad alterum [illegible] ad se ipsum [illegible] [illegible] qui fuit unus [illegible] [illegible] principatus virum ostendit [illegible] [illegible] alterum que principatus [illegible] ad alterum quia [illegible] [illegible] ad bonum [illegible] [illegible] ad alterum [illegible]

Propter idem sola [illegible] quod sola [illegible] virtutum videtur [illegible] alienum [illegible] ad alterum [illegible] [illegible] utilia [illegible] aut virtutes [illegible] bonum [illegible] [illegible] iustitia [illegible] sola virtutum [illegible] pessimus [illegible] pessimus qui utitur malicia non solum ad se ipsum sed [illegible] ad amicos [illegible] optimus qui utitur virtute non solum ad se ipsum sed ad alterum [illegible] difficile [illegible] iustitia legalis [illegible] optimum et [illegible] iustitia legalis [illegible] [illegible] iustitia legalis includit omnem virtutem quia [illegible] pertinet [illegible] ad aliud [illegible] virtute [illegible] uti ad aliud [illegible] iustitia legalis [illegible] [illegible] ad alterum pertinet [illegible] tota virtus [illegible] malicia [illegible] malicie [illegible] tota malicia quia [illegible] uti [illegible] malicia ad alterum

[illegible]

unius autem que secundum partem iusticie unum

species quidem est que in distributionibus honoris
vel pecunie vel aliorum quecumque sunt parti-
bilia civibus [illegible] in hiis enim con-
tingit et habere inequale et equale unum ad
alterum / aliud autem quod in commutationibus directivum
Et huius sunt due partes commutationum enim
voluntarie hee autem involuntarie voluntarie quidem
ut emptio venditio / mutuum fideiussio
usus depositum conductio Et dicuntur voluntarie
quia principium harum commutationum est volun-
tarium involuntariarum autem hee quidem sunt
occulte ut furtum mechia veneficium
lenocinium servi seductio / dolosa occisio falsum
testimonium alie autem violente ut verberatio vin-
culum mors rapina orbatio [illegible] in
iuriatio // [illegible] iusticie
distributive Est autem iustum medium quia est
equale hoc autem est medium inter plus et minus
Est ergo medium in aliquibus proportionaliter
proportionalitas autem est equalitas proportionum
proportio vero est habitudo unius quantitatis ad
aliam Est autem duplex proportionalitas una
disiuncta alia continua / disiuncta est quando
duarum proportionum [illegible]
in aliquo termino [illegible] continua sed

ac omnis proportio fit inter duo [illegible] et
[illegible] proportionalitas in minoribus consistat quam
[illegible] // duo enim sunt homi-
nes quibus [illegible] iustum est et due
res in quibus [illegible] ut ergo res se
habent ad invicem sic et persone [illegible]
medium iusticie distributive [illegible]
[illegible] proportionalitatem et a mathematicis
vocatur geometria / Causa autem quare

[illegible]

[illegible] ... proportionalitatem ... distributiva ... quedam ... proportionalitatem ... ab una parte et una libra ab alia parte et uni ... laboravit duobus diebus ... parte et alii ... qui laboravit uno die ... et sic ... qui laboravit duobus diebus ad ... qui laboravit uno die distribuendo ... equaliter ... iustum in proportionalitate ... distribuenda ... proportionalitatem ... mathematici [illegible] ... geometrica ... ut patebit [illegible]

Et reliqua autem iste modus commutativa
est que fit in commutationibus voluntariis
et involuntariis / dicit autem oppositum commutativum
circa iustum est aliud iustum medium secundum
proportionalitatem geometricam sed arismeticam
[illegible] enim dicit quod medium sit studiosus
[illegible] habitu vel [illegible] mechatus
est studiosus vel pravus sed ad nocumentum [illegible]
solum respicit lex et utitur equalibus ut
si unus [illegible] sed alter percussit vel si occidat
sed alter moriatur divisa est actio et passio
in equalia [illegible] lucrum [illegible] damno
quale autem [illegible] alteri [illegible] plus
et minus equale medium lucrum [illegible]
plus [illegible] damnum [illegible] iustum
est medium damni lucri [illegible]
dubitat ad iudicem ~~[illegible]~~
refugiunt // Ad iudicem autem ire est ad
iustum / iudex enim vult esse velut iustum
animatum et querunt iudicem medium et vo-
cant quidam mediatores / adequat enim quod ad
modum linee inequaliter secate quod
maior sectio medietatem superexcedit hoc
abstulit et minori sectioni apposuit
Est autem et ab aliis artibus hoc de-

struerentur enim artes si ille qui facit ar-
tificium non reciperet tantum et tale quantum et
quale fecit ut edificator calciamentum
a calciario accipiat in commutatione ad domum
aut quod opera diversorum artificum possent
commutari oportet quod sint [illegible]
[illegible] numisma venit et fit aliqualiter
medium // oportet ergo aliquid unum aliqua
mensurare et hoc est [illegible] numisma
numisma mensurat [illegible]
mate ut sit domus [illegible] quot
lectus [illegible] et quanta pro
domo [illegible] quot lecti equi-
valent domui sic ut commutatio fiebat
antequam numisma fiebat / dicit enim [illegible]
lecti quod pro domo vel precium quinque
lecti. De reliqua autem / [illegible]

[illegible] ... accipiat ... iustitia distributiva ... quantitatem ... commutativa ... iustitie ... geometrice ... arismetice ... proportionalitatem ... geometricam ... arismeticam ... [illegible]

Medium enim / [illegible] ... quantitatem ... arismeticam ... commutativa ... medium ... [illegible]

[illegible] vel voluntarie et alter [illegible]
vel patiatur sive actio vel passio [illegible]
[illegible] vel [illegible] plus
[illegible] complementum [illegible]
[illegible] in lucro [illegible] aut [illegible]
vel accidit [illegible] plus de malo [illegible]
[illegible] et in dampno [illegible]
[illegible] ad [illegible] alicui et
[illegible]

Et minus ac plus || [illegible]
inter dampnum et lucrum [illegible] plus [illegible]
[illegible] iustum [illegible] inter dampnum et lucrum
[illegible]
[illegible] iustum [illegible] media
[illegible] ad [illegible] plus
[illegible] ab eo [illegible] plus [illegible]
[illegible]
[illegible] || [illegible] accipiunt

Ad equale eum || [illegible]
[illegible]
[illegible] iustitia [illegible] accipit medium
[illegible]
[illegible] linea
[illegible]
[illegible] linee et apponit
[illegible] linee
[illegible]
ad equalitatem [illegible] iustitie commutative [illegible]
[illegible] ab eo qui
plus [illegible] linea [illegible]
[illegible] plus [illegible]
[illegible]

Est autem nomina || [illegible]
[illegible]
[illegible] artifex [illegible] artifex
[illegible] opera [illegible]
[illegible]
[illegible] valent
[illegible] ||

Ut cum opus || [illegible] possibile [illegible]
[illegible] possit [illegible] quantitas
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quantitatem [illegible] passio
[illegible] quantitatem
[illegible]

Oportet ergo alia || [illegible]
[illegible] ita quod [illegible]
[illegible]
[illegible] commutabiles [illegible]
[illegible] et [illegible] indigentia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] plus valet
[illegible]
[illegible] que [illegible] rebus [illegible]
[illegible] indiget [illegible]
[illegible] indigentia [illegible]
[illegible] animos [illegible]
[illegible]
[illegible] quantitatis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] commutationibus [illegible]
[illegible]
[illegible] quantitatem [illegible]
textus

[illegible] iustum practicum [illegible]
iustum et [illegible] iusti-
ficatis [illegible] iustum [illegible]
iustitiam [illegible] aut iustum simpliciter
et politicum quod consistit in equalitate vel
[illegible] ad vitam [illegible] sufficientia [illegible]
aut equalitatis [illegible]
[illegible] que sufficit ad vitam [illegible]
[illegible] et hic iusti politicum consistit in
equalibus et liberis cum iustum adequatis
quibus et lex || lex autem in quibus iusti-
cia || [illegible] iustum et paternum
[illegible] ad politicum non cum iustitia
simpliciter [illegible] possessio [illegible]
[illegible] iustum [illegible]
et [illegible] iustum
quod est alterum a politico || politicum
iustum hoc quidem naturale hoc autem legale naturale
quod ubique habet eandem potestatem
et non [illegible] legale
autem quod ex principio quidem nihil differt sic
aut aliter quando autem ponunt [illegible]
[illegible] legis ponunt [illegible] aut sente-
[illegible] legalia || Est autem iustum
et iniustum [illegible] in iustificatis
et iustificationem [illegible]
aliquid operatur iustum [illegible]
[illegible]
iustificatio [illegible]
[illegible] iustificatio [illegible]
[illegible] iustificatio [illegible]
[illegible] iustum vel
iniustum [illegible]

[illegible]

E epikeia et epiikes qualiter se habet ad iustitiam et iustum consequens est dicere. Dicitur autem epiikes melius iusto legali [illegible] ... dicitur autem iusto quodam [illegible] ...

Dicit ergo idem et epiiches et bonus studiosus
[illegible] melius epiiches [illegible] lau-
dabile quam [illegible] iusti legis. Sed ad
quaestionem [illegible] quod lex per omnia est
ergo [illegible] universale
[illegible] lex enim [illegible]
deficit [illegible] particulariter
[illegible] legis [illegible]
enim [illegible]
[illegible]
[illegible] plura [illegible]
[illegible] et non [illegible]
[illegible] dicat lex ubi accidit [illegible]
Est ergo directio legis ubi deficit ~~ubi~~ propter
particulare et legislator sic diceret si esset
praesens et si sciret legi determinasset non
enim [illegible] dictis epiiches et ad
[illegible] legis [illegible]
adiuvante. Epiicheia [illegible]
[illegible]

[illegible]

Utrum autem contingit se ipsum iniustum facere
vel non, manifestum ex dictis [illegible] aut
[illegible] prohibet [illegible] per legem [illegible]
facit iniustum se ipsum at occidens se contra legem
rectam operatur [illegible] iniustum ergo facit se ipsum et
[illegible] Sed cui iniustum facit [illegible]
[illegible] non volens enim pati iniustum
at volens nullus pati [illegible] iniustum fac-
[illegible] pati [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] impossibile [illegible]
[illegible]
[illegible]
iniustum facit [illegible] civitas [illegible]
[illegible]
[illegible] civitati iniustum [illegible]
[illegible] iniustum fa-
[illegible] iniustum pati [illegible]
dubitationem [illegible] iniustum pati

255

129

ma[...] p[...] actionis vel [...] malum [...] in laudabili [...] medico [...] egritudinis [...] [illegible]

[...] ut si offendere [...] accidat [...] capite [...]

[illegible]

Explicit magna ethica [...]

[...] videndum de bona fortuna [...] medicina [...]

[...] habundancia et defectu [...] dicat [...] inutiles [...] intellectus [...] quod [...] bona [...] fortuna [...] [illegible]

[...] bonum et malum [...] intellectus [...] ratione [...]

[...] intellectus [...] quod [...] virtutes [...] habitus [...]

Quoniam autem videtur [...]

[illegible]

[illegible]

Sunt igitur quibus anima dicit vera affirmando

vel negando quinque numero / haec autem

sunt ars, scientia, prudentia, sapientia, intellectus.

Suspicione vero et opinione contingit falsum dicere

non sunt virtutes intellectuales. Est autem scien-

tia [illegible] causis [illegible]

quae non contingit aliter se habere omnis autem doctrina

et disciplina ex praecognitis fit cognitione [illegible]

[illegible] et hic [illegible] inducit

[illegible] principia [illegible] doctrina

[illegible] aut ad factibile aut ad

agibile [illegible] factio et actio [illegible]

[illegible] activus cum ratione et aliter a [illegible]

[illegible] factivus est [illegible] habitus cum ratione factivus

[illegible] aliter se habere prudentia autem est habitus

cum vera ratione activus circa bona et mala

[illegible] ex facultate [illegible] applicatur et

[illegible] ita agibilia que pertinet ad vi-

tam [illegible] aut prudentiae ab arte

et scientia [illegible] differentiam [illegible]

[illegible]

[illegible]

Scientia vero quod hic contingit non esse [illegible]

[illegible] principia vero non est scibilia

[illegible] neque artis neque prudentiae

[illegible] principia [illegible] sunt [illegible]

contingentia aliter se habere / neque sapientia

[illegible] de quibusdam [illegible] demonstrationem

sapientis est relinquitur igitur intellectum

ex principiis. Sapienciam autem in artibus certissimis
assignamus Polliclecto sapientem statuificem
esse dicentes. Sic quidem sapienciam virtutem artis esse.
Esse autem quosdam sapientes totali-
ter et non in parte. Manifestum quod sapiencia non solum que
ex principiis scire sed et circa principia verum
dicere. Quare erit sapiencia intellectus et sciencia
quemadmodum caput habens sciencia honora-
bilissimorum. Inconveniens enim si quis politi-
cam aut prudenciam studiosissimam esse putat si non optimum
eorum que sunt in mundo est homo. Si itaque ergo
quoniam sapiencia est sciencia et intellectus honorabi-
lissimorum natura. Sapiencia [illegible]

[illegible]

Sapienciam autem [illegible]

[illegible]

[illegible]

Oportet autem assumere de eubulia quid sit
utrum sciencia quedam vel opinio vel eustochia vel ali-
quod genus. Sciencia quidem non est, non enim querunt
de hiis que sciunt. // Eubulia autem consilium quoddam,
consilians vero querit et ratiocinatur. // Sed quidem neque eusto-
chia est. Sine racione enim et velox eustochia,
consiliantur autem multo tempore. // [illegible]
[illegible] quod velociter oportet consiliari. //
[illegible]
eubulia est [illegible]
Sed quia qui male consiliatur peccat, qui autem bene recte consi-
liatur, [illegible] rectitudo quedam eubulia est, neque sciencie neque opinionis.
[illegible] rectitudo [illegible]
rectitudo veritas est [illegible] rectitudo [illegible]
[illegible] rectitudo [illegible]
[illegible] mala [illegible] bonum [illegible]
[illegible] bonum [illegible] rectitudo eubulia
[illegible] rectitudo [illegible]
[illegible]
Est autem et synesis [illegible]
et asynesis secundum quas dicimus synetos et a-
synetos. // [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]

virtutis quidem cuius opus est iudicare recte ... iusti legalis ... [illegible]

[illegible]

Explicit lectio sexti ethicorum sequitur lectio septimi eiusdem

Post hec autem dicendum quod circa mores fugien-
dorum tres sunt species, malicia, incontinencia,
bestialitas. Contraria autem duobus manifesta sunt
hoc quidem virtutem hoc autem continenciam vocamus, quod
autem bestialitati convenit ... super nos virtutem
heroicam quandam et divinam quemadmodum ...
... bestie et malicia ... nature ...
dei ... quedam honorabilis virtute prestans
ac bestie ... alterius generis malicie ...
sicut ac raro ... divinum virum esse sic et bestialem
in hominibus rarus est ... quedam talis
virtus in hominibus quam de Hectore dicit
Priamus valde esse bonum neque videbatur viri
mortalis filius existere sed dei. Eciam
aiunt gentiles ex hominibus fiunt divini
propter excellenciam virtutis ...
mediatores homines ... et inter bruta et
... separatas ...
...
... et
appetitu ... dei ...

secundum appetitum ad modum bestie / [illegible]
elevat [illegible]
[illegible] / de malicia et [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Utrum autem aliquis continens vel incontinens
simpliciter vel omnes secundum partem et circa quae tales
dicendum / quoniam quidem igitur circa delectationes et tristicias
sunt continentes perseverantes incontinentes et mol-
les manifestum cum delectantium haec quidem sunt
necessaria aliqua quaedam [illegible] non necessaria quaedam
sunt circa cibativa et venerea circa quae temperantiam
et intemperantiam posuimus / non necessaria vero eligi-
bilia autem secundum se ut victoria honor divitiae
tales quidem igitur circa non necessaria praeter rationem rectam
superabundantes non dicimus incontinentes simpliciter sed ap-
ponentes pecuniarum honoris / propterea non
simpliciter habundantes circa [illegible] delectationum per-
secutionem et intellectum [illegible] incontinentes dicimus
cum appositione simpliciter et quia [illegible]
[illegible] incontinentes respectu incontinentes et partem
sed non simpliciter [illegible] quod [illegible]
[illegible]
[illegible] continentes vel [illegible]
[illegible] simpliciter habundantes et [illegible]
[illegible] quia [illegible] facit [illegible]
[illegible] alie [illegible]
[illegible] incontinentia irae [illegible]
ut [illegible] simpliciter [illegible]
[illegible] temperantia et intemperantia ut [illegible]
[illegible] delectationes [illegible]
[illegible]

[illegible]

Separantur quo delectabiles tactus quibus
multi superant communes eo dicit //
Superatur vero quas multi superant naturales
Secus superant speciales quibus multi superant
aut recedunt // Superatur autem ab simpliciter
quas multi superant malas Dico quod patet
dux quemque dicitur inter gaudentes
et in gaudentibus recedentibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] passiones ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] // [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] videt [illegible]
[illegible] audit [illegible] // [illegible] audit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
audiat totum preceptum [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] caliditate et ve
locitatem [illegible] audiens [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] //

[illegible]

e ira g corporis / cum via in conte diffi
cilius resisti potest, quia intoxicatur core
spiritus potuisset medit cum et ille sin spu
spuisset et ille superiore / et isto pueret ame
paruo et pugnare autem sensualis licet for
ticior sit quamdam creatura malans con
ab eleccionem neque racionis descendit anima
quadmodum sanitatis hominis / scilicet ergo
ut cadaver ... moderat at ...
quantas quod non sentit spiritum in homine
at ... [illegible] ... / ... apparet
instrucis ad honorem ... cum per
decies milesies cum plura malasa
ac et ... malis ... / ... ingratitudinis
at ... quod ... / ...
... quibus ...
... passio ...
passione / ... non ...
passione quadmodum ...
... et ...
... et ... et ...
nacionem non ... at acuti
et melancolici ... ingratitudinis
sunt ingratitudines ... cum ... rec
... at ... melancolica
... rancor / Ingratitudinis autem

[illegible]

[illegible]

[illegible]

E delectatione autem et tristitia videndum

Quia enim contingit ad delectationem optimum est
bonum delectabile et aut duplex bonum intellectuale
et sensuale sit et duplex delectatio scilicet intellectualis
et sensualis, [illegible] operatio [illegible]
quia [illegible] operatio [illegible] potentie cum
obiecto, consurgit enim delectatio ex perfectione potentie
cum obiecto et operatione delectabili et non
operatio qualibet habitus non impedita, necessarium
ergo delectationem bonum quoddam esse; felicitatem
[illegible] at malam simpliciter [illegible]
quod impeditiva boni optimum [illegible] delectationem
delectationem quandam [illegible]; consistit enim in operatione
optima; felicitas autem est operatio non impedita
ergo maxime delectabilis; propter quod autem
[illegible] omnes [illegible] et bestie
[illegible] fama [illegible]
quam multe [illegible] sit ipsa
delectabile [illegible] non simpliciter [illegible]
[illegible] simplex sit
actio delectabilissima [illegible] semper unam
et simplicem gaudet delectationem [illegible]

[illegible]

Explicit via septimi libri ethicorum
Sequitur via octavi eiusdem

Post haec autem de amicitia sequitur pertransire.

Est virtus quaedam vel cum virtute. Adhuc
autem maxime necessarium in vitam. Sine amicis enim nullus eligeret
vivere habens reliqua bona omnia. Et enim divitibus et principatus et potentatus possi-
dentibus videtur amicis maxime esse opus.
Quae enim utilitas talis bene fortune ablata
beneficentia quae maxime et laudabilissima fit ad
amicos vel quomodo salvabitur sine amicis

creditur enim in paupertate et in
inopia quoque et reliquis infortuniis
solum existimant refugium esse amicos. Et iuvenibus
quidem ad impeccabile esse; se-
nibus ad famulatum et ad deficientiam
actionis propter debilitatem; et in perfecta etate
existentibus ad bonas actiones.
Cum enim duo venientes, ad intelligere et agere
potentiores erunt. Et aliqui quidem ex contrariis
[illegible]
[illegible] amicitiam. Videtur autem non omne amari
sed amabile; hoc vero est et videtur bonum
honestum, delectabile vel utile. Tribus autem
existentibus propter que amant, in amatione
inanimatorum non videtur esse amicitia. Non enim
est reamatio neque voluntas boni illorum;
derisorium forte est vino velle bonum
aut debere optare velle bona illi; ideo
dicunt quoque amicitiam benevolentiam in
contrapassis et volentes. Multi enim sunt benevo-
li quibus, quos nunquam viderunt, existi-
mantes eos epyeikes vel utiles
esse. Ideo amicitia benevolentia in contra-
passis volentes propter unum aliquod dictorum
esse ad benivolentiam voluntas bonorum
ideo cui quis vult bonum [illegible]

Post hec autem manifestat [illegible]

Utique autem manifeste [illegible]

Videtur autem non esse [illegible]

Tribus ergo [illegible]

Dicunt autem amico [illegible]

Et non latere [illegible]

Differunt autem hec ab invicem specie ergo et ama-
tiones et amicicie. Tres enim species amicitie
equales numero amabilibus; in singulis enim
horum salvatur diffinitio amicitie. Qui ergo propter
utile se amant ad invicem, non secundum se ipsos a-
mant, sed inquantum fit aliquod ipsis bonum. Similiter
qui propter delectationem; qui enim propter utile amant,
propter sibi ipsis bonum diligunt, et qui propter
delectabile propter sibi ipsis delectabile, et non in quantum

quod amatus est et non secundum accidens dicitur. Hec sunt [Facile]

Facile autem solubiles tales sunt non permanentibus ipsis similibus. Si enim non adhuc delectabiles vel utiles sint quiescunt amantes. Utile enim non permanet sed alias fit aliud. Dissoluto igitur propter quod amici erant dissolvitur et amicicia. Maxime autem in senibus videtur talis amicicia. Si non enim delectabile tales persequuntur sed utile, et eorum qui in adolescentia et iuventute quicumque conferens persequuntur. [illegible] Iuvenum autem amicicia propter delectationem esse videtur. Secundum passionem enim isti vivunt et maxime persequuntur delectabile ipsis et presens. Etate autem transmutata et delectabilia fiunt altera. Propter quod velociter fiunt amici et quiescunt. Perfecta autem est bonorum amicicia et secundum virtutem similium. Isti enim bona similiter volunt invicem inquantum boni. Boni autem sunt secundum se ipsos. Volentes autem bona amicis illorum gratia maxime sunt amici. Propter se ipsos enim sic se habent et non secundum accidens. Permanet igitur horum amicicia usquequo boni fuerint. Virtus autem mansivum est [illegible] omnis enim amicicia propter bonum vel delectationem vel utile est. Rare autem verisimile tales amicicias esse. Pauci enim tales. Adhuc indiget tempore et consuetudine. Secundum proverbium enim non est possibile cognoscere invicem antequam sales consumpserint.

Distinguit autem [illegible]

[illegible] de diffinicione amicicie [illegible] dividit in duas partes in prima [illegible] diffinicionem [illegible] amicicie [illegible] Cum igitur utile [illegible] amicicie [illegible]

[illegible] Facile [illegible] amicicie [illegible] diffinicionem [illegible] utile [illegible] delectabile [illegible]

Cum igitur utile [illegible] amicicia [illegible] utile [illegible] delectabile [illegible]

Facile enim solubiles [illegible] delectabiles [illegible] utile [illegible] amicicia [illegible]

[illegible] Maxime autem in senibus [illegible] amicicia [illegible] utile [illegible] adolescentibus [illegible] delectabile [illegible]

Iuvenum autem amicicia [illegible] delectabile [illegible] passionem [illegible] delectationem [illegible] amicicia [illegible]

Perfecta autem est [illegible] bonorum [illegible] amicicia [illegible] bona [illegible] utile [illegible] delectabile [illegible] amicicia [illegible]

[illegible] (commentary, 9 lines) ... amicicie ... et ipsa

Quemadmodum autem in virtutibus hii quidem secundum habitum, hii autem secundum operacionem boni dicuntur, sic et in amicicia. Hii quidem enim convivientes congaudent ad invicem et tribuunt bona; hii autem dormientes vel separati locis non operantur quidem, sic autem habent ut operentur amicabiliter. Loca enim non dissolvunt amiciciam simpliciter sed operacionem. Si autem diuturna absencia fiat, et amicicie videtur oblivionem facere. Unde dicitur: multas amicicias inappellacio dissolvit. Non videntur autem neque senes neque austeri amicabiles esse. Brevis enim in ipsis quod delectabile est; nullus autem potest commorari cum tristi neque cum non delectabili, quia autem recipiunt ad invicem non convivientes autem benivolis assimilantur magis quam amicis. Insenes autem et senibus magis fit amicicia contra magis. [illegible] tales quidem gaudent; hec enim maxime videntur amicabilia et factiva amicicie, propter quod iuvenes fiunt amici cito, senes autem non. Non enim fiunt amici quibus non gaudent. Similiter autem neque austeri, sed tales benivoli sunt ad invicem. Volunt enim bona et obviant ad indigencias. Amici autem non omnino sunt propter non commorari neque gaudere ad invicem, que maxime videntur amicabilia. [illegible] amicicia non contingit [illegible] neque amare

multos simul; assimilatur superhabundancie tale enim ad unum natum esse. Multos autem simul eidem placere valde non facile, forte autem neque bonum. Oportet autem et experienciam accipere et in consuetudine fieri, quod omnino difficile. Propter utile autem et delectabile multos placere contingit; multi enim tales et in pauco tempore ministraciones sunt.

Quemadmodum autem [illegible] (commentary) ...

Sed autem [illegible] (commentary) ...

Insenes autem [illegible] (commentary) ...

Multis autem [illegible] (commentary) ...

Propter utile autem [illegible] (commentary) ...

Vita autem cum amicis [illegible]

habundancia puta patris ad filium senioris ad iuniorem viri ad uxorem et imperantis ad imperatum. Dicit autem quod hec admixtio non est eadem, alia enim parentibus ad filios et imperantibus ad imperatos. Neque etiam eadem patri ad filium et filio ad patrem neque viri ad uxorem et uxori ad virum. Alia autem unicuique horum virtus et opus. Alia autem sunt propter que amant. Alie igitur et dilectiones et amicicie. Eadem quidem non fiunt utrisque ab utrisque, neque oportet querere. Cum autem parentibus filii retribuunt que oportet genitoribus, parentes autem filiis que oportet filiis, equipollens erit talium amicicia et virtuosa. Proportionales autem in omnibus superhabundanciis amicicias contingit et dilectiones proportionales fieri, puta meliorem magis amari quam amare et utiliorem et aliorum unumquodque similiter. // Videtur autem [illegible] eadem esse in civili amicicia esse et iustum. [illegible] In communicacione videtur aliquod iustum et amicicia esse. Quot ergo communicant intantum est amicicia et iustum / Et secundum proprium dicitur [illegible] in communicacione [illegible] communicacionibus autem [illegible] applicantur politice communicacioni [illegible] amicicie talibus communicacionibus. Politice autem species sunt tres, totidem autem et transgressiones. Dicit autem politice quod regnum et aristocracia et timocracia; horum autem optima quidem regnum, pessima autem timocracia. Transgressio quidem regni tyrannis, ambe enim monarchie, differunt autem plurimum. Tyrannus enim sibi ipsi conferens intendit, rex autem quod subditorum. Non enim est rex qui non per se sufficiens et omnibus

bonis superexcellens; talis autem nullo indiget. Utilia igitur sibi ipsi non intendit sed subditis. Autem tyrannus vero contrarie hic. Manifestum autem quod non bonus [illegible]. Dicitur autem rex quod se habet ad suos subditos sicut pastor ad suas oves / Ex regno in tyrannidem transit; enim monarchie tyrannis, malus autem rex tyrannus fit. Ex aristocracia autem in oligarchiam malicia principum qui tribuunt bona civitatis preter dignitatem sibi ipsis et multum. Pauci igitur principantur et mali [illegible] qui maxime epieikees sunt. Ex timocracia autem in democraciam [illegible] et omnes [illegible] honorabilitate [illegible] minime enim mala democracia.

[illegible]

[illegible]
Videtur autem et iustum [illegible]
[illegible]
Politie autem sunt tres [illegible]
[illegible]
Similitudines autem [illegible]
[illegible]

Similitudines autem ipsarum et quasi exemplaria
accipiet aliquis et in domibus. Patris enim
ad filios communicatio regni habet figuram; filiorum
enim pater cura. Propter hoc et Homerus Iovem patrem vocat.
Vult enim regnum paternus principatus esse. In Persis autem principatus patris

tyrannicus; utuntur enim ut servis filiis. Tyrannica
autem et domini ad servos. Domini quidem conferens
in ipsa operatur. Viri autem et uxoris aristocratica
videtur; secundum dignitatem enim vir principatur, et circa que oportet
virum facere. Que autem mulieri congruunt, illi reddit.
Omnium autem dominans vir in oligarchiam transmutat;
preter dignitatem enim ipsum facit, et non in quantum melior.
Quandoque autem principantur uxores heredes existentes.
Non utique secundum virtutem fiunt principatus, sed propter divitias et potentiam,
quemadmodum in oligarchiis. Timocratie autem
assimilatur que fratrum; equales enim, nisi in tantum
etatibus differunt. Democratia autem maxime
in domibus in quibus plures ex equo principantur.
Secundum unam autem quamque politiam amicitia videtur in quantum et iustum.
Regi quidem ad eos qui regnantur in superexcellentia
beneficii. Bene facit enim regnatis, si bonus existens
curam habet ipsorum ut bene operentur, quemadmodum pastor ovium. Talis
autem et paterna; differt autem magnitudine beneficiorum.
Pater enim causa est eius quod est esse, et nutrimenti et disciplin-
e. Hec et progenitoribus attribuuntur. Viri
autem ad uxorem eadem amicitia et in aristocratia;
secundum virtutem enim, et meliori plus
bonum attribuitur, et unicuique congruens;
sic autem et iustum. Fratrum autem etairice assimilatur; equa-
les enim et coetanei. Tales autem idem sentientes et idem
disciplinati et idem moribus ut in multum. Assi-
milatur et timocratica que secundum timocratiam;
equales enim cives volunt esse et epieikes.
In transgressionibus autem quemadmodum et iustum in
parvum est, et amicitia; et minime in pessima.
In tyrannide enim nihil aut parum amicitie.
In quibus enim nihil commune principanti et
principato, nec amicitia; nec enim iustum,

artifex ad organum et anima ad corpus et dominus ad servum; scilicet ad se dictis, iuvantur enim hec ab hiis que eis utuntur et utilitatem operantur; amicicia enim non est ad inanimata neque iustum, ad equum vel bovem neque ad servum secundum quod servus, sed secundum quod homo. In democraticis autem plurimum et amicicia et iustum; multa enim communia equalibus existentibus. In tyrannide...

[illegible]

Democraticis autem... [illegible]

[illegible]

... parvo(?) tempore.

Parentes ut diligunt filios ut sui ipsorum existentes; filii autem ut ab illis existentes. Magis autem sciunt parentes filios quod ex ipsis, quam nati quod ex quibus sunt orti. Est autem maior et amicicia quamlibet tempore. Parentes enim confestim natos diligunt, hii vero parentes processu temporis. Fratres autem se invicem diligunt eo quod ex eisdem nati sunt. Nepotes autem et reliqui cognati ex hiis coappropriantur in eo a quibus... et in concepcionem vite adequat et salvat amicitiam. Politice enim amicicia sequitur ut dona opportuni preceptis... Ei autem qui circa pecunias... non recipit honorem; neque autem ad deos... quemadmodum in hiis que in diis et parentibus... ad deos... [illegible]

videbitur non posse esse filio patrem abnegare patri autem filium ... [illegible] ... suscepta ... [illegible] ... auxiliatorem non ... [illegible] ... ostendere quod ... [illegible]

[illegible]

Explicit octavus ethicorum ... [illegible]

In omnibus autem dissimilium specierum amicitiis analogum salvat et equat quemadmodum in politica dictum est, calceatori retributio fit secundum dignitatem et textori et reliquis. In politica autem facta est quedam mensura puta numisma ad quam omnia referuntur et hoc mensurantur. In amicitia autem amans quandoque accusat quod superamans non redamatur ... [illegible] ... velut tactitate plus ... [illegible] ... vult ... [illegible] ... Participes autem ... [illegible] ... que ... [illegible] ... secundum virtutem ... [illegible]

pecunias dignitas mensurat, pretium enim pan-
dectes non utique fiet / si forte quod sufficit, quod
demandat ad deos et parentes confert / No-
tandum autem quod iuste datione secundum aliquod delecta-
bile vel utile / maxime quidem retributum fieri ipsa
ambobus videntem dignitatem etc. / Quoniam pacto inter
amicos nostro reconciliationem et videtur
penitus ... sicut iustum / quoniam
recipiens adiutus est magis ... quod
... / ... et forte ... appreciat quanto
... videtur dignum si quanto ... ap-
ratus est. In venalibus autem / ... [illegible]

[illegible] amicitia [illegible] amicitie [illegible] amicitie [illegible]

In amicitia autem / [illegible] amicitia [illegible] amicitie [illegible] amicitie [illegible]

Ductorem autem / [illegible] amicitie [illegible]

In quibus [illegible] amicitia [illegible]

[illegible] amicitiis [illegible]

Nostro autem / [illegible] in amicitiis [illegible]

Dubitationem autem habet utrum oportet omnia patri
attribuere et in omnibus obedire vel laboranti
medico persuaderi ... ductorem exercitus
... magis vel studioso ministrare et bene-
factori reddere sit magis vel sodali dare, si am-
bobus non contingit / Vel talia non facile certe
determinare et beneficium quod re-
tribuere beneficiorum in multo magis quam
ad donandum autem quam ad amicum mutuum
autem reddendum magis quam amico dandum
neque in hoc ... puta liberanti
aliquem a latronibus vel donanti vel de
utroque // Item quando non est eadem omnibus reddenda
... alia parentibus et fratribus
autem et benefactoribus propria unicuique
congrua attribuenda / Videbitur autem utique nutrimen-
tum parentibus oportere maxime suffi-
cere tamquam causis existendi et melius quam sibi
ipsis et honorem ... quemadmodum diis
non autem omnem ... neque ...
eum qui sapientis vel ducis exercitus ...

[illegible]

[illegible]

Videtur autem amicus velle et operari bona vel apparentia illius gratia vel velle esse et vivere amicum ipsius gratia quod matres ad filios patiuntur [illegible] et amicum [illegible] vel condolentem vel gaudentem amico // [illegible] quibus [illegible] videtur [illegible] studiosus [illegible] et vult sibi bona et apparentia et operatur [illegible]

sui ipsius [illegible] puta [illegible] intellectivi [illegible]
[illegible] esse videtur. Et vivere vult secum ipso delectabil-
iter et maxime hic quoque sapit [illegible]
[illegible] ad [illegible] vel bona || Secundum quod [illegible]
ipsi vel memorie operatorum delecta-
biles sunt || et spes futurorum bona et theore-
matibus habundat mente condolet et delectatur
maxime sibi ipsi et idem est triste et delectabile et
impenitibilis || Videtur autem [illegible]
[illegible] ad se ipsum [illegible] aliqui [illegible]
videtur ad [illegible] opera [illegible]
[illegible] pravis [illegible] et [illegible]
[illegible] sic [illegible] ut [illegible]
[illegible] pravorum [illegible]
[illegible] || nec enim conveniunt ad [illegible]
cum [illegible] et alia volunt || Eligunt
enim pro hiis que videntur sibi ipsis bona de-
lectabilia nocentia, hii autem propter timidi-
tatem [illegible] et desidiam recedunt ab operari
|| [illegible] quibus autem [illegible] quam multa
et dura operata sunt et propter maliciam odi-
untur et fugiunt vivere et se ipsos in-
terimunt || Querunt autem pravi cum quibus
[illegible] cum aliis [illegible]
[illegible] multorum malorum et diffi-
cilium [illegible] cum aliis [illegible] obliviscuntur
[illegible] || Nichil gaudent nichil condolent tales
ipsi sibi [illegible] seditionem facit enim ipsorum anima
et [illegible] propter maliciam dolet [illegible] a qui-
busdam [illegible] delectatur [illegible] et hoc quidem huc
hoc autem illuc trahit [illegible] velut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] penitudine replentur || Non utique videtur pravus ad
se ipsum amicabiliter disponi propter nichil habere
amabile. Et quia sic habere valde est miserum,
[illegible] maliciam intense et temp-
tandum epieikem esse [illegible] sic enim ad se ipsum
amicabiliter [illegible] et alteri amicus fiet
Videtur autem benivolencia [illegible]
[illegible] eadem [illegible] delectacio
[illegible] || [illegible] gaudet [illegible]
[illegible] gaudet ad speciem nichil magis [illegible] quando
ad benivolenciam [illegible] concordia
[illegible] de conferentibus magnis que
[illegible] concordia quando [illegible]
Beneficientes [illegible] videtur magis
[illegible] quam [illegible]
nichil diligit puta pecunias possi-
dentes et accipientes videtur [illegible]
pati [illegible] laboriosius [illegible]
[illegible] et magis [illegible] sunt
filios parientibus laboriosior enim generacio
et magis sciunt quod ipsorum sunt [illegible]
sunt || Videtur autem et hic benefactoribus [illegible]
Dubitatur autem [illegible] || [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

vel ... aliud ... qui

... maxime ... et ut ...

... vocat ... aut ...

... maxime ... maxime ...

... qui ... vult bona. vult bona

illi ... omnia quibus ...

...

puta una ... et ... sunt ...

...

... autem ...

... plus ... causis ...

et delectabilibus corporalibus. Hii enim multi

appetunt et student circa ipsa ut optima entia.

Studentes vero circa talia in bonis intellectualibus lau-

dabiles sunt / et talis actio qua virtuosus se habet

utilis est sibi et aliis // Actus vero sui quam vitupera-

bilis sibi et aliis ledit enim seipsum et proximos

pravis passionibus sequens / Virtuosus vero gra-

cia amicorum et patrie multa agit et pro ipsis si oportet

mori paratus. Omnia enim ipsius delectabilia relin-

quens eligit quam multo quiete et vivere bene

anno quam multis annis qualitercumque / et unam

actionem bonam et magnam quam multas parvas.

Dubitatur autem circa felicem si indigebit amicis

vel non / ait enim nichil opus amicis beatis et per se

sufficientibus ipsis. At inconveniens videtur

omnia bona attribuentes felici et amicos non

assignare quod videtur exteriorum bonorum maximum

esse // Amplius autem multi qui utiles sunt existi-

mant amicos esse si talibus beatus non indi-

gebit // Consistit enim bona exteriora necessaria

quam que delectabilia nisi in parvum indige-

bit. Quo autem huiusmodi virtute quam actus studio-

sorum et aliorum delectabilibus beneficiis //

speculari autem magis proximos possumus quam nos-

metipsos / et illorum actiones quam proprias. Bono-

rum actus talibus indigebit. Dubitatur ab

[illegible] magis opus amicis [illegible] et de-

[illegible] amicicie [illegible]

[illegible] dubitatur [illegible] dubitacio utrum felix

[illegible] maxime [illegible] seipsum vel a[illegible]

[illegible] et uti [illegible] quod bonus [illegible]

maxime quia [illegible] seipsum

diligit / [illegible]

[illegible] Sic arguit

Contrarium autem dicit // per oppositum [illegible] maxime amicus

[illegible] maxime amicus [illegible] maxime

[illegible] seipsum [illegible] maxime di-

ligit seipsum [illegible] quia omnia opera amicicie

[illegible] maxime [illegible]

[illegible] omnia [illegible]

amicicie maxime [illegible] et amicus [illegible]

[illegible] bonus maxime delectatur [illegible]

[illegible] Dubitatur [illegible] Et primo dicit

Dicit autem actor [illegible]

[illegible] et in vituperium [illegible] laudare

Studentes [illegible] ad [illegible] virtutes [illegible]

[illegible] et vituperat [illegible]

arguit [illegible] oppositum [illegible]

[illegible] plus

[illegible] in bonis corporalibus [illegible]

[illegible] venereis et talia [illegible] ordinat

ad satisfaciendum passionibus et [illegible]

[illegible]

[illegible] vituperium

Studentes vero // Hic ostendit quod ad dicta [illegible]

[illegible] et [illegible] amatores sui [illegible]

[illegible] et laudabiles [illegible] quia talis sui

[illegible] in bono [illegible]

amicus laudatur [illegible] bona

[illegible] pulcritudo fortitudo [illegible]

[illegible] maxime

[illegible] quo ad bona [illegible] quo ad

bona [illegible] // Hic [illegible]

Et talis amator // amandi seipsum [illegible]

amator sui [illegible] virtuosus se amat [illegible]

sibi et aliis [illegible]

[illegible] sibi et aliis [illegible]

[illegible] studet [illegible]

[illegible] sibi et aliis [illegible]

multa [illegible] amicorum et [illegible]

[illegible]

[illegible] et magnam [illegible]

delectabilia [illegible]

[illegible]

[illegible] passiones [illegible]

[illegible]

[illegible] bonis [illegible]

[illegible] // [illegible]

Dubitatur autem // [illegible]

[illegible] indigeat [illegible]

[illegible] felix [illegible]

[illegible]

[illegible] felix non indiget amicis [illegible]

[illegible] omnia bona [illegible]

felicia [illegible] maxime bonorum [illegible]

[illegible] felix [illegible]

Amplius autem multi // [illegible]

[illegible] felix non [illegible] amicis [illegible]

[illegible] felix [illegible] bona [illegible]

[illegible] felix non indiget amicis [illegible] delecta-

[illegible]

[illegible] felix [illegible]

[illegible] actu [illegible] virtute [illegible]

[illegible] delectabilia in opere virtutis [illegible]

[illegible] passionibus delectari [illegible]

[illegible] passionibus [illegible]

[illegible] quia

[illegible] amicis [illegible]

[illegible] amicis [illegible]

[illegible] indigebit amicis [illegible]

[illegible] opus [illegible] bonis amicis

Utrum autem in bonis fortunis opus est

amicis aut indigens vel in infortuniis [illegible]

bonis enim requiruntur infortunati indi-

gent auxilio / et alteri [illegible] felici [illegible]

beneficiis amicis [illegible] amicorum [illegible]

delectabilis quoque tristicia minorem facit et
fortunati indiget quinetiam et presencia
conversationem delectabilem habet et intellectum quoniam
delectatur in propriis bonis. videtur autem et presencia
ipsorum esse in prosperitate. autem amicos delecta-
bile sentire. at ipsum esse in statu infortu-
nii esse / ut ultimis venit consolatum amicos
// Propter quod videbitur oportere ad bonas fortunas
vocare amicos prompte / benefactivum autem esse
oportet bonum. ad infortunia autem pigritantem esse
enim ut minimum esse malorum / maxime autem
sunt vocandi quando pauca molestati
magnum ipsum valent proficere / Ire autem e contrario
forte congruit ad infortunatos non voca-
tum et prompte. amici enim bene facere et
maxime egentes qui in necessitate // ad bo-
nas fortunas autem ad cooperandum prompte
/ Ad hec enim necessitas amicorum est
Ad bonum passionem autem amicos quiete
non enim bonum esse promptum similiter iuvamine
ab amicis / Vitare autem in bonis

[illegible]

[illegible]

Explicit nonus ethicorum. sequitur .10.

Post hec autem de delectatione forte sequitur per-
transire. Maxime enim videtur congrua
generi nostro propter quod et pedagogi gu-
bernant iuvenes delectatione et tristicia / videtur
et [illegible] // [illegible]
enim bonum delectationem [illegible] // [illegible] autem
[illegible] presentiam, et [illegible]
enim [illegible] sunt sic esse // [illegible] autem [illegible]
formatis melius esse ad vitam virtutem
vero delectationem [illegible] et si non est
[illegible] bonum [illegible] ad [illegible]
[illegible] non enim [illegible] passiones
enim et actiones [illegible]
credibiles sunt operibus / quando sermones
dissonant his que secundum sensum contempti
verum coninterimunt // [illegible] sermones
[illegible] operantur / esse autem
sit [illegible] ad [illegible]

corpore sub sensu iacencium / talis enim maxime
videtur esse perfecta operacio secundum unumquemque autem optima
est operacio optime dispositi ad potentissimum eorum
que sub ipsa // hec autem perfectissima erit et delectabilissima
secundum omnem enim sensum delectacio fit
similiter autem et mentem et speculacionem / delectabilissima
autem perfectissima / perfectissima autem que bene habentis
ad studiosissimum eorum que sub ipsa / perficit autem operacionem
delectacio non ut habitus quidem existens sed ut superveniens
quidam finis velut iuvenibus pulcritudo
donec utique sensibile vel intelligibile sit ut oportet
et discernens vel speculans tale erit
in operacione delectacio similibus enim entibus et
adinvicem eodem modo se habentibus passivo et activo
idem aptum natum est fieri / quomodo igitur continue
nullus delectatur vel laborat / omnia enim humana
impotencia non possunt continue operari / non fit igitur
delectacio continua sequitur enim operacionem /
quedam autem delectant nova encia //
posterius autem non similiter propter hoc / primum quidem enim
mens et intense circa ea operatur quemadmodum
secundum visum aspicientes posterius autem non sic sed
remissa / propter quod et delectacio obscuratur /
Appetere autem delectacionem existimabit quis utique
omnes quoniam et vivere omnes appetunt / vita
autem operacio quedam est / unusquisque circa hec et
hiis operatur que et maxime diligit
delectacio autem perficit operaciones et vivere
quod delectacionem appetunt / [illegible] et enim
coniuncta videntur et separacionem [illegible] non recipere / sine
operacione enim non fit delectacio [illegible]
Post hec autem dicendum // decimus liber ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

Videtur autem et esse differre alia a aliis specie [illegible]

[illegible] existimamus perfici. Sic enim videtur

naturalia que ab arte, puta animalia et arbores

et picture et ymagines et domus et vasa

Similiter et operationes differentes specie perfici. Propria

[illegible] et [illegible] unamquamque delectationem

operationi quam perficit quod auget enim

operationem propria delectatio magis enim singula

iudicant et [illegible] qui cum delectatione

operantes // ut propria delectatio [illegible]

[illegible] et [illegible] et meliores fiunt

[illegible] assequuntur [illegible] multum dis-

tant differentibus ab operationibus [illegible]

et [illegible] quibus [illegible]

[illegible] fugere [illegible] mouentur

[illegible] delectabiles [illegible] operationes

propria delectatio est [illegible] studiose propria est

[illegible] que autem prave mala // Similiter autem

et prauitate et [illegible]

[illegible] Vi-

detur autem et unicuique animali delectatio propria

esse sicut et opus [illegible] de-

lectatio [illegible] et [illegible] ab hac parte / et

in hominibus [illegible] delectant

[illegible]

[illegible] delectabilia et amabilia videntur

et in omnibus talibus videtur quod [illegible] studiose

[illegible]

[illegible] delectationes [illegible]

delectabilia quibus iste gaudet [illegible]

[illegible]

Circa autem has que circa virtutes et [illegible]

[illegible] et delectationes reliquas [illegible]

[illegible]

quidem que dicta sunt speciosior est sermo // Non
est autem quia non est virtus et cum dormienti possibile
contingit virtus et fortunato maxime / si ergo hec
placent magis in quadam operatione ponenda felicita-
tas sicut prius diximus non est prius // Operationum autem
hee quidem sunt necessarie et propter alia eligibiles
hee autem secundum se ipsas / felicitatem autem certum quod
secundum se ipsas sunt eligibiles et non aliquam que
propter aliud eligitur / nullo enim indiget
ipse sufficiens // Per se autem eligibilium que sunt secundum
virtutem actiones sunt autem et delectabiles que
sunt ludorum non enim propter altera eliguntur // Le-
duntur enim homines ab ipsis magis quam iuvantur
negligentes corpora et possessiones // Non autem est fe-
licitas secundum virtutem operatio rationabile secundum optimam / hec
autem utique erit optimi / que secundum naturam videtur principari
et ducere / et intelligentiam habere de bonis et divinis / et
eorum que in nobis divinissimum / huius operatio secundum
propriam virtutem utique erit perfecta felicitas / quoniam
autem est in speculativa vita // Optima enim et hec
est operatio quia et intellectus eorum que est optimum
eorum que in nobis et cognoscibilium circa que intellectus
// Est autem continuissima speculari et enim possumus conti-
nue magis quam operari quodcumque putamusque de-
lectationem admixtam esse felicitati // delecta-
bilissima autem eorum que secundum virtutem operationum
que secundum sapientiam confessa est / videtur igitur
philosophia admirabiles delectationes habere puri-
tate et firmitate / rationabile autem scientibus quam
querentibus [illegible] // Et que dicitur per se
sufficientia circa speculativam maxime utique erit
eorum quidem que ad vivere necessariis [illegible]
iusto operetur et temperatus [illegible]

et aliorum unusquisque / sapiens autem et secundum se ipsum
ens potest speculari et quanto sapientior tanto magis
Videtur autem utique ipsa propter se ipsam diligi nihil
enim ab ipsa fit preter speculari // Ab operabilibus autem
plus vel minus acquirimus preter actionem / Videtur autem
felicitas in vacatione esse // Negotiamur enim
ut vacemus et bellamus ut pacem ducamus // Operationes
autem practicarum virtutum in politicis
vel bellicis videntur non vacative esse
nullus enim eligit bellare gratia eius quod est bel-
lare neque preparat bellum // Est igitur hec operatio
optima continuissima delectabilissima sufficien-
tissima / propter se appetibilis vacativa et est
[illegible]

Dubitatur autem [illegible]

[illegible]

[illegible]

Talis autem utique erit melior vita quam secundum hominem; non enim secundum quod homo est sic vivet, sed secundum quod divinum aliquid in ipso existit // Quanto autem differt hoc a composito

tanto et operatio ab ea que secundum aliam virtutem // Si utique divinum intellectus ad hominem, et que secundum hunc vita divina ad humanam vitam. Oportet autem non secundum suadentes humana sapere hominem entem neque mortalia mortalem // Sed in quantum contingit immortale facere et omnia facere ad vivere secundum optimum eorum que in ipso. Si enim et mole parvum est, potentia et preciositate multo magis omnibus superexcellit. Videbitur autem et esse unusquisque hoc, siquidem principale et melius. Inconveniens ergo fiet utique si non eam que ipsius vitam eligat, sed alicuius alterius. Quod autem dictum est prius et nunc congruet. Proprium enim unicuique natura optimum et delectabilissimum est unicuique. Et homini utique que secundum intellectum vita, siquidem maxime hoc homo. Hic ergo felicissimus // Secundario autem felix qui vivit secundum aliam virtutem / Secunda autem vita separata est / hec autem humana / est enim secundum prudentiam et moralium virtutum. Videbitur autem et exteriori largitione indigere parum vel minus quam moralis // Liberali quidem enim opus erit pecuniis ad operari liberalia, et iusto ad retributiones / voluntates enim immanifeste sunt et ad actiones multis opus est / et quanto maiores et meliores pluribus. Speculanti autem nullo talium ad operationem necessitas, sed ut est dicere impedimenta sunt ad speculationem. Quod autem et perfecta felicitas speculativa quedam operatio / Diis enim omnis vita beata / hominibus autem in quantum similitudo quedam talis operationis existit / aliorum autem animalium nullum felix, quoniam nequaquam communicat speculatione // Opus autem erit et exteriori prosperitate homini enti // Non enim per se sufficiens natura ad speculari / sed oportet

corporis sanitatem et cibum et reliquum famulatum
existere, non tamen multis et magnis. // Sufficienter
enim talia existere quod possit virtuosa operari. Hec
autem attestatur intellectum operans et hic dictis et di-
spositus optime deo amantissimus esse videtur. Si enim
cura humanorum a diis sit, quemadmodum vi-
detur, et utique deos velle et gaudere optimo et
cognatissimo, hoc autem utique erit intellectus
// et diligentes maxime intellectum et eum ho-
norantes, et recte et bene operantes retribuere
facere ut amicis ipsorum curantibus. Cum autem
omnia sapienti maxime existunt, deo amantissimus
erit autem et quemcumque esse felicissimum. Quare
erit autem sapiens maxime felix. Et patet ex

finis collectura ethicorum [illegible]

[illegible]

[illegible]

Explicit extractio conclusionum de x ethicorum per venerabilem magistrum parisiensem [illegible] anno domini millesimo quadringentesimo sexto. Laus domino nostro Ihesu Christo

Circa initium abstracti querit[ur] primo ... [illegible]

[illegible]

Phia divi[di]tur in tres partes scilicet in logi-
cam ethicam et phisicam seu naturalem
moralem et naturalem quibus aliis duabus
obmissis de sola phisica seu naturali
hic intendimus [illegible] ... [illegible]
... [illegible] ... naturalis intelligere ...

2m quod dicit aristoteles primo posteriorum quod ulla pars
imagis nota [illegible] quod particula naturalis
intellegentia [illegible] relatio subiecti [illegible] ut
[illegible] // dicit quod [illegible] [illegible] sola
[illegible] naturalis dicit [illegible] quod salvat [illegible]
naturalis // dicit quod naturalis [illegible] //
dicit quod naturalis motus et quies cum in quo e
[illegible] actus // unde avicenna [illegible]
[illegible] universalis et particularis [illegible]
appellat virtute diffusam [illegible]
[illegible] appellat [illegible]
[illegible] utilis [illegible] in hac [illegible] vel
in hac [illegible] 2m quod dicit quod naturalia [illegible]
[illegible] per modos
patet aristoteles in 2o physicorum // naturale dicit quod multum
[illegible] quod [illegible] est [illegible] 2m quod dicit
quod [illegible] naturale [illegible] est
[illegible] // dicit quod naturale quod sit 2m
[illegible] 2m quod dicit quod [illegible] naturale quod [illegible]
sit [illegible] et [illegible] sit [illegible] 2m [illegible]
[illegible] agentia [illegible] naturale e
[illegible] artificis [illegible]
[illegible] agendi [illegible] voluntas [illegible]
[illegible] dicit quod naturale [illegible]
[illegible] naturalis [illegible] dividitur
Iste liber [illegible] dividitur [illegible] 2m quod totus
liber [illegible] libri [illegible] aristotelis primus totus
[illegible] 2us libro [illegible] 3us libro
[illegible] libro [illegible]
[illegible] 2us [illegible] 3us
[illegible] 2m [illegible]

[illegible] dicit [illegible] primus totus dividitur
[illegible] primo [illegible] prohemium
[illegible] secunda [illegible]
[illegible]

[illegible]

Cum ergo scientia in physica naturali sit de corpore
mobili tamquam principali dicitur de corpore
mobili simpliciter sine re... // 2a de celo // 3a
de elementis // 4a de elementatis // quinta de
anima // Corpus sic diffinitur ab antiquis Cor-
pus est omne illud quod trinam dimensionem
habet longitudinem latitudinem et profunditatem vel sic et melius
secundum algazelem avicenna corpus est in quo
est habitudo vel aptitudo intelligendi duas li-
neas intersecantes se ad angulos rectos
equales et terciam lineam que secat alias duas
lineas ad angulos rectos et equales Est autem
corpus aliud mobile aliud immobile et dicitur im-
mobile corpus constans quod non movetur nec appetit
nec ad formas ut hoc quod dicitur celum empi-
reum Corpus autem mobile est quod recipit motum
et quietem quod est unum de principiis naturalis Consta-
te amplius sermone in primo physicorum [illegible] sub

principia nature patet secundum primo quia materia et duo contraria

scilicet privatio et forma. Secundo patet sic privatio est quod

sit secundum naturam omne actus subiecti et ad quod sit

potentia sit perfectio quod dico actus semper tamen unus

secundum secundum perfectio quod dico sit tamen formam perfectio

quod dico sit in potentia tamen privationem

[illegible] corpore communicato et communicatione et quod

[illegible] [illegible] fit homo

[illegible]

Igitur materia est ut unum principium in comparatione ad

privationem et est ut duo respectu privationis

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ex his materia et forma sunt [illegible] principia

[illegible] corporis patet [illegible] abstractus

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Alia ut dicat ar(istoteles) in fine primi ph(ysicorum) [illegible]

[illegible]

[illegible]

Materia sic dividitur quia quedam est spiritualis quedam corporalis. Spiritualis est illa que est in creaturis que carent situ per angelos et animas intellectivas que est creata cum ipsis. Corporalis est illa que est in rebus que habent situm. Et istarum quedam est naturalis quedam artificialis. Artificialis est illa que est in rebus artificialibus sicut quarum principium est voluntas creata. Naturalis est illa que est in rebus naturalibus sicut quarum principium creans est una. Et istarum quedam est universalis quedam particularis. Universalis est illa que non est respectu ad aliquam formam specialem sed ad omnem formam in communi [illegible]

Est enim quedam appetitus naturalis creata ad omnem formam et hec est per admodum quo privatio sine forma unde enim unumquodque in quo magis deficit hoc magis appetit [illegible] et primo probatur ex materia appetit formam per [illegible] et tempore [illegible] particularis est illa que est [illegible] et [illegible] cum forma particulari et conformatur accidentalibus. Materia [illegible]

[illegible]

[illegible]

Et nota quod in materia artificiali non est potentia passiva [illegible] sicut in materia naturali [illegible] potentia passiva sed etiam activa sicut patet in generatione tritici et hec a theologis vocatur [illegible] seminalis que est [illegible] ipsius forme [illegible] generabilis et incorruptibilis [illegible] in malo et [illegible] in quibus [illegible] virtus activa [illegible] in [illegible] generabilis et corruptibilis [illegible] et elementalis in quibus [illegible] virtus activa et passiva [illegible] collige quintuplex divisio materie [illegible] spiritualis et corporalis [illegible] corporalis / [illegible] artificialis et naturalis / hec autem [illegible] simpliciter [illegible] et ita [illegible] simpliciter [illegible] naturalis simpliciter [illegible] ita spiritualis est simplicior [illegible] in [illegible] quia [illegible] secundum [illegible] spiritualis [illegible]

[illegible]

Item secunda [illegible] de separatione que sic notificatur [illegible] separatio est carentia forme [illegible] aptitudine materie [illegible] aptitudine materie [illegible] incorruptibilia corpora et incorruptibilia [illegible] non est separatio quia [illegible] aliam formam [illegible] contingit enim esse [illegible] ut dicit Aristoteles [illegible] physicorum. Et nota quod separatio [illegible] materie [illegible] naturalis et artificialis [illegible] distinguitur [illegible] naturalis et artificialis [illegible]

[illegible]

[illegible]

Sequitur de forma secundum quod ponendum est.

Et forma abstracta omnino a materia et ab accidenti-
bus materie sicut est primus motor primus et cetera et
hec considerat metaphysicus. Et alia que est forma abs-
tracta a materia sed non ab accidentibus materie et hec
considerat [illegible]. Est alia forma non abstracta
a materia et ab accidentibus materie et hec considerat
physicus quia est principium unius naturalis perfecti. Ex
quo dicit Aristoteles primo physicorum forma est quoddam divinum
et optimum et appetibile. Divinum dicit quia forma dat
esse rei, unde quia omne esse est a deo appellatur
et optimum dicit quia inter tria principia
melius est forme. Appetibile dicit quia ipsa
appetitur a materia sicut imperfectum appetit naturaliter
perfectionem ut dicit Aristoteles ibidem. Et non quod
forma dicitur [illegible] forma [illegible] et [illegible]
[illegible] per dici forma sic [illegible] est [illegible]
corporis organici physici [illegible] dicit [illegible]
forma [illegible] in [illegible] et sic forma diffinitur
in libris sex principiorum sic forma est compositioni
contingens simplici et invariabili
essentia consistens. Simplici dicit [illegible]
forma [illegible] est [illegible] est invariabilis
[illegible] quia posset variabiliter possibile re-
cipere aliam formam suscipere et sic esset forma

et non forma vel dicitur simplex ad differentiam compo-
siti, invariabili ad differentiam materie. Dicitur et forma
quia forma manebit et [illegible] hic dicitur forma [illegible]
mundo paradigma sive exemplar. // Forma
recipit divisionem quia ad modum materia primo
in spirituales et corporales. Spiritualis est illa
que facit [illegible] que est in re spirituali
sive in re corporali ita quod tota sit in toto
et in qualibet parte totius. Corporalis est illa
que facit corpus [illegible] que in re
corporali ita quod in maiori parte maior
et in minori minor. Sequitur de forma

[illegible]

[illegible]

Et istarum quedam est naturalis quedam artificialis. Artificialis est illa que est in rebus artificialibus sicut cuius principium est ars. Naturalis est illa que est in rebus naturalibus sicut cuius est natura. [illegible] illarum quedam [illegible] que [illegible] illa que [illegible] totum ipsius esse ita quod non est in [illegible] mentalis [illegible] est illa que sigillata est in [illegible] ut [illegible] quedam est in corporalibus ut forma [illegible] que est [illegible] ut forma elementorum et elementatorum. Item formarum alia essentialis alia accidentalis. Essentialis est illa que eius adventione sui adventus facit [illegible] ut [illegible] accidentalis est illa que [illegible] sui adventum non facit [illegible] albedo. Item formarum alia posita est in materia alia materie [illegible] materie posita est forma [illegible] formarum [illegible] materie posita [illegible] que ponitur [illegible] materie superficie [illegible] superficiei [illegible] et [illegible] colores [illegible] superficiebus et [illegible] superficiei [illegible] aut [illegible] et ultimus

non resolvitur. Et [illegible] non materie superficie tamen [illegible] quod non [illegible] ut [illegible] et [illegible] et [illegible]

[illegible]

Respondes

Et non [illegible] autem [illegible] Ex[illegible] fuit apud philosophos de formis naturalibus. Quedam [illegible] formas esse [illegible] formarum et [illegible] esse separatas [illegible] in corporibus [illegible] in caliditate et frigiditate [illegible] forma [illegible] aut [illegible] esse [illegible] actu [illegible] non [illegible] apud fuit [illegible] qui ponit formas

esse diuina potencia autem non est in actu quia
ab ea potencia agente educuntur de potencia ad
actum quando dicit aristoteles in 2o de generatione et cor-
ruptione allatio solis in obliquo circulo facit
generationem et corruptionem in inferioribus et de 2o phisicorum
dicit quod homo generat hominem et sol [illegible]

[illegible]

Item
Item non quia forma dicitur esse forma dans speciem et
prima endelechia sive actus. Forma dicitur
[illegible] dat esse [illegible]
[illegible] species [illegible]
[illegible]
[illegible] endelechia
sive actus [illegible]
non quia dicit aristoteles in 2o de generatione et
corruptione quod [illegible]
[illegible]
[illegible] caret [illegible]
caret [illegible]
[illegible]

sensatus et passiones et de principiis naturalibus
esse dicta sufficiunt. Item non quia formaliter

[illegible]

Consequenter considerandum est hic queritur de causis que et
quot sunt in natura. Respondeo dicendum ut supra
apud aristotelem principium dicitur esse causa intrinseca et
extrinseca [illegible] causa vero extenditur ad causas extrinsecas
et intrinsecam ut postea patebit [illegible]
Tunc aristoteles in 2o phisicorum causa est ex qua fit
aliquid cum sit sicut es statue [illegible] dicit
[illegible] et causa materialis [illegible]
[illegible] aliqua [illegible] sicut es
statue et [illegible] in qua ut [illegible]
[illegible] potentie [illegible]
[illegible] species [illegible] actus [illegible] et
[illegible] esse [illegible] causa formalis
et non [illegible] simplicibus ut angelis et
[illegible] forma que [illegible] actus [illegible] et
[illegible] actus [illegible]
[illegible] ut in homine anima [illegible] actus [illegible] est
[illegible] actus [illegible]
[illegible]
ut [illegible] ut [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

augit

Et notandum quod duplex est effectus [illegible]

[illegible]

Circa 3o dicitur causa cuius gratia aliquid fit ut am-
bulatio gratia sanitatis et est causa finalis de
qua dicit Aristoteles 2o physicorum quod est causa potissima
et finis aliarum causarum. Notandum quod causa finalis
movet efficientem / efficiens movet [illegible]
materia mota ut inducatur forma sicut patet in arti-
ficiali et ideo dicitur causa finalis est potissima
aliarum quia nisi [illegible]
et non [illegible] ut laborare est causa efficiens sanitatis
sed sanitas est finalis laborandi [illegible]
esse causam oppositorum ut nauta [illegible]
est causa salutis absencia autem eius est causa
periculi / Circa 3o dicitur [illegible]

[illegible]

[illegible]

Item nota quod causa dupliciter explicatur aliquando dicitur causa de eo quod prius aliquando vero propinquius ut medicus est causa effectus sanitatis prius et artifex vero propinquius. Item aliquando causa dicitur per se et aliquando per accidens ut sanis statua est causa statue per se policletus vero per accidens et [illegible] accidit enim facienti statuam policletum esse, non policletus per accidens est causa statue facte aut statua causa statue per se. Item aliquid est causa potentia et aliquid actu ut edificator edificando domum

Et nota quod est in causis sicut est in causatis [illegible]

[illegible]

[illegible]

Est hic dubium dubitatio et desideratio [illegible] et quod corpus difficile multa enim a casu et a fortuna contingunt [illegible] quod sit casus et fortuna [illegible] in secundo physicorum investigat [illegible] quod sint quod fiunt propter aliquid [illegible] propter aliquid intentio sicut ut aliquando inveniens thesaurum cum fodit sepulcrum non enim propter hoc fodit sepulcrum ut inveniat ipse thesaurum. Item quod fiunt propter aliquid quod fiunt preter intentionem [illegible] et illa fiunt a casu ut dicit [illegible] in secundo physicorum [illegible] in [illegible] principio [illegible] motu accedit [illegible] fiunt [illegible] infelicitate [illegible] febri[illegible]

[illegible]

Item casus que sunt a natura [illegible]

sunt ut orientem solem in aliquo loco // Quod ut sic
operativa sunt ut pluvia generari eo quod
pure // Dico ita quod que sunt ex proposito propter hoc causa
operare est iam sed causa que non sunt propter hoc causa per
accidens est fortuna et casus Causa vero per accidens
accidit esse per se causa per accidens dico ideo
quia fortuna et casus accidunt causis per se quod
sic patet nam aliquis iuit ad forum ut emeret carnes
et tamen venit ad forum et venit thesaurum
ex casu qui accidit cause per se scilicet ire ad forum
// oportet autem fortuita et casualia esse rara
Si enim frequenter sunt non dicuntur fortuita
vel casualia ut si quis veniret ad forum quociens [illegible]
[illegible] // Dicitur autem fortuna a casu quod fortuna
tamen est tantum in agentibus cum proposito et intellectu
quibus tamen contingit inesse Unde neque in
animatis neque bruta neque infans agunt
a fortuna quia nullus proposito neque infortunia
cum in talibus neque disfortunia nisi per similitudinem
sed dicit aristoteles est infortunatos esse lapi-
des ex quibus sunt arte et alios non tamen ab
hominibus sed lapides qui sunt in pavimen-
to infortunatos quia conculcantur pedibus sed
casus est in non habentibus proposito ut animalibus
et inanimatis ut si equus venit domum et e
salvatur a latronibus non tamen propter hoc salute venit
domum sed ut alibi [illegible] Et exemplum ca-
dit et propter casum sedeat sed non tamen propter hoc
cadit accidit ut sedeat sicut [illegible] in medio
[illegible]

Sic quod patet quod fortuna et casus sunt [illegible]
[illegible]

Nota quod in hiis que sunt propter hoc sed sunt a pro-
posito sed natura contingit errorem vel inssi-
ciens pluries vel minus vel indebite ab
errore quia contingit in hiis que sunt a
proposito causa peccatum proposito ut grammaticus
errat in scribendo ut in orthographia
Sic in medicina errat in potatione [illegible]
ab errore illo quia contingit in hiis que sunt
a natura causa peccatum nature sed sunt monstra
dicit aristoteles in 2° phisicorum capitulo [illegible]

parte dicta illegitime quod sit alia pars ad unum
mutuo continue ut tactus per longitudinem
et vmbilicus et pluralitatem longitudinis et aliud
genus continuitatis // Secundo quantum ad principia dicta
tria est decipiens ab eo quod est principium quod autem
unum in uno sunt principia materialis formalis
efficiens et finalis / de quibus dicit
alias capitulo 2o phisicorum quod quecumque tres causas
et unum ultimus quod illorum et quiddam est
sit et ad ea cum peruenimus motum et quietem et
cum accidentia in specie quod est principium accidentium specie et
per applicationes tantum ea facta simplex
pono ubi cum decessimus aristoteles quod sint a
natura et cum cum speculatione quod ipsum apparet ut hoc

[illegible] et sol Notam ...

[illegible]

[illegible]

Volumus ut dicit aristoteles in 3o phisicorum naturam
et principium motus et quietis // dico
similiter de principiis et causis naturalibus per hoc
quod cum ut dicam de motu et quiete loco
et tempore quoniam quod non de motu quia ut phisicos
diuerse sunt opiniones et unde enim ponere
sicut motum esse quod dicitur / et aliqui ponere
sicut motum non esse quod est in possibile
duo corpora esse in eodem loco sed parmenides
et melissus dicebant sicut aliqui motum
a ut dicunt locus continuus sit aliquis vel quod
quod vacuum vel repletum si quod vacuum quod
ratione qua esset illud vacuum eodem modo et
ubique quod totum esset vacuum et per
totum ut esset si repletum tunc unum corpus
et in alio quod duo corpora essent in uno et
in eodem loco quod est impossibile tamen dicere
sicut quod tamen unum et ens quantum per modum
antiquis autem dicit quod ... non sunt phisica
quia principium et per suppositionem motum // Alii
ac dicebant motum non esse per fin

tatem spacii sicud fuit zeno / deducebat enim sic si
possibile est motum esse ponamus quod esse ergo aliquod
aliquod corpus moveri de loco ad locum sed oportet quod pertranse
at aliquam partem spacii primo antequam totum spacium per
transeat et etiam partem partis et sic in infinitum quia
infinite sunt partes spacii sed infinitum non potest per
transiri ergo non est motus Sed aristoteles solvit hanc ypo
thesim et dicit quod duplex est spacium uno
modo ad actum alio modo ad potentiam actu
autem spacium non est infinitum sed quo ad potentiam
sive ad divisionem bene est infinitum propter infinitatem
partium spacii [illegible]

[illegible]

Primo pono [illegible]

[illegible]

Unde deducebat [illegible]

[illegible]

Sed aristoteles solvit [illegible]

[illegible]

Ergo qui ponebat motum et quidam pone
bant per vacuum quidam per replecionem per vacuum de
cebat motum fieri democritus et leucippus
et separatis corporibus qui ponebant plura et spacia
vacua et corpora indivisibilia plura quia alia
mi dicebant atthomos divisio est
per divisionem et deducebat quod non contingit
videre neque augmentari neque aliquem motum nisi per
vacuum unde dicunt si totum universum esset
vacuum contingit videre universaliter celo
[illegible] ad dicit quod nec bene videntur quia
[illegible] dicit enim aristoteles quod si totum universum esset
vacuum non esset motus nec contingit motum
esse per vacuum Et hic declarat aristoteles per
proportiones sicut velocitatis et tarditatis motus
causatur a levitate et gravitate eorum quod
moventur a subtilitate et grossicie medii per quod
est motus ponatur ergo quod aliquid levissimum
moveatur per medium subtilissimum constat quod
ille motus erit velocissimus et motus ve
locissimus mensuratur tempore minimo velox enim
est ut dicit aristoteles quod in pauco tempore multum
movetur tardus autem est quod paucum in multo tempore
movetur ergo si esset motus per vacuum cum vacuum
infinitum excedit medium subtilissimum constat
quod ille motus est velocior motu velocissimo
et per quod mensuratur tempore minori minimo Sed

hec est impossibile. Non enim motus est velo-
cior velocissimo motu vel aliquo tempus
in instanti. Nec per vacuum non contingit mo-
tum esse. Est enim vacuum locus carens
corpore. Et hoc vz ad intellegendum quod licet
angelus moveatur de loco ad locum non
tamen per medium. Motus enim eius est velocior
omni motu corporum in infinitum et tamen quia
motus angelicus mensuratur tempore discreto
et per consequens tempus inter duo nunc est tempus
medium et per motus angeli mensuratur
per nunc et nunc mensuratur tempore [illegible]
duo nunc [illegible] inter [illegible]
duo nunc tale tempus [illegible] medium est aliud
[illegible] nunc [illegible] sed [illegible]
inter duo nunc et tale nunc est tempus me-
dium et tale nunc mensuratur motus angeli
[illegible] Aristoteles dicit motum esse per plenum
[illegible] actu et per vacuum in potentia sed
videtur [illegible] motus per [illegible] vel
per aliquod aquam / corpus quod ponebat

[illegible]

[illegible]

Et motu [illegible] dicitur quod sit motus et
[illegible] differunt [illegible]
in 3o physicorum motus est endelechia entis
[illegible] in potentia in quantum huiusmodi est ut actus
[illegible] alterabile [illegible]
[illegible] in 3o physicorum motus est actus in
[illegible] differunt [illegible] motus
motus [illegible] ad actum [illegible]
et non [illegible] differunt [illegible]
[illegible] in potentia [illegible] diffe-
[illegible]

[illegible]

q(uod) res sit in potentia ut operans eliciat actum perfectum et tamen res non e(st) motus. Q(uod) aut(em) sit in potentia ut operans actum eliciat non perfecto et tamen e(st) motus. Sit aut(em) quod sic(ut) suppo-situm est s(ecundu)m dictum p(er)manentium [illegible] motus aliud ab eo quod acquiritur per motum et sic p(ate)t quare motus sit p(er)fectio [illegible] Est enim motus actus quo operante adhuc aliquid a(ctus) remaneat. Forma aut(em) que acquiritur per motum e(st) perfectio qua operante nichil re-manet ipsius. Videtur q(uod) motus [illegible] non [illegible] fiat [illegible] tempore [illegible] passione [illegible] corpus e(st) continuum ergo motus sit continuus. Continuum aut(em) est cuius partes ad unum terminum quem copulantur [illegible] motus s(ecundu)m partes ad partem et medium. Et [illegible] q(uod) [illegible] mobilia moventur et movebuntur. Est enim p(ri)mum in termino a quo et p(ri)mum in termino ad quem et p(ri)mum in medio [illegible] enim motus non e(st) nisi corporum que parte et parte sunt et medium.

De motu ipso dicendum [illegible]

[illegible]

Et non dicitur ut continua condigna et quia continua sunt quorum copulantur ad aliquem terminum partes lineae copulantur ad aliquem terminum quem [illegible] ad punctum et partes superficiei ad lineam et partes corporis ad superficiem. Condigna vero sunt quorum termini simul sunt et non distant ut porta et parietum [illegible] termini corporis sunt simul. Consequentia vero sunt que non habent inter se medium sui generis [illegible] et ut [illegible] aliquid [illegible] et [illegible] sunt duo [illegible] sunt [illegible] et due domus et [illegible] sit non quod ad unum motum [illegible] continuum [illegible] in [illegible] prius [illegible] sed ut id quod movetur sit unum mobile et forma ad quam movetur vel que acquiritur per motum sit una et tempus mensurans sit unum et continuum ita q(uod) non intercidat quies inter partes [illegible] aliter et non unus motus est quorum quies e(st) in medio. Et nunc [illegible] saltu occupacionis [illegible] continuum et hic [illegible] ad congruendum [illegible] sit unus p(er) com-

et quod plura // Item non quod aliquid mo[vetur] per se et aliquid quod per accidens / per se movetur secundum / per accidens vero movetur aliquid quod dicitur unum secundum [illegible] ut albedo movetur motu [illegible] quia motus [illegible] movetur aliud quod in motu sunt [illegible] secundum partes in toto ut clavis movetur motu navis // Hic ponit [illegible] quia

[illegible]

Hic dicit de divisione motus. Motuum enim unus dicitur sic motum aliquid animalis aliquid naturalis aliquid violentus / Naturalis est cuius principium intra se est, animalis est cuius principium [illegible] intra se est aliud violentus est cuius principium extra est [illegible] passum et quod dividitur sunt [illegible] quod [illegible] ab [illegible] per se movetur vel a proprio motu vel ab alio [illegible] quod naturalis motus in principio est remissus et in fine intensus sed motus animalis est in principio et in fine remissus et in medio intensus. Violentus est in principio intensus et in fine remissus. [illegible] violentus [illegible]

quandam impulsionem secundum impulsionem tractionem et vectionem et vertiginem compulsiones quaedam sunt [illegible] vel [illegible] pulsio secundum impulsionem et expulsio impulsio est quando movens [illegible] movetur non deficit expulsio autem est [illegible] movetur deficit [illegible]

[illegible]

Tactus autem est quando ad [illegible] et ad aliud velatur [illegible] motus [illegible] non [illegible] ab eo quod [illegible] // et adhuc reducuntur [illegible] et [illegible] et [illegible] et radiatio quae sunt [illegible] // vectio etiam [illegible] movetur non [illegible] secundum actus motus et [illegible] in [illegible] motibus secundum impulsionem tractionem et vertiginem. Vertigo est motus [illegible]

cpulsione et tractione alios corporum per
partes continue dicit motus per se sed pars generacionis
corporum augmentum et diminucionem alteracionem
loci mutacionem // cum qua sunt differencie sunt
ante retro sursum deorsum dextrorsum et si-
nistrorsum // Sed ipse contingit se respectus diversos
quia generacio et corrupcio non sunt motus sed muta
ciones et sic dicit philosophus in quinto phisicorum quo-
niam cum est descensus ad terram et decente ad
eius corpus vel est decente ad nos eius
terram non motus non est in sui in re quante actu
quale et fixa et temporale et non est instantis sed
generacio et corrupcio non sunt in re fixa et in
tempore sed constanti ergo generacio et corrupcio non sunt
motus sed mutaciones non dicit quia motus est
mutacio sed non equiter describuntur exemplum

Patet autem in textu de elementis

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Textus de motu dicit est de quinte supplementum
cum mixto separatum inter elementa
elementa sic diffinitur elementa est illud
quod est in re mobili decurrens aptitudine communi
naturalis non tamen est motus sed tamen ante diffinit a parte di-
ffinit quidem elementa est principium motus in
illo decurrens aptitudine est ut mouetur motum
est motum Ex hac est quia motus est sepa-
rata et quidem est in tempore non autem dicit mate
rialis sequitur quod est in deo et angelis
quando motus dividitur in motum naturalem
et violentum ita quod elementa elementa
naturalis est quia corpus est in suo proprio loco et
debito sibi a natura sicut terra in centro et
ignis in alto elementa naturalis est quia aliud
uel ad suum motum proprio cessat sicut
mutatur appetibilis sed non elementa vio
lenta est quia corpus est in loco sibi actuali sicut
terra est in alto et ignis in centro

[illegible]

[illegible]

Sequitur de loco. Locus sic diffinitur a Damasceno: locus est corporis finis continentis secundum quod continet id quod continetur, ut puta aer continet corpus, corpus autem continetur. Est autem duplex locus, scilicet intelligibilis et sensibilis. Intelligibilis est locus spiritualis creature spiritualis ut sunt angeli et anime comparate a corpore que licet sint in loco corporali non tamen corporaliter sed intelligibiliter ut dicit Damascenus. Est autem locus intelligibilis ubi intelligitur aliquid esse et est intelligibilis incorporea natura ubi immineat et ibi operatur. Locus sensibilis vel corporalis est locus corporum secundum quod diffinitio est supra dicta. Et nota quod triplex aliquid dicitur esse in loco scilicet circumscriptive, diffinitive et repletive. Circumscriptive dicitur esse in loco cuius partes assignantur principium, finis et medium in loco, vel cuius partes mensurantur partibus loci ut corpus. In loco diffinitive dicitur esse in loco quod quando est hic non alibi, sicut angeli sunt in loco. Angelus enim est ibi ubi operatur et anima comparata a corpore ut dicit Damascenus. Comparata dico quia anima unita corpori est in eodem loco cum suo corpore. Repletive dicitur esse in loco quod replet omnem locum [illegible]

[illegible]

Item quedam sunt in loco proprie per se [illegible] per accidens [illegible] vel partes integrales ut digitus in manu [illegible] Damascenus [illegible]

[illegible]

Expeditus de tempore de quo primo dicit quid sit tempus et 2o quod sit eternum // 3o declarans tempus ipso de distinctione temporis quibus sit diffinitur. Ab aristotele ex predictis quibus tempus est numerus motus secundum prius et posterius. Item tempus est numerus motus secundum prius et posterius //

[illegible]

Tunc diffinitiones intelligendas manifeste sunt per comparationem temporis ad motum localem cum quo prius et posterius passio temporis motus secundum magnitudinem que ... prius et posterius

ille due partes ... sunt partes medie ... aut quod motus super ipsa magnitudine ... et ... ad remotionem ubi et loci et situs ... partes ... magnitudinis ubi et loci situs // et ad ipsa ... sit et ... sit mensura ... potentia ... ad actum mensura ... ipsum autem quod fertur vel motum motu suo ... in spatiis ... magnitudinis ... motus continue et ... medium ... motus sit medium vel magnitudinis et mensura ipsius motus mensura potentia ... actu continue in motu habent tria ... ab ipsa potentia continue precedente actu ... prius et posterius ... in motu et ... continues ... quantitates ... quod fertur vel motum ... et continuitate magnitudinis ... prius et posterius ... in motu et prius et posterius ... et ... magnitudine vel in ubi ... non est ... acceptam ... in tota magnitudine ...

[illegible]

[illegible]

Sed aliud est moveri vel fieri quale in tota ma-
gnitudine continua et non solum est [illegible] quod est sic
vel ibi: e.g. an et post ita est in uno [illegible]
vel quod accidat ei quod movetur vel fiat et in
motu [illegible] est [illegible] quod fiat vel fiebat aliquid
in impossibile quod semper [illegible] contingit [illegible]
mobile propter [illegible] impositionem magnitudinis
[illegible] manet [illegible] motu quale [illegible]
quod quod nunc [illegible] tempus et tempus [illegible] quod
[illegible] sensibus [illegible]
mobile accipe [illegible] quod nunc quod [illegible]
[illegible] et [illegible] // [illegible]
[illegible] quod [illegible] est motus [illegible] movens
et motus motus/ motus movens [illegible]
[illegible] quo motu potest movere [illegible]
[illegible] quando [illegible]
[illegible] asini vel [illegible] primus autem motus
est res mota [illegible]
[illegible] primus autem motus [illegible]
[illegible] actu [illegible]
primus motus [illegible] actu sunt res mote
in actu [illegible] motus motus [illegible]

mutatur secundum accidens [illegible] quod facit et
[illegible] et sic tempus mutatur a motu quia
prius et posterius [illegible] causantur a priori et
posteriori [illegible] motibus mutatur
partibus [illegible] et a parte sua [illegible] et
[illegible] mutatur [illegible] tempus secundum a priori et
posteriori in ipso ut a partibus et [illegible]
[illegible] aliud et aliud modo [illegible]
[illegible] manere [illegible] quando mutatur ut
a parte sua [illegible]

[illegible]

[illegible]

Item alio modo comparatur motus quia est tempus secundum ut est mensura reddens quantitatem motus et per hoc est minus manifestus motus certificatur cum quantitas temporis sit notior [illegible] et per hoc sit et hac certificata certificatur quantitas motus et hoc est quod dicit Aristoteles 4° physicorum quod tempus est numerus motus / minima autem numeri [illegible] duo / dicit autem numerus minimus unitas [illegible] unum cum numerus non [illegible] numerus [illegible] tempus [illegible] motu [illegible] sicut enim quod duo [illegible] accepta [illegible] amplificat [illegible] quantitatis [illegible] per [illegible] tempus non multiplicat [illegible] duo secundum prius et posterius [illegible] duo [illegible] accipiuntur [illegible] ipsius motus in tota quantitate motus et per hoc quia tempus est [illegible] motus [illegible] mensurat [illegible] et [illegible] quod motus non [illegible] tempus [illegible] quia non est [illegible] successivus [illegible] in [illegible] non est [illegible] manens [illegible] in esse [illegible] accipere de motu non [illegible] permanens [illegible] nunc quod est accipere [illegible] permanens [illegible] in [illegible] et [illegible] unita [illegible] tempus quia [illegible] motus et quo mensuratur motus

[illegible]

Secunda opinio duobus modis accipitur ut dicit Avicenna secundum primum quod est presens tempus dicitur nunc est et primo secundo a similitudine cum illa comparatur ad fluxum puncti ponatur enim quod in possibile quod sit punctus fluens per lineam punctus in fluxu continuo facit lineam successivam quae permanentia non est in partibus suis sed [illegible] non [illegible] in presenti [illegible] sed alterius [illegible] quod punctus est [illegible] ibi in longitudine [illegible] et [illegible] cum illo puncto [illegible] nunc quod est presens temporis et hoc non [illegible] ut terminus temporis secundum in mathematica longitudine est punctus terminans et cum illo [illegible] nunc [illegible] quod est terminus temporis sed non est terminus actu secundum opinionem Aristotelis vel ad aliquid modum. Quod si quis vellet distinguere secundum Avicennam dicit quod nunc quod est presens temporis dicitur proprie instans quod non stans nunc autem quod est terminus temporis dicitur [illegible] ipsius nunc. Et [illegible] quod punctus ad lineam et nunc ad tempus in aliquibus similitudine se habent et in quibusdam non [illegible]

et continuando quodammodo se habet. Secundo concludo

ut ita dicam vel in succedendo ut aliquid sequitur

quia punctum non facit lineam successive

neque instans successive. Sed nunc successive facit

tempus ut ... et ideo punctum non facit lineam

[illegible]

Dicimus autem quod nunc et punctum continuando

et distinguendo quodammodo se habent quia continuat lineam

et terminat quo puncta ... actu. Sed ...

... probat quod nunc non est terminus actualis

... quia non est in ... temporis nisi

... ut ortus solis vel ...

... stelle ortus vel in ...

... punctum continuans ...

lineae et finis ... puncto ...

... et ideo ... accidit.

... motus ... lineam ita quod ...

... puncto continuante ... ipso ...

finis ... magnitudinis ...

esse in motu esse ... medii ...

motum non est in fine magnitudinis ...

Si autem ... ipsa in ... finis ad ...

... principium ... ipsa ...

motum in principio magne. Sed quando ... puncto

... puncto ... in nunc ... puncto

... ipsa in duobus nunc ... duo

nunc ... in ... continue ...

... ut in ... et ... continuo quod

... puncto in duobus ...

... accidit ... quod distinguendo quod

puncta continuat quae in linea ... actu

ut finis et ut principium ita ut ... est

... Sed nunc ... accipi ut finis

vel ut principium ... temporis medium

Sed ... quod ... dicitur ... quod ...

... et nunc non est ... temporis vel aliquid in

... simplex ... alio ... illud

a quo ... simplex ...

... Sed in ... simplex ... dico ...

nunc ... temporis cum ... et ... post ...

... nunc ... in futuro

[illegible]

Est 4o difficultas [illegible]

Restat nunc dicere quid sit esse in tempore et
ad hoc sciendum notandum quod aliquid dicitur esse in tempore pluribus
modis. primo aliquid dicitur esse in tempore ut
in eo non realiter sed locutione et passiones
temporis sunt in tempore sicut longum breve multum
paucum. 2o aliquid dicitur esse in tempore sicut
illud quod est pars temporis et sic nunc est in
tempore quia est pars temporis. 3o dicitur esse
in tempore sicut terminus in termino et sic nunc
[illegible] est in tempore. 4o aliquid est in tempore [illegible]
[illegible] et sic toto tempore [illegible]
temporis mensurari et sic contingit duobus modis
[illegible] et [illegible] ad hunc duobus
modis [illegible] prius et posterius [illegible] prius est
in tempore motus et mobile [illegible] motum
[illegible] posterius [illegible]
[illegible] ad motum et prius [illegible] tempore
ad hunc duobus modis [illegible] in toto tempore mensurari
et [illegible] tempore mensurari toto [illegible] motus
celi [illegible] alii [illegible] motus
[illegible] esse in tempore [illegible]
[illegible] illud quod [illegible] mobile [illegible]
esse et posse [illegible]
[illegible] motus [illegible]
[illegible] sunt [illegible]

[illegible] ut dicit Johannes [illegible]
fuit [illegible] defuit [illegible]
[illegible] illud quod [illegible] esse
quod [illegible] est in posse [illegible] motum
et [illegible] et sic angelus
dicitur esse in tempore [illegible] temporis [illegible]
[illegible] angeli [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] angelus quod [illegible]
[illegible] movet [illegible]
[illegible] et locum [illegible] ita [illegible] ratione
[illegible] potest ad motum [illegible] ad
[illegible] motus angeli [illegible] duobus [illegible]
[illegible] motum [illegible] potest [illegible]
[illegible] et [illegible] in tempore 2o [illegible]
[illegible] et [illegible] sunt in tempore [illegible]

Restat nunc dicere [illegible]

[illegible]

[illegible]

dicit dionisius in mistica sua theologia est quod preter corpus est et non comparatur ad materiam. Verbi gratia non quod tempus mensurat [illegible] omnium eorum quod adiacet motui naturali [illegible] omnium eorum que adiacent entibus mutabilibus sive ideo sit naturalis [illegible] et [illegible] formis corporalibus sive in formis spiritualibus. Tempus quod adiacet motui naturali [illegible] spectat mobilibus [illegible] tempus et [illegible] motus. Tempus autem speciale mobilis est [illegible] cum mole [illegible] principium [illegible]

[illegible]

Tempus dividitur per tres differentias scilicet presens preteritum et futurum. Preteritum est quod fuit et non est; presens est preteritum et initium futuri [illegible]. Futurum est quod non fuit sed erit [illegible] tempus futurum [illegible] presens [illegible] est [illegible] preteritum [illegible] presens [illegible] autem [illegible] preteritum [illegible] presens [illegible] modo [illegible] autem [illegible] tempore [illegible] presentialitate. [illegible] autem ut

Unitas motus cum non sit divisibilis et sit primum
in termino a quo et primum de termino ad quem et
quod in eo in quo est motus est nunc finis et terminus principii
et ideo motus ipse est imperfectus actus quod est a termino
a quo, quod autem sit actus perfectus est a termino ad
quem et prius tempus quod adiacet motui est
prioris et posterioris quorum unum est a termino a quo
prius et alterum ab eo ad quem est posterius et quod
de tempore est accipere est nunc fluens [illegible]
et posterioris et illud est tempus in quo [illegible]
[illegible]
tempore mensuratur motus [illegible] motus primi
mobilis non mensurat [illegible] nisi per motum
[illegible] omnes motus qui sunt sub
motu caeli [illegible] cum motus [illegible]
mensuratur per motum caeli tamquam per simplicissimum
[illegible] mensuratur [illegible] motus
caeli tamquam [illegible]
[illegible] in tempore [illegible] in motu [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad unum [illegible]

[illegible]

[illegible]

Est autem aliud tempus quod adiacet muta-
tioni [illegible]
[illegible] mutationem de calore [illegible]
[illegible] quae mutatio [illegible] aliud
[illegible]
[illegible] non est accipere [illegible]
quod sit mutatio [illegible] est accipere [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad prius non [illegible]
[illegible] et illud
tempus est in [illegible]
non enim est accipere in ipso [illegible] et
[illegible] motu. Est autem

tam tpus qd adiacz motui aie cum
moty ut dicit Averrois actus q fcm
et hc maxime o q'stcia mo' dep ca
cogitas in quo motu inesse dinem
separatie medy a quo causet plury
tpis clia em una pt o plyadulti
pura et multip' em q plura et em q'scipcia
Ad em dealbatie demg° ad albu ubi
c intcepta medy colore Et ptz hic tpus
ad mat motui angeli em q dicitur an
geli movet' in tpe et hic intellig' em
q̄m angelice intellige' supius intellcu
ales in cogitacione vespertina q em cog°z
matutina attingat c̄fusibilez et isto motu
ta angeli q aie mensurat p nunc vices
situdinatum em q diu vel angelus mo'
de uno intellectu ad aliud de una volutte
ad alia et quiz actu eius e p fcm
Et hc qd dicit aug' de ub' adlit' gen
p'ez movet p tus et loca Creatura
aut pondulez q tpus tm' in hic em tpe
no e in duo q nunc sit quo adunc p'
mo Et no q tpus ca corrumpit' p plus
q q'tinicom ut dicit p q'us pt mota
cam cum mensurat q faciat distracapma o os
Et em antiqua et senuit pp' mensura

Et q de tpe corpus dicitur hic dicit [illegible]
Est ut tpus [illegible]
[illegible]

[illegible]

Et q dcm e de tpe qd mensura e

tpalium nunc de e de tmite q e mo

sua cetiora et de eivo qd mensura me

sura c'tuda em sunt ut d in libro de

causis quorum actu esse sunt in tpe [illegible]

una mensura cuius est de perpetuis et corporum
quia cum sint quorum substancia et accio sunt supra tempus
sed nunc supponitur sicut deus pater et filius et spiritus
sanctus // quia vero sunt quorum substancia est supra tempus
sed accio est infra tempus sed nunc mediatis sicut eum
esse est perpetuum // primum mediatum stat nunc et
sic eviternitas dicitur cuius accio subest et substancia dicitur
que est in potencia iste enim tres mensure
accipiuntur in temporalie [illegible] esset
eum quod duracio sunt principium et finem
sed tempus et motum et est quod duracio rerum
sub principium rerum sunt sed est eternitas
et est quod sub principium et finem sunt sed [illegible]
primum mediatum stat nunc et. unde enim
illud quod principium habet sunt eternitas
sic diffinita a boecio in fine libri quinto de
consolacionis eternitas interminabilis vite
tota simul non distans et perfecta possessio
et ista diffinicio applicatur sic per possessionem
est quod omnis mensura. [illegible] enim mensura
sua possidet [illegible] mensura
perpetua passio eius [illegible] quod
dicit interminabilis vite tangit [illegible]
ipsius eternitatis [illegible] non habet principium
nec finem // quod tamen [illegible] non est aliud
ab eternitate esse [illegible] // et per hoc
dicit vite [illegible] diversitas
ab [illegible] quod sunt in eternitate [illegible]
non [illegible] vita [illegible] vel [illegible] vi-
ta enim [illegible] simul [illegible] vi-
ta in [illegible] sunt [illegible]
[illegible] tota simul et ad
[illegible] tempus quod non simul totum est sed per
[illegible] futurum et preteritum [illegible] interminabile

conformitate perpetuum [illegible] non distans
perfecta [illegible] quod non omnino semper est
sed vel illud cum est mensura perfecta [illegible] perfecte
[illegible] ponitur [illegible]

[illegible]

eternitas [illegible] in tempore [illegible] cepit

Et nota quod eternitas analogice sumitur per prius
de deo et per posterius de creaturis tres
enim condiciones eternitatis [illegible] scilicet simpliciter
invariabilitas interminabilitas [illegible]
[illegible] non solum dicit [illegible] simul sed
principium et soli deo convenit ille enim solus
solus est invariabilis simpliciter et interminabilis
sed que creature participant eorum interminabilitatem
et invariabilitatem sicut sunt angeli et anime
[illegible] et corpora post resurrectionem que participant
eorum interminabilitatem [illegible] simul sed
non principium et [illegible] anime [illegible] et
angeli post resurrectionem [illegible] eterna [illegible]

eviternitate, eterna propter invariabilitatem et eviterna propter
invariabilitatem que cum tempore participat, eviternitas
vero invariabilitatem propter carentiam finis et prin-
cipalis parte durationis eterne sed eviternitate quia
non participat tempore invariabilitatem [illegible]
cum dicat eternitas esse secundum quod dicitur quod est simplici-
tas simpliciter in via causalia inveniuntur propter eterni-
tas dicat in se summam excellentiam [illegible] adunatas
sunt et perfectionem que sunt generalia et exemplaria
que claudunt ab eviternitate sed necesse sunt eterna
necesse eternitate [illegible] quod sunt eterna et
eviternitate proprie prout dicitur quod [illegible] quod
sunt eterna et eviternitate principaliter ut angeli
et anime [illegible] quod eterna participant eternitatem et
unitate prout pene infinitam quod necesse eterna necesse
eviternitate ut generalia et exemplaria sed claudunt
ab eviternitate [illegible] stat [illegible] sed quod aqua
sunt in eviternitate principaliter et non sunt eterna
omne cum invariabile caret fine sed [illegible]

[illegible]

[illegible]

Sequitur de nunc eviternitatis secundo [illegible]
[illegible] in libro de eternitate quod nunc stans
et non movens se facit eviternitatem quod
melius intelligi [illegible] apparet ad nunc temporis
imaginetur ista linea a c et sit punctus
b et ipsum moveatur in ista linea ab a
in c distinguens partes [illegible] a b c
~~[illegible]~~ priora [illegible] dicitur preteritum
posteriora que [illegible] futura. Unde intellige
quod a c totum tempus, quod b ipsum nunc temporis
quod continue ab a movetur in c et quod prius
[illegible] est dicitur preteritum et quod [illegible]
dicitur futurum [illegible] in linea a b c ipsum
b movetur [illegible] et addit
[illegible] ipsum nunc [illegible] futuro et
addit preterito [illegible] punctus stat in
linea [illegible] non movetur non esset [illegible]
partibus in linea [illegible] nunc temporis
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in illa eviternitate non esset preteritum [illegible]

factum, sed totum esse primo et prius ita quod
instanti sed non in tempore. Tota enim eternitas
est que nunc indivisibile, sed ea in qua
deus fuit [illegible] quod ipsum nunc eternitatis
tamen sicut quidditas in simplex tamen se extendit
ad totum tempus quod est simplex et totum
eius tempus et in infinitum sicut totum tempus
capit et totum nunc stat aliquando in
statu temporis quoniam ante fuit et deinde
[illegible] et totum in [illegible] parte
[illegible] sicut [illegible] sicut parte [illegible]
[illegible] tamen [illegible] se
extendit [illegible]

[illegible]

[illegible]

eternitatis quod indivisibile est et quia totum tempus quod est divisibile
in infinitum et quod partes quotlibet et posteriores
quod ad hoc est intelligendum tunc est dicendum
quod in eodem instanti temporis est radius solis
in oriente et occidente [illegible]
quod nos [illegible] illuminans [illegible]
[illegible] nunc temporis est prius et posterius in infi-
nitum [illegible] et sic non est in tempore [illegible]
illuminat partes propinquiores propinquissima
[illegible] quod illa [illegible] et prius
[illegible]
et sic contingit in infinitum partibus in
[illegible] quod sicut dicitur deus
est deus fuit deus et // Est enim dicere
deus est in nunc eternitatis cum coexistit
[illegible] prius presenti et futuro // [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] nunc temporis est [illegible]
[illegible]
sed nunc eternitatis in infinitum simplicius
nunc temporis [illegible] deus [illegible] nunc
eternitatis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

Sequitur decimo quod sit diffiniri(?) ...

... primum est mensura ...

sunt. Et sic quod quidam dicunt quod ...

primum mobile ...

mensurat omnes motus ...

... tamen sunt ...

et simplicissimus et per quod mensurat motus

primi mobilis ...

... simplicissimus quo ... alia ...

mensurantur. Aliter autem dicunt quod non est

...

... aliorum ... motus primi mobilis

... aliorum motuum ...

... [illegible] ...

Sequitur ...

[illegible]

Explicit quintus tractatus naturalium Alberti

Quia vero de celo et mundo ...

... de celo et mundo ...

Et primo ... de celo et mundo in generali

...

... in singularia ...

... omnes ... appel

... feminas ...

...

...

...

... de generatione ...

... de motu celi ...

... celorum ...

[illegible]

Nos autem ... de celo ...

...

natura tendunt ad eundem locum quod ista
terra et illa terra tendunt ad eundem locum
et illa patet ad quintum celi et mundi // Sed quia
eiusdem rationis tendunt ad eundem locum specie
rationis quantum ad modum quod ille omnes res
sunt unius modi quod tamen unius mundus
est corporalis et inalterabilis Sed dicitur quod ille
modus est huiusmodi modo pluribus non tamen quod
eo non possit alie res quam res illius modi
non est ipse modus realis sed tamen specialis
et intellectualis sive accidentia de
quo non est dubium quod sit // Ad aliud pro
probacione celum esse finitum prius non
Sed dicit Aristoteles in 3o phisicorum infinitum multis
modis dicitur uno modo quod in potentia est pertran-
siri et ideo quia non est aptum natum per
transiri ut est vox invisibilis etc Dicitur
infinitum vel ille quod non finitum sive
terminatum etc Alio modo dicitur infinitum Alio
dicitur infinitum quod transitum in proportione
ut proportiones [illegible] sit
aptum natum transitum per [illegible] tamen
non est pro eo quod [illegible] spacium
non tamen pervenit ad finem Sed dicitur
infinitum quantitative et illis duobus
modis [illegible] infinitum dicitur actu et [illegible]
[illegible] dicitur infinitum per appositionem et [illegible]
Sed in quantitate [illegible] dicitur

infinitum [illegible] divisionem Sed in quantitate
continua [illegible] dicitur infinitum [illegible]
ut tempus [illegible] ultimis [illegible] vel infinitum
actu est potentia tamen dicitur [illegible]
finitum [illegible] infinitum [illegible]
quantitatem [illegible]
[illegible] non est infinitum
actu et primo probacione [illegible]
est infinitum actu sicut omne corpus [illegible] super-
ficie et superficies [illegible] omne
corpus est [illegible] omne [illegible] est
finitum quod omne corpus est finitum [illegible]
[illegible] infiniti [illegible] actu est corpus [illegible]
est finitum [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Item specialiter probatur celum esse finitum
supponamus quod si infinitum sit habebit centrum
quia omne corpus est in medio et cum quod celum
est corpus [illegible] sicut inter alia corpora nobilius
est celum est enim in [illegible] et in corpore
virtute sua actiua [illegible] omne enim
agens nobilius est paciente ut dicit philosophus
3e de anima quod nobiliori corpori debetur no-
bilior forma ergo celo debetur nobilior forma
sed forma spherica est nobilior aliis formis
[illegible] [illegible] [illegible] puta
paciente [illegible] non enim [illegible]
necesse fuit si una superficie contenta est
enim spherica figura plana unica superfi-
cie contenta ergo forma spherica debetur celo
ergo celum est rotundum sicut sphericum [illegible]
quia luna est semiplena quod est figura
circularis [illegible] aut figura non est [illegible]
[illegible] enim solido in corpore rotundo
ergo luna est rotunda [illegible]
sed corpora celestia sunt rotunda ergo ce-
lum est rotundum || Et notandum quod sic [illegible]
sphericum sed rotundum est [illegible] intelligitur
punctus a quo omnes linee ducte ad

ad circumferenciam sunt equales et ergo
celum est [illegible] et omne [illegible] est [illegible]
[illegible] ergo celum est [illegible] si [illegible]
[illegible] est [illegible] et finitum [illegible] celum est
finitum [illegible] celum [illegible] finitum [illegible]
[illegible] et mensura [illegible] motus [illegible]
est tempus omne enim quod movetur totaliter in
[illegible] et finito tempore finitum est sed celum movetur
[illegible] tempore et [illegible] ut in
[illegible] ergo celum est finitum
Item motus infinitus non potest [illegible]
[illegible] tempore finito [illegible]
[illegible] tempus a b et dividatur
per [illegible] partes [illegible] tempus mensura
[illegible] motus et alia [illegible]
[illegible] motus [illegible] infinitus non
[illegible] mensuratur [illegible] tempore finito ergo
motus infinitus non mensuratur tempore fi-
nito [illegible] dividatur quod motus [illegible]
non mensuratur tempore infinito [illegible]
motum [illegible] partes [illegible] debent
enim [illegible] motus et [illegible] tempus [illegible] et
[illegible] passio [illegible]
[illegible] reliquum et [illegible] tempus mensurabit mo-
tum est finitum et motus [illegible] finitus et
si motus est finitus [illegible] movetur est
finitum [illegible] ergo [illegible] est finitum [illegible] in
[illegible] non [illegible] finita
[illegible] || [illegible] finitum et [illegible]

[illegible]

Modo probatur secundum, scilicet quod omnia corpora sunt ut sic posita in celo et ultra quod celum est et primo probatur quod ultra celum non sit vacuum, quia non est violentum quia ultra corpus sit quod celum non sit, probatur quia sunt quia corpus celum continet et continetur, quod celum non sit ... probatur quia ... et quod ... quod celum non est quod celum ... continet non sit quod celum, probatur quia ... terra super aquam ...

aqua super aquam aer ... ignis super aerem. Ergo omnia elementa sunt ... igne et ignis sub celo ... Ergo quod ultra elementa est quod celum ... quia non ... contra ... terra ... ad ... que est celum ... ultra ... elementa est quod celum ... probatur quod ultra elementa elementatum est quod celum, quia omne elementatum constat ex elementis ... elementum est quod celum ... elementatum est quod celum ... probatur quod ultra celum corpus est quod celum vacuum. Ergo probatur quod ultra corpus est quod celum violentum ... quia in quocumque loco est aliquod corpus ... in eius loco ... aliquod corpus ... sine violentia ... ignis ... violentum ... terra violentum ... aliquod corpus ... violentum ... quod celum ultra corpus ... probatur quod ultra corpus est quod celum ... Damascenus libro theologie ... celum est continens

invisibilium et visibilium creaturarum

[illegible]

[illegible] patet corollarium [illegible] celum [illegible] alteratum [illegible]

[illegible]

Iam debemus videre quod celum non est alteratum

nec alterabile. Ex [?] celum non sit alterabile [illegible]

[illegible] omnis alteratio [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] patet

quod celum non est alteratum [illegible] alteratum

[illegible]

[illegible]

[illegible] patet quod celum non est alteratum nec alterabile

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Iam debemus videre [illegible]

[illegible]

[illegible]

Corollarium patet quod celum non generatum cum enim

ad generationem [illegible] a principio [illegible]

[illegible] principiis ut dicit Aristoteles 1° de celo et mundo

celum non habet contrarium [illegible]

quod est generatum similiter est corruptibile [illegible]

et [illegible] esse. Corollarium aliud patet quod celum non

calefit nec frigefit quia non est alteratum nec

alterabile quia ipse caret [illegible] contrariis [illegible]

[illegible] scilicet calido frigido sicco et humido et

cum non recipiat [illegible]

[illegible] a

principio [illegible] patet quod [illegible]

[illegible]

nos sentiamus calorem. Corpora supercelestia non sunt calida sed tamen sunt calefactiva ut sol, et frigefactiva ut saturnus, et humida ut luna, propter effectum quem causant in corpora inferiora in mixta. Secundo dico quod patet: videmus enim quod cum luna est in plenitudine sui luminis tunc mare crescit, et in defectu luminis mare decrescit. Unde patet quod plus est causa humiditatis. Tertio dicit Aristoteles in libro de proprietatibus elementorum quod cum omnes planete fuerint coadunati in signo piscium tunc fuit diluvium, et cum coadunati fuerint in signo geminorum fiet siccitas et magna mortalitas propter magnam siccitatem. Patet ergo per predicta quod celum non est coloratum, quia color est qualitas elementorum.

[illegible]

Nobilitas celi supra corporum superiorum variata est secundum ordinem situs super omnia corpora inferiora. Quanto enim aliquod corpus est nobilius tanto altior debetur ei locus. Quia nobilitas corporum superiorum patet ex figura sua scilicet ex forma, que est rotunditas. Rotunditas enim nobilior omnibus aliis figuris, ut dicit Aristoteles de celo et mundo, quod patet quia omnes alie figure sunt terminabiles. Rotunda autem figura est forma circularis et circularis non habet principium nec finem secundum perfectionem. Cum autem omnia corpora superiora sunt rotunda, et hoc quod celum sit rotundum, omnia corpora inferiora sunt rotunda, [illegible] sunt finita vel cum rotundum est medium et autem medium est [illegible] finitur. Quod autem omnia corpora inferiora rotunda sunt manifestum est. Et signum omnium circumstantiarum de celo quod est rotundum est forma rotunda. Unde dicit Aristoteles in libro de celo et mundo [illegible] finita et [illegible] aliquam rotunditatem [illegible] rotundus [illegible] terra et [illegible] in [illegible] nobilitas corporum superiorum patet ex [illegible] corpora [illegible] in [illegible] et in [illegible]

[illegible] illorum corporum inferiorum [illegible]

[illegible]

Nobilitas celestium [illegible]

[illegible]

Item nobilitas [illegible]

Et [illegible]

Item nobilitas corporum [illegible]

[illegible] qualitatibus elementorum

Et quia celum nobilius est corporibus
corporibus inferioribus propter hoc dicit motum
nobiliorem [illegible] perpetuum et
absque pena et fatigatione. Et ex
quo motus celi sit perpetuus [illegible] quod
[illegible] movens ipsum non potest separari ab
eo illud aut prius aut est vel aut est
[illegible] motus celi [illegible]
violentus [illegible] violentus
[illegible]

et modo [illegible] motus celi [illegible]
[illegible] ergo [illegible] prius est vel
[illegible] est vel [illegible] non potest removeri ab
eo nisi per [illegible] vel [illegible]
[illegible]
[illegible] ergo illud [illegible] non removetur ab
eo ergo motus celi est perpetuus. Item motus
celi [illegible] perpetuus [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible] uniformis
[illegible] tendit ad acquirendum illud
vel illud [illegible] motus [illegible] non
[illegible] acquirendum ergo perpetuus
est [illegible]

Et quia celum [illegible]

[illegible]

Item quod motus [illegible]

[illegible]

[illegible] motus celi [illegible]
[illegible] motus celi non sit

violentus vel naturalis quia contrarium circulari motui
celi est motus rectus. Preterea quicquid movetur aut
per suam naturam aut per violentiam movetur. Si autem
[illegible] per spatium finitum [illegible] omne
corpus [?] spatium finitum distans [illegible]
pertransit spatium illud cum finitum sit, ergo
ibi stabit aut non stabit; ergo quiescit
in puncto; ergo motus ille non est perpetuus.
Si vero non stabit, ergo si dicitur quod [illegible]
[illegible] per [illegible] ergo in [illegible]
[illegible] in [illegible] sic in [illegible]
[illegible] ergo [illegible] omni [illegible] in
[illegible] quod [illegible] ergo sunt [illegible]
[illegible] ergo [illegible]
motus ergo non est perpetuus [illegible] quod
motus celi est perpetuus [illegible] ergo
nec est naturalis nec violentus. Item motus
talis intenditur et remittitur, sed motus celi
non intenditur nec remittitur, ergo motus celi
non est naturalis [illegible]

[illegible]

Item talis motus [illegible]

[illegible]

Item conclusio probatur alia ratione quod motus
celi non est naturalis, quia omnis motus naturalis est
ab aliquo in aliquid et per intenditur aliquid acquirere
quo acquisito quiescat, ut motus gravis deorsum; sed celum
non requirit aliquid in quo quiescat, ergo motus
celi non est naturalis. Item alia ratione quod motus
[illegible] celi non est naturalis, quia celum movetur
[illegible] secundum omnes suas partes et celum
[illegible] movetur versus omnem partem
[illegible] descendunt ad [illegible] et [illegible]
ascendunt ad superius [illegible] aliud sit
[illegible] motus [illegible]
[illegible] naturalis movetur versus omnem partem et
[illegible] diverso vel diversificato
[illegible] astronomia et dicit
[illegible] in libro [illegible] quod [illegible]
[illegible] occidente et alie [illegible]
[illegible] movetur [illegible] motus ergo
non movetur versus omnem partem, ergo motus
celi non est naturalis. Item alia ratione probatur
quod motus celi non est naturalis, quia motus celi
[illegible] naturalis [illegible]
[illegible] naturales [illegible]
et [illegible]
[illegible]
[illegible] motus ille sit
[illegible] naturalis non est [illegible] ergo
non est naturalis [illegible]

[illegible]

[illegible]

Et autem motus celi non potest violentus propterea

[illegible] velocitas [illegible]

[illegible] videtur quod non potest animalis sicut dicit

Averroes [illegible] quod motus animalis non est sine pe-

na nec sine labore vel sine fatigatione

motus autem celi est sine pena sine labore

et sine fatigatione ergo motus celi non est

[illegible] animalis [illegible] motus animalis

[illegible] motus [illegible] non [illegible]

ergo non est animalis [illegible]

[illegible]

Preterea [illegible] motus [illegible] motum

[illegible] celi [illegible] dicit Averroes in

[illegible] dicit [illegible]

[illegible] non est simpliciter animalis [illegible]

[illegible] motus corporis [illegible]

[illegible] obedit [illegible] angeli [illegible]

[illegible] et dependencia movet [illegible] speras

ita quod prima spera [illegible] speram [illegible]

[illegible] dependencia motus [illegible] primo

ordine unde ipse appellat [illegible] motum

motum dependens et secunda spera [illegible]

ordine [illegible] per ordinem

Avicenna dicit quod angeli sunt [illegible]

non tamen semper sunt [illegible] motus [illegible]

celestes [illegible] animalis non tamen semper [illegible]

et ideo quod octo distinguntur [illegible] celestes [illegible]

prima in qua stelle fixe sunt [illegible]

sunt [illegible] secunda spera [illegible] in

qua Saturnus [illegible] tercia spera [illegible]

quarta spera [illegible] Mars [illegible] Veneris

[illegible] Sol [illegible]

[illegible] celos [illegible]

alia [illegible] assignat [illegible]

Ptolomeus autem assignat [illegible] speras

[illegible] in qua sunt angeli et [illegible]

[illegible] et in corporales

[illegible]

Theologi aut septem celos distinguunt
scilicet aereum ethereum olimpium igneum
sidereum cristallinum empireum celum trinitatis
Tamen melius potest accipi quod ce-
lum vel vocatur vel re tantum vel in celitate
dicta sit celum trinitatis. Si celum vel
vocatur re corporale vel in corpore dicitur
[illegible] vel convexum ad concava sit celum ethereum
vel convexum ad medium dicitur convexum ad medium
sit celum ethereum dicitur convexum ad concava sit
celum aereum et igneum. Si vero vocatur
re tantum et corporale tamen hoc est dupliciter vel
convexum ad medium vel convexum ad concava si
convexum ad concava sit celum sidereum
celum olimpium vel convexum ad medium sit
celum cristallinum. Celum quod primum motum [illegible]
[illegible] uniformis motus aut plane-
tarum et aliarum sperarum inferiorum esse
[illegible] motus solis [illegible] tropicos
sine [illegible] diurnus et revolutionum motus
sive motus contrarius. Motus contrarius [illegible]
[illegible] planete et astronomia
[illegible] qui retardatur a motu primi
mobilis quia motus eius tanto [illegible]
[illegible] spatium revolutionis. Motus
aut [illegible] revolutionis mobilis [illegible] motus
contrarius [illegible] planetarum. Quando aut spere
planetarum moventur contra motum primi
mobilis ut [illegible] assignatur
[illegible] sicut [illegible] sit [illegible]

retardando motum primi mobilis [illegible] motus
ille retardatur ut dicit [illegible] maior sui
velocitate [illegible] vel [illegible]
[illegible] aut sicut [illegible] sit [illegible]
et alia que sunt super terram [illegible] motus
primi mobilis qui [illegible]
[illegible] retardatur [illegible]
[illegible] super terram [illegible] possent vivere
[illegible] sufficiant [illegible]

Theologi autem [illegible] theologos [illegible]
[illegible]

Circa motum [illegible]
[illegible]

Quando autem [illegible]
[illegible]

Corporis dictum est de corpore mobili in genere
et incorruptibili nunc dicendum est de corpore mo-
bili generabili et corruptibili et primo de simplici.
2o de istis corpora generabilia et corruptibilia sim-
plicia sunt 4or elementa. Unde nunc dicendum
est de quo distincta sunt scilicet de celo et suis
partibus ita quod illud quod est subtilius aliis
propinquius est celo scilicet ignis quia subtilior
est aere propinquior celo quam aer et aer
quam aqua et aqua quam terra. Primo ergo ponamus
opiniones antiquorum philosophorum de elementis.
2o dicamus de primis qualitatibus elementorum.
3o de gravitate et levitate elementorum
[illegible] gravia sunt et quomodo de altitudine
et de aliis [illegible] motus. Circa primum ponamus
opiniones antiquorum de elementis. Nota quod elementum
intelligitur [illegible] omni elementum est principium [illegible]
[illegible] ut [illegible] sua parte et
illud de quo [illegible] vel [illegible] valet
sicut ut dicit Aristoteles in primo physicorum [illegible]
[illegible] et [illegible] in omnibus [illegible] que sunt
[illegible] applicat elementa principia
[illegible] elementum ut dicit Aristoteles [illegible]
quod est [illegible] et lapides et
[illegible] elementa [illegible]
[illegible] antiquorum [illegible]
[illegible] elementa [illegible] adaptacio [illegible]
[illegible] elementum [illegible] intellectum
[illegible] corporis sensibilis [illegible]
et [illegible] diffinitur elementum [illegible]
illud est elementum ex quo componitur [illegible]
[illegible] dividitur [illegible] formam [illegible]
aliam formam [illegible] aqua [illegible]
[illegible] elementis [illegible]

Et [illegible] hoc distinguitur 4or elementa scilicet
aer aqua terra que omnia mixta componunt
[illegible] forte [illegible] frigida [illegible]
et [illegible] qualitates [illegible]
[illegible] elementa [illegible]
[illegible] formam [illegible]

[illegible]

Primo ergo ponamus [illegible]

[illegible]

Circa primum ponamus [illegible]

[illegible]

Tunc circa [illegible]

[illegible]

Unde dicatur [illegible]

[illegible]

De elementis antiquorum fuerunt opiniones quedam
eorum ponebat plura esse elementa, aliqui
fuerunt quorum alii unum infinitum, quidam po-
nebant plura certa. Aliqui fuerunt diversitas
Empedoclem et Anaxagoram. Ponebat autem
plura elementa quam dicta sunt. Primo Empedo-
cles ut iam dixi [illegible] ponebat eorum
ista quattuor elementa esse plura materialia cum
corporum et ponebat duo fortia plura
scilicet litem et amiciciam et dicebat quod
primum quattuor qualitates prime scilicet ista scilicet calidi
frigidi humidi et sicci separantur ab
eis per conglutinacionem in unam massam
propter amiciciam, prout ea [illegible] sunt
qualitatibus ab invicem separantur propter
litem et sic coniungebat propter magis amiciciam
i. propter dissimilia amorum. // Dicebat igitur
Empedocles [illegible] elementa
erunt [illegible] massa vel massa erat
prima illorum elementorum. // Democritus autem
et Leucippus ponebat corpora simplicia
prima omnium corporum et ea athomos
appellabat et infinita esse dicebat et
sua opinio sic probabat: posito corpore
dividi in infinitum [illegible] posito ponatur
quod in esse quod dicitur corpus divisum
[illegible] non manet [illegible] generatur
corpus constat [illegible] quod est in [illegible]
[illegible] reperiuntur in [illegible]
[illegible] manet aut est corpus divisum corpus
[illegible] corpus quod [illegible] corpus constat [illegible]
corpore quod [illegible] in possibilitate [illegible] corpus
est simplex [illegible] simplex [illegible]

[illegible] fuit corpus [illegible] in
infinitum et [illegible] dividi posset [illegible]
[illegible] in simplex [illegible] infinitum [illegible] quod corpora
simplicia sunt prima omnium corporum [illegible]
[illegible] Anaxagoras quod corpora simplicia infi-
nita [illegible] non actu [illegible] intellexerunt.
simplicia [illegible] quod ultra dividi
non possent. // Nam in illo textu in quo [illegible]
Sequitur [illegible] fuit opiniones antiquorum de
elementis [illegible]
[illegible] ponentes plura elementa [illegible] ponentium
et primo ponit opinionem Empedoclis et Anaxagore [illegible]
Empedocles et [illegible] in hoc quod ponunt
plura elementa [illegible]
[illegible] Empedocles [illegible] quod quattuor
elementa sunt prima [illegible] omnium corporum [illegible]
ponit duo [illegible] litem et amiciciam
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] massa [illegible]
[illegible]
[illegible] massa [illegible]
[illegible]
[illegible]
Empedocles [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] massa [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Democritus autem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in infinitum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in infinitum [illegible] potentia
[illegible] divisibile in infinitum. Sequitur [illegible]

Anaxagoras autem infinita ponebat elementa et dicebat contrarium Aristoteli et Empedocli; dicebat enim quod ignis aer et cetera [illegible] aqua terra erant elementata et alia omnia elementa [illegible] lignum lapis caro et cetera [illegible] [illegible] in hunc modum audivit quod ignis aer elementa sunt et quod ex illis constat caro et cetera [illegible] constat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] elementa [illegible] corpus terra aqua et cetera sunt elementata.

Sed Anaxagoras dicebat quod [illegible] dicebat enim quod [illegible] [illegible] in [illegible] caro [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in infinitum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aqua caro [illegible] [illegible] caro [illegible] [illegible] caro [illegible] [illegible] ut dicit Anaxagoras [illegible] osse alia caro [illegible] caro [illegible] osse [illegible] alia [illegible] caro [illegible] [illegible] [illegible] Anaxagoras [illegible]

Anaxagoras autem [illegible]

[illegible]

Item Anaxagoras [illegible]

Anaxagoras [illegible]

[illegible]

Eorum vero qui dicebant unum esse elementum quidam ponebant quod esset [illegible] mole quidam vero quod in mole; primi fuerunt Parmenides et Melissus qui dicebant quod unum esset tantum principium scilicet unum ens quod erat immobile et probabat in hunc modum quod esset immobile [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] de motu.

Heraclitus autem dicebat quod esset unum primum [illegible] elementum mobile et mole scilicet ignis et quod erant duo [illegible] principia scilicet rarum et densum et istud probabat in hunc modum: omne corpus est mobile et [illegible] mobile est aliquod [illegible] corpus est [illegible] mobile scilicet ignis; ergo ignis est elementum omnium corporum [illegible] et cum hic quod condensatur fit aer et cum plus condensatur fit aqua et cum iterum fit magis compressus vocatur terra quae ignis [illegible] vocatur elementum

[illegible]

[illegible]

Tractatus autem [illegible]

[illegible]

Restat nunc dicere de primis qualitatibus

elementorum quattuor quae sunt calidum fri

gidum humidum siccum quibus denominantur elementa

ignis enim est calidus et siccus. Aer calidus

et humidus. Aqua frigida et humida. Terra

frigida et sicca. Quattuor enim qualitates

per se sex faciunt combinationes quarum 4 or

sunt possibiles et due impossibiles scilicet calidi

frigidi humidi sicci quae dicuntur combina-

tionibus duabus unum elementum denominatur contra-

rium et mixtum est impossibile. Dicuntur autem

iste qualitates prime quoniam fluunt

ab eis secundum quod alie fluunt aliquid

non caliditas in se nec dependet a sicci-

tate nec econtra nec frigiditas dependet ab

humiditate nec econtra. Et ideo dicit quod

sicut [illegible] sicut et siccitas dependet

a siccitate. Ergo quod quod est summe calidum

est summe siccum quod est forma quarum

ignis qui est summe calidus est summe

siccus quod forma est perfectior in suis per di-

fferentias [illegible] quia forma

sicca [illegible] in aliis [illegible]

[illegible] non dependet ab alia

quare [illegible] qualitatem prime ut

dicit. Secundarie autem sunt [illegible]

scilicet molle durum dulce amarum [illegible]

[illegible] et similia [illegible]

Restat autem dicere [illegible]

[illegible]

Quatuor enim sunt hic opiniones qualitatum [illegible] ... ita quod [illegible] quatuor qualitates ... quatuor elementorum ... caliditas cum siccitate ... ignis ... caliditas cum humiditate ... aeris ... frigiditas cum humiditate ... aque ... frigiditas cum siccitate ... terre [illegible]

Dicitur autem [illegible] qualitates sunt [illegible] ... accidentales ... quia non dependent ab aliis ... una qualitas dependet ab alia ... caliditas et siccitas ... [illegible] ... caliditas ... frigiditas ... humiditas ... ex commixtione elementorum [illegible]

Reducuntur igitur ad diffinitiones et ad proprietates contrariarum qualitatum scilicet caliditatis frigiditatis humiditatis siccitatis. Et primo calidum sic diffinitur ab Aristotele in libro de generatione et corruptione: calidum est congregativum omogeneorum et disgregativum etherogeneorum. Congregat enim aurum cum auro et argentum cum argento et separat ferrum ab auro et plumbum ab argento. Et dicitur omogeneum ab omos quod est unum et genus et inde omogenea dicuntur que sunt unius generis et speciei. Etherogenea dicuntur ab etheros quod est diversum et genus et inde etherogenea dicuntur que sunt diversorum generum. Obicitur contra diffinitionem predictam quia videmus quod ab eminente solis calore congregatur palea cum luto que sunt etherogenea ergo non disgregat ea calidum. Contra predictam diffinitionem dicitur ea disgregare. Dicendum quod non est propria actio caliditatis calefacere, secundum vero sunt congregare et disgregare et subtiliare et huiusmodi et ista actus quidem non sunt quod debet agere secundum naturam in quibusdam enim materiis est subtiliare, in quibusdam congregare. Secundum tamen diffinitionem quia data est in comparatione ad actum secundarium quo ad quandam materiam et non quo ad omnem. Frigidum enim est congregativum omogeneorum et etherogeneorum. Unde congregat aurum cum auro et argentum cum auro quod non facit calidum. Unde in hyeme videmus quod in estate quod caro rarefacit et poros aperit et caliditas naturalis exit et inde sudor. In hyeme autem constringitur caro et ideo caliditas naturalis non exit et inde est quod melior est digestio in hyeme quam in estate. Notandum quod principalis actus frigidi est frigefacere, secundarium autem congregare omogenea et etherogenea et alia. Quod placet unus enim est unius actus principalis, secundarius plures. Non secundum tamen unam dicitur ipso plurarum. Quod calidum frigefacit et frigidum calefacit. Unde in gratia convenientie calorem solis pori aperiuntur et humores naturales exalantur ita quod corpus interius frigescit. Similiter frigidum constringit poros et humores naturales intus continentur quare efficiatur intus calidum. Isti autem effectus sunt per accidens.

Post predicta diffinit qualitates [illegible] et primo ponit diffinitionem

[illegible]

Dubium vero est quod male terminabile est termino proprio tamen bene termino alieno, unde patet quia aer est humidior quam aqua quia minus est flexibilis [illegible] hoc patet quia aer [illegible] corporum [illegible] porosum quia aer est porosus et habet foramina et concavitates ad quas [illegible] et sic bene esset terminabilis termino proprio quod est solum siccum aut quod est bene terminabile termino proprio male aut termino alieno sed terra lapis est non sed sicut corpus humiditas est cum grossitie quae inducit constrictionem humiditas [illegible] est cum subtilitate quia

quia compactibilitas venit ex subtilitate non ut dicitur secundo de generatione postquam quattuor sunt activae scilicet calidum et frigidum et duae passivae scilicet humidum et siccum quaeque duae dicuntur passivae quamvis sint adeo vehementis actionis sed aliae duae [illegible] non contingit contrarietas aliquam vel contrario ista enim elementa quaerunt in frigiditate nisi quod [illegible] siccum terra et humidum aquae est actio et passio non contingit [illegible] quantum actionis. Sed notandum enim non sit nisi in contrariis contrariis actionibus et passionibus. Ergo intelligitur [illegible] utique alie duae scilicet calidum et frigidum dicuntur activae non quod omnino non sint passivae sed quia minus sunt passivae quam humidum et siccum aliquando quod aqua non facit [illegible] quia quaerit in humido vel contrariis [illegible]

quia quaerit in [illegible]

[illegible]

non ut dicit a[illegible] || [illegible] ponit [illegible] quod calidum et frigidum sunt qualitates active [illegible] et siccum qualitates passive [illegible] calidum et frigidum sunt [illegible] et [illegible] passive. Sed [illegible] dicit quod calidum et frigidum non [illegible] qualitates active quod non sunt passive [illegible] plus sunt passive [illegible] passive et sic [illegible] et humidum non [illegible] qualitates passive quod non sunt active [illegible] sunt passive quam active [illegible] ille qualitates non [illegible] active et passive [illegible] non generantur [illegible] est [illegible] forma [illegible] qualitates [illegible] generatio non fit nisi in [illegible] notetur ergo [illegible] quod ponatur [illegible] qualitates active et [illegible] passive [illegible] generatum [illegible]

Et quia elementa generantur ex invicem, ex

uno enim pugillo terre fiunt decem aque, ex

uno pugillo aque decem aeris et ex uno pugillo

aeris fiunt decem ignis. Secundo est una secunda

conclusio ipsorum [illegible] respondendo primo cum sit dicta

non generata. Contra quod dicit Aristoteles in libro de celo

et mundo ponit opinionem que dicit fuisse

ptolomei qui dixit quod elementa primo facta

fuerunt per motum celi. Et quod probatur quia ille

motus fuit in aliquibus corporibus et in [illegible] mundus

[illegible] in [illegible] unda [illegible] est impossibile ita unus

unda est quod probat [illegible] dicta quod aera

generat in igne corpus de ipsum. Ergo in ea est

unda [illegible] non [illegible] oppositum. [illegible] ergo

non est apparata [illegible] loco quo [illegible] ex loco

et ex corporalitate quia non est maior [illegible] quam

ignis vel igneitatis [illegible] cum in illo magis

quam in alio. Sed nos videmus quod ubi est actus

ille [illegible] actus in igne ibi [illegible] potentia

ergo ea apparet [illegible] loco et sic [illegible] corporalita

te quia non est ~~maior~~ ita unus [illegible]

[illegible] agit in corpus [illegible] aliud [illegible]

quod in elementa [illegible] corpus fuit [illegible] elementa

et [illegible] elementa non fuit prima [illegible]

[illegible] elementa quod est [illegible] elementa

non sunt generata sed creata. Contra [illegible]

cum argumento quod dicit quod [illegible] partes

maiores mundi sicut elementa sunt in materia

et forma || [illegible] ipsius [illegible] de [illegible] elementorum

Sed quia || [illegible] experimentum et [illegible] elementa sunt generata [illegible] vigesimo [illegible] est [illegible] elementa [illegible] quia ex uno pugillo terre generantur decem aque et ex uno pugillo aque generantur decem aeris [illegible] pugillus terre [illegible] et [illegible] pugillo [illegible] aque [illegible] quod [illegible] pugillo terre [illegible] aqua [illegible] pugillus terre [illegible] pugilli aque [illegible] decem aque et toto aere et [illegible]

Propter quod || Sicut [illegible] elementa et generata [illegible] opinio ptolomei quod elementa sunt generata per motum celi [illegible] per motum celi [illegible] elementa [illegible] ignis [illegible] et [illegible] elementa [illegible] corpus [illegible] unius [illegible] unda [illegible] elementa non sunt elementa [illegible] quia [illegible] non [illegible] in loco [illegible] in loco [illegible] corpus [illegible] in loco [illegible] plus quam in alio [illegible]

Propter hoc patet quod duplex est generatio quedam generatio

simplex que est generatio [illegible] || generatio simplex

est generatio forme substantialis || generatio [illegible]

est quando mutatio sive alteratio [illegible] generatio sic

sumpta [illegible] || generatio est [illegible]

[illegible] alicuius forma substantialis et alia

in [illegible] omnis [illegible] oppositio [illegible]

[illegible] generationem et corruptionem [illegible]

contrariis formarum qualitatum. Unde probatur quia
forma est in generata et in corruptibilibus quia si
esset generata hoc esset quia alia una esset
et alia maior corruptio et sic in infinitum
procederetur quod est impossibile. Ergo nulla forma non
est generata sed creata. Et tunc dicit [illegible]
generatio. Generatio est facere aliquid
ex aliqua. Creatio vero est aliquid facere ex nihilo
[illegible]
quod creata illa facilius transmutantur ad
invicem que conveniunt in aliqua qualitate
quam illa que in nulla conveniunt. Et facilius
est illa que [illegible]
[illegible]

Et tunc dicit quod generatio unius elementi et corruptio alterius [illegible]

Post hoc [illegible]

Et tunc dicunt [illegible]

Et tunc quod generatio [illegible]

Unde dicitur quidam [illegible]

Pateo de mutatione [illegible] qualitate
contraria in una alia qualitate [illegible]

vel in medio in hoc cap dico qualitate tangibi(les)
qualitate activa sed sive extitudo sanitas ro
tunditas rectitudo angularitas dulcedo a
maritudo calidum frigidum et sic de aliis. Differt autem
augmentatione alteratio quia alteratio est mutatio
de una qualitate activa vel passiva in aliam activam
productione vero est mutatio de una forma
specifica in aliam formam specificam quia in alteratione
vero est eadem forma manet semper licet in productione
vero non eadem sed tota fit mutatio. Sed unum sen
sibile dico propter materiam primam quae licet maneat
vel eadem in generatione tamen non quia talis non
est sensibilis [illegible]

[illegible]

Sequitur de augmentatione et diminu
tione. Augmentatio solet diffiniri sic
est motus de minori quantitate ad maiorem

quantitatem. Diminutio est motus de
quantitate maiori in quantitatem minorem.
Et nota quod augmentatio et augmentabile non
est esse specificum et divisum sicut quaedam
in natura sive divisa [illegible] sed extra sive
in formis [illegible] est [illegible]
et passiva [illegible] non est
specificum et divisum. Augmentatio autem et au
gmentabile agunt et patiuntur respective.
Et autem augmentatio fit motus [illegible]
est [illegible] alimentum [illegible]
[illegible] et [illegible] per corpus
[illegible] et [illegible] per [illegible] et [illegible]
[illegible] dilatatur [illegible] et
longitudinem [illegible] in spissitudinem et [illegible]
per dilatationem vel in spissitudine est motus
et [illegible] per diminutionem est motus.
Differt autem augmentatio et diminutio ab
alteratione quia alteratio attendit in qua
litate augmentatio vero et diminutio in
quantitate. Sequitur [illegible]

[illegible]

[illegible]

Consequenter de loci mutatione [illegible]

tatio loci est motus secundo loco [illegible]

et talis motus est prior qualitatis alteratione et aug-

menti [illegible] dictum est supra [illegible]

est [illegible] ad mixtionem etiam quia mixtionem

precedit contactus [illegible] primo [illegible] est de contactu

tangere sive contactus [illegible] in libro

de generatione et corruptione [illegible]

[illegible] contactus [illegible] quorum [illegible]

[illegible] in medio [illegible]

superficies tangit superficies et [illegible]

tangit tangentem [illegible] contactus [illegible]

[illegible] partes [illegible] tangunt [illegible]

[illegible] tangimus [illegible]

tangit tangentem [illegible] contactus [illegible]

quorum partes [illegible] ad unum [illegible]

[illegible] partes linee tangunt se in puncto

continuitate [illegible] est

puncto ut tangat partes linee [illegible]

puncto et linea ut tangat [illegible] tactus primo

qui est applicatio duarum superficierum [illegible]

[illegible] est ad actiones et passiones [illegible]

que quecumque agunt et patiuntur ut tangunt

se [illegible] ignis tangit in aere et calefacit ipsum

et aer calefactus calefacit digitum et

agit in ipsum [illegible]

[illegible] contactus [illegible] naturalis adaptatus

[illegible] actiones et passiones [illegible]

[illegible] naturalis adaptatus mutatio-

nes talium [illegible]

[illegible]

Consequenter de mixtione [illegible]

mixtio [illegible]

[illegible] a plurimo et [illegible] quod videtur

esse mixtio et tamen non [illegible] est mixtio

[illegible] et [illegible] differunt [illegible]

in primo de generatione et corruptione [illegible]

[illegible] est miscibilium alteratorum unio et

[illegible] que sunt miscibilia oportet esse

agentia et patientia [illegible]

[illegible] patientiam [illegible]

[illegible] ista que non [illegible]

non sunt proprie miscibilia [illegible]

[illegible] miscentur et fiunt [illegible] unum aliud

[illegible] elementum [illegible]

[illegible] elementa in mixto non [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

mixti sed esse omogenia et cuiuslibet partes
continuato et si aliter esset tunc non ... non
esset mixtio. Et non dicimus miscibilia composita et unum
ex eis compositum, sed utraque contrariorum manet
in virtute sua non in actu et post ex hiis partes
per quam patitur ordinem cum fluito. Confusio
vero est contrariorum virtutum ... sed
non ... ad aliam speciem. Et de hiis dictum
ad presens sufficiat. Sic determinat de
mixtione et ...

Sequitur de mixtione

[illegible]

Explicit ... liber ... sequitur ...

In hoc de corpore mobili generali simplici.
Hic de corpore mobili generali composito
scilicet de elementato, de quibus primo notandum
quod quaedam sunt elementata imperfecte composita
sicut vapor resolutus ex aqua et terra per calorem
solis per clausus manet in visceribus terrae, sicut elevatur, maior et plus
et minus ... in actu ...
ex eis causantur diversae passiones
sive impressiones. Aliquis vapor enim
qui elevatur superius sicut perfectum est corpus
quae sunt in aere, ut diversa ...
sicut cometa, stella cadens, fulgur, tonitrua(?),
... nubes, pluvia, grando,
nix, pruina, ros. Etiam vero manet in
visceribus terrae et talis facit fontes in
... ipse ... terrae motus et
ex eo generantur certa mineralia sicut
sulphur ex aqua combustione sicut creme(?)
... calida, ... lapis, argentum vivum,
et quaedam ... metallorum sicut sunt
septem scilicet plumbum, stannum, ferrum, calibs,
metallum, auricalcum, cuprum, argentum et
aurum. Electrum autem non est simplex me-
tallum quod quidem ab arte fit ex auro
et quod fit auro melius est. Et ista sunt ele-
mentata ... Sunt autem quaedam ele-
mentata mixta quae vel sensibilia vel ...
... sunt totaliter, ... quae sunt in superficie terrae
sicut terrae nascentia ut plantae arborum

et colorum et que non sunt in specie excepto
cristallo / primum est quod alia mixta inveniuntur ani-
malia et plante ut spongia marina quia
... inveniuntur ut plante et tactum
habent ut animalia / secundum et corporum ... vapo-
res sunt ... generant primo plante
... vel per modum ... plumbi sive
... et inventis / inveniuntur autem ter-
... commixta terre et aque et ea
sunt ... elementorum ... quia ...
... aquosa ...
... elementa et ...
in plante ... vegetabilem

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Et quia vapores sunt principium terre nascentium et que in nascentibus generantur [illegible]

[illegible]

Quod inter alias calidas prima et principalia et ab his etenim aut humiditatem et [illegible] sunt [illegible] calida [illegible] [illegible] [illegible] quo [illegible] sunt [illegible] aut [illegible] sunt [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] igitur [illegible] psalmo [illegible] sunt [illegible] consummacionem [illegible]

Et quia vapores sunt [illegible]

[illegible]

In [illegible] [illegible] [illegible]

sed patris et filii et spiritus sancti et in primo
dicamus angelica natura fuit una natura et
una persona licet in angelica persona sunt
unio duarum naturarum in una persona ut in
Christo unde est ut secundum communem [illegible] ulterius
optime de hoc applicamus unitati
ut sed primo trium personarum fuit unio
in unitate ~~naturae~~ naturae ita ulterius est trium
naturarum unio in una persona ad complendum
est in Christo et ideo ipse fuit unitus humanitati
et divinitati unde nos deo personis et ea
rationibus et ut sic reducat homines ad
patrem a quo sumus est et sed divina natura
est ubique [illegible] quod apparet quia hoc
patris et in suis creaturis quod apparet spiritu
sancto et in homine quod unus quod apparet
filio est enim unita divina natura humane
in persona filii sicut [illegible] est in [illegible]
tamen conveniens ei quod est de utroque est
principalibus altioribus et sapientia quod medium ei
quod est in [illegible] in divina natura quod unius quod
[illegible] quod unio // nota ergo est quod
fuit [illegible] proponimus sed primo homines sunt
[illegible] [illegible] unio non
dat ei novam [illegible] comparationem que [illegible]
nature simplicitati et [illegible] naturas
[illegible] non fit una natura et a non [illegible]
fit commixtio nec confusio nec compositio
sed unio [illegible] ex complexibus unum
remanentibus partibus principalibus secundum
rationes ut [illegible] et [illegible] fit

homini. Confusio est quando ex complexibus fit
unum non remanentibus partibus secundum
[illegible] principalibus ut [illegible] fit
inter et ordinem fit unum. Commixtio est
quando ex complexibus fit unum non remanen-
tibus partibus principalibus nec secundum
ut ex aqua et melle fit mixtio et
[illegible] unio est quando complexa
remanentia in specie et [illegible] in
quo sed [illegible] homines [illegible]
[illegible] et [illegible] in
persona [illegible] creaturarum que sunt per se
apparent ut vapor [illegible] solis
[illegible] et [illegible] que [illegible]
omnium aliorum et apparent ut terra
[illegible] [illegible] et apparent
ut [illegible] vegetabilia [illegible] et apparent
ut animalia [illegible] et apparent
ut homines [illegible] creaturarum quarum
[illegible] per [illegible] ad [illegible] sic
est imitatorum que sunt [illegible] que sunt
[illegible] animatorum que sunt [illegible]
[illegible] sed [illegible] [illegible] sed
terra [illegible] in animatorum
que non imitantur locum motum progres-
sivum sed plante arborum que imitantur
locum [illegible] aliqua alia sed
[illegible] que [illegible] movent
sed [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Et dicimus quod vel descendamus
ad vaporem ex quo generatur vel
tantum elevata generatur [illegible]
et in visceribus terre. Dicimus igitur omnem
vaporem esse ex aqua vel a terra
aer enim vaporabilis non est // aut enim
rarificatur vel elevatur [illegible] et
[illegible] // aut inspissatur [illegible]
et tunc non est vapor quia vapor
generatur per subtiliacionem et rarefactionem sed
cum inspissatur fit aqua vel terra //
Sic igitur generatur vapor [illegible]
terra que in imo vel alto generatur
et distinguamus tunc sic primo autem
[illegible] est quod vapor fit ex terra aut
ex humido [illegible] generatur
sunt [illegible] superior regio a concavi-
tate [illegible]
[illegible] // et media zona sive regio que
dicitur locus frigoris // [illegible]
[illegible] longe [illegible]
[illegible] caloris et [illegible] frigoris [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

Superior autem pars aeris est pura et rara propter vicinitatem ignis et calida vehementer propter radios stellarum et lune, sperarum que sunt propter vicinitatem et luminosa et ideo tranquilla et stabilis pars aeris. Illa autem lune nec in ea aliquod nubes a concavitate stellarum et quod umbra terre ibi [illegible] terminatur propter quod radii solis diminui generantur in ea et ideo alta pars est locus conflamationum. Inferior vero cum sit circa terram et super terram, fuit esse frigus propter aliquam et terra calida autem propter repercussionem seu radiorum reflexionem ad solidum plani terre etiam efficitur illa pars, nec flammas fieri compressas vapores seu vias pressibiles neque liquetur vel incendatur. Conflexio autem radiorum est evacuata et compressius esse vapores. Ultra autem regio seu in fixa qua nos intinsique [illegible] esse tum solidum quod est terra vel politio plane et superficie et pars est aqua et ideo fit hic reflexio radiorum [illegible] maior hic [illegible] Superior autem pars [illegible]

[illegible]

Regio autem media aeris propter distantiam
ab his que duabus superiori frigida est
valde propter oppositam causam nec ibi calorem
generans ignis nec generatorum reflexione
eo quod radii non reflectuntur ad istas partes
sed propter planum et concavum(?). Terra(?) est
tamen reflectuntur ad solidum planum et
simplex sicut est ut est aqua superfi-
cies autem et speculum et aliud corpus
politum quod est planum et ideo regio
illius obscura et tenebrosa quia
caret ubique(?) cum illuminatione et ideo est
tempestuosa quia generantur ibi tem-
pestates nivis et grandinis et ideo
est habitatio demonum aereorum propter
quod ille locus caliginosus sit
et deputatus unde dicit quidam propheta(?)
quod demones commovent ventos et
tonitrua et similes alterationes ad terrorem
hominum // Regio autem que est infra ista media
que dicta est et locus habitationis brevium(?)
et de se proprietate frigida est suscipiens
tamen calorem ab utraque distinctione in
partibus ipsa est temperata calida et in quo
vincitur ab inferiore propinquius duas
vel temporibus temperata est frigidior in quo
vincitur a superiore propinquius duabus
temporibus temperata et in estiva et quali
utrumque temperie immediate cum(?)
dictatum est densa vaporis in quan-

loco ipsorum [illegible] | sic et qualitates
Regio autem media | medie regionis
aeris et primo facit
de eo aggregatur ascendens qualitates de
regionis non alterius vel gli(?) dico de qua-
litatibus medie regionis aeris quomodo
regio sit propter distantiam ad regionem et
superiorem et hoc non est intelligi quod sit in
medio propter aeris distantiam aeris et super-
iori regione quia dicit alia superiori primo
[illegible] quod in ipso et quando generantur
ad distantiam [illegible] aeris et [illegible]
generantur in media regione aeris ut dictum
in textu non tota spera aeris medio spissior
[illegible] et [illegible] quod non de media
regia propter hic quod dicitur sit in medio superiori
et inferiori et in medio tocius
sed intelligi quod sit media propter aeris
illuminationis et caliditatis ita quod sola distantia
regio est calida et illuminata propter superiorem
stellarum et inferior est lucida propter vicinitatem
radiorum scilicet media quia caret
illuminatione et calore [illegible]
regio aeris est frigida et quia caret
calidis [illegible] suprema
suprema [illegible] ut dictum est calida [illegible] propter
vicinitatem ignis et radiorum stellarum [illegible]
regio non est [illegible] [illegible] stellarum
et illa inferior est calida propter reflexionem
radiorum solarium [illegible] in media regi-
one aeris non propter [illegible] reflexio radiorum
quia aer non est densus [illegible] partes non
reflexio non sit nisi a corpore denso polito
et ideo sed est speculum terra aqua [illegible]
illa media regio est obscura quia caret
utraque illuminatione [illegible] alie regiones
superior est lucida est propter vicinitatem [illegible]
stellarum et inferior est lucida propter reflexionem
radiorum non media caret utraque [illegible]
[illegible] stellis [illegible] sit re-
flexio [illegible] quod [illegible] dicitur quod in
media regione aeris sunt [illegible]
sunt demones et [illegible]
[illegible] demones [illegible] aerem et [illegible]
[illegible] tonitrua ut [illegible] timeant [illegible]
[illegible] quia [illegible] in aere audiuntur [illegible]
[illegible] ventum et dicitur quod [illegible]
[illegible] sit demonum [illegible] non tonitrua
[illegible] sunt [illegible]
a demonibus et illi sonitus qui audiuntur
in aere sunt ex [illegible] vaporum vapores
[illegible] ex [illegible] aeris sit
sonus [illegible] corporum [illegible]
[illegible] dicit Albertus in de proprietatibus elementorum
[illegible] sunt quando [illegible] montes [illegible]
in quibus fuit sonitus [illegible] congregatione
lapidum [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] aer propter est calidus in partibus inferi-
oribus quia [illegible] vapores elevantur ad
illam regionem [illegible] sit [illegible]
[illegible] frigiditate [illegible] frigido
Regio autem que est [illegible]
[illegible] regionis aeris et primo facit [illegible]
[illegible] non [illegible] inferioris medie in
[illegible] intelligit regionem illam que est inter

illarum mediarum regionum secundum [illegible] et tamen in
finem earum regionum quod [illegible] sufficiens fieret [illegible]
[illegible] et spatium [illegible] calor per re-
flexionem radiorum alterat in infima regionem
[illegible] frigus contrariantur in media re-
gione [illegible] regio [illegible] spatium fri-
gida [illegible] in [illegible] sole [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] frigidat [illegible]
[illegible] sufficit
[illegible] in frigiditate [illegible]
[illegible] illa regio in [illegible] temporibus [illegible]
[illegible] in tempore [illegible]
sole [illegible] in [illegible] et [illegible] radii
solares [illegible] perpendiculariter super [illegible]
[illegible] fortior [illegible]
[illegible] fortior calor [illegible] sole in [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] in alio [illegible] in [illegible]
temporibus illa regio est spatium [illegible] in [illegible]
[illegible] talis fit [illegible]
reflexionem radiorum solarium [illegible] infri-
gidat [illegible] regionem

Causa efficiens [illegible] spatii predictarum impressionum
[illegible] in [illegible] est duplex scilicet calor
et frigus. Calidum autem est duplex scilicet solis ele-
vando [illegible] et loci calidi dissi-
pando vel inflando ipsum elementum. Duo
autem calida solis duplex scilicet ad intus et ad
[illegible] sufficit in spacio [illegible]
[illegible] autem [illegible] causa [illegible]
[illegible] ut sole con-
[illegible] in signis estivis et sic per [illegible]
[illegible] ut sunt gemini cancer
leo virgo. [illegible] radii solis [illegible] supra
regionibus incidit in terra ad modum [illegible]
[illegible] de centro solis [illegible] frigus
in [illegible] et effectum infiniti [illegible]
in terra calorem [illegible] non [illegible]
in istis locis [illegible] totum contrarium
[illegible] in locis aut vicinis quae
[illegible] latitudinem [illegible] ad aquilonem
quanto plus recedunt a via solis tanto plus

respiciunt oblique a sole et a magis distant
[illegible] et minor [illegible] unde
sit calor [illegible] ad intus et magis e-
levans [illegible] evaporationibus [illegible]
[illegible] latitudinem [illegible] climatum a via solis
sive equinoctialis facile [illegible]
[illegible] caloris plus [illegible] ad intus
frigus [illegible] duplex
[illegible] frigus [illegible] et plus
potens [illegible] sol elevat per
vel evaporare [illegible] perdit [illegible]
vaporem [illegible] fere
et superficie aque [illegible] radiis solis
incidentes in ea possunt attrahere va-
porem. Est et frigus spatii
[illegible] sole [illegible]
[illegible] evaporet quod
[illegible] frigoris [illegible] latitudine regionum
a via solis et [illegible] solis [illegible] in
latitudinem ab equinoctiali [illegible]
[illegible] plagam [illegible] cum sole
[illegible] tropicum [illegible]
capricorno sagittario et aquario [illegible]
[illegible] climatibus septentrionalibus
et [illegible] radii solis non nisi [illegible]
respiciunt oblique [illegible] illorum cli-
matum [illegible] frigus ca-
lorem in locis illis et ad [illegible]
evaporationem [illegible] superficiebus
terre et aque [illegible] secundum [illegible]
efficientium [illegible]

Causa efficiens [illegible] de causis efficientibus impressionum

[illegible]

Dicto de dispositionibus vaporum et locorum generationis eorum determinando quantum ad ea que [illegible] assignando et [illegible] sic [illegible] in alto [illegible] in infimo [illegible] pore sicco [illegible] [illegible] sicco [illegible] aliis impressionibus [illegible] et qualis vapor terre [illegible] aut terre sit electa solis frigida et [illegible] sicco et impressio ipsa in caliditate [illegible] fortius quam solida [illegible] quam sicco et [illegible] penetrativum

efficitur et ideo cito penetrat quam sicco [illegible] desiccat et ideo iste vaporem [illegible] loca secundum [illegible] calidi et [illegible] calidi et unius [illegible] et causabit [illegible] ad unum [illegible] impressiones aeris apparentes [illegible] et de aliis si que apparent [illegible] vehementer calidi et siccus [illegible] duas regiones aeris secundum [illegible] et [illegible] frigidus [illegible] ipsum calidum vehementer et [illegible] ad [illegible] regionem que [illegible] estus [illegible] facit quasi impressiones [illegible] modis [illegible] subtiles et tenuis et aptus in flammationem [illegible] solis vel loci [illegible] // [illegible]

[illegible]

[illegible]

Si autem est aquatica (?) subtilis et calidus
sed partes non equales multum et cetera que
dilatatur quantum propter eius densitatem tunc eius
illud totum circa densum inflammatur
et vocatur lancea propter longitudinem subtilitatem
quod producitur in sursum linea et stat sursum
erecta acuta ut est subtilis super partem ignis
perpendiculariter. Si autem aquatica (?) subtili-
tas et cum alias continuas a partibus

inflammatio tunc est equaliter ascendit
in omnibus partibus ... est equalis de
subtilitatibus per calorem in omnes partes
dimensionis et sic efficitur latus quod
rotundum natans in superficie aeris
et id est quod a vulgo dicitur vel vocatur
candela accensa licet enim latus sit in
superficie ut videtur est rotundum et
spissatum in superficie propter longitudini-
tatem usque ... Si autem est equalis
subtilitatis sed non est ...
una propter ...
ad ... una parte ...
ad alia parte et tunc vaporem
accensus dicitur ascendere. Si autem
est equaliter subtilis et non ... continuus
vel adherens ... sed una pars ...
equalis est distans ab alia et tunc
videbitur ascendere ...
... de fornace et
... in ...
... ad ignem et
... descendit in ...

[illegible]

et fit tremor quando ille vapor [illegible] fit [illegible] in partibus non tamen est [illegible] [illegible] parte propter puritatem [illegible] [illegible] [illegible] et apparet [illegible] [illegible] [illegible] parte [illegible] a [illegible] parte [illegible] propter puritatem [illegible] et [illegible] sic dilatando se descendit [illegible] [illegible] ascendens [illegible]

Aut est equalis [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] vapore vehementer calido [illegible] ascendens [illegible] et fit tremor [illegible] ille vapor [illegible] in partibus [illegible] [illegible] ad unam partem et [illegible] [illegible] [illegible] pars ascendit [illegible] [illegible] [illegible] ascendens [illegible] [illegible] ascendens [illegible] ille vapor est [illegible] [illegible] et sic una pars ascendit [illegible] et sic apparent [illegible] [illegible] [illegible]

Si autem vapor non est vehementer calidus et siccus tunc non potest penetrare mediam regionem aeris que frigida dissimilis est tunc [illegible] iterum [illegible] in [illegible] de ille vapore. Cum enim ille vapor calidus et siccus est bene [illegible] cum partes [illegible] [illegible] et siccitate [illegible] est siccitatis tunc propter calorem qui est in se qui est in aere inflammatur sed frigida nubes tunc fugiendo illa constringit partem ad partem et propter illam constrictionem inflammatur et ex siccitate sue partis et ideo videtur quasi ignis et quia [illegible] nubes frigida tangentes se tunc ignis dissipatur [illegible] [illegible] supra [illegible] congregata accensa queque [illegible] [illegible] causa. Si ergo vapor calidus qui est in partibus [illegible] a nube frigida se tangente tunc autem est multum compactus vapor et conglobatus et fortis autem est mediocris et non multum compactus

Si autem vapor non est multum compactus nec multus tunc continue cadit deorsum sed non [illegible] dicitur propter continuum casum sed propter continuum casum videtur esse stella cadens longa [illegible] [illegible] per se et [illegible] apparet candela accendens candelam continue sed [illegible] dicitur processum. Si vero est multum una enim conglobata tunc accipit [illegible] [illegible] a [illegible] que [illegible] de aere [illegible] nubes obviat sibi tunc accendit [illegible] [illegible] et [illegible] aliquid [illegible] in aere et hoc est quod [illegible] [illegible] sicut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in aere [illegible] [illegible] ipsum [illegible] et hoc vocatur a vulgo stella cadens. Si prius autem est a sursum descendens. Si frigida nubes est ad latus unum et calida ad latus aliud et tunc propter [illegible] ad [illegible] [illegible] ad illud [illegible] et angustatur propter [illegible] autem [illegible] accenditur et dilatatur in medio et propter [illegible] propter medium partis [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et frigidi et hic [illegible] ut draco volans [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] media est [illegible] [illegible] [illegible] que in cauda [illegible] et volat [illegible] ad illud latus ubi [illegible] latus [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

copellit aliud cometa Si aut vapor
e siccus tenuis et inflamabilis
medio modo tunc contingit ad superiorem motum
et non penetrat ipsam et tunc generatur
stelle descendentes comparative
fugere loci compellitur et quia valde
velociter est eo subito incitus valde ac
cendatur et penetrans valde tamen appa
ret et vocatur illud apparens descendens quasi
appareat quasi non [illegible] sed sic
generatione vapor [illegible] siccorum generatur
in [illegible] locis [illegible]
[illegible] in [illegible]
que omnes generantur ex vapore sicco
et calido in [illegible]

Si aut vapor [illegible]

[illegible]

[illegible]

quod terra ubi cadit diversa ut in [illegible] fit
argentum et aurum et alia metalla quando ipse
vapor est purus et resolutus a terra sulphurea
ubi autem est terra sulphurea ibi generantur metalla
talia cum sulphure sicut patet in omnibus metallis.
Si autem vapor [illegible] ordinatur [illegible] in [illegible]
[illegible] ex vapore non [illegible] calidus et
[illegible] ab aliquo vapore [illegible] et tenuis et [illegible]
inflammabilis et elevatur [illegible] ad [illegible]
[illegible] aeris et quia non potest penetrare [illegible]
[illegible] aeris ideo [illegible] et ex [illegible]
[illegible] accenditur et quia [illegible]
[illegible] quod penetrat [illegible]
[illegible] generatur et [illegible]
apparet [illegible] agitur [illegible]
[illegible] apparet [illegible]
[illegible] apparens [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] cadens [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible]
in [illegible] descendunt [illegible]
[illegible] que generantur in [illegible]
ex vapore sicco et calido in [illegible]
[illegible] aeris [illegible]

Hic ergo dicamus ad ea que generantur
ex vapore humido tantum sed non solum plu-
via nix et glacies grando enim similiter
sive gutte maiores que quandoque cadunt
in estate. Dicendum autem quod vapor humidus
sive aqueus non est sic inflammabilis propter
hoc quod est duabus qualitatibus igni
contrarius scilicet infrigidus potentia et humidus
potentia licet per accidens in actu sit calidus
et siccus tempore [illegible] ad quendam gradum [illegible]
perficitur ut patet quod sit [illegible] et
[illegible] potens vaporem [illegible]
constringens [illegible] potens [illegible]
in glaciem [illegible] vaporem [illegible]
ipsum in spissando ad [illegible]
[illegible] frigus sicut in [illegible]
sed calidi est [illegible] patet quod omnis
[illegible] vaporis fit per frigus [illegible]
[illegible] autem fit per [illegible] frigus [illegible]
[illegible] et constringens [illegible] sic de
vaporibus [illegible] ideo quod aqua

nubes est [illegible] de pluribus sunt que
patet [illegible] sed est aqua est nivea [illegible]
[illegible] illa quo est aqua [illegible]
de his autem compressius est loquendum propter
hoc quia veniunt sepius in textu. Dico
autem quod omne corpus quod generatur ex va-
pore humido [illegible] est inflammabile
[illegible] quia aqua est elevata usque tantum
quod terra [illegible] calor solis trahit
[illegible] vapores humidos non multum [illegible]
[illegible] vaporibus [illegible]
[illegible] frigus constringens ipsum
vaporem [illegible] vapor [illegible]
[illegible] per regionem frigoris ad regionem
estus si elevatur plus et plus in
regionem frigoris [illegible]
[illegible] vapores calidiores sunt
et minus calidi. Si autem vapor
sit calidus humidus calidus sicut [illegible]
vapor valde [illegible] ascendens [illegible]
ad regionem frigoris. Si autem sit [illegible]
frigus [illegible] distans in loco [illegible]
[illegible] et [illegible]
in omnibus [illegible] ingressu dat fri-
gore. Si autem ingreditur frigus [illegible]
et sic egreditur calor et tunc frigus in-
cipit [illegible] et [illegible] vapores [illegible]
et spissare [illegible] partes vaporis et
quia forte est frigus incipit [illegible]
[illegible] et quia frigus
est valde [illegible] constringit aliquam partem
ex vapore [illegible] et generatur inde [illegible]
[illegible] vel pluviam [illegible] frigus

nivis vel nivis est potius materie vaporum
Item sequitur duas sunt quorum unum est
quod grando non cadit nisi in temporibus calidis
et proprie in vere et estivo tempore [illegible]
sed in autumpno et yeme raro quod in vere
tunc incipit esse calor ad intus et
quo [illegible] intus et calefacit vaporem
et alte elevat ipsum in locum frigidiorem vel
in ipsum frigus et ideo hic vapor [illegible]
undique ab opposito frigore dat ingressum
frigori et fortissime constringitur sed aqua
qua calefacta [illegible] congelatur in yeme
prius congelatur quam frigida in eodem loco posita
ta eo quod aqua calida magis subtiliata est
dat ingressum frigori. Aliud sequitur quod
grando non est omnino rotunda sed quia in for
[illegible] guttas congelatas [illegible]
accidit ei quia dum vapor est [illegible]
in tanto frigus constringens [illegible]
eo alia delabitur quod asperior [illegible]
[illegible] parte [illegible] et eo est frigus
magnum congelatur [illegible] alia [illegible]
ad ipsam et ideo alia pars [illegible] ad ipsam
[illegible] adhesit ei sed gutta congelata
Si autem invenitur grando omnino rotunda hoc
est [illegible] et causa [illegible] liquefacta
et non [illegible] et quod cadit [illegible] frigus
[illegible]
radiorum solis attractus et per modicum [illegible]
vaporum [illegible] et calida et ideo [illegible] et
[illegible]

et invenitur cadens liquida eo quod in
illa regione calefiat [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ad autem quod ad tempus ...

re(gion)e grandini et magnitudinis nix quo
ad minus quaerit generatur enim ex vapore
calido non tamen sed grando et hinc signum
pronosticativo rusticorum quod in hieme quando
remittitur frigus expectatur nive ... sic
videlicet vel nubibus obscuratur Aliud enim
signum est verius quod ego assignavi et
non meum falsum in eo quia vapor
nimis fuit humidus est et paludosus
et vel multus ... et hoc est signum
raritatis vaporis // Item cum fallit aere quoddam
pro actu dicitur et hoc est signum caloris
Quod non elevatur in tempore yemis et
hoc ideo quod solis defectus est et ideo ad
interius terre vel aliarum stelle vel
aliorum planetarum et tunc sol sufficit
elevare illum vaporem et non sufficit
adeo incendere et calefacere sed fit in estate
// Sunt contingit autem quod vapor nimis
non pertingit usque ad regionem frigoris sed
pervenit ultra regionem temperate frigida me-
dia tamen regioni frigide magis vicina
quam terre // Et ideo quia tunc frigus non
est adeo forte super ipsum vel vapor adeo
rarus ut dicit undique in grossum frigore
contingit quod nimis vapor prius unitur
et congelatur et non tamen quantum pro ea congre-
latur Cum autem in confusione est diffusus
vapor sed ... lana vel distrac-
ta ideo nix cadit lata sed partes lane
... Cum autem frigus non fuit forte
super ipsum ideo in ipso congressu caloris congelatur

et quia vapor ipse congregatus decens aliquantulum
resolvit [illegible] ad deorsum congelatus est
sic in yeme cadit mollis facile comprehensibilis
quod non esset si esset durus glacies sed
cadit grando // Hic autem locus est in superiori
estate sicut non per nimium calorem [illegible]
[illegible] nimis calidi est congelacionis
non sufficit confusio sed accidit in plurimis
in estate dicta // Possunt autem dubitari quare
contendit [illegible] granum [illegible] cadere consuevit
in marcio et aprili in [illegible] climatibus [illegible]
in yeme vel in [illegible] et valde in parte octavi
climatis que plus distat a via solis
quam alia videmus [illegible] [illegible] [illegible] et
rara et frequentius [illegible] [illegible] [illegible]
// et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] vapore [illegible] calido et [illegible]
elevato quam nix [illegible] quam grando et [illegible]
[illegible] in medio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
raritate nimis [illegible] non mollicie [illegible]
frigus yemis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] autem cedit in grandinem [illegible]
[illegible] autem [illegible] aliquantulum vapor ille [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dilatatur et superius
attingit [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] accidit et quia frigus [illegible]
[illegible] in [illegible] partibus [illegible] in
vere et in veris [illegible] [illegible] quam [illegible]
ipsius veris [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] et in [illegible] [illegible]
[illegible] autem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Et quia frigus [illegible]

[illegible]

Item distat [illegible]

[illegible]

Sine elevatur [illegible]

[illegible]

Hinc autem quod [illegible]

[illegible]

Et quia frigus [illegible]

[illegible]

[illegible]

Item vapor aqueus ut frequenter non est tam subtilis et calidus sed potius humidus grossus et fumosus ideo talis aliter [illegible] sit ad locum magni frigoris sed [illegible] nec in medio cum frigus sufficiens [illegible] non congelatur sed [illegible] parvus ideo [illegible] vapor [illegible] // dico autem parvus quia [illegible] in aere gutte ipsius pluvie [illegible]

deveniunt alta quod congelantur et cadunt ut glacies // In estate vero quia tunc calor fortior est et impetuosius elevat vaporem spissum non tamen conglutinatum qui dum fuerit in partes grossas elevatur partim sed partes frigide inveniunt in aere dum sunt a calore solis [illegible] elevate vaporem sive partes vaporis spissi et statim fit [illegible] nube aqua frigus autem [illegible] frigus et frigiditas tangit partes grossi vaporis statim in nube et [illegible] et inde fiunt gutte valde magne cadentes in estate et sunt [illegible] ille gutte propter solis lumen [illegible] cadere [illegible] sunt calide et multum [illegible] terra // Et causa [illegible] pluviarum et guttarum [illegible] quia [illegible] aquis pluvialibus [illegible] calidi evaporatum non est [illegible] in toto [illegible] aqua [illegible] pluvia [illegible] par [illegible] et [illegible]

Item vapor aqueus [illegible]

[illegible]

et tunc cadunt gutte magne [illegible] colorem
sed non illarum guttarum que ex vapore valde
grossus [illegible] cum aliquibus
vaporibus pluvialibus // [illegible] locus
guttarum illarum [illegible] locus qui est altior lo
co guttarum pluvie [illegible] quia in pe
[illegible] calorem [illegible] altius elevatur // [illegible]
[illegible] quia frigus [illegible]
[illegible]

Consequenter videndum [illegible] tangetur [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] cum pluvia et [illegible]
pluvie quam [illegible] aliquid [illegible] // [illegible]
go roris est ex vapore grossiori quam pluvia
et minus calido [illegible] aliquid [illegible]
ad [illegible] et [illegible] non elevatur nisi parum
et non fit tempore magni caumatis vel
in tempore magni frigoris sed tempore [illegible]

et fit cum [illegible] ad
altitudinem unius cubiti vel palmi vel
[illegible] vel circa // fit enim [illegible]
poris [illegible] et per actionem / [illegible]
fit per frigus aeris in nocte [illegible]
[illegible] [illegible] ad a sole
[illegible] quia [illegible] ab a sole
consumitur alia [illegible] per actionem ipsius
[illegible] resolutione illius vaporis et reper
cussione in [illegible] ad aliquid [illegible] re
flectens sicut in olla cooperta [illegible]
fumum [illegible] vaporem et [illegible] fit
in instanti et fit aqua [illegible]
[illegible] contingit [illegible] sero in
[illegible] in crepusculo vespertino fit
[illegible] [illegible] per refrigerationem vaporis
ad [illegible] // [illegible]

[illegible]

[illegible]

Pruina autem fit cum vapor congelatur antequam convertatur in rorem. Cum frigus descendens in aere [illegible] congelat ipsum quod de eo fit descendit de nive. Et ymaginatur frigus [illegible] quod descendat in corporibus solidis sicut super lapides [illegible] frigus ab illis tangens vaporem descendentem et quod de eo [illegible] [illegible] ipsum et facit ipsum [illegible] stare.

Et autem hoc [illegible] fit [illegible] quemadmodum [illegible] quod et facilius accidit in plantis in yeme ad vestes vel ad pilos quia plante [illegible] in yeme quam in estate et hec [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in estate quam in yeme [illegible] igitur vapor [illegible] congelatur et descendit super pilos et vestibus ut pruina [illegible] autem et [illegible] pruine super nive [illegible] est quia [illegible] frigus

[illegible] ipsius in corporibus frigidis [illegible] calidus [illegible] vapor [illegible] vapor [illegible] congelatur fit in rigidis [illegible] de calore elevante ipsum [illegible] ipsum mollificat

Pruina quidem [illegible]

Fit autem roris [illegible] plus a passionibus [illegible] cum descensu [illegible] [illegible] et [illegible] Est autem vapor ad minus spissus [illegible] fumus vel spiritus vel a [illegible] elevatur ad

mixtionem sed terre aque et aeris etiam
eadem qua ignis est in eo similiter et
diffusus etiam et ideo efficitur humiditas
unctuosa dulcis valde admodum mellis
et cum cadit super vegetabilia primo
efficiuntur et in melle [illegible] vel perfusa
propter ea autem evaporato humido subtili aer
remanet grossius terrestre et quia bene
permixtum et digestum tale ut pro mole
similiter sua vocatur diffusa super folia ar-
borum olerum et herbarum et quia operatione quandoque
levatur et contrahit ea et induratur subtiliter
quandoque cum evaporatione calido operato ad
superficiem exhibit secum humidum et quando
frigore aeris congelatur perfectius potius
quam a calore inclusus ad propriam qualitatem quanti-
tatem perficit et sic generatur quandoque vermes
et inimica que et prosternuntur in suis duo
actu vel species et quandoque factum quorum
duorum primorum unum est mors ovium
et secundum est pestilentia accidentium et ideo
dicitur talis multi pastores assignant
quarum prima est quod ipse gubernationem
rorum tacito in comedunt quia sol corpus quod
intra collum angustatur ita quod aut fit
scinditur et sol per intestina diffunditur
et consumitur et accidit sui scinditur
ea et per quod accidentia moriuntur talia est
est quod oves nimis avide comedunt
vel simul cum dulce in corpore compitur
et intestinum infectum attractum aliquod est
parte ideo non post ultimus digna ad me
[illegible] ipse respirationis venarum corporis et
[illegible] remanet generatur et [illegible]

peccatorum et corporum et per [illegible]

et conclusione sequitur putrefactio et
per eam tussis et conquassatio sequitur tus-
sis et nocumentum generationis naturalis pu-
trescit in corpore et generatur [illegible]
convergere et replet corpus et ut [illegible]
oculis [illegible] et in [illegible] dicta
vel sufficit de vapore aeris humido
sicco generato in sublimi // [illegible] autem
[illegible] sed generatur ex vapore humido et
generatur ex vapore sicco [illegible]
[illegible] est unum actius quod non
est potentia sed quod quandoque subito et tem-
pestuose descendit et quandoque suaviter
cadit et [illegible] est [illegible]
unum est frigus corporis [illegible] generationis
[illegible] apud [illegible] et [illegible] vo-
cate quinimo ad latus et [illegible]
[illegible] // Est enim vapor non equaliter
et [illegible] per motum et
in [illegible] congregatione quando
unum latus patitur frigus [illegible]
et ad alterum latus [illegible] calidum [illegible]
[illegible] autem cadit expulsione [illegible]
quod inclinat ad unam plagam [illegible]
[illegible] quod ventus [illegible] facit
ad istam partem et putamus [illegible]
[illegible] fortissima in pulsio [illegible]
[illegible] quorum unum est frigus loci
[illegible] est [illegible] est enim [illegible]
ignis in aqua [illegible] est enim [illegible] pulsio
et expulsio [illegible] petuosa
[illegible] ad alterum [illegible] est vapor
siccus [illegible] humidum et [illegible]

ctis impetuosa pluuia [illegible] descendente et inolescente et in spissate nubis. Et hec dicta sufficiant de generatione in alto ex vapore sicco inflammato et de vapore humido non inflammato.

Fit autem [illegible]

[illegible]

Et pruina [illegible]

[illegible]

Nunc autem videamus ventos et causas eorum [illegible] eorum ventorum et effectus et loca. Generatur autem ventus ex vapore grosso terrestri sicco leuato a calore solis sicut vapor eleuatur.

et non continue // Cuius signum est quod venti fortes precipue sunt in autumpno sole existente circa equinoctium autumpnale quia tunc sol continue exsiccat elevata et ideo vapor elevatus magis est siccus et terreus et ideo in autumpno dicitur complexio terra scilicet frigida et sicca. Locus autem generationis est circa mediam regionem que est maximi frigoris. Ascendit enim ille vapor terreus et ideo sit propinquus [illegible] et [illegible] obviat ei frigus loci et inspissat et gravat ipsum et facit descendere [illegible]. Calor autem solis existens in ipso non est destructus separatus a vapore sed magis confortatur in sicco terrestri cum vapore fumoso et ideo iterum elevatur et ideo fit violentia in partibus aeris que vocatur ventus.

Dicitur autem ventus // Talem [illegible] in quo [illegible] [illegible] determinavit de impressionibus generatis ex vapore sicco in flamma et descendentibus ex vapore humido in flamma determinat de impressionibus generatis ex vapore terrestri et sicco non in flamma [illegible] venti et primo in generali secundo in speciali // causa [illegible] ventorum est vapor terrestris grossus [illegible] vapor grossus [illegible] non est inflammabilis [illegible] vapor terrestris [illegible] est causa venti [illegible] [illegible] disponens [illegible] [illegible] qui elevat [illegible] vaporem [illegible] [illegible] ipsum [illegible] partibus venti frigus [illegible] [illegible] quod vapor ventorum fit elevatus a sole et [illegible] asumptus a [illegible] quia [illegible] est quod in autumpno [illegible] sunt fortes venti [illegible] sole [illegible] circa equinoctium autumpnale [illegible] est quia tunc sol [illegible] elevata et attrahit vapores [illegible] [illegible] et tunc [illegible] debilis [illegible] non sufficit [illegible] consumere et [illegible] ventus [illegible] [illegible] in autumpno dicitur complexio melancolica [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] corpore [illegible] quia [illegible] calidus [illegible] sanguinis [illegible] calida et sicca [illegible] autumpnus frigidus et siccus [illegible] melancolicus / yemps est frigida et humida [illegible] flegmaticus // Sicut ostendit [illegible] fit locus

Locus autem generationis ventorum est in infima parte medie regionis aeris [illegible] frigus [illegible] sufficit [illegible] vapores [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ventorum quia [illegible] vapor [illegible] [illegible] elevatur [illegible] ad infimam partem medie regionis aeris [illegible] frigus [illegible] in grossat [illegible] et [illegible] [illegible] quia vapor [illegible] [illegible] quia [illegible] terrestris [illegible] [illegible] [illegible]

calore a sole in spisso et ideo calor [illegible] elevatur [illegible] et [illegible] [illegible] de violentia in partibus aeris que vocatur ventus sequitur

Sequitur de diversitate eius in malicia et efficacia et loco generationis venti in quo [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] fiat [illegible] venti [illegible] [illegible] et ideo descendit ad imperium [illegible] suum [illegible] [illegible] plurima. Dico ergo quod locus generationis venti [illegible] [illegible] incipit flare in concavitatibus terre et ideo super terram dicitur. Causa autem huius est quod reflexio radiorum in concavitatibus terre debilis est et in medio fortis et hoc propter angulum radii qui in concavitatibus est obtusus et in medio autem directus sive acutus. Cum ergo causa efficiens venti sit calor debilis et [illegible] tunc ideo confortatur materia venti a frigore in concavitatibus terre [illegible] [illegible] et ideo [illegible] super terram. Est autem [illegible] [illegible] diu flat ventus et fit flatum [illegible] et inspissat ad [illegible] et tunc flat debilitas [illegible] caloris solis quia in isto vapore frigus loci est et ideo vaporis superiorem partem ipsius venti deprimit valde vehementer et ideo [illegible] vapor fit inspissatus a frigore [illegible] agitat aerem et dat flatum donec descendit [illegible] frigore [illegible] concavitatis [illegible] superficiem terre [illegible] // Deinde insurgit calor a radio solis circa terram et ideo [illegible] fit elevatio ipsius et [illegible] [illegible] [illegible] plures vapores [illegible] et ideo vapor confortatur [illegible] ascendendo dat aliud flatum forte // [illegible] [illegible] [illegible] nos esse quod vapor terreus [illegible] ascendit [illegible] in omnibus partibus suis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valde [illegible] et

leuis et vo aquat[illegible] sp̄ib[illegible] dum

tem fiat vaporis et sic ascendit per pa-

rietes contenta ab inferiori parte ad superius

cuius latitudo visa est ad nos. Hic

[illegible]

[illegible]

Hiis autem habitis facile est videre quomodo unus flatus

contrarius alio et quomodo corpus [illegible] cum enim continuitas

superior vaporis inspissata a frigore loci

descendit et inspissatio [illegible] fortius contrarium

fortior erit flatus descensio illa enim de-

scensum et ascensum vocat per motum tor-

tuosum sed tenuitas vaporis sic [illegible] vocat

ipsum vaporem [illegible] sui

tenuitate et vaporem aqueum [illegible]

[illegible] vocat vaporem [illegible] nomine. Sic autem

notum est [illegible] quod aer [illegible]

in pulsione cuius motus sit facilis ad

omnem partem [illegible] sui et signum huius

est percussio sagittarum in aqua cuius in-

pulsu violento fortissime impellitur aqua

et undat per partem impulsus usque cessat

[illegible] valore. Hic autem [illegible] impellens

adeo forte [illegible] vel [illegible]

[illegible] latissime [illegible] flatus

[illegible] ad modum

undarum [illegible] ita quod una

undarum [illegible] et [illegible]

super eam [illegible]

[illegible]

vapor [illegible] vocatur fumus illius [illegible]
[illegible] humiditatem et vaporem
[illegible] vapor [illegible] ventositatem
[illegible]
Hic autem notandum [illegible]
ad impulsionem [illegible] ad omnem
partem [illegible] in impulsu a vapore
[illegible] signum [illegible]
[illegible] sagitta vel aliquid aliud ad aquam [illegible]
[illegible] in impulsu violento aquam impellit
et aquam [illegible] impellit [illegible]
[illegible] in impulsu [illegible]
[illegible] in inundationibus [illegible]
[illegible] in aqua [illegible] impellit
[illegible] forte motu aque [illegible]
ille vapor [illegible] impulsus [illegible]
fiat forte motu aeris [illegible]
quod liquida [illegible] [illegible]
[illegible] venti causat [illegible] sicut videmus
[illegible] aquarum [illegible] montes et [illegible]
[illegible] in inundatione [illegible]
[illegible] et effundit se super [illegible]
[illegible] aquarum [illegible] ventorum [illegible]
aquarum effundit se super [illegible]
[illegible] in inundantibus [illegible]

De tribus pro parte placet [?] causa absentie
ventorum scilicet intensum frigus et intensus calor
et quod absentia flatus venti supra et pluvia
frequenter [?] absentia [?] secundum quod frigus
intensum non permittit ascendere [?] terre
ut elevetur fumus. Calor autem intensus
consumit fumum. Sed pluvia quia est ex parte [?]
infrigidat generat vaporem itaque vapor
descendit tamen non sit per elevationem a de-
terra calido. Et humectat terram et superficia-
les partes [?] quibus oportet fumus et absorbuit
et ideo prohibetur ventus ad augendum ventum et
[?] quod non generatur calor deficit et
ideo cessat ventus post magnas pluvias
et post cessationem pluvie iterum resurgunt
calido in aere et in terra operantem et
elevando vaporem et fumum et ideo ut frequenter
contingit post aliquam horam vel aliquot dies
iterum resurgunt venti [?] incipit pluvia vel de-
longa quod post multam frigiditatem vel siccitatem
fiat ~~[struck through]~~ [?] in fine venti

Et cum [?] liquet quare iste vapor
ventorum descendat tamen non quia non cadat
super nos terra plures sed quantum vapor
aque cadit super nos aque pluvie similiter
tamen cum super dictam duo sunt cause quarum
una est quia vapor [?] materia venti
quod est sicca et non habet consistentiam
sed tamen est aliquando humide sicut
ut fumus et ideo humiditas resoluta
per frigus non apparet propter hoc diffe-
gitur [?] [illegible] elevata est
quare vapor venti non cadit super
nos quia vapor venti non natat
desuper nos sed dirigitur ad partem
lateralis terre vel circumspicit ad unum
terre et ideo non cadit super nos sed
vapor pluvie dico autem quecumque
circa terre unum quia terra est rotunda
et ventus qui sunt in terra una est et
non est in alia et tamen vapor ventus non
sit super in uno spatio est tamen contingen-
tibus sive terre illi in qua flat // Tribus
autem considerandum ventorum omnium et locorum quare
superiorum et in principiis singularum de quibus
que efficiuntur in uno climate habitato
Sunt autem ~~[struck through]~~ septentrio per
simplices et principales venti qui
nascuntur sive sunt iiij or angulis salis
super nostro orisonte descripti. Sunt
autem secundum [?] septentrio meridies
et subsolanus favonius qui et zephirus. Sunt autem
duos alii sunt duo et sic sunt octo
medii inter septentrionem ~~et [struck through]~~
et subsolanum ~~et meridiem~~ sunt aquilo
qui est [illegible] septentrionem

et vulturnus qui est medius inter subsolanum et
nothus qui est medius inter meridionalis scilicet
austro / inter austrum et favonium sunt
duo scilicet affricus qui est medius inter
austrum et zephirum qui est medius inter
favonium [illegible] inter favonium et septe
trionem duo sunt venti scilicet circius qui est medius inter
favonium et chorus qui est medius inter
septentrionem // duos autem praedictos [illegible]
flatus et varie ponunt quidam philosophi qui
[illegible]
[illegible]
[illegible] elevatus vapor in giro [illegible]

[illegible]

[illegible]

Tempestates autem declarat quae tunc fit [illegible]
magni flatus et pauce pluvie et
frigide et serene aure. aliter autem est
lenis flatus et multe pluvie et tor
[illegible] aure duo autem [illegible]
flatus ut frequenter flat et [illegible]
[illegible] pluvias [illegible]
orientales et subsolanus
aliter autem [illegible] plu
vias [illegible]
vel favonius dico autem
quod [illegible] fortissimi flatus
aquilo quia ascendit

pluuias et depurat aerem. Et hec causa
a frigore sui vaporis quia aquilo conden-
sat vaporem et venit a loco frigoris qui
est circa articum polum et ideo frigidus est
ventus et quia frigidus claudit vapo-
res terre et continet superficiem terre ne evapo-
rare possit et ideo depurat aerem ab sede
de materia pluuie. Eodem modo claudit
poros corporum nostrorum ne emittatur ab in-
gressu ex calor in nobis vaporabiliter et pro-
pter continetur in nobis calor naturalis et forti-
ficatur et efficitur homo sanus. Huius signum
ponam duo quorum unum est quod dicit
ypocras quod in yeme ventres animalium ca-
lidiores sunt quam in estate cuius causa dicta.
Aliud est quod dicitur quod artifices iacentes qui
vigiles posuit in aqua quam prima admissura
omnino et alcatu fuit et hoc probatum est
in terra quam flat aquilo eo quod ille continet
poros in generantibus et in parte ne evapo-
rentur spiritus et debilitentur corpora. Et ideo
dicit aristoteles in libro de animalibus quod pasto-
res quando volunt quod oues generent masculos
faciunt ascensionem omnino usu ad longum
tempore venti aquilonis. Hic dicit causam quare ventus
flat vehementer et dicit non motu elevationis
vel depressionis in suo flatu. Et huius
causa est quia cum flatus incidat ab alti-
tudine incidere et quanto plus venit
in incidere tanto magis accidit ad caliditatem
propter quod rarificatur vapor et sibilat et ideo
despumit vel incidit. || Hic declarat causas quorum
dam accidentium ... speciales et primo ...
Sed est autem de ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

Ex qualitate autem ventus ... de causis ...

... contraria quia calidus est

[illegible]

vapor eius et a loco qui est calidus et
ideo adducit morbos/ evaporat enim
[illegible] calidus et [illegible] calidus aer
aeris flatus et corruptus/ et ab ipso
adducit vapores quia aperit poros terre
et ideo multiplicat pluvias/ flat autem
tortuose quia flatus eius est a meridie
in aquilonem et ideo inveniens vapor
inveniat frigus aquilonis et ideo in
spissatur et per consequens in fine sui flatus
[illegible] et torquet flatum et ideo ex
illa tortuositate flatus venti [illegible]
[illegible] comprimit nubes aquosas in
[illegible] in aere et facit eas decidere
pluvias. Ventus autem dexter [illegible]
flat tortuose aliud dicunt quod quando
impeditur factus [illegible] aer
[illegible] quando impetu contrario flat
aquilo tortuose et convertit [illegible]
[illegible] [illegible] vapores ad
quosdam montes altissimos [illegible]
[illegible] et ideo [illegible] loca calida
[illegible] meridionalis [illegible]
[illegible] flatus [illegible] in meridiana
[illegible] est in [illegible] clima
tibus [illegible] in septentrione venti
meridionales non adducunt mor
bos eo quod [illegible] ad nos [illegible]
et frigidantur in nubibus [illegible]
et aere septentrionali et non adeo
aperiunt poros nostri corporis [illegible]
[illegible] nostre sanitati// Tempus
autem flatus aquilonis est [illegible]
[illegible] et in autumpno [illegible] et
[illegible] quod tempus est [illegible]
[illegible] vapores [illegible] congelati

congregati sunt in terra quia a tempore [illegible] venti obvi
ant et [illegible] et opponuntur aquilone
[illegible] frigus de frigore et ultra est
tenuis calor qui consumit vapores
in autumpno autem terra est exsiccata a
calore estatis et ideo tenuis calor consumit
evocat vapores eo quod terra non est exsiccata
et ideo cum dicitur vapor siccus est valde et
ventus altus in aere flat in capite et ideo
[illegible] est quod venti alti flant in
autumpno. Sequitur [illegible] meridionales et sunt [illegible] medianales [illegible] morbos quia est calidus [illegible] adducit [illegible] calido [illegible] et aperit poros [illegible] et sic [illegible] calor [illegible] corruptus et sic [illegible] morbos [illegible] flat tortuose [illegible] calida [illegible] flat [illegible] septentrionem [illegible] facit vaporem pluviale [illegible] aquilonem [illegible] vapores plurimi [illegible]

Ventus autem dexter [illegible] meridionales [illegible] septentrione [illegible] flat tortuose [illegible] calidas [illegible] flat [illegible] sexto et septimo climate [illegible] frigidati sunt [illegible] aperit poros [illegible]

Tempus autem flatus [illegible] autumpno [illegible] frigus [illegible] vapores [illegible] calorem [illegible] vapores [illegible] septentrionem [illegible] vapor [illegible] in estate [illegible] calor vapores [illegible] vapores grossi in terra occultantur

Subsolanus autem ventus est calidus

et siccus absumens plurimas pluvias sicut autem ut aquilo eo ipso de vapore sicco pertinet soli qui est siccus et motus eius firmamentum imitatur ad hoc quod eius motus videtur illi qui motus diurnus est et ideo dissolvuntur vapores et exsiccantur // Favonius autem propter oppositam causam adducit pluvias // De mediis autem ventis intelligendum est secundum istorum intelligendum. Exemplum ponatur non quod maneant [illegible] dicitur ventus qui communiter flat de die et cessat de nocte et causa // cuius autem causa est quia emittuntur vapores radii solis frigiditate noctis compresso et ascendente et ideo elevat apum sol [illegible] frigiditate loci descendit et ideo flat ventus qui communiter cessat sole veniente quoque confortatur quamquam sol non sufficit vincere sed sufficit elevando repugnantem contrariam depressionem // vapor ergo frigidus deprimitur de nocte et elevatur de die et vincit et causa vapor calidior vincitur de die et aliquando deprimitur de nocte frigore et propter calorem tamen elevatur et ideo ventat de nocte //

Versus de ventis sunt de generatione ex vapore humido simplici et sicco et in loco alto vero conflant.
Subsolanus Vulturnus Eurus ab ortu
Circius occasum Zephyrusque Favonius afflat
Atque die medio Nothus haeret et Affricus Auster
Conveniunt Aquilo Boreas et Chorus

Subsolanus autem [illegible] ab ortu [illegible] cum sit solaris [illegible] talis [illegible] est calidus et siccus et [illegible] est quod absumit pluvias quia est calidus et siccus [illegible] vapor pluviae [illegible] sicut [illegible] subsolanus [illegible] plurimas sed aquilo [illegible] ille et [illegible] vaporem [illegible]

[illegible] vapor [illegible] aliquando [illegible] ille ventus [illegible] ad motum firmamenti quia ille vapor [illegible] siccus est et calidus [illegible] et quia [illegible] ad motum firmamenti ille vapor [illegible] ad motum [illegible]

Favonius autem [illegible] est in [illegible] favonius [illegible] subsolanus absumit plurimas [illegible] ille [illegible] pluvias quia calidus et siccus est favonius [illegible] pluvias quia frigidus et humidus [illegible] vapore pluviae [illegible]

De mediis [illegible] ventis [illegible] principaliter sed aquilo [illegible] mediis [illegible] et subsolanus [illegible] in aliquibus [illegible] favonius [illegible] subsolanus [illegible]

Item nota quod [illegible] aliquis [illegible] in ortu solis vel [illegible] et [illegible] nocte non [illegible] causa est quia vapor ille fuit depressus per frigiditatem noctis [illegible] potuit flare [illegible] veniente sole calefit a sole et [illegible] elevatur et flat ille ventus aliquando de die cessat [illegible] aliquando autem confortatur et fit fortior causa primi est quia aliquis vapor est paucus [illegible] consumitur a sole et elevatus [illegible] et cessat ventus [illegible] secundo est quia vapor aliquando est tantus quod [illegible] consumi a sole [illegible] vapores augmentatur cum elevatur a sole et sic fortificatur // [illegible] est quod aliquis ventus flat de die et cessat de nocte [illegible] causa est quia vapor ille tamen deprimitur per frigiditatem noctis quod non [illegible] elevatur [illegible] solis et sic [illegible] et non flat de nocte et cessat de nocte [illegible] est quod aliquis ventus flat de nocte et cessat de die [illegible] causa est quia ille vapor est ita calidus quod non potest [illegible] noctis tamen deprimi [illegible] calorem et sic flat de nocte de die autem [illegible] a calore quod non potest flare et aliquando consumitur a sole

Erunt inde in tertio capitulo [illegible] tractatus impressionum [illegible] vaporis [illegible] sicci et humidi vel sicci cum sicco vel humidi cum humido cum lumine solis vel cum lumine stellarum quia [illegible] quae in alto generantur ex vapore [illegible] vaporis est [illegible] humidi cum sicco non cum mixtis vaporibus [illegible] quae [illegible] tonitrua et choruscationes

eo habuit aliquam sum terre motum qui causatur ex vapore sicco non commixto cum humido sed conclusio in clausto sicco et solido quod est terra. Et ideo habuit causas diversas terminis quibus causatur. Aucto sit eo ob mate vero opposito et de fine habuit aliquam inde et colore bini habuit et nebulares et comitam et galaxia et tunc per vicinis ad ea que generantur ex vapore in alto. Dico autem quod materia tonitrui est alia et aliquis locus est eius et vas generationis eius. Ipsa autem eius est vapor siccus et valde calidus ille cum descendit totus incenditur. Aliquis potius est licet ipse sit tamen est quem causa ab apparatu a vehemio partibus venti que forte sicut sunt et terrestris et ex cuius ipse per modicum tangitur ab igne inflammatur et comburitur. Locus [tpe]

autem vel vas est nubes aquosa vel congelata. Elevatur cum fortitudine solis ambo scilicet vapores. Cum autem vapor terrestris non sit adeo eius dura congelabilis ut aquis qui constringitur in medio et aliquis aquis expanditur circa ipsum scilicet tentorium et quia exterior est humidus melior autem siccus ex melior frigit contrarium in profundo nubis exterioris. Exterior autem frigiditate loci constringitur et amplius [mlia] interiorem ex agitatur et melior ex agitatur confricat ex parte ad partem et ad alteram exteriorem et ex ipso motu [9]

confricatione contingit ipsum igniri. Ignis autem compellitur a suo contrario et vi ignis scindit nubem aquosam et scissura ista accidit coruscatio et sonus que sunt sub tempore brevi simul comprehenduntur quamvis visus est velocior auditu. Et hoc est summa totalis in libro methaurorum.

Dicendum de nostra intentione

Talis autem corporis illius textus continuatur sic prius dictum est de impressionibus generatis ex vapore simplici [illegible] non declarat de eis que generantur ex vaporibus [illegible] simplici [illegible] in generatione sicut alia calida commixta ex pluribus vaporibus sed de vapore ex pluribus non commixtis sed distinctis quia aliquis plures vapores diversi et distincti concurrunt ad aliquam unam impressionem ut prius modum [illegible] tonitrui et de coruscatione quia primo [illegible] est de [illegible] vapor [illegible] siccus cum humido et ex [illegible] qui fit ex generatione vaporis [illegible] non commixto cum humido [illegible] de vento [illegible] [illegible] de calidis [illegible] de terremotu [illegible] et tunc est finis illius [illegible] [illegible]

Dico autem quod materia [illegible] consequitur quod alia est materia tonitrui et coruscationis [illegible] dicit primo aliud est locus generationis eius [illegible] est vapor calidus et siccus valde [illegible] generationis est aquosa frigida et congelata [illegible] locus ille vapor siccus et calidus faciliter inflammatur [illegible] dicitur [illegible] de vento et [illegible] venti qui sunt [illegible] et [illegible] vel [illegible] a [illegible] et terrestris faciliter incenditur et [illegible] inde [illegible] est fortis calor [illegible] vaporem aquarum et siccum simul et alia [illegible] est [illegible] vaporem siccum [illegible] tonitrui et est ille quia est calor solis est fortis [illegible] et in principio [illegible] elevat vaporem aquarum et terrestrem ad mediam regionem aeris et tunc vapor terrestris [illegible] congelabilis [illegible] aquis [illegible] et vapor terrestris siccus [illegible] et quia vapor [illegible] est calidus et siccus et [illegible] frigidus [illegible] humidus et aquosus et nubes [illegible] vapor [illegible] constringitur [illegible] loci magis agitatur [illegible] et sic vapor [illegible] agitatur et ex [illegible] confricatione [illegible] ad [illegible] et [illegible] accenditur et sic ignitus et [illegible] ignis [illegible] omnibus qualitatibus [illegible] frigida [illegible] frigidus [illegible] quosdam et [illegible] tonitrus et ignis [illegible] sunt simul [illegible] quia [illegible] visus [illegible] auditus [illegible] quia visus [illegible] quia audibilis [illegible] comprehendit simul

obviam et quoniam ignis ponit albius [illegible]
[illegible] videmus ictum quam audimus sonum [illegible]

Considerandum autem est quod tribus modis fit sonus in tonitruo secundum philosophum quod fit suo tempore. Tribus autem modis fit expulsio vaporis [illegible] et ideo hic semper [illegible] fit sicut. Fit enim expulsio quando violenter expulsus unus ab altero quadam vi sicut a Z B. quando autem non fit sicut si vapor paulatim scandens sub nube in qua est evolans in aliqua alia sicca constricta et spissa et expellit [illegible] et ex collisione unius ab alio facit sonum quoniam cum choruscatione [illegible] in flamma. quando fit choruscatione quam solidus cudit. 3o autem quando vapor purus et rarus inflammatus ex nube tenui et non multum spissa et tunc velut ignis sicut alba flamma [illegible] fumum et non facit sonum in ipsa nube, si obviat ei alia nubes valde aquosa et spissa et ideo quia debilis est in flamma tunc extinguitur in illa aquosa nube fumando potius quam sonando sicut fumat ferrum calidum in aqua proiectum. Tripliciter autem concluditur vapor siccus ex spissa nube [illegible] inflammacionem et in ipsa inflammacione et post quam incipit [illegible] acumine sui eo quod vapor est siccus et penetrat nubem et aggreditur ad aciem et commovet ipsam fortiter vel de

[illegible] et hoc est causa quare tonitrua fiunt valde validi fortes et calidi. In ipsa autem inflammacione quando vapor est rarus et debilis et tunc non [illegible] vel [illegible] ad auditum nostrum sed in estate accidit in [illegible] et in [illegible] choruscationibus. post quam autem inflammatus est quando purus est et tunc pulsando latera nubis facit sonum et tamen [illegible] extinguitur et tunc audit sonus [illegible] choruscatione. et ipse [illegible] apparet [illegible] in estate [illegible] per quas [illegible] nocturnas auras in estate. Hic [illegible] quot modis

Considerandum autem [illegible] fit sonus tonitrui [illegible] vapor [illegible] de nube facit sonum [illegible] tonitrua [illegible] vapor [illegible] aquosa [illegible] magnum sonum. 2o fit sonus [illegible] vapor [illegible] de nube spissa sed paulatim [illegible] facit sonum. 3o fit sonus [illegible] tenuis et rarus [illegible] facit sonum [illegible] alia nube [illegible] vapor fit tenuis aquosa et spissa [illegible] nube aquosa [illegible] sonum et fumat sicut ferrum calefactum [illegible] in aqua [illegible] sonus [illegible] facit [illegible] sonus [illegible] vapor fit [illegible] et nubes [illegible] fit [illegible] aquosa [illegible] et tunc [illegible] nube spissa fit magnum [illegible] sonus [illegible] fit fortis [illegible] nubes [illegible] vapor [illegible] nube [illegible] fit spissa tunc enim paulatim [illegible] et paulatim [illegible] facit sonum vel [illegible] sonum [illegible] vapor terrestris inflammatus fit [illegible] nubes [illegible] fit tenuis [illegible] nubes fit fortis et tunc sufficiat [illegible] vaporem [illegible]

Tripliciter [illegible] ponit [illegible] vaporis de spissa nube [illegible] vapor [illegible] de nube spissa [illegible] inflammacionem et [illegible] per inflammacionem et [illegible] vapor terrestris [illegible] nube [illegible] et [illegible] penetrare nubem [illegible] et [illegible]

agitur

sic penetrat nubem cum in inflammationem tunc cum movet aerem et facit multos ventos et hec est signum quod vapor est frigidus et multum aptus in inflammationem ideo in estate cum multi venti [illegible] aliquam nubem signum est quod in illa nube generabuntur multe coruscationes et tonitrua quia continet multos vapores [illegible] ille vapor in inflammatione aliquando accidit [illegible] in flamma et hoc fit cum ille vapor est rarus et debilis et nubes [illegible] debilis et tunc non [illegible] forte resistentiam [illegible] resistentia et [illegible] facit sonum [illegible] et sic accidit aliquando [illegible] in estate [illegible] coruscationem et [illegible] audimus sonum [illegible] ita [illegible] non [illegible] [illegible] vaporis [illegible] inflammationem et [illegible] nubes est spissa tunc [illegible] penetrat nubem [illegible] audimus sonum [illegible] contingit [illegible] apparet [illegible]

Videamus autem nunc de illa parte nubis que generat vel continet tonitrua et propter eam vaporem et calorem ignitum in ipsa nube et tamen dicta parte descendit super nos // Est autem nubes ut frequenter quasi semper dispariter que continet forte tonitruum propter magis nubem videlicet et alia aquatica // Nigra quidem nubes spissa est in se propter frigore et ideo non dat locum radiis ut penetrando dealbet ipsam nubem et quia spissa est ideo fortiter comprimit vaporem ignitum et dat forte tonitruum si vapor interius sit multus et spissus // Nubes autem nubes valde est dense spissa sed vapor ignitus in ea resultat per partes et ideo propter illa dat fortem ictum quia in ipsa [illegible] videlicet cum [illegible] et nubes [illegible] est spissa [illegible] cum multum et multum [illegible] fit semper aliquando [illegible] quia multum dat vel etiam ignem propter nubem [illegible] et multam [illegible] ~~[illegible]~~ vapor propter nigredinem et multam aquam propter [illegible] et ideo fit ibi fortissima pugna calidi cum frigido et humidi cum sicco in

tantum ut illa frequenter emittunt plurimos magis magnos lapides qui diruunt turres et concutiunt domos et homines // Illa autem non est timenda quia parum vel de utraque in actione fit ista nisi cum cadat super edificia stantia contingit aliquando incedat ea nisi fit valde ampla et cremabilis

Videamus autem nunc [illegible] nubibus [illegible] tonitrua [illegible] calor [illegible] tonitrua quia [illegible] nubes [illegible] [illegible] [illegible] nubes [illegible] tonitruum [illegible] vapor frigidus [illegible] spissa [illegible] ille vapor [illegible] nubes [illegible] nubes [illegible] spissa [illegible] frigore [illegible] non dat [illegible] ille vapor [illegible] nubes [illegible] forte tonitruum [illegible] vapor [illegible] nubes [illegible] aquatice [illegible] fortissima [illegible] vapor [illegible] nubes [illegible] calidi cum frigido et humidi cum sicco et [illegible] vapor ille dat fortissimum ictum [illegible] nubes [illegible] domos [illegible] tonitruum [illegible] lapides [illegible] domos [illegible] et turres quia vapor ille [illegible] nubes [illegible] fuit forte [illegible] et [illegible] cadit quasi lapis [illegible] difficilis dissolvi [illegible] calor nubis [illegible] albus et non [illegible] quia [illegible] et [illegible] vaporis [illegible] ideo [illegible] illa cadit super aliqua edificia [illegible] nisi illa [illegible] valde [illegible] et cremabilis [illegible]

Valde autem [illegible] fuit calores

choruscationis vel chorruscationum quae sunt
multum variabiles et quae sunt colores rubeus
clarus, albus flammeus, russus et vino
sus, primus modo scilicet rubeus clarus causatur ex va
pore non multum sicco, humido vero dat ei colo
rem rubeum sicut est flamma viridium lignorum
et est timendus calor ille quia humida
contingit materiam quae non cito comburitur et ideo
facilius et fortius incendit // flammeus albus
color est valde sicci vaporis sicut est flamma
lignorum siccorum et ideo cito comburitur et non
incendit nisi facilia et inflammabilia sunt sicut
est stupa et huiusmodi, russus autem vino
sus provenit eo quod ille est vapor conglu
tinatus valde terrestris multum et valde fre
quenter simul scindit incendit. Valde autem

[Di]citur autem propter calorem choruscationis unde [illegible]
[illegible] colores choruscationum qui valde
sunt differentes quia choruscatio unius coloris
[illegible] est timenda quam alia. Et primus color est
rubeus clarus et ille causatur ex hoc quod vapor
incensus in nube est terrestris admixtus
cum humiditate et ideo apparet illa choruscatio sicut
flamma viridium lignorum combustorum ubi est siccitas
cum humiditate commixta et ideo apparet rubei
coloris et clari et propter hoc talis choruscatio est
timenda quia humidum continet ignem ne dispergatur
et ideo quod tangit cito et fortiter incendit. Secundus
color choruscationis est albus et flammeus
et ille causatur cum vapor est multum siccus et in
flammatur et siccitas illius vaporis est causa
claritatis et ideo apparet choruscatio sicut flam
ma ubi comburuntur sicca ligna et talis non est
multum timendus quia propter hoc quod [illegible] est sicca
cito dispergitur et ideo non incendit nisi valde
inflammabilia sicut est stupa et ligna sicca. Tertius
color choruscationis est rubeus vinosus
et ille fit quia materia terrestri est compacta et con
glutinata et ideo apparet non rubeus sicut primus
sed apparet russus propter terrestritatem et apparet
non multum lucidus propter compactionem et
sic apparet quasi vinosus color rube
um et est valde timendus propter hoc quia
materia est fortiter compacta ideo quod tangit for
titer scindit et faciliter incendit

Casus autem ipsius de nube est quintuplex
quorum primus modus est quod cadit vapor
inflammatus russus de nube ut dictum est

compacta et sic generatur lapis qui vocatur
telum tonitrui hoc modo talis lapis generatur
in nube sicut vapor [illegible] commixtio terrestris
vaporis et ille vapor non incenditur et non
tangit videlicet nube quae est in confusione
magis conglutinatur sicut farina in pasta et for
tissime autem incenso obviat et ita compressus
nubibus non contingunt et ideo sic conglutinatur
ex vapore humido et fortissimo calido decoquitur
ut later et quia calidum festinat
fugere humidum ideo in inferiore parte acuitur la
pis ubi prius incepit distillare vapor
et est grossus compressus in parte aliorum et hic
lapis scindit et incendit quidquid invenit in istis
inferioribus. Quartus modus est in quo nimis vaporis
est qui quidem minus est conglutinatus et est in
nube magis aquosa et ideo non globatur
sed incensus magis ducitur ad impetum et cadit
illum et incendit sed non scindit nisi ligna et
non lapides nisi raro. Cadit autem ex im
pulsu et incendit cum flamma de. Quintus

Casus autem ipsius // Hic albertus ostendit quintuplicem
modum casus vaporis tonitrui et choruscationis de
nube. Primus modus est de nube videlicet [illegible]
cadit vapor russus et est valde timendus
quia ibi est valde [illegible] ut prius dictum est [illegible]
propter nubes quae est densa et propter choruscationis
russe vinose quae est valde timenda.
Secundus modus [illegible] est timendus quando ex
illa choruscatione generantur lapides qui vocantur
tela tonitrui et talia scindunt quidquid inveniunt
et [illegible] tela quae emittuntur impetuose
de nube sicut tela de balista. Tertius modus
[illegible] illius lapidis est talis quod ille vapor
terrestris est adequatus humido sic quod cum conglu
tinatus [illegible] conglutinatur
in nube sicut farina conglutinatur in pasta
et quia iam conglutinatus [illegible]
incenditur fortiori calore decoquitur sicut
later in fornace et sic cadit de nube et est
lapis acutus in inferiori parte et in superiori parte
grossus [illegible] vapor quia est durus et compactus
et quia inferius est acutus et propter hoc [illegible]
impetuose emittitur de nube ideo scindit quidquid
invenit sicut arbores lapides et quidquid
est compacta et densa et fortiter scindit ligna
et fortiter incendit. Hic albertus ponit

Secundus modus // modus autem descensionis vaporis de nube [illegible] est [illegible] et est in multis [illegible] vapor [illegible] quod non [illegible] lapides [illegible] et incedit et scindit [illegible] et alia [illegible] lapides et [illegible] lapides antiquos qui [illegible] [illegible] vapor [illegible] et ita [illegible] ita forte calorem ut incedat ita forti calore quod non decoquitur et sic nec fit lapis nec later decoquitur [illegible]

Tercius modus est vaporis rubei et clari qui nunquam facit lapidem sed cum sua flamma non separatur a vapore et ideo nunquam scindit compacta corpora valde que non sunt quantitatis magne quia per accidens talia resistunt ei et hic inflat [illegible] et apparet in eis odor combustionis et non videtur vulnus. [illegible] consumit aurum in bursa consumit aurum et bursa non ledit. Est enim bursa corij rari quod locum intromittit de facili. Aurum autem ut compactum resistit et ideo consumptum est quandoque in partibus quandoque in pulveres et sic modo accidit temporibus nostris quod gladium cuiusdam perforavit et non lesit vaginam et lapidem [illegible] comminuit // Alius est modus eiusdem vaporis mixti rari et compacti aquei [illegible] egrediens et ille [illegible] et non ledit [illegible] vel de nube [illegible] incedens et est eius choruscatio rubea valde [illegible] et illa nocet [illegible] ut dicunt [illegible] venatores et pastores [illegible] qui [illegible] foliis sunt cooperti et cum [illegible] foramen [illegible] choruscatio illius radium [illegible] evaporare non [illegible] et hec

choruscatio non est nociva corporibus super que [illegible] cadit sicut [illegible] radius notum est, eorum tangit et corrumpit ipsum eo quod non sit de illa [illegible] hac de causa quidam inspicientes coruscationem inflati sunt in facie et quidam excecati sunt in oculis // Quartus modus est vaporis albi qui egreditur in flamma sicca non condensata et ideo spargitur [illegible] hic vapor egreditur cum magno impetu [illegible] que est aquosa [illegible] et ideo scindit et in scindendo [illegible] ita quod ea que scindit videntur alba et non apparet signum combustionis in eis et quandoque inflat quod fortis est in pulsu eius. Et quandoque [illegible] percutit unum in loco uno et non ledit socium eius iuxta se stantem et percutit eum qui stat remote. Quandoque etiam [illegible] ab uno ad aliud progreditur et percutit eum // et quandoque est debilior et consumit vestem et contingit statim quod cessat eius violencia et non ledit hominem et talis casus accidit [illegible] Alberto [illegible] eius vapor [illegible] debilitata et ille [illegible] quod ille [illegible] actu aeris contingit et [illegible] ita quod cessat incendium eius et violencie impulsus // [illegible] vapor [illegible] de nube et [illegible]

Tercius modus [illegible] in duobus modis [illegible] vapor [illegible] et tercii modi [illegible] cadunt de nube [illegible] magis et [illegible] ut [illegible] vapor autem [illegible] modi est [illegible] de nube [illegible] vapor [illegible] non facit lapides et [illegible] scindit [illegible] corpora compacta que non sunt magne quantitatis [illegible] magne quantitatis resistunt [illegible] inflat [illegible] est quia [illegible] est porosa et [illegible] et [illegible] et sic [illegible]

ut in illis hominibus qui invenerunt ... fulmine ... ordo combustionis ... et in ... ubi ... est qui ... non sunt combusti ... sunt combusti ... Et causa huius est quia vapor ... talis ... porosus ... [illegible]

Tercius est ... modus ... vaporum ... vapor ... vaporis ... aquosa ... et ... consistit ... [illegible] ... quia vapor non ... sed ... et ... sicut ... et ... [illegible] ... vapor ... per poros ... [illegible]

Quartus modus ... vapor ... nubes ... aquosa et ille vapor ... calidus et siccus ... est frigida et humida et sic ille vapor ... de illo vapore apparet ... ille vapor ... hominem ... [illegible] ... ille vapor ... [illegible]

Quintus modus ... vapor ... nubes ... et cum ille vapor ... nube ... aquosa ... vapor ... non ... in ... nube ... [illegible] ... sed ... est

tonitrui add est in superioribus regionibus scilicet in
climate quinto sexto et septimo et addo in calidis
scilicet in prima 2a 3a et 4a // in regionibus enim frigidis
raro tonat fortiter nisi sole existente ad
principium estivale existente in capite cancri vel
accedente prope vel recedente prope eo quod tunc
calor solis existens fortior potest elevare vaporem
aque et terre ex quibus materia causatur tonitrui
In aliis autem scilicet calidis regionibus generantur
tonitrua in equinoctialibus hoc est sole existente in
capite arietis et libre quia enim est in calido tunc
propius accedit vaporem quem elevat // nec est
questio ei quod supra dixi scilicet quod sol potius
in estate absumit consumit de vaporibus
hic enim verum est de vaporibus subtilibus scilicet
eo fortis est calor tunc non potest consumere vaporem
grossum sed elevat ut ignis magnus elevat ligna
calida accensa et statim evolat per aerem // Un-
de abstrahunt unum pronostici quod verum est et
sepe expertus sum videlicet quod audiuntur toni-
trua in duobus signis yemalibus scilicet in
capricorno et in aquario quod tunc in initio
veris et forte per totum annum plus ventabit
quam in alio anno // Et causa eius est quod significat mul-
tam reliquiam vaporum et ventorum esse in aere
que non defecit ad ascendendum ergo per totum
annum // Videbatur autem aliquibus philosophis quod toni-
truum esset res divina propter mirabilitatem et ra-
ptorum eius effectus // precipue autem dicebant
consecratum esse deum deorum fuerunt duo magni
philosophi in cultibus deorum ydolorum scilicet [illegible]
talis et seneca qui dixerunt tonitruum esse
[illegible] eo quod mirabiles diversi et effectus
eius propterea quia inveniuntur [illegible]
vincarum et nucleos avellanarum [illegible]
signum combustionis apparet // reliquit [illegible]

fracta videatur et non lesa est vagina sive
scutum in quo est aut preter aliquam liquefacit vel
comminuit gladium et perforat vel foraminibus
absque lesione vagine. Aliquando comburit vel
[com]burit corpus et non ledit pectus eius. Aliquando
adurit crines vel pilos corporis et non ad-
urit corpus sicut dicit aut pilos tangentes
sub ascellis et ceteris occultis locis et non crura
vel brachia que exposita vel ascellas. Aliquando
aliquando alterat colorem alicuius hominis
vel alterius animalis et vel ... plures facit talia
quando est in effectu et tamen nullum vulnus ibi appareat
vel signum adustionis vel percussionis.
Aliquando est in effectu apparet signum adustionis
et non adustio et corpus et propter quod aliquis
percussus a tonitruo quem locus ... adustum
[illegible] quod animalia [illegible] omnibus [illegible]
quia dicit [illegible] aliquando percutit et adurit
dolorem et [illegible] ad quem [illegible] stat unde quod
non [illegible] vel offendit [illegible] apparet [illegible]
[illegible] quod ad venenosum percussum amittat
venenum [illegible] signum est super omnes fulmine
percussas in [illegible] partes [illegible]
putrescens [illegible] quod non facit [illegible]
eo quod venenum [illegible]
ad [illegible] omnibus fulminatis
contingit accidit quod omne percussum a fulmine
[illegible] sulphureum [illegible] percussum
[illegible] caput [illegible] fulmine [illegible]
[illegible] arbor [illegible] vel plantas [illegible]
[illegible] fulmine [illegible] fulmine [illegible]
et alia multa [illegible] fulminibus notata
sunt apud [illegible] que dicebat
quod fulmine [illegible] et adeo

et [illegible] regi [illegible] quod [illegible]
appellabant. [illegible]
[illegible] tonitrui et
[illegible] climatis
[illegible] tempus [illegible]
tonitrui et [illegible] figuras
[illegible]
[illegible] regionibus [illegible]
[illegible] regionis [illegible]
[illegible] septem climata [illegible]
[illegible] plus [illegible]
[illegible] solis [illegible]
regiones calide [illegible] plus [illegible]
[illegible] tempus [illegible] tonitrui in
regionibus [illegible]
tropicis estivalis [illegible]
[illegible] sol [illegible]
[illegible]
solis [illegible] in anno [illegible]
[illegible] vapores [illegible] calor qui
[illegible] sit tonitrus et [illegible]
[illegible] tempus [illegible]
tonitrui in regionibus [illegible]
[illegible]
[illegible] calor solis [illegible]
vapores [illegible] et aquas elevat [illegible]
[illegible] sole [illegible] in [illegible] et in [illegible]
[illegible] tonitruum quia tunc sol [illegible]
[illegible] et non elevat vapores [illegible]

Vere est [illegible] dubium quia dictum
[illegible] elevat vapores [illegible]
[illegible] elevat sole [illegible]
[illegible] de vaporibus
[illegible] elevat [illegible]
[illegible] de vaporibus [illegible]

Unde obstruant [illegible]
[illegible] elevantur [illegible] vapores [illegible] a via solis
in estate et [illegible] et aqua
[illegible] tonitrua
[illegible] vapores elevantur in estate
[illegible] in yeme [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] tempus tonitrui et
[illegible] est in estate [illegible]
[illegible] in yeme [illegible]
[illegible] tonitrum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] vapores [illegible]
[illegible]
[illegible]

Videbatur autem adiuvare [illegible]
[illegible] effectus [illegible] tonitrui
et primo [illegible]
[illegible]
tonitrui et [illegible] non potest assignari
[illegible]
[illegible] effectus [illegible]
[illegible]

impressio esset cum tonitruo et choruscatione quod ipse precepit et ideo deorum [illegible] placitarum
et ideo dixerunt antiqui quod cum Iupiter [illegible]
accepta [illegible] tonat fulminat [illegible]
[illegible] impressio [illegible] idolatria [illegible]
[illegible] placitis qui [illegible] colunt [illegible]

Secundo quia eminata sunt illa per veneres tales ita
les ipsorum patet error eorum attribuentium
quod ea veneres aliis sunt impressiones quae cum eorum placi
tarum aliquis virtus habeat in fulmine et toni
truo. Dicamus ergo quod considerabiliter quod in
fulmine vapor aliquis descendit in terram
aliquando comburitur, aliquis descendit ille
autem qui non descendit sed comburitur debilis
est et non adurit. Ille vero [illegible] aliquis ille autem
qui descendit aliquando subtilis est aliquando
grossus. Subtilis autem penetrativus est
valde et quam miscetur aeri quod alterat tunc
suo et igne sive calore efficitur ad [illegible]
subtilis et ideo citius comburit. Ligna non [illegible]
vestigium sicut vinearum salicum et avellanarum
eo quod lignum illorum sit valde porosum. In
ter ligna porosa distinguendum est quia aliqua
habent poros rectos aliqua obliquos sive tortuosos
sicut [illegible] et talia ligna tortuosa sunt
nodosa. Lignum autem non habens poros rectos
non recipit vaporem subtilem sive inflammatum
aere in confuso sunt ideo non aduruntur [illegible]
[illegible] autem habent poros rectos [illegible] habent eos
[illegible] enim habent eos a [illegible] plurimis
sunt ligni [illegible] a radice
[illegible] habent eos a medulla vel [illegible] ad superfici
em in [illegible] sicut radii stellae a [illegible]
[illegible] venientes a centro unius et illud quod
habet [illegible] poros non habet eos patulos sed habet

eos occultos quod fulgur et ideo de facili non ad
uritur de fulgure et propter hoc sicut contingit de cu
pressu [illegible] pini et mali. Habent autem
lignum quod habet poros eos patulos et
apertos et aduritur a fulmine [illegible]
[illegible] vehemente et [illegible] haurit ignem subtilem
commixtum a fulgure et propter hoc [illegible] cor
ticem [illegible] et subtilem [illegible] sibi [illegible]
incipiens ad [illegible] est ideo [illegible] lignis
in flore lignum vitis aduritur quia [illegible]
dispositum habet poros et cortex [illegible] non habet
ad [illegible] autem [illegible] disponatur [illegible] eius
[illegible] sic quod [illegible] vitis [illegible] in nodo tunc
apparent radii eius albi [illegible] a medulla
ad modum radiorum stellae ad superficiem veni
entium et ideo [illegible] est ita quod [illegible]
[illegible] folia lata quibus defendit se et [illegible]
eius quod sciunt sapientes vinicultores quod [illegible]
[illegible] folia [illegible] vitis est in flore [illegible] flores et [illegible]
[illegible] et tempore maturitatis auferunt folia ut
sol a [illegible] possit uvas et maturare. Haec
[illegible] est quare dum [illegible] apparent quod fulgur
[illegible] intumescit et forte quando [illegible]
[illegible] enim [illegible] sit subtilis et porosa [illegible]
[illegible] et quia [illegible] haurit ignem vaporis qui
corrumpit humidum [illegible] et [illegible] facit et
[illegible] in actus [illegible] difficulter et
liquescit [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] aliquibus diffinitionibus vapor [illegible] et prima [illegible] quod aliquando ille vapor [illegible] descendit ad [illegible] aliquando autem [illegible] [illegible] non incendit vel fundit vel aliquid aliud efficit [illegible] facit et dispositio quod vapor ille qui venit [illegible] est grossus et fortis et [illegible] sed non penetrat per grossitiem aliquam autem [illegible] penetrativus et [illegible] [illegible] non apparet vestigium et [illegible] calefacit et [illegible] rarefacit ipsum suo calore [illegible] [illegible] effectus [illegible] [illegible] vapor aliquando ledit [illegible] et [illegible] [illegible] signum combustionis et [illegible] materia [illegible] que sunt porosa et vapor [illegible] vapor [illegible] et penetrat faciliter et [illegible] vestigium vel signum combustionis [illegible]

Inter ligna porosa [illegible] ligna porosa [illegible] [illegible] effectus [illegible] [illegible] ligna porosa [illegible] porosa [illegible] [illegible] ligna [illegible] [illegible] ligna [illegible] [illegible] fulgure [illegible] [illegible] ligna [illegible] [illegible] fulgur [illegible] [illegible] porosa [illegible] fulminis [illegible] porosa [illegible] ligna [illegible] porosa [illegible]

Et aut sic disposita [illegible] ligna [illegible] porosa [illegible] [illegible] folia [illegible] folia ut sol possit [illegible]

Hec causa est [illegible] fulgur [illegible] porosa [illegible] vapor [illegible] et calore suo rarefacit et sic [illegible] et facit tumorem et maxime in [illegible] [illegible] a fulgure quia vapor [illegible] combustionibus

Si autem ignis fulminis [illegible] spissus sed subtilis et tamen [illegible] et immixtus vapor ille penetrat porosa sed corea est

non resistit et frangit quia solidum vel ferrum et sic eius impetus ictus maior quam calor consumit tamen ubi tangit vel forte consumit aurum in pulverem. Si autem quod impetus ibi ictus et calor superat liquefacit aurum vel ferrum et non corio corporis complexionis porose sicut corii vel ligni non congregatur multus ignis vel quod sunt facit ictus de ipso sed transit per ipsum / in aliquo complexis quod ignis in vapore diffusus non adurit quando vero congregatur in duro corpore resistente ipsum efficitur fortissime ad urendum et hoc quoniam est in aliquo simile in qua est diffusus ignis qui congregatur ad unum locum concavum quod appellatur aqui[illegible] ex partibus calidis ad aliquid quod [illegible] per aerem sphera in fusa calidi efficitur ad urens // Eodem autem est quod adurit calceos vel alias vestes non ledit hominem eo quod vapor ille est quod est de debilis est combustionis aliter combustibile siccum quod tangit in medio et non tamen potens in aliquo movere quod est humidum sicut vel carnem aliquid quod extinguitur ignem in fusum // Debilissimus autem vapor diminutus est valde qui pilos tantum adurit quia pili sunt fumus in aere quod constitutus sicci valde et facilis inflammationis et ille vapor ille in aliquo aliud alterat per flammam sive debilitatem vapor autem subtilis valde insufficiens quod adurans

inficit colorem corporis et facit [illegible] san-
guine corpore pallide et non facit [illegible] sicut
quando habet pellem inflammatam et liq-
ua [illegible] vapor autem ille qui fit forti-
ssimus ictu inficit hominem [illegible] pene-
trat membra vitalia interiora et perficit
ea propter subtilitatem vaporis et dum [illegible]
[illegible] non apparet vel adustio [illegible] infecta
ledit quam calore // Si autem sit grossus et [illegible]
[illegible] facit [illegible] et si calidus valde
tunc signa [illegible] adustionis maior
vel minor [illegible] proportionem sui caloris
[illegible] pectus [illegible] et [illegible] in
pectus [illegible] valde spisse flamme
[illegible] ligna alba que [illegible] et [illegible]
[illegible] est frequens valde et sepe videtur

Si autem ignis fuit // [illegible] effectus
[illegible] diminuit aliquando aurum [illegible] effectus [illegible]
[illegible] in pulverem
[illegible] quia aliquando ignis [illegible]
inflammatus est magis [illegible]
[illegible]
et subtilis et [illegible]
[illegible] penetrat
[illegible] quia non resistit [illegible]
aurum autem quia resistentis [illegible] diminuit ipsum [illegible]
[illegible] resistenciam [illegible] que [illegible] sunt [illegible]
et sic [illegible] agit et diminuit illud [illegible]
ut aurum [illegible] vel alia [illegible] // Hic [illegible]

Si autem est impetus // [illegible]
[illegible] aliquando [illegible] facit aurum vel gladium in vagina [illegible]
[illegible] est quia ille vapor est [illegible] penetrat
[illegible] est porosa et [illegible] aurum [illegible] et forti-
[illegible] resistentis et quia [illegible]
[illegible] calorem [illegible] ictu [illegible] liquefacit aurum vel ferrum
quia non est in [illegible] ut dicit [illegible] ignis
in vapore [illegible] non adurit et [illegible]
[illegible] ipsum efficit fortissime adusti-
onis // Hic [illegible] quia vapor penetrans
[illegible] vel vaginam est [illegible] non adurit [illegible]
[illegible] unitur [illegible] tunc [illegible] et forti-
ficatur et adurit vel [illegible]
[illegible] calorem [illegible]
[illegible] aqua frigida tunc [illegible]
[illegible]
[illegible]
Unus aut [illegible] // Hic [illegible]
[illegible] vel [illegible] hominis et non ledit [illegible]

[illegible] quia aliquando ille vapor [illegible]
est ita debilis quia permanere [illegible] sicca
et [illegible] et adurit calcaneum vel vestes
quia illa sunt sicca et non potest penetrare [illegible] quia
[illegible] vel [illegible]

Debilissimus autem // Hic [illegible]
[illegible] plures [illegible]
[illegible] hominis et non ledit [illegible]
[illegible] quia ille vapor est debilissimus [illegible]
[illegible] adurit nisi valde sicca et sic adurit
[illegible] quia [illegible] sicca quia [illegible]
[illegible] // Hic [illegible]

Vapor aut subtilis [illegible] quia [illegible]
[illegible] calorem hominis et facit [illegible]
est quia ille vapor est subtilis et est [illegible]
[illegible] et [illegible] calorem et facit
[illegible] loco ad [illegible]
sanguinem [illegible] // Hic [illegible]

Vapor autem ille [illegible] effectus et sunt [illegible]
hominem vel [illegible] in [illegible]
[illegible] apparet in [illegible] inficit
ille vapor est [illegible] et fortissimus [illegible]
[illegible] interiora vitalia [illegible] ictu [illegible] pene-
[illegible] calore et [illegible]
et subtilitatem penetrat [illegible] propter [illegible]
[illegible] vitalia [illegible]
intra et [illegible] pulmo [illegible]
aliquando [illegible] ita [illegible]

Si aut sit grossus // Hic [illegible]
et sunt [illegible] octavi effectus
[illegible] inficiat hominem vel
alia [illegible] et apparet in [illegible] ligna [illegible]
et [illegible] est quia aliquando ille vapor est
grossus et [illegible] et est [illegible]
[illegible] adustionem [illegible]
[illegible] aliter [illegible]
adustionis et [illegible] ligna [illegible]
apparet in [illegible] quia calor [illegible]
[illegible] apparet [illegible] et illa ligna
sunt calida et sicca propter [illegible]
que facit apparent [illegible] si sint adusta [illegible] frequentius

De loco aut percusso itaque adhuc fulminati [illegible]
in [illegible] Seneca [illegible] dicens
[illegible] aliquando [illegible] in [illegible] timore
[illegible] cogit et coagulavit [illegible]
[illegible] vel [illegible] potuissent [illegible]
[illegible] aliquod [illegible] adiutum [illegible] auctor
[illegible] quia [illegible] non [illegible]
corporale [illegible] est [illegible]
hoc autem non est sufficiens quia [illegible]
[illegible] aliquando [illegible] illud
et hic non possunt [illegible] opus Seneca [illegible]
[illegible] fulminata omnis li-
quor [illegible] est [illegible] et [illegible]
[illegible] illud [illegible] vel [illegible]

infectum fuit vinum vel oleum fulminatum //
fulmine enim illud vino vel contrariatur
liquori quem prout immisset vaporem
viscosum corruptum et sulphureum et adhuc pro
pter continuam admixtionem pelliculis viscosis et
illa pellis continet liquorem ad tempus ne de
fluat sine tamen non continet etc. // Cuius tamen signum
est quod ipse fulmen immiscuit vino vinum quod alte
vinum continet partes subtiles meatus corporis
fumosum est valde et illa viscositas propter ca
lorem vini compellitur et tantum vim corporis
in spissatur ibi quia ad inspissata fuit et
per totum primo de dolio ad magnitudinem
[illegible] ibi. Secundo enim liquida [illegible] efficit
et efficit pestifera ita alia venenosa nun
quam avenenosa per calorem suum [illegible] in
eis [illegible] quod est venenosum et per
ea paulatim [illegible] ab eis vapor fulminis
et per liberatur tandem [illegible] venenosa
et tunc [illegible] totum illud. Ex autem
odorem [illegible] sulphureum omnia fulminata
et fetida fuit valde [illegible] vaporem
sulphureum [illegible] causa [illegible]
[illegible] vapor [illegible] est cum frigiditate
et calore corporis et adurente et [illegible]
[illegible] ad [illegible] sulphureum et ille
vapor [illegible] et [illegible]
a vapore [illegible] // Hec autem est [illegible]
sulphureum ut non [illegible] ut agonis [illegible]
[illegible] et [illegible] sulphureum
sentitur in fulminatis. Ex [illegible] percussio
[illegible] et [illegible] ad fulmen et [illegible] arbores

Digitur ad ipsum [illegible] ut [illegible] ve
[illegible] ad ipsum venit [illegible]
que [illegible] impetus [illegible]
[illegible] et nocivum [illegible] ve
[illegible] ipsum et [illegible] ipse quo
[illegible] fulmine
[illegible] ad fulmen [illegible]
tamen [illegible]
[illegible] ad tempus quam in [illegible]
[illegible] aliquid
[illegible] de dolio [illegible]
De dolio percusso [illegible]
[illegible]

na[tur]a vinctuosa quiesita contracta et aqua g[e]n[er]at[ur] sulphur ut dicit al[bertus] [illegible] suo libro de mineralibus [illegible] sicut [illegible] cum dixerimus [illegible]
[illegible] aut est p[er]cussio effectus et fuit q[uod] alia p[er]cussa fulmine est ut caput [illegible] fulmine et [illegible] fuisse [illegible] fuit [illegible] q[uod] fulmine [illegible] est [illegible] est aliq[ua] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] videt[ur] de qua p[ar]te [illegible] ut no[n] [illegible] a quo p[er]cutitur [illegible] caput [illegible] fulmen [illegible]

[Op]ortet igitur inquirere q[uo]d tunc est q[uo]d [illegible]
in ictu de nube descendit eo q[uo]d [illegible]
tu est in principio q[uo]d cum illud est vapor aut
aer aut utraq[ue] aut neutrum eorum videt[ur] aut
quibusdam neutrum horum eo q[uod] tenue
facile cadens no[n] comminuit corpora dura
et fortia descendens aut de nube cor-
pora dura comminuit videt[ur] igitur a[liqu]i[bus]
vapor no[n] esse simplex aut omne
q[uo]d facile aliquod impellat[ur] no[n] videt[ur]
eo q[uo]d impellat fortissime q[uam] aliud et
aer aut vel vapor facile ab eo alio
impellat[ur] vi[detur] igitur q[uo]d non impellat alia
corpora p[ro]bat aut quidam hic q[uo]d [illegible]
to eo q[uo]d lapides et ferrum et q[ue] alia mo-
ralia que q[ui]b[us] de nube descendunt
quorum [illegible] simplici vapore no[n] [illegible]
aliq[ua]n[do] [illegible] de nube descendisse
corpus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
corpus mortuum [illegible] aut est ad [illegible]
ut fulmine p[er] [illegible] dura et q[uo]d in ictu
fulminis [illegible] [illegible] [illegible] fuit
voluntas eius q[uo]d timeat [illegible]
pitagoras [illegible] tonat ut timeat
illa qui sunt in tartaro [illegible] aut est [illegible]
dat[ur] [illegible] esse [illegible] ut q[uo]d
[illegible] [illegible] ubi [illegible] [illegible]

vaporis qui p[er]venit de nube [illegible]
[illegible] q[uo]d [illegible] a[r]ist[oteles] [illegible] q[uo]d aer [illegible]
tonitrus et ictu scindit ligna et [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
administrat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
q[uo]d [illegible] quia [illegible] [illegible] et de facili pos-
sunt [illegible] [illegible] dico aut q[uo]d vapor [illegible]
[illegible] aere [illegible] aer solus ut [illegible]
[illegible] p[er]cutit [illegible] illud q[uo]d [illegible] p[er]cuciens [illegible] ictum
capit ut [illegible] [illegible] ictus
[illegible] [illegible] aer et vapor q[uo]d [illegible] aliq[ua]
[illegible] aer [illegible] [illegible] et [illegible] vapor et
aer fortissime [illegible] vapor aut [illegible]
p[er]cutit [illegible] aere [illegible] vapor [illegible]
aer aer aut aliq[ua]n[do] p[er]cutit [illegible] vapore
[illegible] aer [illegible] [illegible] non p[er]cutit[ur] [illegible]
[illegible] est [illegible] et [illegible] [illegible] qui [illegible]
ictibus aeris sunt et vaporis [illegible]
[illegible] et [illegible] facile [illegible]
aliud et de vapore et aere [illegible]
et ad [illegible] [illegible] in impetu et vio-
lencia [illegible] [illegible] violen[ter] est
[illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] aliorum corporum
[illegible] et [illegible] efficit[ur] tale violen[ter] [illegible]
[illegible] aer vel vapor qui p[er]cussus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] violentus est [illegible]
[illegible] [illegible] impellunt[ur] alia aere vel vapore
et ulla violencia aeris [illegible] [illegible] [illegible] violencia
aeris vel vaporis et [illegible] scindit [illegible] tonitrus
aer [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corpa
no[n] efficiunt[ur] [illegible] [illegible] violen[ter] [illegible]
[illegible] p[er]cuciens [illegible] [illegible] q[uo]d [illegible]
[illegible] [illegible] et violen[ter] [illegible] [illegible] [illegible]
oportet [illegible] inquirere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quid sit [illegible] aliud [illegible] [illegible] ad de nube descendit

ictus tonitrui sed fulminis. Unde dictum est quod quando in ictu tonitrui descendit de nube [illegible] lapides vel ligna [illegible] ad aliquam [illegible] descendit de nube [illegible] aer vel vapor et [illegible] tonitruo [illegible] descendit de nube [illegible] vapor [illegible] corpus [illegible]

[illegible]

Quod autem [illegible]

[illegible]

Quod autem [illegible]

[illegible]

in pectu tunc faciunt magna [illegible] corpora [illegible] aer et vapor [illegible] in pellentis [illegible]

[illegible]

in pellente

Cum autem animalia de nube cadunt contingit ex commixtione elementorum quorum proprietate adunandum argenti vivi et sulphuris [illegible] non separati sed argenti vivi lutulenti in pluvie cadit [illegible] fit ex pluvia lutulento et viscoso et permixto [illegible] tur aliquando multis. [illegible] similium [illegible] calibus cadit [illegible] duro et coagulato et separato [illegible] ad nubem frigida in concavitatibus nubis et primo [illegible] habeat a bullis vaporis et [illegible] in massa [illegible] multi vel cetera [illegible] corpora aut alicuius animalis [illegible] formantur in nubibus. Unde Avicenna [illegible] contigisse quod corpus vituli cecidit et hic [illegible] in tempore illo [illegible] animalia que cadunt de nube adeo sunt desiccata quod vel [illegible] sunt [illegible] cum [illegible] evaporantur in nubibus et [illegible] in [illegible] quam sunt [illegible] est pluvie in estate et [illegible] in tempore magni estus [illegible] quare [illegible] vaporibus [illegible] et [illegible] de quibus

sunt nubes magne spisse sed sic sicce quod
sunt ex vapore terrestri inflammato vapor
aut humidus non elevatur a superficie terre
ubi terra subtilis est et aqua subtilis est
que per pluviam descendit [illegible]
vapor ille emittitur de superficie terre ubi aqua
est in prima et terrestris spissa et grossa et
conglutinata que continet partes sicut vapor talium
in passionum // [illegible] autem de multitudine terre
non est nisi calor sit magnus valde et ideo
non fit semper nisi in tempore estatis [illegible]
tonitruum a de vapore [illegible]
Talis autem est non [illegible] a tempore estatis
et vapor tonitrui et fulguris non elevatur
multum in tempore estatis // hic [illegible]

[illegible]

[illegible]

Amplius generatio tonitrui et choruscationis non
fit nisi a calore fortissimo impellente nubes grossas
et constringente vaporem [illegible] autem [illegible] non est
in aere nisi impulsu undique ad locum vicini
aeris. [illegible] autem impulsio non est fortis nisi tempore
[illegible] per [illegible] Generatio autem toni-
trui et choruscationis propter hoc non est nisi in tempore
estatis. Ex hoc autem patet quod generatio istorum est
[illegible] istorum [illegible]
nubilum et tempore nubiloso [illegible] diffusa
in aere et non facit spacium forte a forte in
loco uno sed tamen aliter quam talia non fiunt
nisi in nubibus [illegible] et in celo [illegible]
in illo descensu ipsorum // [illegible] non videatur
et nubes [illegible] fulgura sed in estate de
sero videtur choruscatio sereno celo precipue in
[illegible] tunc ibi sunt nubes ubi [illegible] cho-
ruscatio et ad nos [illegible] splendor tamen
ex dictis igitur facile patet diversa loca talium
in passionum [illegible] locus ubi generantur cum forte
[illegible] et locum [illegible] elevatur [illegible] sua
[illegible] ut generantur in loco altiori quam
aliarum passionum [illegible] quia ille locus
superior est eo quod ad ipsum [illegible] impellitur
ab inferiori calido // [illegible] est multum
spacium quod est inter auditum nostrum et visum cho-
ruscationis precipue cum magis sunt tonitrua [illegible]
magis est illud spacium quod [illegible]
locus autem [illegible] generatur [illegible] et
[illegible] aqueo et terrestri conglutinato

uo de facili separatis quia est urine aduecte
inius inspirantur et in spissitate dimbe. Ex at
Statutis hec inperitur elevando obmissis fnolis
augures uel et ubique repugnantibus dicas aut
quod per hec superioribus quia cum septem planetis
tonare attribuent / cum ulta alia et quod
quod inperitur hec planetas elevare fortius et sicut zodiac
tota ueris et precipue quod fuit quintus dictum
aliquia admodum tempore estiuo in signis aque
humidis quia tunc etiam et pre predicti quod
scintillas multe et tonitrua fuit in actu
ita ut pulium fuit sic hodie appeteret per
paloncum communia corruptione fuit propter
vapores inuisos et pestiferos immixtos
aeri quia imperitur cum sole elevat eos
et uidetur in ascendendo corrupit eos ita quod
aer fiat uitiosus et sic dicta de tonitruis

sufficiant amplius || Hic ponit [illegible] [illegible] [illegible] ... in estate et [illegible]

[illegible]

Ex autem futuris [illegible]

[illegible]

Ex autem [illegible]

Et [illegible]

[illegible]

Et autem [illegible]

[illegible]

Terre motus autem causam materialem hec vaporum
ponens que sunt valde terrestres effectus
aut quod calorem solis penetrantem in profundo
in uentrem terre // Ideo aut hec terra opila
ta in superficie // Videtur ad et de sanguine hec
ta capitis a loco ad locum aut opilata et hec
de causis / Capitis est acuosus inde tremit
ita quod fluxus et refluxus iuxta fuit ad hoc
cum et opilat locus humiditate mat
et quod claudit sic vapor ita non potest exalare
quia terre repletur est vapore et
[illegible] sic / et opilat poris pluuijs
multis continuis replentibus poros, et
quia terra est solida et saxosa et [illegible]

salsa/ in quibus generatur vapor calore so-
lis sicca terra et non potest exire propter opilationes
porositatis in superficie et ideo movet in ventre
terre/ Causa autem quod fit terrestris vapor
[illegible] simul et paucus grossus et subtilis
et calidus et humidus et frigidus [illegible] [illegible]
quibus [illegible] duobus simul loco et terra [illegible]
fit terre consistens ut frequenter ut fit circa
equinoctium quia tunc multiplicantur [illegible]
vectorum in terra et terra [illegible] multiplicatur et
scinditur terra et egreditur vapor. Vidimus
autem magnum motum terre durantem multo
tempore et Lumbardia que fuit circa [illegible] =
emale et hoc accidit eo quod terra fuit
multa et profunda in terra et post [illegible] tempore [illegible]
fuit opilatio terra ita quod non potuit e-
vaporare paulatim et ideo commovet sepe
Causa autem vapor [illegible] diffusus per lati-
tudinem totius provincie et quod erat calidus
valde frequenter [illegible] in die quod [illegible]
[illegible] a sole ita quod movere non poterat
de nocte autem frigore noctis spissabatur
ita quod tunc movere valuit et ideo frequenter
in mediis noctibus vacillabat et durabat
fere per [illegible] dies [illegible] tempore [illegible] diurno magis
est [illegible] et in meridie quam alio tempore
diei et est magis in nocte quam in die nisi
aliquando eveniat paucus. Et in cum
vapor est calidus [illegible] propter quod tunc
subtiliatur nimis in die et magis in
spissatur in nocte [illegible]. Si autem est
frigidus et paucus tunc stat in nocte
quod paucus est et [illegible] solis in mane subtiliatur
et [illegible] [illegible] frigidus multus et spissus
tunc non subtiliatur nisi ad motum solis

confortatus precipue in meridie// Si spissus autem aque
quia est paucus et subtilis et terre pori laxi sunt
tunc exit sine sono et non movet nisi parum terre
tremorem quam ad modum sibilat. Si autem est subtilis
plus et terre pori constricti tunc movet cum plu-
rimo sibilo [illegible]. Si autem vero est multus
et spissus et terre pori constricti [illegible] figurat
non adurens que calidus et adurens [illegible]
est vapor [illegible] venti [illegible] qui duorum
oppositorum sicut aquilonis et austri [illegible]
et favonii [illegible] in loco ubi sunt aque
et ubi non sunt aque [illegible] [illegible]

Terre motus [illegible] de terremotu [illegible]
[illegible] [illegible] terre et motus et est vapor [illegible]
[illegible] terrestris [illegible] est in clausus in terre visceribus
[illegible] elevatus [illegible] esset [illegible] ventorum
[illegible] cum est calor solis [illegible] est penetra-
[illegible] terre [illegible] terre motus
[illegible] calor [illegible] penetrare
ad ventrem terre [illegible] locus [illegible] terre
motus et est terra opilata et [illegible] in superficie [illegible]
[illegible] [illegible] quare terra est opilata
[illegible] terra non est [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] pori terre
et [illegible] terra opilatur quia [illegible] repletur poros
[illegible] sunt multe pluvie quia tunc [illegible]
replentur pori terre [illegible] opilationis [illegible]
[illegible] aliquando [illegible] et [illegible] est solida
et [illegible] vapores non possunt [illegible]
[illegible] terre motus et est [illegible]
calor solis est fortis et penetrat ad ventrem terre tunc
[illegible] multos vapores [illegible] siccos et calefacit
eos et quia tunc terra est opilata tunc illi vapores
non possunt [illegible] per poros sed manent in [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
terre tunc [illegible] et [illegible] terra est opilata
non possunt [illegible] et sic commovent terram [illegible]
[illegible] aliquam [illegible] [illegible]
terre in [illegible] et fit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Ex hiis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] egressus [illegible] vaporis terre
motus [illegible] [illegible] terre motus est circa [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] sunt multi vapores terrestres
et grossi in visceribus terre et illi non possunt [illegible]
[illegible] solis [illegible] possunt [illegible] opilationem [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] terre motus [illegible]
[illegible] [illegible] aliquando [illegible] motus per longum
tempus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] quam [illegible]
[illegible] multi vapores terrestres et grossi [illegible]
[illegible] solis et non [illegible] [illegible]
[illegible] in terra et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] pori terre [illegible] opilati et
[illegible] vapores [illegible] terre [illegible] violen-
ter [illegible] [illegible] et [illegible] motum
terre [illegible] si terremotus esset in die tunc esset magis
[illegible] et in meridie quam in aliqua alia
parte diei quia [illegible] aliquando vapor est paucus et est
[illegible] frigore noctis quod non movetur [illegible] mane
[illegible] ad [illegible] solis [illegible] et [illegible]

[illegible] est multus et grossus tunc non [illegible]
[illegible] vapor [illegible]
[illegible] vapor ille [illegible] et subtilis et [illegible]

Si e(nim) vapor nimis frigidus in loco non aquoso
et multus [illegible] terre opilati [illegible] elevabit terram
ita quod videbitur terra fieri mons vel collis et
si non [illegible] ad aliud locum [illegible]
[illegible] vapore vel in toto vel in parte. Si
autem est frigidus multus in loco opilato ubi sunt
aque tunc ubi aque sunt in superficie elevacionis
tunc absorbebit eas ad ipsius [illegible]
quod elevatus est et tunc accidit hoc [illegible]
[illegible] est [illegible] in loco
qui dicitur [illegible] absorptus fuit [illegible]
fere ad unam leucam [illegible] et non [illegible]
[illegible] manacio aque vel supra vel infra
[illegible] leucam eo quod in loco terre motus absorbe
batur [illegible] dicebatur [illegible]
[illegible] manabat ut prius et [illegible]
tempore [illegible] terre motu
Si autem aqua fuit in profundo tunc [illegible]
terram et facit eam apparere aperte [illegible] terre motus
vapor autem si est [illegible] et adustivus et in
loco opilato non aquoso [illegible] consumit
multum [illegible] terre ita quod [illegible]
[illegible] civitates et destruit eas // [illegible]
[illegible] precedens [illegible] terra vel [illegible]
in fluvium et [illegible] ita quod [illegible] absorbet eas
[illegible] fluvios in una parte
cogit apparere in alia / Si autem ille vapor
[illegible] aliis [illegible] est [illegible]
quantum facit [illegible]

[illegible] aquam [illegible] aperta una et aliquam
aperte alia et in [illegible]
[illegible] et [illegible] fluviorum ad [illegible] // [illegible]
autem de terre motu [illegible]
et ovo [illegible] ponatur [illegible] non frangitur
[illegible] vapor [illegible] est [illegible]
a calore ignis [illegible] et incipit [illegible]
[illegible] et volens [illegible] in [illegible]
impetu magna frangit testa itaque
frangitur [illegible] vel [illegible] aque
[illegible] autem precedens terre motum [illegible]
[illegible] vapore et sonus [illegible] terra
[illegible] / [illegible] fuit caligo et tenebre
[illegible] et stellarum [illegible]
et hec de terre motu dicta sufficiant [illegible]
[illegible] vapor [illegible]
[illegible]
Si autem est frigidus [illegible]
[illegible]
Cuius causa [illegible]
[illegible]

[illegible]

Sequitur de vento et flumine et de ... Declarare facile est ... per dicta quia causatur ... cum impetus ... quorum ... patet ... cum ... clauditur ... pulvis ... arbores ... fortis ... debiliter ... aliquando ... et recedit ... et ... pulvis ... volvitur ... impetus ... visus ...

Sequitur de vento [illegible]

[illegible]

Restat nunc videre causas quatuor que apparent ... in nubibus cum lune solis et lune aliarum stellarum scilicet de iride et aliis circa solis et lune et de cometis et coloribus nubium et de via lactea et galaxia. Dicendum autem quod iris est in aere causatur per radios solis ... ad vaporem contra ... nubibus per radios solis refulgentes ... ad parietem velut ... Oportet autem nubem esse claram et quietam ... per ... et levis ad recipiendum ... impressionem radiorum et sit radius velut ad vaporem per speculum ... ad speculum ... faciei ... Cuius exemplum ponit Aristoteles in libro metheororum dicit quod vir ... debilitatus visus et ... videbat ante se ... in facie sua dum ambulabat. Et licet sol ... longe ... nubibus ... tamen ... in quo sol est propinquior ... apparet ...

Restat nunc [illegible]

[illegible]

Colores autem videntur causari ex eo quod nubes

in diversitate a sole partes quasdam habet altiores et

alias dimissiores et quasdam contiguas aliis

ut sole tangantur et alias partes sub illo

quod alias ut sole concludat et ex inequali-

tate alterutrius lucis et umbre [illegible] perficitur

et illa [illegible] arcus speciem reputatur

Sub [illegible] colores arcus [illegible]

vel per [illegible] vel [illegible]

super gibbositatem arcus [illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible] colorem [illegible]

viridi et purpure [illegible]

[illegible] sicut videmus [illegible]

colores [illegible]

[illegible] sicut nube [illegible]

ad aere [illegible]

vide [illegible] videm

Colores autem [illegible]

[illegible]

[illegible]

Arcus iste in diversis temporibus diversa pronosticat. In meridie enim arcus magnam aquam vel ventum aquarum [illegible] quam in meridie [illegible] parat. Si vero circa occasum fulgurabit tonabit et leniter pluet. Si ab oriente vel circa [illegible] serenitatem promittit. // De arcu Aristoteles ait quod post autumpnale equinoctiale quarta hora diei arcum posse fieri in estate; [illegible] non nisi a meridie ad declinatione diei [illegible] reddit. [illegible] in estate circa meridiem est calidissimum et nubes

evaporat ita quod suas eius ymagines imprimere non potest in matutino tempore ab oriente et occasu [illegible] calor a nubibus sustinetur et suam eius ymaginem imprimere non potest ad solem non [illegible] at fiunt calores [illegible] nubibus in quibus fiunt arcus. Sed cum dicit [illegible] apparet per obliquum arcum inequalis [illegible] propter ad solem altissimis nubibus propter impressione ymaginem. Temporibus vero estivis [illegible] fortiter sol circa tunc in meridie nubes [illegible] reperiat [illegible] suas ymagines imprimit. Deinde dicit Ysidorus in libro Ethimologiarum quod arcus celestis dictus est a [illegible] arcus iris [illegible] aer descendit ad terram. Hic autem sole resplendente [illegible] nubes [illegible] radius [illegible] varios colores [illegible] aqua tenuis aer lucidus et nubes caligin[illegible] [illegible] irradiata [illegible] colores.

Arcus iste [illegible]

[illegible]

De arcu Aristoteles [illegible]

[illegible]

Circulus autem dicitur quando in circuitu solis
sive lune causatur ex vapore quando ascen-
dente circulariter in aere super quem cadit lumen
solis et eius splendor cum de aere videtur ipsum
vaporem circa eum. Quoniam autem circumstantia solis vel lune
illud de aere videtur super ipsum vaporem ascen-
dentem et sic videtur circulus sive corona in circuitu
solis et eius circulus circumdat solem tamen
non in longe [illegible] effigies [illegible]
in debilitate sua deceptus putat ipsum esse
circa solem. Et sic accidit circa lunam et circa alias
stellas [illegible] lune [illegible] circa lunam
lunam et stellas frequenter de nocte appa-
rent, circa solem vero de die raro propter forti-
tudinem caloris ipsius vaporis resolventis. // Sed
si isti circuli [illegible] evanuerint
significant aeris tranquillitatem; si autem in una parte
rupti cessaverint ventum ab illa parte
significant. Et si in pluribus locis rupti
significant tempestatem venturam [illegible]
videtur autem quando calor solis [illegible] calor
[illegible] quando autem vehementer nube
[illegible] contingit cum multo fumo et vapore
ascendente [illegible] contingit cum fumo
ascendente [illegible] quando
ad lunam [illegible] Sequitur [illegible]
Circulus autem [illegible]

[illegible] est [illegible] halonis [illegible] halo [illegible] corona [illegible] quia halo [illegible] apparet circa astra [illegible] aliud astrum vel circa lunam vel circa aliud astrum cum illa est vapor aliquantulum in grossitudine [illegible] vapore [illegible] astri [illegible] halo [illegible] in grossitate [illegible] halo [illegible] apparere [illegible] in vapore [illegible] astri aliquantulum in grossitate [illegible] radio astri cum supponitur [illegible] vapor [illegible] in [illegible] super vaporem [illegible] vaporis [illegible] ab illo [illegible] vapor [illegible]

qui vapor ita [illegible] sustinet et incor-
porans lumen astri apparet albi coloris [illegible]
halo apparens in illo vapore [illegible]
[illegible] figure cum sit apparens de
[illegible] cadente super vaporem [illegible]
in [illegible] in [illegible] et
[illegible] et [illegible]
[illegible] cadente super vaporem
[illegible] in medio qui vapor [illegible]
[illegible] non posset sustinere [illegible]
[illegible] non apparere halo
[illegible] quia non [illegible] ipsius [illegible]
[illegible] ab astro [illegible] supponitur [illegible]
[illegible] halonem [illegible]
[illegible] astro [illegible] astri

Circuli isti evanescentes [illegible] figura
[illegible] aut [illegible]
[illegible] aut ad unam partem [illegible]
aut ad plures. Si primo [illegible] et
qualitatem aeris [illegible]
[illegible] in pluribus partibus
[illegible] tempestatem [illegible] quia [illegible]
[illegible] vaporem [illegible]
[illegible] tranquillitatem [illegible]
[illegible]
[illegible] est quia [illegible] est [illegible]
[illegible] in aere
[illegible] tempestas [illegible] sole
[illegible] alius aut
[illegible] alium [illegible] est quia [illegible]
[illegible] vaporis [illegible] et
[illegible] apparet rubeus [illegible]
[illegible] apparet rubea [illegible] sol [illegible]
[illegible] apparet albus
[illegible] apparet [illegible]
[illegible] autem [illegible]
[illegible] apparet [illegible]
[illegible] coloris

Colores vero iridis prout [illegible] causantur
ex admixtione luminis cum [illegible]
et nigri sive diaphani [illegible]
[illegible] luminis [illegible] admixtione
[illegible] lucidi cum diaphano colorato [illegible]
[illegible] in nube ex admixtione luminis
[illegible] cum [illegible] diaphanis
[illegible] nigri ex admixtione luminis cum
[illegible] diaphanis [illegible]
colores qui sunt inter album et nigrum
[illegible] ex [illegible] istorum duorum
[illegible] lucidi et diaphani [illegible]
et nigri [illegible] colores albi
et nigri [illegible] colores. Rubedo
[illegible] in nube causatur ex [illegible]
[illegible] calore solis
et albedo est [illegible] diaphanis [illegible]
[illegible] lumen solis [illegible]

in ea rubeum colorem. Unde est sciendum [quod] sicut [illegible] matutina vero rubedo [illegible] appropinquante [illegible] vapores humidos aquosos ascendentes quibus [illegible] lumine solis efficit rubeum colorem sed [illegible] resoluto [illegible] lumine ignis [illegible] est sicut lumine plurime

Colores vero [illegible]

[illegible]

Rubedo secunda [illegible]

[illegible]

De gallaxia [illegible] ignis [illegible] ut [illegible] stelle [illegible] et magne et [illegible] stellarum [illegible] splendorem [illegible] lumine ignis [illegible] inflammati [illegible] lumine [illegible] gallaxia vocatur. Et quia stelle predicte [illegible] gallaxia [illegible] De gallaxia [illegible]

[illegible]

Cometa sive stella crinita [illegible] sit [illegible] aerem inflammatum [illegible] a stellis sive a planetis [illegible] saturnio [illegible] marte vel [illegible] mercurio [illegible] complacite [illegible] voluntatem motum [illegible] aerem inflammatum a stellis predictis [illegible] lune corpus quod est in [illegible] corpus et [illegible] aerem inflammatum a stellis predictis [illegible] lune corpus videntur stelle cometae. Dico autem quod cometa nichil aliud est nisi vapor [illegible] grossus frigidus [illegible] multum [illegible] paulatim ascendentes ab inferiori parte [illegible] ad superiorem [illegible] ignis [illegible] et ibi diffusus est et inflammatus [illegible] longus [illegible] et diffusus. Dico autem quod vapor est [illegible] vita [illegible] grossus quasi esset [illegible] et diffugit [illegible] quia est [illegible] vapor descendit ad regionem que dicitur [illegible]

constanciam quia inpellitur sursum. Similiter
vapor per calorem ignis diffunditur et pri-
ca in flammam et in medio sui remanet
compressus ubi inflammatur et tunc candor pro-
ut est per se et id est in flamma alba
et valde spissa. Illud autem quod ab primo
distat diffusum ad latera tenue est
et ideo flamma tenuis ad modum nubis
albe et hec vocatur coma et quod durat per
totum tempus quo se evaporat ad ipsum
consumptum fumus. Ego autem cum multis
aliis anno incarnationis domini [illegible]
in Saxonia vidi cometam qui erat iuxta polum
septentrionalem et proiecit radios inter
medium et orientem versus dirigens
autem in orientem et constat quod non fuit
[illegible] planete et quod cometa durat ad
unum [illegible] dies et [illegible] arbores
et fructum et mortem [illegible]
et hec dicta sufficiant de causis quare
apparent [illegible] lune solis et
lune et aliorum planetarum et stellarum
comete sunt. [illegible]

[illegible]

in quacumque [illegible] / dicitur quod cometa
primo est [illegible] calorem [illegible]
torum [illegible] inundacionis aquarum / [illegible]
[illegible] cometa non posset
[illegible] calore [illegible]
quo calore elevatur multus fumus [illegible] ad
superiorem regionem aeris et in [illegible] elevacione
[illegible] pervenit mediam regionem
[illegible] plurimum [illegible] aeris
[illegible] regionis [illegible]
[illegible] motus [illegible] ventorum [illegible]
et quia copia ventorum facit inundaciones
[illegible] aquarum [illegible] in unda
[illegible] aquarum [illegible]
[illegible] fructuum [illegible]
[illegible] motus [illegible] cometa [illegible]
[illegible] calor [illegible]
[illegible] pluviarum et [illegible] fructus terre
[illegible] aresunt et [illegible]
[illegible] terre per pluviam [illegible]
[illegible] et quia vehemens calor [illegible]
[illegible] fumos [illegible] tempore [illegible]
[illegible] ventorum [illegible]
[illegible] ut [illegible] est
[illegible] mortalitatem generant et bella [illegible]
[illegible] cometa [illegible] magnus calor [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] calore et [illegible]
[illegible] et bella et per [illegible] bella
et [illegible] // et quia cometa [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] generant [illegible] mortalitates
principum [illegible] regnorum [illegible]
[illegible] tempore cometa [illegible] multa bella
[illegible] et quia
[illegible] principum [illegible]
[illegible] principes [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] ad multe principum
[illegible] regnorum ad [illegible]
[illegible] varietates
[illegible] et [illegible] regnorum
[illegible] cometa [illegible] esse [illegible]

Explicit quartus alberti [illegible]

Sicut dicit damascenus impossibile est aliquam substanciam esse expertem a qua operacione naturali [illegible] substanciam ac et operacionem mediante potencia per quam substancia operatur / potencia est qua sumus potentes aliquid facere quando ipsa substancia operatur. Et ad hoc facit quod dicit dionisius in celesti ierarchia parvulo [illegible] dicit quod omnis intellectus [illegible] dividitur in tria divisum substanciam [illegible]

et operacionem / [illegible] substanciam anime et operaciones suas potencie sunt medie // de quibus [illegible] diversi [illegible] doctorum philosophorum et theologorum non ut inveniretur nova sed veritas [illegible] Sciendum autem in primo quod multorum sunt opiniones et ad hunc quod potencias anime [illegible] et ipsam animam [illegible] quandam relacionem ad actum [illegible] potencia [illegible] relacio anime [illegible] ad actum [illegible] / potencia [illegible] [illegible] est relacio anime ad actum [illegible] [illegible] quod [illegible] una potencia relata ad multos actus / [illegible] quod non [illegible] potencia [illegible] ipsam essenciam [illegible] [illegible] dicit enim potencia relacionem [illegible] ad talem actum et hec relacio non [illegible] [illegible] non [illegible] una potencia [illegible] nec una [illegible] de altera [illegible] enim potencia anime in alicuius [illegible] [illegible] relacionem anime ad actum [illegible] ipsam animam relata ad actum [illegible] [illegible] multum [illegible] quod [illegible] in libro de [illegible] et anima quod anima est sue potencie [illegible] [illegible] enim [illegible] dicit [illegible] alii [illegible] quod ipse non [illegible] illum librum / et [illegible] [illegible] relacionem [illegible] omnes libros suos et [illegible] dicit [illegible] [illegible] est apud aliorum qui dicunt quod potencie anime non est idem quod ipsa anima sed sunt plures potencie [illegible] essenciam [illegible] non [illegible] substanciam / et [illegible] opinio [illegible] et [illegible] [illegible] in anima [illegible] quo est [illegible] quod [illegible] et quo [illegible] idem in substancia [illegible] in creatura essencia enim est quo [illegible] est id [illegible] quo [illegible] est [illegible] quo [illegible] est [illegible]

Obiectum est autem quod sensibile est sensibilibus a quibus est in species alia. Diuersa autem est in operatione actus in suo et cetera quibus sed non per se unum est. Hic dicit quod potentie anime queruntur in subiecto et substantia sed differunt ut dictum est

super in essentiam

Sicut dicit damascenus

[illegible]

Probatur

[illegible]

Ista sit opinionem

[illegible]

[illegible]

Post autem adiscens parte ad precedentem dicit igitur quod aristoteles diuidens potentias anime ponit quinque genera earum in secundo de anima que sunt vegetatiuum sensitiuum appetitiuum motiuum secundum locum intellectiuum. Auicenna autem in sexto naturalium ponit tres scilicet uegetabilem sensibilem et rationalem, comprehendit enim sensitiua appetitum et secundum locum motiuum. Notandum autem sicut motus secundum locum progressiuus motus in toto corpore et non ille qui est secundum dilatationem in partibus secundum augmentum quia talis motus est in plantis. Et uidetur autem aristoteles diuidit sensitiuum contra alias que sunt appetitiuum et secundum locum motiuum non in illa quinque potentie que sunt anime sensibilis, non est quod in sensibile anima est dicit uel comparatione dicit potius apprehensiua et ita est passiua. Et propter hoc ponit appetitiuum et motiuum secundum locum que sunt potentie actiue et motiue. Auicenna autem dicit tres anime diuersas que sunt uegetabilis sensibilis et rationalis que non sunt plures tamen in homine non debent dici tres anime sed potentie sed potentie [illegible] ut in planta bruto et in homine debent dici tres anime ut dicit commentator.

Damascenus autem facit primo bimembrem diuisionem scilicet rationalem et irrationalem et

irrationalem dividit in dictam scilicet in obediens
et persuasibilem rationi et inobediens, videlicet est
plantativa sive naturalis virtus. plantativam autem
sive vitalem vegetabilem vocat. comprehendit autem
scilicet in obediente sive in persuasibili zoticam sive
pulsativam quam medici vocant spiritualem. in obe-
diens sive in persuasibile philosophus comprehendit quod ve-
getabilis sive naturalis virtus. Aristoteles autem non
facit mentionem de pulsativa in libro de anima
quia forsitan minus descendit. Dama-
scenus autem ut theologus vel medicus
de omnibus dicit. non ponit hic medicus. no-
tanda est quod distinctio inter zoticam
et zodiacam virtutem. non enim est idem zotica
et zodiaca virtus. zodiaca enim est idem quod
virtus ~~virtus zotica~~ animalis. unde et celus obliquus
qui est in medio celi continens quidem [illegible]
zodiacus est quia illas [illegible] figurant animalia.
zotica autem non est idem quod animalis, immo dicit
[illegible] ut in libro [illegible] pantegni talis
autem hic ubi dicit quod virtutum hec quidem sunt
animales, hec quidem vitales et hec zoti-
ce. et hoc etiam [illegible] sunt medicinis
in libro Johannicii ubi dicit quod virtutum [illegible]
est [illegible] spiritualis animalis [illegible] spiri-
tualis idem est quod zotica sive pulsativa quod
patet quia officium spiritualis virtutis est dila-
tare cor et arterias et iterum constringere et hec
est pulsativa virtus quia pulsus [illegible]
dicitur per dilatationem motio cordis et arteriarum
quae [illegible] sistole et diastole fit ad infri-
gidationem caloris naturalis et ad egestionem
superfluitatum fumositatum. colligere ergo potest
dictis [illegible] rationabili [illegible]

tres secundum Avicennam. Damascenus autem ut medicus
naturali concordat in libro. sed [illegible] ad ista concor-
dant. **Nunc autem ad dictum** [illegible]
[illegible]

Avicenna autem [illegible] Avicenna
[illegible]

Hec autem [illegible]
[illegible]

Damascenus autem [illegible]
[illegible]

Notanda est quod [illegible] hic ponit [illegible] de [illegible] sunt [illegible] quod [illegible] sunt virtus zotica [illegible] distinguit virtutem zoticam et zodiacam [illegible] quod virtus [illegible] et [illegible] zodiacas [illegible] virtus [illegible] quedam [illegible] et [illegible] virtus zotica est [illegible] virtus [illegible] est [illegible] et [illegible] motu dilatationis [illegible] motu diastole et sistole [illegible] motus sistole motu [illegible] dilatationis [illegible] diastole et sistole sunt due [illegible] et sistole est [illegible] et [illegible] quia in sistole [illegible] in [illegible] sistole est [illegible] et diastole [illegible] est [illegible] motu [illegible] cordis et arteriarum [illegible] sistole et diastole quia [illegible] sistole [illegible] motu dilatationis [illegible] diastole [illegible] et motu dilatationis [illegible] pulsus [illegible] virtus zotica [illegible] dilatatio pulsus est motus cordis et arteriarum [illegible] diastole et sistole [illegible] caloris [illegible] motus dilatationis et [illegible] cordis et [illegible] pulsus est ad [illegible] quia [illegible] virtutem [illegible] et [illegible]

Secundo videndum est de potentiis anime vegetative. Et primo de quodam quod prius supponitur [illegible]

est scilicet quod in homine non sunt tres anime ponende. Aliqui dubitaverunt de hoc et aliter senserunt. Volebant enim probare quod erant tres anime in homine distincte secundum substantiam. Homo dicitur animal sciens [illegible] vel non sunt distincte. Distincte sunt operationes, et quorum substantia est eadem operatio eadem. Quorum operationes non sunt eedem nec substantia. Sed in homine vegetabilitas sensibilitas rationalitas non sunt eedem operationes, ergo non sunt eadem in substantia. Dicendum igitur unius anime unice est unus effectus sed plurium plures. Responsio

et ipse anima sunt effectus. Sic ergo cum vegetabilitas sensibilitas rationalitas diverse sint [illegible] et ipse anima [illegible] non est [illegible] possibile vel separatam vel eedem diversas substantias [illegible] virtus non est [illegible] virtutis vegetabilis in embrione [illegible] dicit [illegible] in libro de animalibus quod embrio vivit vita plante et postea [illegible] vita vegetabili que consistit in embrione in utero est eadem vegetabilem, et si dicatur quod [illegible] est illud quod virtus non est [illegible] virtus quia [illegible] dicitur per hoc virtus ignis est in aere non tamen ibi est actualiter [illegible] sicut dicit quod lux virtus ignis fit ibi tamen non operatur [illegible] virtus vegetabilis operatur in embrione [illegible] est virtus et [illegible] est ibi eadem anima vegetabilis actu sed non [illegible] est ibi ergo non sunt eedem in substantia. Ad illud [illegible] sunt eadem in substantia [illegible] est separabile a reliquo, sed anima intellectiva est separabilis, sensitiva autem et vegetativa non, ergo non sunt eadem in substantia [illegible]

Dicendum ergo primo [illegible] vegetativa quia [illegible] et primo de anima vegetativa [illegible] et [illegible] operationes [illegible] sunt distincte operationes [illegible] sunt distincte [illegible] operationes [illegible] et sensitive [illegible] sunt distincte [illegible] a quibus ille operationes procedunt quia [illegible] operationem [illegible]

non habet eandem operacionem non habet eandem formam
Secundo probatur quia sensitiva vegetativa et intellectiva sunt
distincte operaciones ergo etc. patet quia vna illarum
invenitur in aliquibus ubi non invenitur alia sicut
in plantis invenitur vegetativa ubi non invenitur
sensitiva / ex quibus patet quod in corporibus sunt
diverse operaciones in homine non possunt procedere
ab eadem substancia [illegible] ponit eam [illegible]
Ubi dicit unica [illegible] illam opinionem et forte [illegible]
[illegible] sunt diversi effectus
[illegible] et ipse [illegible] sunt plures [illegible]
[illegible] effectus [illegible]
ista [illegible] in homine sunt diversi effectus et
diversa [illegible] corporis in [illegible] quia
unius cause [illegible] est unus effectus ergo [illegible]
ubi non est una [illegible] vel unus [illegible]
effectus [illegible] plures [illegible] in
[illegible] sic quod vegetativa sensitiva [illegible]
sunt plures effectus hominis [illegible]
est esse autem intendit [illegible] quod [illegible]
[illegible] non possunt procedere [illegible]
[illegible] dictum [illegible] ponere [illegible]
quod anima [illegible] sit in pluribus [illegible]
vel quod sit [illegible] quod [illegible]
[illegible] sunt plures [illegible]
Item virtus non est [illegible] autem vegetativa
differre ab aliis et [illegible] illa virtus
[illegible] ab aliis quia precedit alias in [illegible]
[illegible] anima vegetativa est [illegible] ergo [illegible]
quia ille non sunt eadem quarum [illegible] est sine
altero quia [illegible] non est sine [illegible] Secundo probatur
quia omnibus [illegible] vita [illegible]
[illegible] Sed vita plante est vita
vegetativa et [illegible] in [illegible] ad [illegible] sit
virtus [illegible] vel [illegible] quod vegetativa pre-
cedat alias Sed quia forte dicetur aliquis
[illegible] non est anima vegetativa [illegible]
[illegible] quod virtus non potest esse [illegible]
[illegible] est virtus
Et sic dicatur | [illegible] quia [illegible] quod virtus non potest esse [illegible] est virtus [illegible]
[illegible] virtus [illegible] est maior ut [illegible] et
[illegible] est [illegible] ergo [illegible]
est virtus [illegible]
[illegible] virtus [illegible] sit in [illegible] non [illegible]
[illegible] aliqua [illegible] ad [illegible]
[illegible] anima vegetativa est [illegible]
quod non potest [illegible] ad [illegible]
[illegible] ergo ibi est [illegible] anima vegetativa [illegible]
[illegible] est massa carnalis in matrice [illegible]
[illegible] virtutem celestem
et per virtutem [illegible] [illegible] [illegible]
Vbi dicit [illegible] | [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] sunt
[illegible] ille [illegible] est
[illegible] est [illegible] Sed anima
[illegible] est [illegible] anima vegetativa
non est [illegible] a corpore quia non [illegible]
[illegible] eadem [illegible]
et eadem corruptione corrumpitur ergo [illegible] est [illegible]
et ad Secundum [illegible] quia anima [illegible]
est [illegible] quia est virtus [illegible]
non [illegible] corporee [illegible]
[illegible] operacione [illegible] Sed anima vegeta-
tiva est virtus [illegible] [illegible]
Sed [illegible] quod [illegible] virtus superior [illegible] et

inferior [illegible] virtus superior est [illegible]
[illegible] in [illegible] vel [illegible] et [illegible]
in suis [illegible] naturalis facit [illegible] et
[illegible] sit [illegible] ad operaciones aliarum [illegible]
[illegible] vna in homine anima [illegible] que est vegetandi et
senciendi et [illegible] [illegible] ad hoc [illegible]
Commentator super [illegible] de anima [illegible] plures
[illegible] et plures [illegible] solum vna [illegible] dicit Augustinus in libro de
spiritu et anima [illegible] anima videt in oculo et
audit in aure et ymaginatur et [illegible] et
intelligit [illegible] dicit in [illegible] [illegible] quod operaciones
[illegible] in posterioribus / [illegible] potare
superiorum corporum [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] et intelligere et
[illegible] mouere corpora [illegible] ad [illegible]
[illegible] in modo / [illegible] quod vegetalis et sensitiva
sunt in [illegible] anima [illegible] [illegible]
[illegible] et operaciones [illegible] in
anima [illegible] [illegible] [illegible] vna anima [illegible]
in homine [illegible] sufficit ad operaciones aliarum
[illegible] / [illegible] non est [illegible]
quia [illegible] [illegible] theologie [illegible]
[illegible] / [illegible] quod [illegible] [illegible] operaciones
sunt [illegible] [illegible] est quod [illegible] intelligendum est
quod ille operaciones sunt [illegible] [illegible]
non ordinatur ad alia [illegible] operacio in anima vegeti-
[illegible] [illegible] et sensibilis [illegible]
[illegible] sunt ad [illegible] [illegible] vel
potest dici quod vegetativa non solum est anime vegetabilis
[illegible] [illegible] anima [illegible] vegetativorum
[illegible] non [illegible] [illegible] vel potest dici [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] dicitur [illegible] est [illegible]
est effectus [illegible] non [illegible] operacio et effectus

effectus cum aliquem relinquit in duabus opa-
rationibus [illegible]

Sed contra [illegible] quod arguit pro [illegible] opposito [illegible]

[illegible]

Ad [illegible] [illegible]

[illegible]

Ad 2m quod primo obiciatur [illegible]

[illegible]

Ad secundum dicimus [illegible] solvit [illegible]

unum causa est unus effectus et sic auctor conceditur licet in primis sunt plures operationes et sunt plures effectus [illegible] dicit [illegible] operationibus resultat unus effectus [illegible] operationibus [illegible] concluditur

Ad 3m dicitur quod virtus vegetativa est in embrione non tamen est [illegible] vegetativa vel sensitiva vel talis [illegible] actus est [illegible] non tamen est actus embrionis [illegible] sed actus [illegible] non tamen est actus [illegible] dico quod est actus embrionis sed [illegible] aliquid est locus et aliquid est actus [illegible] locus actus locati tamen locus est in locato [illegible] non tamen [illegible] vel locus locantis [illegible] locus mensurans locatum [illegible] quod [illegible] non operatur [illegible] [illegible] dicitur quod [illegible] a vegetativa anima [illegible] recipiente semen cum [illegible] colligatur in matrice [illegible] aliud [illegible] vegetativa [illegible] nutritur et augmentatur [illegible] Ad 4m dicitur quod [illegible] anima vegetativa [illegible] et solum vegetativa et sensitiva [illegible] non tamen [illegible] vel operatione vegetativa vel sensitiva [illegible] sophisma [illegible] vegetativa [illegible] intelligitur [illegible] vivit vegetativa [illegible] anima [illegible] ordinem [illegible]

contineri una p(ro)fessio est si p(ro)fessibile non est
aliud (secundu)m speciem vel (quod) p(ro)fessio est ad a(nim)a(m) simplic(em)
vel certam q(uonia)m q(ua)n(do) i(ste) p(ro)fessio (est) sentencia
est (secundu)m speciem talem et simplicem vegetalem
(ergo) p(ro)fessio illarum trium (secundu)m speciem est eadem (ergo)
in homine non (est) nisi specialis vegetalis sensibile
(et) rationale. Patet eciam per ... in ... theologia
quoniam ad animalia rationalibus desiderio
comprehenditur contemplatione superiorum (et) intellectu
... est in specie quasi divisa ... (secundu)m
speciem licet actus unius non dependeat ab
actu alterius vel una retardatur ab actu
suo propter actum alterius ... fit ...
est quoniam non est nisi una/ divisione sive
pluries ... que suppeditam
ad tempus ... [illegible]

[illegible]

apetit ... [illegible]

[illegible]

Circa ... ad divisionem anime vegetative in suas
potencias (com)pro(bandum) (quod) tres sunt nutritiva generativa
tiva augmentativa/ Nutritive actus est nutri-
re sed alimento vita et actio ... sub potenciis
... vegetalis ... potencia data est ... ad (con)serva-
tionem ... cibus cum quoniam ... cibatum
sed nutritur innatum ... humidum radicale. Et
(exemplum) de lampade ardente ... (con)sumit
licinium ut esset ibi humidum (con)sumendo oleo
quo pascitur ignis. Cuius ...

proprietates sue scilicet attractiva digestiva retentiva ex
pulsiva. Attractiva est quo cibum pro alimento
recipit a membro [illegible] est planus digestiva est
que cibum digerit et alterat / vnde ad damascenum
[illegible] retentiva est que tenet decoctum [illegible]
aptum [illegible] est ad [illegible]. Expulsiva est que
expellit superfluum [illegible] sufficiat
[illegible] ipsis [illegible] / dicit autem [illegible]
[illegible] pertinet ad metaphisicam. Generative actus
est generare. Est autem generatio ad salvationem [illegible]
[illegible] / non [illegible] potest [illegible] salvari [illegible]
[illegible] corporalis et [illegible] salvari [illegible]
[illegible] esse divinum et eternum. Dicit autem
[illegible] fuit [illegible] ipsum salvare esse [illegible] actu
generande [illegible] ad [illegible]
[illegible] apposuit delectationem ut sic [illegible]
[illegible] plus multiplicatur et [illegible] non pereat
Augmentative actus est augmentare [illegible] ad de
bitam quantitatem [illegible] augmentative [illegible]
et [illegible] ad debitam quantitatem [illegible] dicit
[illegible] 2o de anima / omnium [illegible] constantium [illegible]
[illegible] terminus [illegible] et ratio magnitudinis et augmenti

[illegible]

[illegible]

[illegible] actio ipse hic quantum convenit ad qualitatem debita ut possit suas operationes exercere unde augmentum in animalibus fit [illegible] calor [illegible] constituta [illegible] plures [illegible] in aetate et restaurat quod deperdit [illegible] in iuvenibus quam plus deperditur [illegible] restaurat [illegible] est diminutio et sic accidit in senibus in quibus calor est debilis

Post hec dicendum est de potentiis anime sensibilis

quarum prima est divisio quia quedam est apprehensiva quedam motiva. Et hec dicit propter eam que convenit vegetabili quia anima apprehensiva et cognitiva que nullo modo est in plantis. Virtus apprehensiva est que apprehendit apprehensibile quod autem in aliqua separatione anime apprehensa sed unitur ei mediante aliquo ut in visu qui apprehendit colorem qui est in distantia ab organo videndi unitur autem color mediante luce sed non recipit colorem in actu sed [illegible] colorem sed vegetabili convenit potentia cum suo obiecto ut nutritiva cum cibo augmentativa cum eo quod augmentat vel [illegible] cibo unitur cum corpore nutribili ymmo cum [illegible] cibo [illegible] vel ista potentia et dicta a [illegible] motiva potentia est illa que est in sensibili [illegible] cum modo [illegible] et augmento fit motus in locum [illegible] motus progressivus sed dicitur motus dilatationis vel constrictionis in sensibili autem et [illegible] illud quod est bonum simpliciter vel apparens cum apprehenditur movet appetitum et quia illud bonum apprehensum non est coniunctum sibi [illegible] datus est ei motus progressivus de uno loco ad aliud ad accipiendum illud bonum et adveniendum [illegible] non abicit [illegible] non est ab motu de loco ad locum sed [illegible] tamen sed quod motus constrictionis et dilatationis [illegible] et plante [illegible] quod motus

illorum animalium non solum est dilatationis et constrictionis ymmo est motus qui aliquando sequitur formam apprehensivam quod patet quia [illegible] dilatatione et constrictione sensibili [illegible] pulmo [illegible] dilatatio [illegible] ad [illegible] ibi [illegible] in plantis est dilatatio [illegible] in quantitate augmenti [illegible] fit in diffusionem [illegible] cor et [illegible] facit [illegible] motus [illegible] animalibus quam in plantis [illegible] ad hoc quod ibi est motus qui aliquando sequitur apprehensionem [illegible] de illis animalibus que sunt animalia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] apprehensive et motive apprehensiva est que [illegible] apprehendit [illegible] motiva [illegible] apprehensiva et motiva non conveniunt anime vegetative [illegible] ad apprehensivam [illegible] anime vegetative [illegible] apprehensiva quod non cognoscit [illegible] apprehensiva [illegible] quia potentia apprehensiva est cognoscitiva [illegible]

Interius apprehensivam [illegible] unde potentia apprehensiva apprehendit suum [illegible] in aliqua distantia sed potentia vegetativa [illegible] quia color [illegible] visus ab organo distat et [illegible] mediante [illegible] quia potentia [illegible] non distat [illegible] nutritiva non distat a cibo vel augmentativa [illegible] ibi [illegible] recipit color [illegible] apprehensiva apprehendit suum obiectum [illegible] corporalis sed anima vegetativa [illegible] est [illegible] quia [illegible] sensus [illegible] potentia vegetativa [illegible] sed [illegible] alibi

Similiter vel [illegible] [illegible] potentia motiva non competit anime vegetative [illegible] anime sensibili [illegible] movere de loco ad locum quod est in plantis et quia [illegible] augmentativa [illegible] quia motus augmentationis est motus localis [illegible] quia [illegible] aliud locum [illegible] in augmentatione [illegible] motus localis non [illegible] sed motus progressivus qui est

de loco totali ad locum totalem [illegible] est motus dilatationis et constrictionis [illegible] tangitur [illegible]

Et non curatur [illegible]

Propterea si est [illegible]

Apprehensivarum autem que sunt deintus quedam deforis
Apprehensiva deforis dicitur que apprehendit
per organum vel in organo quod est de corpore
sed hec forte non inveniuntur in sensu tactus
cum ibi est caro medium quod tactui deservien-
tibus scilicet de carne. Item apprehensive deforis
dicuntur quedam deforis apprehendunt
intentiones sensatas vel obiecti presentia. Apprehensive

deintus dicuntur quia illud ad apprehendunt de-
intus cum species rerum vel corporum spiritualiter in
imaginatione accipit similitudinem sine assensu quod et
intellectus ab ymaginatione ut in sequentibus patebit
Apprehensive deforis sunt quinque sensus qui
in hoc ex obiectis sunt potentie passive ut patet
obiecta vel qualitates corporum passibiles qualitates
dicuntur quia passionem faciunt in sensu
et sic faciunt passionem in sensu et sensus patitur
et per apprehensiva patitur hoc autem quod sensus
actu sentiat per eorum exigitur duo corpora
ipsius medium scilicet spiritus et organum et
duo corpora complexio scilicet debitum et medium
unum in abstractione sensibile ab obiecto primo est in
medio deinde in organo deinde in spiritu et tunc
est in spiritu deforis vel ad animam interiorem
quod sit mutatio in medio patet et in sensu
et percipitur iudicium in sensu quod deforis
autem duo sunt necessaria: in gustu et
tactu; gustus ad discernendum cibum
[illegible] tactus ad discernendum [illegible]
[illegible] complexionem [illegible] salvat
[illegible] sunt [illegible]
autem et visus et auditus sunt [illegible] esse
[illegible] et forte [illegible] ordinat
[illegible] in istis duobus [illegible] sunt [illegible] est
[illegible] non [illegible] deforis
[illegible] medium [illegible]
[illegible] visus non videt [illegible]
[illegible] ibi medium non est illuminatum
[illegible] aut [illegible] ad [illegible] esse
[illegible] medium est [illegible] sunt [illegible]
[illegible] secundum duas
modos [illegible]
[illegible] est auditus ad [illegible]

uincit corpor(is) [illegible] / et nobile scientia
inuencio(n)e et ad hoc spacialit(er) visus est
necessa(rius) / hinc etiam desiderat ut illa mo(do)
sciti scientiam que est doctrina sic de eius
dantibus scriptis / facit autem visus ad
inuentionem p(er)fectam quia hic videns uniuersa
pulchra corpora celum stellas et alia
incipit inquirere de causis illa(rum) et inuenit
[illegible] corp(or)um creatorem [illegible] scientia(m)
omnes sensus iste sensus qui est visus
maxime facit ad scientiam [illegible]
[illegible] ab aliis [illegible]
[illegible] quam fantasia generatur [illegible]
actu et omnis sensus qui dicitur videre
me videre / olfactus autem [illegible]
[illegible] facit [illegible] ad [illegible] / scilicet
cum quod tangit corpora [illegible] et [illegible]
[illegible] corpus [illegible]
quod corpus [illegible] facit ad scientiam
occasionaliter sicut [illegible] / odor [illegible]
[illegible] odorant confortat cerebrum / confor-
tato autem cerebro multum facit ad melius
formandum et [illegible] est [illegible]

Apprehensiua autem [illegible]
[illegible]

Apprehensiue [illegible]
[illegible]

Ad hoc autem [illegible]
[illegible]

Sensus autem [illegible]
[illegible]

Visus autem [illegible]
[illegible]

est utilis sensus visus quia aliquis videns delectabilia et pulcra scilicet stellas et corpora celestia movetur ad investigandum causas ipsorum, et alius audiens [illegible] et alius audit. Sed sensus auditus est utilis ad acquisitionem scientie per doctrinam quia aliquis audiens ab alio [illegible] accipit scientiam, non sic de visu [illegible] in descensu et [illegible] sensus auditus est per accidens utilior ad doctrinam quam visus. [illegible] ceci [illegible] quam surdi [illegible] et [illegible] quia visus [illegible] et comparando [illegible] dispones [illegible] inferiores [illegible] virtutes [illegible] inveniuntur [illegible] [illegible] antiquiores quam aliqui [illegible] scientie [illegible] actus [illegible] contemplacione [illegible] non [illegible] esse [illegible] possibile [illegible] esse [illegible] visus [illegible] frustra [illegible] operatione [illegible]

Preterea sciendum [illegible] visus [illegible] scientiam quam [illegible] intelligendi [illegible] quia [illegible] est intellectus [illegible] visus quam alii [illegible] sensus [illegible] virtutes interiores sed fantasia et [illegible] quia fantasia [illegible] fantasmata [illegible] apparet [illegible] visus [illegible] corporis [illegible] quia aer [illegible] corporis [illegible] [illegible] in [illegible]

Ergo [illegible] est obiectum visus est color. Color enim est immutativus visus in actu lucidi, multa enim videntur que colorem non habent sed celum, aqua et [illegible], unde obiectum visus sit lucidum et non color, [illegible] lucidi qui est ibi, quia lux est in [illegible] per decorum luminosum et in diaphono et transparente [illegible] et denso splendor [illegible] color radius autem addit supra lucem directionem quia radius est lux directa, secundo

[illegible] ad [illegible] ordinata ad aspectus [illegible] aut [illegible] est aer [illegible] ipse [illegible] oculus ad quem venit [illegible] ab optico [illegible] usque ad pupillam oculi et [illegible] species visibilis que est in illo nervo recipit talem speciem [illegible] cristallino que est in pupilla oculi. [illegible] autem auditus est sonus qui fit in aere per collisionem duorum corporum solidorum ad invicem et per illam collisionem fit tremor in aere [illegible] usque ad aures [illegible] sonus [illegible] tactus corporis duri ad durum [illegible] motu, et [illegible] fiat cum violentia [illegible] si non fiat cum violentia [illegible] corpora [illegible] non sonarent sed [illegible] et [illegible] nisi fiat [illegible] cum violentia ad invicem non est sonus [illegible] motus aer cum [illegible] velocitate et [illegible] motus et movens corporis resistentis [illegible] facit tremorem et [illegible] usque ad aurem et diffunditur ad modum spere cum aer [illegible] est locus [illegible] vox [illegible] audiri [illegible] et ad omnem [illegible] sonus [illegible] tremorem [illegible] quousque deficiat [illegible] in [illegible] [illegible] appet [illegible] maius [illegible] et est medium [illegible] sensu aer [illegible] aer [illegible] quantitate [illegible]

ad quam dirigitur, quamvis similitudo eius in specie [illegible] ad quod dirigitur universaliter [illegible] accedere [illegible] audibilium est [illegible] sensibus [illegible] actus [illegible] est et [illegible] apparente ea [illegible] que fit a [illegible]

De primo [illegible]

[illegible]

Medium autem [illegible]

[illegible]

Instrumentum [illegible]

[illegible]

1a

Obiectum auditus [illegible]

[illegible]

[illegible] ad audiendum et [illegible]

Et est medium [illegible]

[illegible]

Instrumentum est [illegible] organum auditus [illegible]

[illegible]

Et est [illegible]

[illegible] sonorum [illegible]

Olfactus autem obiectum est odor in re et a odorabili in medio odor fumus sive vapor quia calor resolvit de re odorifera [illegible] est [illegible] odor [illegible] putrescit ut pomum. [illegible] medium est aer, organum autem [illegible] due carunculae descendentes a cerebro [illegible] capitibus mamillarum [illegible] percipit odorabilis. Obiectum gustus est sapor qui est in re saporosa a qua [illegible] salivalis humiditas [illegible] que est in superficie lingue [illegible] sapor [illegible] qui est [illegible] lingue, [illegible] salivalis [illegible]

amaritudo colorem indicat gustum calidum esse
amarum et inde fallitur circa amarum percipit
eam amaritudinem et dicit esse amaritudinem
ibi ubi non est / unde non fallitur circa amarum
quod de obiecto eius [illegible] est error propter
amaritudinem ibi ubi non est / et non quod dulce
est mel [illegible] sensu [illegible]
[illegible] ut humiditas salinata / tactus
autem per [illegible]
sensus vel ad [illegible]
sunt [illegible] apprehendit enim [illegible] calidum et frigidum
[illegible] humidum et siccum [illegible] asperum et lene [illegible]
[illegible] et lene [illegible]
[illegible]

et [illegible] quia aer qui ut puto [illegible]
[illegible] aqua [illegible]
[illegible]
[illegible]
et elementa [illegible]
[illegible]
[illegible] vaporem [illegible]
[illegible]

[illegible]

in [illegible] accidit [illegible] quorum [illegible] [illegible]
[illegible] est ita quod non distinct [illegible]
[illegible] est [illegible]
in [illegible] ordinata ad [illegible]
[illegible] salivali et [illegible]

Tactus autem [illegible] [illegible] est [illegible] in
qui [illegible] cognito sensu
[illegible] de tactu et [illegible] tactus [illegible] unus
[illegible] de tactu [illegible] sensitiva
[illegible] est unus sensus [illegible] illa [illegible]
[illegible] est una [illegible] tactus [illegible]
[illegible] propter quia [illegible]
[illegible] est organum tactus [illegible] est [illegible]
[illegible] et [illegible] unde
[illegible] tactus ad alia [illegible]
non est tantum unus sensus sed plures quia
ille sensus [illegible] est unus est propter unam
[illegible] tantum [illegible] sensus tactus non
propter unam [illegible] in
[illegible] est propter unam
[illegible] unus [illegible] et [illegible] et [illegible]
auditus est [illegible] et [illegible]
sensibus [illegible] [illegible]

Notandum quod dicit [illegible] est [illegible]
[illegible] dicit [illegible]
[illegible] sensus vel octo [illegible] tactus [illegible]
sensu [illegible] octo [illegible] [illegible]
[illegible] tactus non [illegible] unus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sensibus [illegible]
auditu [illegible] non est [illegible]
[illegible] est [illegible]
et [illegible] et illa [illegible]
[illegible] propter [illegible]
dispositionem est medium auditus [illegible] medium est
[illegible] potens [illegible] et [illegible]
dispositum non est [illegible]
dispositum est medium olfactus [illegible] medium est
[illegible] potens [illegible] et
illa [illegible] est dispositio [illegible]
[illegible] hic ponit [illegible] istorum

Quae autem [illegible] sensum [illegible]
[illegible] et ad [illegible] et [illegible]
[illegible] sunt sensus [illegible] tot sunt
[illegible] quot sunt [illegible]
[illegible] sunt [illegible] ad [illegible]
[illegible] et organum [illegible]
[illegible] ita [illegible]
[illegible] organa et [illegible]
[illegible] organa [illegible]
sensus [illegible] illa organa [illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible] visus est [illegible]
medium auditus [illegible] medium gustus [illegible]
[illegible] medium tactus est caro [illegible]
[illegible] medium autem olfactus est [illegible]
[illegible] vapor [illegible] non
est [illegible] quia [illegible]
[illegible] sed
[illegible] et in [illegible]

[illegible] ad [illegible] sensus apprehen-
[illegible] quod [illegible] sensus [illegible]
ymaginativa, [illegible]

memorativa [illegible] sensus [illegible] apprehensiva
[illegible] sensum [illegible]
[illegible] quo sensu ymaginativo [illegible]
[illegible] ipsa [illegible]
non sunt, habet autem sensus [illegible] actus
[illegible] actus [illegible] sensus [illegible]
[illegible] vocem [illegible]
[illegible] et in hac [illegible] apprehendit [illegible]
[illegible] unus sensus [illegible] actus [illegible]
[illegible] sensum et [illegible]
[illegible] non est [illegible]
non [illegible] hic autem non [illegible] sensus [illegible]
quia non [illegible] ad [illegible] non
[illegible] duo [illegible]
[illegible] apprehendere, isti autem duo actus sunt
[illegible] principales [illegible] actus
actus est apprehendere [illegible] loco [illegible] non
[illegible] loco [illegible] apprehendit [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] non est
[illegible] apprehendit autem quia [illegible]
isto autem actu non est [illegible]
sensum [illegible] autem [illegible]
sunt [illegible] motus [illegible]
[illegible], difficile autem est [illegible]
sensus possit apprehendere [illegible] isti [illegible]
[illegible] posuit quod [illegible] sensus [illegible]
[illegible] est [illegible]

[illegible] ad [illegible] septem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sensus [illegible] et [illegible]
[illegible] capitis [illegible] organum [illegible]
[illegible] capitis et [illegible]
[illegible] est in parte capitis [illegible]
[illegible] organa [illegible]
[illegible] parte capitis [illegible]
[illegible]
[illegible] sensibus [illegible] et [illegible]
[illegible] ita [illegible] sensus [illegible]
est [illegible] sensibus [illegible]

[illegible]

Sensus autem [illegible]

[illegible]

Communis autem [illegible]

[illegible]

Imaginacio [illegible] absente
[re]cepcio. Unde ymaginacio precedit [illegible]
quia [illegible] sensus communis indiget presencia
rei [illegible] in sompnis ymaginacio [illegible]
[illegible] in alio quia sensus communis non [illegible]
[illegible] receptio [illegible] absencia
[illegible] recipit [illegible] ymaginacio autem
[illegible] usque ad abstractum [illegible]
intellectum agentem. Secundo autem [illegible]
[illegible]
[illegible] ymaginacio [illegible]

et tunc fit descensus [illegible] ad sensum
[illegible] videntur res absentes tamquam
presentes [illegible] autem fit [illegible]
[illegible] ymaginacio [illegible] fantasia [illegible] operaciones
[illegible] ista autem operacio [illegible] ymaginacio
[illegible] ymaginacio [illegible]
operacione [illegible] que latebat [illegible] ymaginacione
[illegible]
et [illegible] sensus [illegible]
[illegible]
recipit [illegible] ymaginacione et ponit
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] descendit [illegible] ad
sensum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ymaginacio [illegible]
[illegible]
[illegible]

Ymaginacio est [illegible]

[illegible]

Secundo autem [illegible]

[illegible]

ymaginacionis qualitates alie in sompnis descendunt
ad sensum quem et ipsis fantasia manifestantur et sic
apparent vere esse partes que sunt absentes quando
[illegible] alias sit tunc descendunt ad sensum [illegible]
[illegible] fortitudine [illegible]
est [illegible] ymaginacione cum aliis [illegible]
[illegible] operacione ipsis [illegible] et ymaginatio [illegible]
[illegible] sensum [illegible] et sensus
[illegible] ipsis [illegible]
[illegible] ab ymaginacione
[illegible]
[illegible] alium [illegible]
[illegible] candelam
[illegible]
organa fantasie et ymaginationis [illegible]
ad organum sensus [illegible] quia fantasia et
ymaginacio [illegible] ipsis [illegible]
[illegible]
[illegible] fantasia [illegible] et illuminat
[illegible]
[illegible] receptibus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] descendunt ad sensum [illegible]

Et si queritur [illegible] in sompniis fantasia
et ymaginacio [illegible] sensum [illegible]
[illegible] in sompniis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ymaginacionem [illegible]
[illegible] intellectu et [illegible]
[illegible] ymaginacio [illegible]
[illegible] in sompnio intellectus [illegible]
[illegible] in fantasia et sic in sompnio
[illegible]
[illegible]
[illegible] in sompniis [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] sequitur

Tercia potentia est fortitudo que appellatur virtus
vel ymaginatio / faciunt enim differentiam
inter virtutem ymaginativam et ymaginacionem quia
ymaginatio solum est receptiva ipsarum specierum
et conservativa earum; ymaginativa autem sed
fortitudo componit ipsas cum ipsis et facit castra
et [illegible] et similia [illegible]
/ ab aliis autem hec eadem vocatur fantasia cum eadem
dicunt esse cum ymaginacione et illa vis
potentie apprehensiva [illegible] autem
singularis / prout dicitur quando [illegible] quoniam hic
secundum differentiam fantasia ab ymaginacione quod dicitur
fantasia in primo intellectus agens abstrahit
a lica fantasmata que deputata sunt [illegible]

sensualiter et singulariter et dum ipsis cum intellectu
sunt particularia / virtus autem eadem fantasia fit cum yma-
ginatione vel diversa non debemus dicere aut
virtutis eius quantumcumque non voce sed fortitudine
sed ymaginatio sed fantasia est apprehende-
re singularis. Erat autem in sua operatione sepe
opposito sensato presente ad sensatum per accidens singu-
laribus [illegible] sed sensibilis sed partes apprehendit
rubeo o cupro / rubeo autem est sensatum
per se cupro autem per accidens / sensato ergo presente du-
cit error ad sensatum per accidens unde propter
rubeo in cupro accidat [illegible] cum
ut ipsum accipit per quandam virtutem que apprehendit
que dicitur partes non et ideo quandoque intellectus
dicitur tamen quod iste intellectus non est iste intellectus
ymo alius non intellectus sed cum [illegible] et
coniunctus intellectui dicitur sed. Dicitur ergo hic intellectus
per quandam coniunctionem quam habet virtus memorative
que cogitatur per vocem significativam [illegible]
ad auditum suum. Dico assertatio presente memor
ad istud sensatum per accidens quia alia est via
in primo sensata presente cogitat per decipere per
accidens. Et hec est via deceptionis [illegible] quod ipse
fantasia quandoque sepius accipit ad memoriam
et ponit, et quando est error et quando non.
Error autem est quando memoratum non est
sensato presente quod ipse actu apprehendit et dicit
hoc est aurum, quando tamen est cuprum. Quando sensatum
memoratur presente sensato presencialiter actu
et in memorando non est error. Dicendum
autem quod [illegible] sepius in argu-
mentacione ad quod concludit semper ipsum autem
[illegible] autem cum argumentacione et tunc est
fallacia quia alii accidentis / et fallacia acci-
dentis est quando sensatum presente ut rubeo cadit
per accidens in sensum et memor illam virtutem que
coniungit ipsum autem ad quod concludit semper ipsum
autem tunc fit fallacia accidentis / quia autem fit

cum videam mortuum non solum ad memorandum aurum sed etiam cuprum, et hoc quia unum sensatum per plures in eo; fantasia componit ista plura et dicit unum esse aliud [illegible]

Tertia pars est [illegible]

[illegible]

In hoc ergo est differentia inter hanc et precedentem deceptionem, quia in prima non erat recordatio nisi generis sed sive speciei sensati quod non est prius actu [illegible] in memorando et comparando rubeum. Est deceptio autem que est recordatio [illegible] et deinde non prius actu in memorando [illegible] solo [illegible] autem in pluribus [illegible] intelligere [illegible]

140 202

pluribus speciebus licet quidam intelligunt de pluribus speciebus unum in speciebus actibus sunt idem in specie et in omnibus tamen quod patet quia dicitur ... balneum est artificiale ... est balneum ... aqua est artificialis ... balneum et artificiale sunt idem in specie et in genere ... aqua et balneum sunt idem in specie ... inpropriacti

Post istas sequitur estimativa et est virtus apprehensiva apprehendere intentiones non sensatas sed ... quod estimatio simplex non apprehendit ... primo quod ... apprehendit aut ... vel ... vel in convenientes ... vel mali ... [illegible] indicat ... et asinus leonem amicum et aptum ... qui ... sicut ... leone ... et ab aspectu ... Quidam tamen dicunt quod hec non sunt omnes et asinus ... estimativa sed ... quam in re ... fugit ... nocivum et appetit ... commodum ... est in plantis ... dicitur ... quia ... asinus ... leonem ... memorativa ... estimativa ... ad sensum ... ... memorative ... thesaurus intentionum cuius actus est memorari ... que adulterat actu memorie ... que ... adulterat et ... memo...

Hic est ... ratiocinativa ... actus ... est ... falsa

falsa actus ... sit recordatio ... [illegible]

Post istas sequitur ... [illegible] ... estimativa vel cogitativa ... sensitiva ... estimativa vel cogitativa ... estimativa ... cogitativa in hominibus ... apprehendere ... [illegible]

Quidam dicunt ... [illegible] ... asinus ... leonem ... nocivum ... ad fugiendum ... [illegible]

[illegible]

Post vires apprehensivas sensitivas dicendum est

de motiva. Motiva ab Aristotele dicitur desiderativa

vel appetitiva, theologis autem sensualitas, quae

[illegible] motiva cum [illegible] sensualitas apprehendit

[illegible] actus [illegible] appetitus sensitivus

cum actu non [illegible] libero arbitrio ut est virtus

pulsativa quae [illegible] in corde [illegible]

[illegible] motiva cum actu [illegible]

[illegible] est duplex: imperans, imperata [illegible] imperans

est duplex: concupiscibilis et irascibilis; concupiscibilis est

[illegible] ad [illegible] et apparens bonum; irascibilis [illegible]

[illegible] vel [illegible]

[illegible] potentiae apprehensivae et motivae

[illegible] virtus imperata [illegible] virtus

[illegible]

[illegible] imperans et [illegible]

[illegible] motiva in [illegible] pulsativa [illegible]

[illegible] imperans [illegible] concupiscibilis [illegible]

[illegible] imperata [illegible]

[illegible]

Nunc dicendum est de potentiis animae spiritualibus

quae [illegible] cognitiva et memorativa.

[illegible] autem [illegible] quae dicitur [illegible] aliis potentiis

[illegible]

[illegible] intellectus [illegible]

[illegible] intellectus [illegible]

[illegible] intellectum [illegible]

[illegible] intellectum

agere / aliud quo est omnia facere et sicut lumen
possibile / dicitur autem intellectus agens quia abstrahit
species [a] fantasmate et ponit intellectum possibilem de
possibilis quia recipit eas possibilitate nec
actu nec habitu sed species et potentia [illegible]
quod recipiat eas et loquitur de cognitione in
telligit intellectu acquisito / sed cum dicat in
telligere aliquod primum ens et deinde forsan de
[illegible] et sic quod [illegible] ymaginatio
[illegible] intellectum possibile [illegible] que
[illegible]

intelligentia et [illegible] quando [illegible]
[illegible] capit [illegible]
et [illegible] intellectus [illegible]
de intellectione [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] intellectum [illegible] intelligit
[illegible] quo [illegible]
[illegible] in hac vita et [illegible]
[illegible] intellectus agens et
intellectus possibilis [illegible] intellectum [illegible]
[illegible] actu [illegible] et forma [illegible]
[illegible]

Et si quibus queritur [illegible]

[illegible]

pot [illegible]

[illegible]

Sciendum tamen [illegible] intelligere [illegible]

[illegible] intellectus [illegible] simplex [illegible] apprehensio [illegible]

Item si intelligibile [illegible]

unum intellectus divisionis [illegible]
simplex [illegible]
intellectus [illegible] divisionis [illegible]
[illegible] vel [illegible] et dicit [illegible] intelligere
[illegible] est intelligere [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] simplicibus [illegible]
[illegible]
[illegible] intelligere [illegible]
simplex et [illegible] simplex et [illegible]
[illegible] intelligibilitatem [illegible]
vel actus intellectus [illegible] intellectus [illegible]
intellectus [illegible] simplicium apprehensio [illegible]
[illegible] vel divisio [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] que est
[illegible]

Secundo [illegible]

[illegible]

po methaphisicam [illegible] et in 30 de
ua ad primam [illegible] pt dici q simpliciter
est [illegible] se no est nisi una operatio [illegible]
[illegible] esse plures sic est in
[illegible] adeo pt dici quod pt [illegible] plura
intelligere sed [illegible] pt dici
no pt intelligere sic plura separata sed [illegible]
plura que ordinantur ad unum [illegible]
[illegible] ordinantur in [illegible]

Sciendum tamen quod intellectus multiplex dicitur. Est enim
non [illegible] et sic habet duas differentias
agens et possibilis. Alius dicitur intellectus
[illegible] receptus quod perficit ipsum intellectum
possibilem et tunc dicitur intellectus formalis et dicitur
intellectus quo intelligimus. Tertio autem ipse intellectus
iam perfectus est [illegible] adeptus
dicitur intellectus in effectu et tunc est iste
intellectus qui intelligit, et hic contingit quando
[illegible] cum quibus intellectus fuit [illegible]
et tunc est actu intellectus, vel quando
non quibus et tunc est intellectus in habitu. Cum
vero [illegible] plurium perfecta venit
ad cognitionem aliquam [illegible] tunc dicitur intellectus
adeptus. Sciendum autem quod in anima rationali intel-
lectus vero ingenium [illegible] ratio voluntas
liberum arbitrium [illegible] sed se ad diversa
extendunt. Intellectus dicitur quod apprehendit
verum [illegible]. Ingenium deducit.
[illegible] autem non dicat potentiam sed
quandam bonam dispositionem ingenii quae
[illegible] in tempore non [illegible]
[illegible] ratio est quae discernit et deliberat seu
iudicat. Voluntas quae appetit et eligit.
Liberum arbitrium quod utrumque facit. Et tamen
advertendum est quod licet in anima rationali [illegible]
apprehensiva et motiva, tamen apprehensiva
dicitur intellectus, voluntas dicitur motiva,
[illegible] autem dicitur est cognitiva et motiva. Tamen

cum quod est cognitiva dicitur ab intellectu [illegible]
cognoscendi et discernendi. Cum intellectus
apprehendit et ratio [illegible] aliter. Ratio autem
in collatione unius ad alterum. Item intellectus [illegible]
est potentia cognitiva [illegible] quia quidam
est intellectus qui cognoscit verum [illegible] et est
dicitur speculativus. Alius est qui cognoscit verum
[illegible] et tales vero
practicus et iste qui cognoscit verum [illegible]
discernit quia bonum [illegible] aut [illegible]
[illegible] ad
bonum [illegible] et [illegible] malo et
[illegible] pt intelligi [illegible] de consolatione
[illegible] singula [illegible] alia
[illegible] duas partes [illegible]
[illegible] et [illegible] ad in-
tellectum intelligere [illegible] angelus [illegible] ad [illegible]
xiij° [illegible] capitulo [illegible] unitum
est [illegible] quae se extendit
ad illud quod est [illegible] contemplatio [illegible]
et [illegible] est ymago dei que [illegible] hominibus
[illegible] in [illegible] cum
ad intelligendum quia intelligere [illegible]
[illegible]
in hac vita. [illegible] et
[illegible] est [illegible] quod angeli [illegible]
hominibus [illegible]
[illegible]
[illegible] et dicit
[illegible]
dicat et ita intelligit [illegible]
[illegible]
superiori [illegible] sapientia. In inferiori [illegible] scientia
[illegible] ymago
que est ymago [illegible] memoria intelligentia
et voluntatem. Sciendum tamen [illegible]

[illegible] intellectus [illegible] intellectu et

[illegible] duas [illegible] quamquam [illegible] intellectus [illegible] intellectu [illegible] intelligit [illegible] intellectu [illegible] intelligibili simul et [illegible] intellectum in actu aliquem [illegible] intellectum [illegible] intellectus [illegible]

Secundo autem [illegible] intellectu [illegible] apprehendit [illegible] liberum arbitrium [illegible] appetit [illegible]

[illegible]

Item intelligentia [illegible] intellectus [illegible] intelligentia [illegible]

[illegible]

[illegible] est [illegible] intelligentia et [illegible] intelligentia intelligit [illegible] intelligentia [illegible] superiori [illegible] intelligit superiora et inferiora [illegible] sapientia [illegible] superiori [illegible] sapientia [illegible] intellectum et voluntatem [illegible] voluntatis [illegible]

Et iuxta praedicta distinguitur memoria quoniam una est consimilis simplex speculativa et intellectiva quae apprehendit conservativa [illegible] in parte superiori et est conservativa, alia [illegible] intelligentiae [illegible] in parte [illegible] et has duas [illegible] memoria et fantasia [illegible] alicuius simplicis vel compositi [illegible] et intelligentiae [illegible] post alia [illegible] memoria in superiori parte voluntatis [illegible] vel compositi [illegible] voluntas [illegible] et amor boni [illegible] simplicem [illegible] intellectum boni [illegible] quibus procedit [illegible] bonum et amor [illegible] bonum apprehensum [illegible] est [illegible] quibus procedit [illegible] in ordine [illegible] est per simplicem [illegible] alia in [illegible] vel [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

vitalia p(er) q(ua)m alia et sup(er) aliam p(ar)te [illegible] est
alia que d(icitu)r vis etiam intelligentia [illegible]
[illegible]
[illegible] bonum
ita est detestativa mali [illegible]
malo [illegible] appetit malum [illegible]
[illegible]
[illegible]
illa [illegible] et fiat bonum [illegible] appetit, alia
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

esse bonum iudicat ut fiat si ut iudicando affectat(ur)
et appetit [illegible] sit finis sed tendat ad finem
tunc d(icitu)r liberum arbitrium quia liberum arbi-
trium apprehendit verum et volitum [illegible]
[illegible] liberum arbitrium est iudicio et appetitui
[illegible] consensus [illegible] que [illegible] non sit
cognitione [illegible] est ut fiat voluntatis [illegible]
cum est processus iudicat cum [illegible] bonum vel
malum et in isto [illegible] consistit sensus
[illegible] est cognitiva et [illegible] consensus
voluntatis [illegible] appetitus fiat fiat et
tunc [illegible] consensus [illegible] motivus [illegible]
aut in [illegible] bonum consensus dicitur
liberum arbitrium vel arbitrii liberi consensus
[illegible] liberum apprehendit in diffiniente verum
et voluntatem est cum liberum arbitrium
facultas [illegible] et voluntatis qua bonum
eligitur gratia assistente et malum [illegible] gratia
desistente [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] principio et fine Amen

Explicit moralia [illegible]
in die Sancte Barbare post
missam Anno domini m°
IIII xxvj°

[illegible]

Jesus cristus maria sunt nomina pia

Anno domini [illegible]

catum et prebendarum vel no...
forma premissis vos omnes et ...
lo quominus ipse per se vel p...
iuribus et pertinenciis suis lib...
occulte directe vel indirecte ...
paulo vigore dictarum litterarum ...
nentes vel adinuantes ...
summouerimus aplius parientis ...
vero dictarum ... et ...
ferimus et etiam ...
per submissas personas ...
decete[?] ... summouerit ...
duodecim nume... ...
Similiter mandamus Ceterum ...
prioribus ... decanis ...
ac curatis ... ...
in ... facienda tenor ...
nichilominus et ...
per aliquem ... fuit ...
compulit qui ... super hac ...
personas dictarum ... et ...
... et huic ...
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
... plenarie ...
... per nos ...
... nuncupando volumus ...
... alter ...
... generalem et expressam ...
... contra ... paulo ...
... de premissis si ...
... tantummodo ...
... Subscribi...
... Datum et actum ...
... anno ...
... Testibus ad premissa ...
[illegible]

Henricus

gⁿ eius est qd quidam sunt
Regni